Sed dom q; q̃uis nõ valeat ex mõ arguẽdi: valet tñ ex nã rei de q̃ argumẽtũ sumit. nõ. n. põt ꝑ q̃ dz pr̃ filiꝰ hre nisi idẽ in nũcro nõ mutatũ. vñ oz q; q̃tũ ẽ in pre tãtũ ẽt sit in filio. (Si aũt dicis qz nõ voluit eũ inuidũ ꝛc.) Uꝛ q; nõ sequit qz p eundẽ modũ posset ꝓbari q; nullã creatura meliorẽ q̃ fecit facere potuisset. Sz dom q; non est file: qz si negat rei illõ qõ sibi ꝺbeꝛ inuidie ẽ. nõ aũt si non dat qõ ei nõ ꝺbeꝛ. filio aũt ex nã deitatis eq̃litas gnãtis ꝺbeꝛ. vñ inuidia eẽt si sibi subtraberet. non aũt debet creature ꝑm nam suã amplioꝛ ꝓfectio: q̃ illud qõ cõsequtur p̃nꝰ nãe. vñ si aliqd in nã rõnali supaddit: gre iputatur. vñ ẽt sine inuidia subtrahi posset (Eq̃litas autẽ q̃lis aut quãtus sit ꝛc.) Uꝛ ꝺ esse falluz: qz vnitas q̃litatis nõ causat eq̃litatẽ: sz similitudinẽ: vt in. 5. metaphy. ꝓbus dicit. Sz dom q; in diuinis nõ attendit eq̃litas nisi ꝑm quantitatẽ virtutis. ꝺ aũt quantitas in q̃litate fundat. ꝛ iõ dicit ꝑm qualitatez equalitas attendi.

¶ Querit quõ possit dici solus pr̃ vl̃ solus filiꝰ vl̃ solꝰ spi. scũs cũ sint iſepabiles. Di. XXI.

Hic orit qõ trahens originẽ ex ꝓdictis. Dcm̃ ẽ. n. supꝛa q; tãtꝰ ẽ solus pr̃ vel solus filiꝰ vel solus spi. scũs q̃tũ simꝫ illi tres. ꝛ q; due vl̃ tres psone sit nõ sunt maiꝰ aliqd q̃ vna sola. Jõ q̃rit Aug. i. vi. li. de tri. Quo ꝺ sane dici possint: cũ nec pr̃ sit solus nec filiꝰ nec spi. sãctus: sz sp isepabiliꝫ ꝛ filiꝰ cũ pre: ꝛ pr̃ cũ filio: ꝛ spi. scũs cũ vtroq;. Jnsepabiles. n. sẽt be tres p se. Ad qõ ita rñdet Aug. i eo. Solũ prez dicimꝰ: nõ qz sepat a filio vel spũ scõ. sz ꝺ dicẽtes significamꝰ: qz illi sit cũ eo nõ sũt pr̃. Solus. n. pr̃ pr̃ ẽ: qõ nõ dr̃: qz ipse sit solus. i. sine filio vl̃ spũ scõ. sz p ꝺ filiꝰ ꝛ spi. scũs a pr̃nitatis ꝓsortio excludit. Jta ꝛ cũ dr̃ solus filiꝰ filiꝰ ẽ: vl̃ solus spũs scũs spi. scũs ẽ: ñ diuidit filiꝰ a pre: vl̃ spi. scũs ab vtroq;: sz a ꝓsortio filiaꝫ ꝓprietatis excludunt pr̃ ꝛ spi. scũs. Et a ꝓsortio ꝓcessibiliꝫ ꝓprietatis excludũt pr̃ ꝛ filiꝰ. Cũ g̃ dr̃ tãtꝰ ẽ solus pr̃ q̃tũ simꝫ illi tres: p ꝺ qõ dr̃ solus nõ sepat pr̃ ab alijs: sz ꝺ est sensus: solꝰ pr̃. i. pr̃: q ita pr̃ est q; nec filius nec spi. scũs: tãtꝰ ẽ ꝛc. Similr intellige cũ dr̃ solus filiꝰ vel solus spi. scũs. Solus g̃ pr̃ dr̃. vt ait Augu. i eo. qz nõ nisi ipe ibi pr̃ ẽ ꝛ solus filiꝰ. qz nõ nisi ipse ibi filiꝰ est. ꝛ solus spũs scũs. qz nõ nisi ipse ibi spũs scũs est.

¶ Utq; possit dici solus pr̃ ẽ ꝺs. solus filiꝰ ẽ ꝺs. solus spi. scũs ẽ ꝺs; vel pr̃ ẽ solus ꝺs: filiꝰ ẽ solus deꝰ: spi. scũs est solus deus.

Post ꝺ q̃rit vtrũ sic dr̃. solus pr̃ ẽ pr̃: vel solus filiꝰ ẽ filiꝰ: ita possit dici solus pr̃ ẽ ꝺs. vel solus filiꝰ ẽ ꝺs. ꝛ ita ꝺ spi. scõ. aut pr̃ ẽ solus ꝺs. filiꝰ ẽ solus ꝺs. Ad qõ dicimꝰ q; pr̃ ꝛ filiꝰ ꝛ spi. scũs dr̃ ꝛ ẽ vnꝰ ꝺs. Et ꝺ trinitas ꝓprie sil̃ dr̃ solus ꝺs ee. sic solus sapiẽs solus potens: sz nõ vr̃ debere dici a nob ꝟbis nr̃is vtẽtibꝰ nisi vbi ꝑmo auctatis occurrit. solus pr̃ ẽ ꝺs. vel pr̃ ẽ solus ꝺs: ita de filio ꝛ spũ scõ dicimꝰ. Uñ Aug. i. vi. lib. de tri. ait. Qñ oñdimꝰ qũo possit dici solus pr̃ vel solus filiꝰ: ꝓsideráda ẽ illa ſnia q̃ dr̃ nõ esse solũ pꝛez deũ vez solũ. sz pꝛem ꝛ filiũ ꝛ spi. scũm. Ecce hẽs: qz nõ solus pr̃ dicẽdus ẽ ee solus verꝰ ꝺs. Jtẽ i eodẽ. Si qs iterroget pr̃ solꝰ vtrũ sit deꝰ qũo rñdebimꝰ nõ ee: nisi forte ita dicamꝰ ee q; dẽ pꝛem deũ: sz nõ eũ ee solũ deũ. ee aũt solum deũ dicamꝰ pꝛem ꝛ filiũ ꝛ spi. scũm. Ecce ꝛ ꝺ hẽs: qz pr̃ nõ dz dici solus ꝺs: atq; ꝺ solũ i pte subi tñ accipe qdã volunt. Jn pte ꝟo ꝑdicati si sit ꝓcedũt q; pr̃ ẽ solus ꝺs. Sz ex ꝟbis Aug. vr̃ oñdi q; ꝓprie solus ꝺs dici debeat tota trinitas. ꝛ ꝺ trinitas vt ait aug. ꝯ maximinũ itelligit cũ apo. dic. Btus ꝛ solꝰ potẽs. Et ibi. Soli sapiẽti ꝺo. Et ibi. Jnuisibili soli ꝺo. ñ. n. ꝺ solo pꝛe accipiẽda sũt vt ꝓdebat maximinꝰ ꝛ alij hereꝛici: sz de trinitate sic ꝛ illꝺ. Solꝰ hz imoꝛtalitatẽ: qz ꝑm rectã fidẽ ipa trinitas ẽ vnꝰ solus ꝺs bꝛus potẽs sapiẽs iuisibil̃. Uñ Aug. in eo. Cuz vnꝰ ꝺs sit trinitas ꝺ sit nob solo qõnis. vt itelligamꝰ solũ deũ sapiẽtẽ solũ potẽtez pꝛez ꝛ filiũ ꝛ spi. scũz: q est vnꝰ ꝛ solus deꝰ.

¶ Quo trinitas dicat solus ꝺs cuz ipsa sit cum spiritibus ꝛ animabus sanctis.

Sed utez q̃rit quõ ipam trinitatẽ dicimus solũ deũ cum sit cum spiritibꝰ ꝛ aiabꝰ scis. Ad qõ rñdet Augu. i. vi. li. de tri. ita dicẽs. Trinitatẽ dicimꝰ deuz solum q̃uis sp sit cũ spiritibꝰ ꝛ aiabꝰ scis: sz solũ dicimus: qz nõ aliud q̃ ipsa trinitas deus ẽ. Non. n. illi cũ illa deus sũt vel aliqua alia: sed ipa trinitas tñ: nõ illi vel alia deus est.

¶ Et si de solo pꝛe ꝑdicta dicerent: nõ tñ excluderet filius ꝛ spiritus sanctus.

Verũ vt ait Aug. ꝛ si de solo pꝛe ꝑdcã dicerent nõ inde excluderent filiꝰ vel spi. scũs. s. qz bi tres vnũ sũt: sic in apocalypsi de filio legit: q; ꝺ nomẽ scriptũ qõ nemo scit nisi ipse. nõ. n. ide sepat pr̃ vel spi. scũs. Et cũ dr̃. nemo nouit pꝛez nisi filiꝰ. nõ ide separat pr̃ ꝛ spi. scũs. qz isepabiles sũt. Aliq̃n etiaz noiat pr̃ ꝛ filiꝰ ꝛ tacet spi. scũs: vt ꝟitas ad pꝛez loquẽs ait. Ut cognoscãt te ꝛ quẽ misisti ieſuz xp̃z ee vnũ vez deũ. cur ergo ingt Aug. tacuit de spũ scõ: qz ꝓñs est vt vbicũq; noiat vnus sicut pater ꝛ filius tanta pace vni adherẽs: itelligatur ẽt ipsa pax q̃uis nõ cõmemoꝛet. Uno g̃ istoz nominato ẽt reliqui intelligunt: qõ i pluribꝰ scripture locis occurrit.

¶ Diuisio textus.

OStensa equalitate psonaꝝ.qꝫ vsus fuit magr̄ ꝗbusdā locutionib⁹ ī sua ꝓpositiõe in ꝗb⁹ dictiões exclusiue terminis psonalib⁹ addebant.vt cũ dr̄ solus pr̄ tñ hz õ potẽtia q̄tũ oẽs tres sil̄ z silia. Jõ in parte ista ingrit de veritate oĩum locutionũ qualr̄ hõ dictiões exclusiue noĩb⁹ diuinis adiungi possint. Diuidr̄ g̃ in partes duas. In ꝑma ingrit vtꝫ dictio exclusiua possit adiũgi nomini psonali in subo posito cũ ꝑdicato personali. In scõa ingrit vtꝫ possit adiungi nomini psonali qñ ꝑdicat de ipso essentiale.verbi gr̃a solus pater ẽ õs.ibi. (Post h̃ qrit vtꝫ sicut tc̃.) Et h̃ in duas. In ꝑma oñdit ꝙ hõ locutiones nõ sint cõcedende simplr̄ vt cuz.dr̄ solus pr̄ ẽ de⁹. In secũda oñdit ꝙ fm aliquẽ intellectũ concedi pñt.z si ꝯcedant nõ sequit̄ iconueniẽs.ibi (Uerũ tñ vt ait Aug.) Prima in duas. In ꝑma oñdit ꝙ dictio exclusiua nõ põt poni ex pte subiecti qñ nomẽ eẽntiale de psonali ꝑdicat vt cũ dicit̄.solus pr̄ ẽ deus. In scõa oñdit ꝙ nec addi põt ex parte ꝑdicati vt dicat pr̄ ẽ solus de⁹: q̃uis qdam ꝺriũ dicant: quoꝫ dicta auctoritatib⁹ Aug. refellit.ibi. (Atqꝫ solũ h̃ in parte subiecti tc̃.) Et hec in duas. In ꝑma ostẽdit ꝙ nomen essentiale adiunctũ dictioni exclusiue non potest predicari de singulis personis.vt dicat̄. pater ẽ solus deus:z filius est solus deus.sed de oĩbus simul vt dicatur trinitas est solus deus. In secũda inquirit quomodo talis ꝑdicatio de trinitate verificari possit.ibi. (Sed iterũ querit̄ quomodo tc̃.) Questio. I.

HIc querunt̄ duo. Primo vtrũ dictio exclusiua possit in dĩnis addi ex pte subi. z⁰ vtꝫ ex pte ꝑdicati. ¶ Circa ꝑmũ q̃runt̄ duo. Primo vtꝫ possit addi ex pte subi termĩo eẽntiali cũ ꝑdicato eẽntiali vl̃ psonali. Secundo vtrum possit addi termino personali cum predicato essentiali.

¶ Utꝫ ista ꝓpõ.solus õs est õs.sit falsa. I.

AD ꝑmũ sic ꝓcedit.vr̄ ꝙ h̃ sit falsa. solus de⁹ ẽ de⁹. Oẽ.n.adiectiuz ponit rẽ suã circa suũ substãtiuũ:ſz solus ẽ qõdã adiectiuũ.g̃ cũ dr̄ solus deus ipli cat solitudinẽ circa deũ:ſz sic dicit Hyl. z habitũ ẽ supra.di.z. Nobis neqꝫ solitari⁹ ẽ deus neqꝫ diuersus cõfitendus.g̃vr̄ ꝙ h̃ sit falsa.solus õs ẽ deus. ¶ P. h̃ nomẽ de⁹ intrñ hz nãm termini cõis: vt qõ de deo dr̄ de oĩbus psonis dicat̄:vt cũ dr̄.de⁹ creat:vel saltẽ de aliqua vt cũ dr̄ de⁹ gnãt.vñ põt fieri descẽsus sub h̃ noĩe de⁹ in subo posito pro aliq̃ psonaꝝ. Si igit̄ h̃ est vera.solus de⁹ ẽ deus.aliq̃ istaꝝ erit vera:solus pr̄ ẽ de⁹:vel solus filius est deus.vel solus spũs scũs.sed q̃libet haꝝ falsa ẽ.g̃ z prima. ¶ Itẽ fm plm̃ solũ idẽ ẽ qõ nõ cũ alio. sed deo precipue post rerũ creationez numq̃ cõuenit cũ alio non eẽ: qz in pticipatione sui esse res creando adduxit. ergo non põt dici aliquo modo solus deus.

Contra ꝓprium est qõ conuenit vni soli: sed esse diuinum vel omnipotentez est ꝓpriuz deo.g̃ solus deus est deus vel omnipotens.

¶ Ulterius q̃rit̄ de ista.solus de⁹ ẽ pr̄.vr̄.n.esse falsa qz id qõ in alio inuenit̄ nõ põt alicui soli ineẽ: ſz pr̃nitas non tñ est in deo:sed ẽt in hoĩbus z quodãmõ in angelis vt dicit Diony.ergo nõ põt dici ꝙ solus deus est pater. ¶ Cõtra de quocunq̃ ꝑdicatur cõmune ꝑcise.predicat̄ cum precisione z ꝓprium si de ipso ꝑdicet̄.si enim soluz corpus est coloratum sequitur solum corpus esse album si ponatur album de corpore predicari.sed deus est sicut cõmune respectu trium personaruz vt supra habitũ est ex verbis Dama.ergo sequitur.si solus deus est deus:cuz deus sit pater: ꝙ solus deus sit pater.

Respondeo dõm ꝙ fm plm̃ solũ idez est qõ nõ cum alio in quo cõsortiũ remouet̄. Põt igit̄ h̃ dictio solus remouere consortium simplr̄ vel respectu alicui⁹. Et dr̄ simplr̄ remouere consortiũ: q̃ tollitur associatio alteri⁹: qõ sit eiusdẽ nãe z conditionis cũ ipso: sicut dicim⁹ aliquẽ hoiem esse solum in domo: q̃uis ibi sint multa alia aialia: z dicimus aliquẽ religiosum incedere solum cũ sine socio sui ordinis vadit: multis etiã ipsum comitãtibus: z tũc solus idẽ est qõ solitari⁹: z ẽ etiã dictio cathegorematica implicãs solitudinez circa subz: sicut z quodlibet aliud adiectiuũ: z ita nullo mõ põt accipi in dĩnis: qz vna psona semp hz ꝓsortiũ societatis alterius persone connaturalis z silis sibi. Si aũt excludat cõsortiũ respectu alicui⁹ determinati. tunc dictio est sincathegorematica iportãs aliquẽ ordinẽ vl̃ habitudinẽ vni⁹ ad alterũ rõne negationis iplicite: magis q̃ iplicans formam aliquã: z fm hoc dico ꝙ hec ẽ duplex. Solus deus creat. Qz vel remouet consortiũ alteri⁹ a forma subi subintellecta iplicatione qõ ẽ vel qui est: z tũc ẽ sensus. solus deus.i. ille qui ita ẽ de⁹ ꝙ preter ipm̃ nullus ali⁹ ẽ deus: creat: z sic vera ẽ. Uel remouet consortiuz in pticipatiõe ꝑdicati: z in h̃ ẽt sensu vera ẽ. Est.n.sensus: ꝙ nullus ali⁹ ꝑter deum creet. Et idez est iudiciũ de hac. solus pater ẽ pater. vel solus pr̄ generat. Oẽs.n.hõ in ꝑmo sensu sunt falsę: z in duobus alys vere.

Ex quo patet responsio ad ꝑmuz qõ ꝓcedit fm ꝑmũ sensum. ¶ Ad z^m dõm ꝙ sic dicũt sophẽ: dictio exclusiua ĩmobilitat terminũ cui adiungit̄ rõe negationis iplicite. Unde nõ sequit̄.solus hõ est rõnalis.ergo solus soz. Non.n.oẽ qõ est aliud a sorte ẽ aliud ab homine. Unde negatio iplicita in dictiõe exclusiua ad plura se extendit qñ adiungit̄ ꝓprio q̃ qñ adiungitur cõi: sed verum est ꝙ rõne affirmationis posset fieri descensus. Unde cũ ista.solus de⁹ est deus. habeat duas expositiuas. vnam affirmatiuã. de⁹ ẽ de⁹. z alterã negatiuam. s. banc. alius a deo non ẽ deus: sub affirmatiua põt fieri descensus vt dicat̄.pater est õs z non sub negatiua. alius a pr̃e non ẽ de⁹. ¶ Ad z^m dõm ꝙ sicut dictũ ẽ. h̃ dictio solus ꝑuat consortiũ: z q̃uis creaturis existentib⁹ nõ possit ab eo remoueri consortium. respectu hui⁹ qõ ẽ eẽ: tñ põt remoueri consortium respectu ꝓprie sue opatiõis q̃ est creatio: z etiam respectu ꝓprie sue nãe. vñ fm Hyl. remota distinctione personarum: ẽt creaturis existentibus: de⁹ dr̄ solitarius. Quãuis.n. h̃ nõ eẽt vera. solus de⁹ est. h̃ tñ vã esset. de⁹ ẽ solus. i. solitari⁹. ¶ Quartũ concedimus qõ ꝓcedit fm tertiũ sensum.

¶ Ad id qõ vlterius querit̄.an h̃ sit vera.solus de⁹ est pr̄. dõm ꝙ fm tres sensus tripliciter põt iudicari. Si.n. h̃ dictio solus.iplicet solitudinem circa deũ locutio falsa est. si autez ipoꝛtat exclusionem a forma subiecti vã est. z est sensus. deus ꝑter quẽ non ẽ alius est pater. Si aũt remoueat consortiũ a participatione ꝑdicati: dico ꝙ ẽ duplex: Qz in nomine pr̄is põt intelligi tñ ꝓpetas paternitatis ꝓut ꝑdicatuz formalr̄ tenet̄. z sic falsa est: qz paternitas non tñ in deo est: sed ẽt in hoĩbus. Uel ipsa psona subsistens distincta pr̃nitate: z sic ẽ vã. z h̃ mõ ꝓbat̄ z ipoꝛobatur. Tamen sciendũ ꝙ pr̃nitas non ẽ ciusdẽ rõnis ſz vni uocationẽ in deo z in creaturis: q̃uis sit eadẽ rõ fm analogiam: que gdez aliquid hz de identitate rõnis: z aliqd de diuersitate. Unde ẽt si ꝑdicatuz sumatur formaliter tamen potest aliquo modo vera eẽ. solus deus est pater z fm eundem modũ loquendi quo dicit̄ Math. 19. Nemo bonus nisi solus deus,

¶ Utrum ista ꝓpositio. solus pater est deꝰ. sit va. II.

AD secundus sic ꝓcedit. videt ꝙ ḧ sit va. solus pr̄ est deꝰ vel solus filiꝰ est deus. Sicut. n. esse deū ꝛuenit tribus personis: ita ꝛ esse altissimū. sed de filio legit. tu solus altissimꝰ. g̃ pōt dici solus filiꝰ est deꝰ. ¶ p̄. ḧ. solus pr̄ est deꝰ. hꝫ duas expositiuas. vnā idefinitam vel singularē: que cōuertit sicut particularis affirmatiua. s. ḧ. pr̄ est deꝰ. aliā negatiuā vl̃em. s. nullus aliꝰ a pr̄e ē deus. vtraq; harū cōuertit simplr̃. Sed ḧ est vera. in aliq̃ sensu solus ōs ē pr̄. g̃ a simplici cōuersa ḧ erit va: solus pr̄ ē deꝰ. ¶ p̄. si ḧ est falsa: solus pr̄ ē deꝰ. ḧ nō erit nisi qz ꝓ dictionē exclusiuā excludunt alie ꝓsone dine a pticipatiōe p̄dicati: ſz per dictionē exclusiuā adiū ctam pr̄i nō excludunt filiꝰ ꝛ spi. scūs. g̃ ḧ est simplr̃ va: solus pr̄ ē ōs. Media ꝓbat ꝓ auctatē Aug. i lr̃a g dic. Si ō solo pr̄e p̄dicta dr̃ent: nō tñ excluderet filiꝰ nec spi. scūs qz hi vnū sūt. ꝓbabat ēt ꝓ rōnē sic. Maior est vnio filij ad pr̄em. q̃ partis ad totū: sed dictio exclusiua adiuncta toti nō excludit partē. nō. n. ſegtur. solus ſor. ē albꝰ. g̃ pes eius nō ē albꝰ. g̃ cū exclusio fiat rōe diuersitatis. vr̄ ꝙ nō excludat filiꝰ per dictionē exclusiuaz adiunctam patri. ¶ p̄. dictio exclusiua nō remouet a cōsortio nisi ḧ qō ē separatū ab eo cui adiungit: sed filiꝰ est ī pr̄e vt supra ꝓbatum est. g̃ cū dicit. solus pater nō excludit filiꝰ. ¶ p̄. dictio exclusiua adiūcta antecedēti nō excludit ꝯſis. nō enim ſequit. solus hō currit. g̃ aīal nō currit: vel solū aīal nō currit. g̃ hō nō currit: sed filiꝰ ſequit ad patrez: ꝛ e ꝯ. vt habitū est ex Amb. di. 9. g̃ vr̄ ꝙ cū dr̃ solus pr̄ nō excluda tur filiꝰ: nec e ꝯ. ꝛ ita ḧ erit vera. solus pater est deꝰ.

Contra est qō in littera dicit. ¶ p̄. huiꝰ ꝓpositionis. solus pr̄ est deus. vna expositiua ē. Nullus aliꝰ a patre est deus: ſz ḧ est falsa: qz filiꝰ q̃ ē aliꝰ a patre est ōs. g̃ ḧ est falsa. solus pater est deus.

Respondeo dōm ꝙ ſm quosdā dictio exclusiua adiuncta vni relᷠ ꝛ in creaturis nō excludit alterum. nō. n. ſequit. tiñ pr̄ est. g̃ filiꝰ non est. qz ad vnū relᷠ ꝛ ſequit alterū. Sed hoc vr̄ ē falsum: qz dictio exclusiua adiūcta ſupposito excludit omne aliō ſup positum. vnde cū filius ſit aliud ſuppositū a patre excluditur filius. cuz dicit ſolus pater. Nec ḧ ꝺpedit per ḧ ꝙ vnum ſine altero esse nō pōt: qz gnātio ēt nō pōt esse ſine alteratiōe ꝛ loci trāſmutatiōe: ꝛ tñ cū dicit. ſola gnātio ē. excludit oīs alia mutatio. ¶ p̄. q̃uis relᷠ a conſequantur ſe in esse: nō tamē cōſequunt ſe in alys p̄dicamētis. Nō. n. ſequit. ſi pater est muſicus ꝙ filiꝰ est muſicus. Et ꝓterea cum ſolus ſit determinatio ſupposīti excludit oē aliō ſup posituz. Diuersitatē aūt ſuppoſitoꝝ nō tollit relatiuoꝝ cōſecutio. Uñ nō est aliqua rō: quare reſpectu hoꝝ p̄dicatorum vnū nō excluderet per exclusionē adiunctā alteri. Et ideo dicēdū est ꝙ dictio exclusiua adiuncta pr̄i excludit filiū q̃tum ptinet ad oppoſitionē relatiōis. Tñ itelligendū est ꝙ diuerſimode ſe hꝫ in creaturis: ꝛ in diuinis q̃tum ad duo. Primo qz in creaturis pr̄ ꝛ filius nō ſunt vnū in eēntia. vnde filiꝰ est alius a patre ꝛ aliud: qō tñ nō est verū in diuinis. Scōo qz in creaturis per paternitatem addit nouū esse qō est eē accītale: ꝛ non idē qō est ſubi. In diuinis aūt pr̄nitas nō addit ſm rez aliud eē q̃ esse eēntie: in quo pater ꝛ filius cōicāt. Cuz ergo loquimur in humanis dicētes ſolus pater: excludit oībus modis filius: quia filius est alius ꝛ aliud a pr̄e. Et ꝓterea ſi esset vnū in eēntia cū pr̄e adhuc excluderet ab illo iquātum est alius a patre ſm esse relationis ſupadditū eſſentie. vnde ſm qd esset aliud a filio q̃uis in eſſentia cōuenirent. Sed in diuinis pater ꝛ filius ſūt vnū in eēntia: et tamē diſtinguunt relationibus. ꝛ tñ ille relationes non addunt aliqd ſm rem ad eſſentiā. Uñ rōne illius diſtinctionis nullo mō pōt dici filius aliud a pr̄e: ſed tñ alius Uñ cū dr̃ ſolus pr̄ pōt itelligi fieri excluſio aliꝰ maſculine: ꝛ ſic excludit filius: ꝛ ḧ magis ꝓprium est cōſiderata cōſignificatiōe vocabuloꝝ. Uel aliꝰ neutraliter: ꝛ ſic nō excludit filius: qz filius nō est aliud a patre: cū eēntia diuina q̃ est in filio ſit totū id qō est pater ꝛ nō aliqua pars eius. Scōm hoc ergo hec est diſtinguēda. ſolus pater est deus: per tres ſenſus p̄dictos. Quia ſi ſolus ꝯplicet ſolitudinem circa patrē falſa est. Si aūt excludit a forma ſubi ſic vera est: ꝛ est ſenſus ille qui ē pater ꝓter quem nullus alius est pater est deꝰ. Si aūt fiat excluſio a participatione p̄dicati ſic est duplex. Quia cuz ſolus ſit idē qō nō cuz alio: vel excludit aliū maſculine: ꝛ ſic est falſa. ꝛ ſic ꝑmo negat eam Aug. Uel excludit aliud ꝛ ſic ē vera: qz ſic nō excludit filius q nō est aliud a pr̄e: ꝛ ſic pōt cōcedi vt ꝑz ex dictis Augu. ſupra poſitis.

Ad primū ergo dōz ꝙ iſta. ſolus filius ē altiſſimꝰ. est diſtinguēda ſicut ꝛ ꝑma. ꝛ ī aliquo ſenſu ē vera ꝛ in aliquo falſa. Et ꝓterea ḧ qō dr̃ tu ſolus altiſſimus ꝛc. Intelligēdū ē cū toto ḧ qō cōſequit cū ſcō ſpū ꝛc. Et hoc est abſolute verū: qō ſolus filius cū patre ꝛ ſcō ſpū est altiſſimus. ¶ Ad 2m dōm ꝙ hec. ſolus deꝰ ē pr̄: q̃tum ad hāc expoſitiuā. deꝰ ē pr̄: cōuertit ſimplr̃ ſic. pater est deus. Silr̃ alia. nullus alius a deo est pr̄: cōuertitur ſimplr̃: ſed eius cōuersa nō est. nullus alius a patre ē deꝰ: cū nō ſit idē in ſubo ꝛ p̄dicato: ſed magis iſta. pr̄ nō est alius a deo: q̃ quodāmō vera ē: vt ſupra dictū est. ꝛ ex hoc nō ſequit ꝙ ſolus pr̄ ſit deꝰ. ¶ Ad 3m dōm ꝙ cuz dr̃ ſolus pater excludit filiꝰ: ſi ſolus dicat idē qō nō cū alio maſculine. Si aūt dicat idez qō nō cū alio neutralr̃ non excludit: ꝛ ſic itelligit dictū Augu. qō ꝑz ex ḧ qō dicit: qz hi tres vnū ſunt. Et ad id qō obycit de parte ꝛ ꝯñte: ꝛ de ḧ ꝙ vnus est in alio ꝑz ꝙ non ſequit: qz pars nō ē aliud ſuppom q̃ totū: imo includit in ſuppoſito totius. ſilr̃ hoc ꝯſis ꝙ ē aīal nō est aliud ſm ſuppoſituz ab hoīe. Et ideo q̃uis pr̄ ſit in filio per vnitatē eſſentie ꝛ q̃tū ad itellectū relᷠonis: tñ relᷠo incq̃tū hꝫ rōnē oppoſitiōis diſtiguit pr̄ez a filio ſm ſuppoſitum.

Questio. II.

DEinde querit qūo poſſit addi ex parte predicati: dictio exclusiua ī diuinis. ¶ Et circa hoc duo queruntur. Primo vtrum ḧ ſit vera. trinitas est ſolus deus. Secundo vtruz ſit ḧ vera. pater est ſolus deus.

¶ Utr̃ iſta ꝓpositio. trinitas ē ſolus ōs. ſit va. I.

AD primus sic ꝓcedit. vr̄ ꝙ ḧ ſit falſa. trinitas ē ſolꝰ ōs. Solus enim est diſpō ſubiecti ſicut et oīs. ſed ḧ dictio oīs ic̄ogrue addit ad p̄dicatū. g̃ videt ꝙ ēt ḧ dictio ſolus. ¶ p̄. ſm pḧm noīa trāſpoſita ꝛ verba idē ſignificāt. ſi g̃ ḧ est vera. trinitas ē ſolus deꝰ. ḧ ēt erit va. trinitas ē ōs ſolus. ¶ p̄. ḧ dictio ſolus ē ſincategoꝛematica ꝛ iportat negationē: ſed negatio dꝫ ꝑcedere cōpoſitionē vel aliqd qō neget. cū aūt dr̃ ſic. pr̄ ē ſolus ōs. nihil ſegt. g̃ videt ꝙ locutio ſit falſa vel incōgrua. ꝛ ſic idē qō ꝑus. ¶ p̄. termini in p̄dicato tenent formalr̃: ſed ſolitudo nō ꝛuenit forme: qz forma q̃tū est de ſe cōicabilis est. g̃ vr̄ ꝙ nō debeat poni ex ꝑte p̄dicati:

Contra (ꝛ ſic idem est qō ꝑius.
est quod habetur in littera.

Respondeo dōm ꝙ iſte dictiōes excluſiue ſolus ꝛ tñ in ḧ differūt: ꝙ tñ cum ſit aduerbium. ꝛ ſimilr̃ ſolum determiat actū verbi: qz aduer-

bium est adiectiuū ꝟbi. Uñ cū ꝟbū rōne ꝓpōnis ꝓiūgat p̄dicatum subo: & ad vtrūq; se habeat cōgrue p̄it ista ad/uerbia tā ad subm q̄ ad p̄dicatū coadiungi. Sz ꝟ dictio solus cū sit nomē ꝑuās ꝓsortiū est determiatio eius cum quo cōsortiū pōt hēri. Dētur aūt cōsortiū cū eo cui aliqd cōuenit: & hoc significaī vt subm. vñ ꝓprie est dispō subiecti. Scōm hec igit dicūt q̄ hec ē impropria. trinitas ē solus deus: q2 si ly solus ꝑpe teneī nō addit ad p̄dicatuz. Si aūt teneaī ꝑ ly tñ supflue addit p̄dicato eēntiali vl' subali: vt si diceret. sor. est tñ hō: q2 p dictōez exclusiuā nō pōt excludi nisi nā exnea ab eo cui adiūgit. Et hoc intelligit etiā ex ipō p̄dicato subali. ex ꝟ.n. q̄ dr sor. est hō: itelligit q̄ nō est asinus vl' equus. Et sil'r dicūt q̄ superflue addit cū dr trinitas est tñ de⁹: nisi addaī vnus vel aligs ali⁹ terminus accñtalis q̄ possit iesse vel nō iesse: q2 sic excluderet oppositum vnitatis: qō est plalitas. Et dicunt q̄ intentio Augu. nō ē dicere q̄ hoc qō dico solus ds p̄dicet de trinitate vt magī inuit: sz cū dr solus deus ponit trinitas & nō p̄ vel fili⁹. Sz ꝟ nō vī multū necessariū. Quāuis li solus sit dispō subi: nō tñ opz q̄ addatur semp ad subz: q2 illud ēt qō i p̄dicato ponit: pōt significari vt suppositū alicui nāe vel ꝓprietati: rōne cui⁹ pōt abeo ꝑuari cōsortiū: vt si diceret sor. est solus hō sedēs. Similiter dico in ꝓposito qō alio mō p̄dicaī hoc nomē de⁹ de tribus psonis: & hoc nomē hō de sor. & platōe. Lū.n. nō p̄dicet de vtroq; nisi id qō vtriq; cōe est: vtriq; aūt nō ē cōe nisi nā humana: q̄ in se ꝟsiderata nō est qd subsistēs: cōstat q̄ iste terminus hō nō p̄dicet aliquā rē subsistētē: sed solū nām iherētē: & vt iherētē. & idco nō pōt sibi fieri additio bui⁹ dictiōis solus q̄ ꝑuat ꝓsortium. Nāe.n. cōis nō est vt ipsa hēat cōsortiū: sed in ipsa ꝓsortiū hēaī. Sed iste termin⁹ de⁹ p̄dicat nām dīnaz de tribus psonis que etiā in se est hās esse subsistēs: nulla psonarū distinctione itellecta. Uñ quāuis p̄dicet nām dīnā: vt nām dīnā & nō vt qd subsistēs: nihilomin⁹ tñ hoc qō p̄dicat qd subsistēs est. & ideo ꝟ rōnē vt in ipsa sit cōsortiū ꝑut significaī in quo est: & vt ipsius sit cōsortiū �looc aligd sibi conueniens prout significaī vt qō est. Uñ pōt sibi addi hec dictio solus in p̄dicato tanq; rei subsistēti: & excludet oia exnea a pticipatiōe forme p̄dicati vt sit sensus. Trinitas ē solus de⁹. i. trinitas est ille de⁹ ꝑter quē nullus ali⁹ est de⁹: & expressio2 erit vītas ei⁹ si aligd aliud addaī: vt si dicaī trinitas est solus verus deus: vel solus vnus deus.

Ad primum igitur dōm: q̄ diuersimode hec dictio oīs est dispō subi: & hec dictio solus: q2 ꝑ hāc dictōez oīs rōne distributōis ꝓportaī quedā diuisio subi & multiplicatio ratiōe contento2. Uñ incongrue addit his sub quib⁹ nō est accipe aliquā multitudinē suppositoz: vt termis singularibus. Et pp hoc ēt ex pte p̄dicati poni nō pōt: q2 p̄dicatū sumit formaliter: & in forma cōi vniunt suppositā nō distinguunt. Solus aūt nō dicit aliquā diuisionē: sed tñ remouet cōsortium respectu alicui⁹ qō cōuenit rei subsistēti. vñ si p̄dicet aliqua res subsistēs ꝟuenienter pōt sibi addi solus: sicut cū p̄dicaī hoc nomē deus. ¶ Ad 2m dōm: q̄ cū ꝟ dictio solus ex parte p̄dicati sequit suū substantiuū semp ꝟplicat solitudinē. Tūc.n. excludit ꝓsortiū simplr: & nō respectu alicui⁹ determiati: cū nihil sequaī. Et iō quāuis cōcedaī hec: trinitas est solus deus: nō tñ cōcedit ꝓprie loquēdo trinitas est deus solus: & hoc accidit ratiōe negatōis importate. Unde nō est idē iudiciuz de hoc noīe solus: & de hoc noīe albus: dr̄t.n. negatio postposita & ꝓposita termino. ¶ Ad 3m dōz: q̄ in hac ꝓpōne. trinitas est solus de⁹. vel solus verus de⁹. itelligit duplex ꝓpō. Una p̄ncipalis que est importata ꝑ verbū: & alia itelligit in hoc nomine deus ꝑut significaī ds̄ deitatē. Uñ rōne huius cōpositionis pōt fieri exclusio ꝟm q̄ aligd excludit a participatione forme p̄dicati que cōuenit rei subsistenti p̄dicate. ¶ Ad 4m dōm: q̄ ꝟ nomē deus nō p̄dicat nām diuinaz solū per modū forme sicut alia p̄dicata subalia ꝑut significaī natura diuīa vt quo est: sed vt rez subsistētem: ꝑut significaī vt qō est. & ꝟm hoc pōt ei addi solus. Dcīn enīz est supra q̄ hoc nomē deus partim ꝟ rōnē termini communis & partim rōnem termini singularis.

¶ Utrum pater sit solus deus. II.

AD secundum sic ꝓcedit: vī q̄ p̄ sit solus deus. Omne.n. qō p̄dicaī de tribus psonis siml'sumptis est p̄dicatuz eēntiale: sz hoc qō dico solus de⁹ ē hō. Dicit.n. trinitas est solus de⁹. q̄ vī cuz oē p̄dicatum eēntiale possit dici de p̄re: qō possit dici p̄ est solus de⁹. ¶ Ꝑ. p̄ est de⁹ & non est aliud q̄ deus. q̄ est solus de⁹. ¶ Itē ꝓstat q̄ nō est ali⁹ deus est pater. ergo pater est

Contra. (vnus solus deus. est quod in littera dicitur.

Respondeo dōm: q̄ cū dr p̄ est solus deus. Dec dictio solus quāuis ex pte predicati ponaī: tñ pōt itelligi ex parte subi: vt cū dr est hō albus itelligit hō est albus: & tūc erit idē iudiciū de hac sicut & de illa q̄ supra dicta est: solus p̄ est de⁹. Si aūt itelligaī ex parte p̄dicati. tūc vno mō pōt itelligi q̄ ly solus ponatur ꝑ tñ: & sic erit vera. Nec erit supflua additio: q2 fili⁹ quāuis sit de⁹: nō tñ est tñ deus: q2 est etiā hō: qō de p̄re dici nō pōt: cū tñ p̄ humanā nām assumere potuerit: sz sic nō accipit ꝟ. Si aūt ly solus sumaī ꝓprie. tūc ꝟz ꝑpetatē ista locutio: ꝟm q̄ ꝟ p̄dicatuz deus nō tñ p̄dicat naturā deitatis vt formā: sed vt qd subsistens. Dico igit q̄ cū dr. p̄ est solus deus. locutio ē duplex. Q2 ly solus potest excludere omne aliud a p̄re a participatione forme p̄dicati: & sic vera est. sic.n. nō excludit fili⁹ neq; spir. san. q̄ nō sunt aliud a supposito p̄ris. Si aūt excludat alium masculine. tūc est falsa: in quo tñ sensu vera est ista trinitas est solus de⁹: q2 cū li de⁹ p̄dicet non tñ nām: sz etiam suppositū qñ p̄dicatū de trinitate p̄dicat suppositū toti⁹ trinitatis. & iō etiaz si fiat exclusio rōne alteri⁹ suppositi vera ē: q2 nullū aliud suppositū extra trinitatē: sicut nec alia nā deus est. Sed cū dr p̄ est deus ly deus predicat supposituz p̄ris. vñ si fiat exclusio respectu eius quod est aliud suppositū a patre est falsa. & in hoc sensu negaī. Si aūt eius qō est aliud in natura a patre vera est.

Ad primuz igit dōm: q̄ ꝟm q̄ ly solus excludit suppositū extraneū & nō soluz extraneam nām ad plura extēdit se negatio implicita cū dicitur: p̄ est solus deus: q̄ cuz dicit trinitas est solus deus. Quia in hac cū dr pater est solus deus. excludit etiā suppositum fily & spiri. sancti. Et ideo ꝟ est falsa ꝟm illū itellectum. pater est solus de⁹: quāuis ꝟ sit vera. Trinitas ē solus deus. Nec ꝟ est rōne p̄dicati essentialis: sed ratiōe negatiōis excludētis supposituz illud. ¶ Ad 2m dōm: q̄ si li solus ꝓprie sumaī nō est illa expositio eius: sed magis ēēt expositio eius si solus sumereī ꝑ tñ & in hoc sensu cōcessa est. ¶ Ad 3m dōm: q̄ si ly solus ꝓprie sumatur per illud argumētuz nō ꝓbaī q̄ sit vera. p̄ est solus de⁹: sed magis q̄ ista est vera. solus de⁹ est p̄. & hec ꝟz aliquē sensum supra cōcessa est. Si aūt assumaī p̄ est ille deus ꝑter quē nō est alius. ꝟ ꝓpositio est multiplex: q2 ꝟ relatiuū quē pōt referre distictū suppositū p̄ris: vt sit sensus ꝑter p̄ez nō ē ali⁹. Et si itelligaī nō est ali⁹ deus. vex est q2 fili⁹ nō ē alius de⁹ a p̄re. si aūt itelligaī ꝑter p̄em non

est aliꝰ q sit ds fla ē:qz filiꝰ ē aliꝰa pſe:q tñ ē deꝰ. Si vo relatiuū referat suppositū idistincte fz q supponit ꝑ nomē deꝰ:cuz dñ deꝰ ē vnꝰ. tūc ē vera i omni sensu. z sic pz q nō ꝯcludet ꝓpositū nisi ꝑ modū quo ꝓpō dicta ꝯcessa est in distinctōe supaposita. ¶ Expō textus.

NEmo nouit pſez nisi filiꝰ ⁊c. vñ q Aug. male exponit:qz nemo idē est qđ nullus hō. sub ꝑ aūt nō ꝓtinent pſ z spir. san. de qbꝰ ꝑ nomē hō nō ꝑdicat:z ita vñ q ꝯ conueniēter subiūgat Augu. (Nō tñ sepat ⁊c.) Ad ꝑ dicūt qdā q ꝑ dictio nisi ñ pōit exceptie: fz aduersatiue vt sit sensus nullus purus hō nouit patrez noticia cōprehēsiōis: fz tñ filiꝰ. Sz pōt meliꝰ dici q ꝑ dictio nemo hz aliqd ex ꝓprietate significatōis:z aliqd ex vsu nominis. ex ꝓpetate significatōis hz q nemo significet idē qđ nullus hō:z ita sub hac distributōe nō includit psona pris vel spiri. sancti. Sz qz hō est fm q hz intellectū nec aliqd hñs itellectū est nobis ad sensuz manifestū nisi homo. iō ex vsu loquētiū hz q nemo distribuat ꝑ omni intellectuali nā:z ita sub distributiōe pōt fieri descēsus ad psonas diuinas angelicas z humanas.

¶ De noiuz dña qbus vtimur loqntes ds deo.

¶ Distinctio. XII.

POst ꝓdicta nobis disserēdū vñ de noiuz diuersitate: qbꝰ loquētes de vnitate ac trinitate ineffabili vtimur. Deinde demſtranduz est qbꝰ modis de ea aliqd dicat. Illud ꝑ ꝓcipue teneamus: qđā ē noia distincte ad singulas psonas ptinētia: vt ait Aug. i. ix. li. tri. q ds singulis tñ dñr psonis. Quedā ꝙ vnitatē essentie significātia sunt: q z de singulis singilatim: z de oibꝰ cōiter dñr. Alia ꝙ sunt q translatiue ac p silitudinē ds deo dñr. Ut̄ amb. i. li. ī. ds tri. ait. Quo puriꝰ niteat fides: triptita vñ deriuanda distinctio. Sūt. n. noia qđā q euidēter ꝓprietatē psonāq deitatis oñdūt. Et sunt qđā q pspicuā dine maiestatis exprimūt ꝙnitatē. Alia ꝙ sūt q trāslatiue z p silitudinē de deo dñr. Pro prietatis itaq idicia sunt: gnatio: filiꝰ: ꝙbū: z huiusmodi. Unitatis ꝙ eterne sapia: virtus veritas: z huiusmodi. Similitudinis ꝙ splēdor: character: speculum: z huiusmodi.

¶ Premissis addit quedaz esse noia, que tēporaliter deo ꝯuenūt z relatiue dicuntur.

HIs adiūctēdū ē qđā ēt noia esse: vt Augu. ait i. v. lib. de tri. q ex tpe deo ꝯueniūt. z relatiue ad creaturā dñr: quorū quedaz de oibus dicunt psonis: vt domin9: creator: refugiū. Quedam aūt nō de omnibus: vt donatus: datus: missus.

¶ De hoc nomine trinitas addit.

PRēterea est vnuz nomē qđ de nulla psona singilatiz dī: fz de oibus sil. i. trinitas: qđ nō dī fm subaz: fz quasi collectiuū p̄alitatē ds signat psonaꝝ.

¶ De alijs noibꝰ q tpaliter deo congruūt: z nō relatiue dicuntur.

SUnt ēt qđā noia q ex tpe ds ꝯueniūt nec relatiue dñr: vt hūanatꝰ: incarnatus: z huiusmōi. Ecce sex noium differentias assignauimus qbus vtimur loqntes de deo: de quibus singulis agendum est.

¶ Qz illa noia q ad singulas ptinēt psonas p̄o prie relatiue dñr: ea ꝙ q vnitatē eēntie significāt ad se dñr: z de singulis z ds oibꝰ cōiter dñr psonis z singulr nō p̄aliter i sūma accipiunt.

SCiēdū ē ꝑ q illa q ꝓprie ad singulas psonas ptinēt: relatiue adiunctē dñr. sicut pr̄ z filiꝰ: z vtriusqz donū spūs scūs. Ea ꝙ q vnitatē eēntie significant ad se dicunt: z ea que ad se dicunt substātialiter vtiqz dicunt: z de omnibus cōmuniter z de singulis singilatiz dicunt psonis: z singulariter nō p̄alr accipiunt i sūma: vt deꝰ: bonꝰ. potēs: magnꝰ: z hmōi. Que aūt relatiue dñr: subalr ñ dñr. Ut̄ Aug. i. v. li. ds tri. ait. Quicqd ad se dī: pstantissima illa z dīna sublimitas subalr dī. Qđ aūt ad aliqd dī nō subaliter dī: fz relatiue. Tātaqz ē vis eiusdē subē in pſe z filio z spū scō: vt qcqd de singulis ad seipos dī: nō p̄aliter i sūma: fz singulariter accipiat. Dicimus. n. pr̄ ē ds: z filiꝰ ē deꝰ: z spūs scūs ē ds: qđ fm subam dici nemo dubitat. Nō tñ dicimus hāc trinitatē eē tres dos: fz vnū deū. Ita dī pr̄ magnꝰ: filiꝰ magnꝰ: z spūs scūs magnꝰ: ñ tres magni fz vnꝰ magnꝰ. Ita ēt oipotēs pr̄: oipotēs filiꝰ: oipotēs spūs scūs: nō tñ tres oipotēs: fz vnꝰ oipotētes. Quicqd ꝑ ad seipz dī deꝰ: z de singulis psonis silr dī: z sil de ipa trinitate: nō p̄aliter fz singulariter dī. Et qñ nō est aliud deo eē: z aliud magnū esse: fz hoc idē est illi esse: qđ est magnū eē. Propterea sicut nō dicimus tres eēntia. sic nō dicimꝰ tres magnitudies: fz vnā eēntiā z vnā magnitudinē.

¶ Qz deꝰ magnꝰ ē ea magnitudine q deꝰ: sic de bonitate z ds oibꝰ q fz subaz dñr.

DEus. n. nō ē magnꝰ ea magnitudie q nō ē qđ ipse: vt quasi ꝓticeps eiꝰ sit. alioqn maioz eēt illa magnitudo qz ds. Deo āt nō est aliqd maiꝰ: ea ꝑ magnitudie magnꝰ ē q ipse ē. Jōqz nec tres magnitudines dicimus: fz vnam magnitudinē: nec tres magnos: fz vnū magnū: qz nō ꝓticipatiōe magnitudis deꝰ magnꝰ ē: fz seipo magno magnꝰ ē: qz ipse ē sua magnitudo. Ita z de bonitate z eternitate z oipotētia dei dōm est: z de oibꝰ oino q deo pñt ꝓnūciari substātialiter: qbus ad

seipz dr: nō trāslatiue ac p similitudinē: ꝟ ꝓprie: si tñ de illo ꝓprie aliqd ore hoīs dici pōt. Ecce apte docuit q noīa vnitatē dine maiestatis significātia: ⁊ ad se dñr ō deo. i. sine rel'one: ⁊ de oīb⁹ psonis cōiter: ⁊ de singulis disim dñr: nec plural'r ꝟ singulariter i sūma accipiunt. Illa ꝟo noīa q̄ ꝓprie ad singulas ptinēt psonas: relatiue nō subal'r dñr. Q̄. n. ꝓprie singula in trinitate persona dr: vt ait Aug. i eodez: nullo mō ad seipaz: ꝟ ad aliā iuicē vl ad creaturā dr. Et iō relatiue: nō subaliter dici manifestū ē.

¶ Diuisio textus.

POstquā determinauit magr de his q̄ ptinēt ad vnitatē ēntie ⁊ trinitatē psonaꝝ. Nic determiat de noīb⁹ quibus ⁊ ēntie vnitas ⁊ personaruz pluralitas designat. Diuidit aūt i ptes duas. In p⁹ ponit distionē dīnoꝝ noiuz vt oñdat qō pl'r ⁊ qō singl'r de diuinis psonis ꝑdicet. In z⁹ oñdit q̄l'r vnitas ⁊ pl'alitas in dīnis accipiat. ibi (Dic diligēter ingri oz.) z4.ª di. ꝓria in duas. In p⁹ ponit vlem distictiōez dīnoꝝ noiuz. In z⁹ agit ō quodā noīe qō spāle difficultatē affert. s. de ꝟ noīe psona: qō nō vr alioꝝ nām seq. z3. dis. ibi. (Predictis tñ adyciēdū.) ꝓria in duas. In p⁹ oñdit diuersitatē dīnoꝝ noiuz. In z⁹ ponit q̄sdā regulas ex q̄b⁹ colligi pōt q̄liter vnūqōq; ꝑdicet. ibi (Sciēdū ē igit q illa) ꝓria i duas. In p⁹ ponit trimēbrē distictiōez dīnoꝝ noiuz ſm Amb. ⁊ Augu. In z⁹ addit tres modos dīnoꝝ noiuz ⁊ cōcludit eē. 6. dr̄ntias eoꝝ q̄ de deo dñr. ibi (Dis adyciēdū ⁊c.)

¶ Questio. I.

HIc querunt 4. ꝓrimo vtꝝ de⁹ sit nomiabilis. Scōo an aliqō nomē ꝑpe ei ꝙueniat: vel oīa noīa ō eo trāsumptiue dicant. Tertio vtꝝ sit nomiā dus vno tñ noīe vel plib⁹: vel ēt oīb⁹. Quarto q̄rit de multiplicatōe dīnoꝝ noium in lra posita.

¶ Utrum deus sit nominabilis. I.

AD ꝓrimuz sic ꝓcedit: vr q deus nō sit noiabilis p id qō dicit Diony. i. ca. de di. no. de deo loq̄ns. Oīb⁹ aūt vl'r icōprehēsibilis ē: ⁊ neq; sensus ei⁹ ē neq; fantasia: neq; opio: neq; nomē: neq; sermo: neq; tact⁹: neq; scia. Ꝟ ēt vr p ꝟ qō dicit pbs lib. de cāis. Cā p⁹ supioz est narratōe: ⁊ deficiūt ligue a narratōe ei⁹.

¶ Itē oē nomē ē signū alicui⁹ forme exñtis i aīa ꝟz pbz: sz sic dicit Aug. deus q oēm formā subterfugit itellectui puius esse nō pōt. g̃ vr q nullo noīe possit noīari. ¶ P. si noīat aut noīat p nomē: aut p ꝓnomē: aut p vbū: aut per pticipiū: sz nō pōt noīari p nomen: cū oē nomē significet subam cū q̄litate: i deo aūt nulla est ꝙpō subē ⁊ q̄litatis. Nec p vbū nec p pticipiū q̄ tps ꝙsignificāt: qō a deo longe est. Nec p ꝓnomē: cū ꝓnois significatio determiet p demōrationē vel rel'onē: demōratio aūt fit mediātib⁹ accidētib⁹ q̄ i deo nō sunt: ⁊ rel'o ē añdicte rei recordatio: ⁊ sic p rel'onē significari nō pōt nisi aliqd aliud ꝓsupponat vl' ꝓnominet. g̃ vr q nullo mō possit nominari.

Contra. i ps. dr. Dñs nomē illi. Et exo. 3. Si q̄sierit nomē meū ⁊c. ¶ P. oē qō cogīscit pōt etiā voce significari. Sz nos aliq̄ mō cognoscimus deū: vl p fidē vel p nālē cognitōez. g̃ possumus eū noīare.

Respondeo dōm: q cum voces sint signa itellectuū ſm pbz idē iudiciū ē de cogitione rei ⁊ noīatōe ei⁹. vñ sicut deuz impfecte cog̃scim⁹: ita ēt ipfecte noīamus q̄si balbutiēdo: vt dic Greg. Ipse aūt solus seipm cōprehēdit. ⁊ iō ipse solus seipsuz pfecte noīauit: vt ita dicā: vbū coequale sibi generādo.

Ad ꝓmuz igr dōm: q oēs aūctes q̄ dicūt deū eē inoiabilē: itēdūt dicer q nl'm nomē exꝑmit pfecte ipz deū: qō significat i vbis pbi: q dicit: q ligue deficiūt a narratōe ei⁹: ⁊ qō alibi dicit. cā ꝑma superioz ē omni narratōe ⁊ supza oē id qō noīat. ¶ Ad z⁹ dicendū: q si Aug. itelligat de forma corpali. sic planū ē q de⁹ nō hz formā corpalē: nec oz q oē qō noīat formā corpozalem hēat. Si aūt itelligat de forma absolute. tūc dr oēz formā subterfugere: nō qz ipe i se nō sit vere forma: cū ipse sit purus act⁹ ⁊ simplex: ⁊ ꝑma forma ſm Boe. li. de tri. sz qz quācūq; formā itellect⁹ ꝛcipiat de⁹ subterfugiat illā sua eminētia. Si. n. itellectus noster apꝑhendit sapiam ipse de⁹ in sapia sua excedit oēm sapiam a nobis itellectā. Et iō ꝛcludit q nō ē puius nr̄o itellectui: ita q in ipsuz ire pfecte cōprehēdēdo possit. ꝓpter qō etiaz Diony. dicit: q gcqd de ipo affirmamus pōt ēt de ipo negari: qz sibi nō cōpetit ſm hoc qō nos itelligimus ⁊ noīe significamus: sz excellētius. ¶ Ad z⁹ dōm: q pōt significari ⁊ noīe ⁊ ꝓnoīe ⁊ vbo ⁊ participio. Cū. n. dr q nomen significat subam cū q̄litate nō intelligit qualitas ⁊ suba ꝓprie ſm q logicus accipit ꝑdicamenta distiguēs. Sed grāmatic⁹ accipit subam quātū ad modū significandi. ⁊ sil'r qualitatē: ⁊ iō qz illud qō significat p nomē significatur vt aliqd subsistēs ꝟz q de eo pōt aliqd ꝑdicari: quāuis ſm rē nō sit subsistēs. sicut albedo dicit q significat subaz ad dr̄ntiā vbi qō nō significat vt aliqd subsistens. Et qz in quolibet noīe ē ꝙsiderare id a quo ꝙponit nomē qō est q̄si ꝓn⁹ inotescēdi. ideo quātū ad ꝟ hz modū qualitatis ſm q q̄litas vel forma est ꝓn⁹ cognoscēdi rē. Unſm pbz. 5. metaꝑ. vno mō forma subalis q̄litas dr. Nec refert quātū ad significatiōez noīs vtꝝ ꝓn⁹ inotescendi sit idē re cū eo qō noīe significat vt in abstractis: Uel di uersuz vt i ꝟ noīe hō. Et qz de⁹ seipso cognoscit: iō pōt significari p nomē qō hēat q̄litatē quātuz ad rōnē a q̄ nomē ꝙponit ⁊ subam quātū ad id cui imponit. Sil'r dōm: est de ꝓnoīe qō ēt p ꝓnomē significari pōt: vt hr Exo. 3. Ego sum q sum. Et quāuis nō possit demōstrari quātum ad sensuz: tñ pōt demonstrari quātū ad itellectuz: ſm id qō itellect⁹ de ipso apꝑhendere pōt. Pōt etiā significari p ꝓnomē relatiuū cū ponat ipz significari p nomē qō relatiuū referre pōt. Sil'r ēt p vbū vel pticipiū pōt significari: vt cū dr q ipse est itelligēs vel potēs vel hz. Et tñ vba ⁊ participia dicta de ipso nō significāt aliquid tpale in ipso. Sz verum est q quātū ad modū significādi quo tēpus significāt: deficiūt a repꝛesentatione ipsius.

¶ Utꝝ aliqō nomē possit dici ꝑpe de deo. II.

AD secundū sic ꝓcedit: vr q nulluz nomē ō ōo ꝑpe dici possit. Nihil. n. ꝑpe dr ō aliq̄: qō veri⁹ negat de ipo q̄z affirmet: sz ſm Dyo. z. ca. ce. Dier. veri⁹ oīa noīa q̄ ō ōo dñr de ipso negant q̄z affirmant. vñ dicit q negōes i dīnis sūt ꝟe affirmatōes icōpacte. g̃ ⁊c. ¶ P. deū nō possumus noīare nisi ſm q ipz cog̃scimus: sz nō cog̃scim⁹ ipm nisi ex effectib⁹ suis: vel p viā cālitatis: vel p viā negōis vl p viā eminētie. g̃ nō pōt noīari a nobis nisi ex creaturis. Sed q̄cūq; nomē creature ꝑdicat de deo nō ē ꝟa ꝑdicatio nisi itelligat meta^cc vl trāsumptiue: vt cuz dr. ōs ē leo. vel de⁹ ē lapis. g̃ vr q nullū nomē ꝑpe dicat de deo: sz meta^cc. ¶ P. magis differt sapiētia creata vel eē creatum a deo q̄z differat floratio ꝓati a risu hoīs: sed rōne huius diuersitatis ꝓatum

nō dr̄ ridere nisi meta^ce. g̃ vr̄ q̄ ēt deus nō possit dici sapiens vel aliqd aliud nisi meta^ce. ¶ p̄. q̃cūq; aliq̄ nomē importās aliquā cōparalē ꝺditōez dr̄ ō deo dei dignitati repugnātem nō pōt dici nisi meta^ce: ⁊ eadem ratiōe quācūq; cōditōez deo nō cōueniētē ipōrtet nō poterit ō deo ꝓprie dici: ſz omne nomē a nobis ipositū ipōrtat aliquā ꝺditōez diuine dignitati repugnātē: vt pz ī vbis q̄ ꝺsignificāt tps: ⁊ ī noib^9 q̄ vel in abstracto dr̄ vt scia ⁊ būanitas q̄ dicūt gd impfectū ⁊ nō in se subsistēs. Uel in cōcreto que ipōrtant quādā ꝺpōnē: quoꝝ neutꝝ deo cōpetit. g̃ videt q̄ nihil ꝓprie de deo dicatur.

Contra. qcqd dr̄ de aliqbus p ꝑus ⁊ posteri^9 magis ꝓpe ꝺuenit ei de quo p ꝑus dr̄. sic ens per ꝑus ꝺuenit subē q̃z accīti: ſz q̄dā sunt q̄ p ꝑus dr̄ de deo q̃z de creaturis. sicut p̄nitas. sicut dr̄ Eph̄. 3. Ex quo ois p̄nitas ⁊c. ⁊ eadez rōne bonitatis ⁊c. g̃ vr̄ q̄ h̄ nomina etiā magis ꝓprie dicant̄ de ipso q̃z de creaturis. ¶ p̄. h̄ vr̄ p Diony. q diſtinguit noīa simbolica. i. meta^ce dicta ab alys diuinis noib^9. Et ita vr̄ q̄ nō oīa dicant̄ trāsumptiue. Qō ēt vr̄ ex diuisiōe Augu. ⁊ Amb. ī littera.

Respondeo dōm: q̄ q̃uis ois pfectio q̃ ī creaturis ē exēplariter a deo descēdat sic̄ a p̄n^o: phabēte ī se vnice oīum pfectiōes: nulla tñ creatura pōt recipe illā pfectōez fm illū modū quo in deo est. Uñ fm modū recipiēdi deficit a pfecta repñtatiōe exēplaris. Et ex hoc ēt ī creaturis est gdā gradus ſz q̄ gdez gbusdā plēs pfectōes ⁊ nobiliores a deo ꝺsequunt̄ ⁊ plenius pticipant̄: ⁊ ex hoc ī noib^9 ē duo ꝺsiderare. rez significatā: ⁊ modū significādi. Cōsideräduz ē igit̄ q̄ cū noīa sint ipōsita a nobis g deuz nō nisi ex creaturis cognoscimus semp deficiūt a dīna repñtatōe quātū ad modū significādi: q̄ significāt dīnas pfectōes p modū quo pticipant̄ ī creaturis. Si aūt ꝺsideremus rē significatā in nomie q̃ est id ad qō significādū ipōnit̄ nomē. Inuenimus q̄dā noīa eē imposita ad significādū p̄ncipal^r ipsam pfectionē exēplatā a deo simpl^r nō ꝺcernēdo aliquē modū in sua significatōe. Et q̄dā ad significādū pfectōez receptā fm talē modū pticipādi. vbi gr̄a. ois cognitio ē exēplata a dīna cognitiōe: ⁊ ois scīa a dīna scīa. Hoc igit̄ nomē sensus est ipositū ad significādū cognitōez p modum illū quo recipit̄ māliter fm vtutē ꝺiūcta^z organo. Sz h̄ nomē cognitio nō significat aliquē modū pticipādi ī p̄ncipali sua significatōe. Uñ dōm est q̄ oīa illa noīa q̃ ipōnunt̄ ad significādū pfectiōez aliq̃z absolute ꝓprie dr̄ de deo: ⁊ p ꝑus sunt ī ipso quātū ad rem significatā: ꝛz nō quātū ad modū significādi: vt sapiētia: bonitas: eēntia: ⁊ oīa h̄ⁿ. ⁊ hec sunt de qb^9 dicit Anſel. q̄ simpl^r ⁊ oīno melius est eē q̃z nō eē. Illa aūt q̃ imponūtur ad significādū pfectōez aliquā exēplatā a deo: ita q̄ icludāt ī sua significatōe iperfectū modū participādi: nullo mō dr̄ ō deo ꝓprie. Sz tñ rōne illius pfectōis pñt dici de deo meta^ce: sicut sentire videre ⁊ h̄ⁿ. Et silr̄ ē de oībus alys formis corpalib^9: vt lapis leo ⁊ h̄ⁿ. Omnia. n. iponunt̄ ad significādū formas corporales fm modū determinatuz pticipandi eē vel viuere vl aliquā diuinaꝝ pfectionuz.

Ad primuz igit̄ dōm: q̄ cū ī nomie duo sint: modus significandi ⁊ res ipsa significata. semp fm altez pōt remoueri a deo: vel fm vtrūq; ſz nō pōt dici ō deo nisi fm altez tñ. Et q⁹ ad vitatē ⁊ ꝓpetatē affirmatōis regrit̄ q̄ totū affirmet̄. ad ꝓpetatē aūt negōnis sufficit si altez tñ desit. Iō dīc Diony. q̄ negatiōes sunt absolute vere: sed affirmatōes nō nisi fm gd. Q⁹ quātū ad significatū tñ ⁊ nō quātū ad modū significandi. ¶ Ad z^m dōm: q̄ quāuis nō nominemus deū nisi ex creaturis: nō tñ semp noīamus ipsuz ex pfectiōe q̃ est ꝓpria creature fm ꝓpriū modū pticipādi illā: ſz ēt possumus nomē iponere ipsi pfectiōi absolute nō cōcernendo aliquē modū significādi ī ipso significato: qō ē. q. obz ītellectus quāuis oporteat ī consignificato semp modū creature accipe ex pte ipsi^9 ītellect^9 q nat^9 ē ex reb^9 sensibilib^9 accipe ꝺueniēte ītelligēdi modū: ⁊ h̄ ꝓpe dr̄ ō deo: vt dcm̄ ē. ¶ Ad z^m dōm: q̄ sapia creata magis dr̄ a sapia īcreata quātū ad eē qō ꝺsistit ī mō būdi: q̃z florītio prati a risu boīs: ſz q̃tū ad rōnez a q̄ iponit̄ nomē magis ꝺueniūt: q⁹ illa rō ē vna fm analogiā: p ꝑus ī deo p posteri^9 ī creaturis exp̄ss. Et fm talē rōnē significatā in nomine magis attēdit̄ vītas ⁊ ꝓpetas locutiōis q̃z quātuz ad modū significādi q dat̄ ex ꝺsitī intelligi p nomē. ¶ Ad 4.^m dōm: q̄ q̃uis q̄ cōditio cōparalis ipōrtat̄ a p̄ncipali significato nō pōt nomē dici de deo nisi meta^ce: ſz h̄ qō in mō significandi ipōrtet̄ aliq̄ impfectio q̄ deo nō cōpetit nō facit p̄dicatōez eē falsam vel ipropriā: ſz iperfectaz: ⁊ pp̄ hoc dcm̄ ē q̄ nullū nomē pfecte deū repzesentat.

Utꝝ de^9 bēat tñ vnū nomē. III.

Ad tertiuz sic̄ pcedit̄: vr̄ q̄ de^9 nō beat nisi vnū nomen. Nomē. n. dz rñdere rei significate p nomē: cū sicut dicit Hyl^r. rei sit fm^o subiect^9: ſz ī deo est sūma vnitas sine aliq̄ diuersitate. g̃ nō noīat̄ nisi vno nomine. ¶ p̄. nō ē nisi duplex modus p̄dicādi ī dīnis. s. vl subal^r vel relatiue: sed noīa nō pñt diuersificari nisi vel q̃tū ad id qō significat̄: vel q̃tū ad modū significādi. g̃ vr̄ q̄ vel tñ vnū debeat eē pp̄ vnitatē rei: vl ad pl̄s duo pp̄ duos modos p̄dicādi. ¶ p̄. si di. q⁹ pl̄alitas noīuz diuiuz ē fm q⁹ ex diuersis creaturis noīat̄. ¶ Cōtra. ipse ds ē p̄n^m a quo effectiue ⁊ exēplariter ē ois creatura. Si g̃ fm diuersitatē creaturaꝝ multiplicant̄ dīna noīa. tūc oīum creaturarū noīa de ipso dici possent: qō flm ē. g̃ vr̄ qō ex creaturis nō sit diuersitas dinoꝝ noīuz. ¶ Si di. q⁹ multiplicant̄ fm rōnez tñ. ¶ Cōtra diuersitas rōnis est diuersitas fm ītellectū: ſz diuersitas ītellect^9 ipōnentis noīa nisi subsit aliq̄ diuersum ī re nō cāt multitudinē noīuz nisi fm q⁹ noīa synonima multiplicant̄. g̃ fm h̄ oīa noīa diuīa eēnt synonima: qō Cōmē. expresse negat ī xi. metaph̄. dicēs q⁹ h̄ noīa viuēs ⁊ vita nō dr̄nt ī deo sic̄ noīa synonima: multo min^9 viuēs ⁊ sapiēs: ⁊ ita vr̄ q⁹ nō differāt diuīa noīa ſz acceptōez ītellect^9 significātis tñ:

Contra. (⁊ sic idem quod prius.

ē qō ī scriptura dr̄. Inueniunt̄. de ipo multa noīa dīna. ¶ p̄. nullū nomē sufficit ad exp̄mēdā diuinā pfectōez: ſz aliqd pfectōis dat̄ nobis ītelligi p vnū nomē qō nō dat̄ p aliud. g̃ vr̄ q⁹ vt magis nobis diuina pfectio inotescat: q⁹ pl̄ib^9 noib^9 a nobis noīandus sit.

Respondeo dōm: q⁹ multiplicitas noīuz pōt dupliciter ꝛtigere. Uel ex pte ītellcūs: q⁹ cū noīa exprimāt ītellectū ꝺtingit vnū ⁊ idē diuersis noib^9 significari: ſz q⁹ diuersimode in ītellcū accipi pōt. Et ide ē q⁹ deū possumus noīare: ⁊ fm q⁹ ī se ē: ⁊ ſz id qō est ad creaturas se hñs. Et h̄ dupl^r. Uel fm negōnes q⁹ bus ꝺditōes creaturarū a deo remouent̄. Et ide veniūt noīa negatiua: q̃ multiplicatōez recipiūt ex creaturaruz ꝺditōib^9 q̃ de deo neganť ⁊ ꝓcipue q̃ cōsequunt̄ vl^r oēm creaturā vt ī mēſus icreat^9 ⁊c. Uel ſz relōnē dei ad creaturā: q̃ tñ real^r in deo nō est: ſz in creatura. Et ide veniūt illa noīa dīna q̃ ipōrtant hitudinē ad creaturam: vt dns rex ⁊ h̄ⁿ. ¶ Itē multiplicitas nominū pōt cōtingere ex parte rei fm q⁹ nomia rē significāt. Et ide veniūt nomina exprimētia id qō in deo est. In deo aūt nō est ītenire aliq̄ realē distinctionē nisi p̄sonaꝝ q̃ sunt tres res: ⁊ ide venit multiplicitas nominum personalium significan-

tium tres res. Sz ꝑter hoc est ēt ī deo ĩuenire distinctionē rōnū q̄ realiter ⁊ vere in ipo sunt. sicut rō sapie ⁊ bonitatis. ⁊ hꝺ. Que gdē oia sunt vnuz re ⁊ differūt rōne que saluaf̄ ī ꝓprietate ⁊ vitate: ita ꝑt dicimus deuz vere eē sapiētē ⁊ bonuz: ⁊ nō tñ in itellectu rōcinātis. Et ide veniunt diuersa nomina attributox: que omnia quāuis significent vnā rem: nō tamē significāt vnā fm vnā rōnē. ⁊ ideo nō sunt synonima.

Et per hoc pz rñsio ad ꝑmū: qz quāuis sit vnitas in re eēntiali: est tñ plalitas in re psonali ⁊ ī rōnibus gbus diuersimode vna eēntia significari pōt ⁊ in diuersa acceptiōe itellectus fm q̄ oia dīna nomina multiplicanf̄. ¶ Ad 2m dōm: q aliter dixit equocum analogū ⁊ vniuocū. Equocū. n. diuidit fm res significatas. Uniuocū vo diuidit fm dīntias. Sz analogum diuidit fm diuersos modos. Uñ cū ens ꝑdicef̄ analogice de. 10. generib⁹ diuidit in ea fm diuersos modos. Uñ vnicuiq; generi debeꝫ ꝓprius modus ꝑdicādi. Et qz ī diuinis nō saluanf̄ nisi duo genera quātū ad rōnem cōem generis. s. suba. ⁊ ad aliqd. ⁊ iō dicunf̄ in diuinis duo modi ꝑdicādi. Unūqōq; aūt genus diuidit vniusce in spēs cōtētas sub genere. ⁊ ideo spēbus non debeꝫ ꝓprius modus ꝑdicādi. Et ꝓpter hoc q̄uis quedā ꝺtēta ī ꝑdicamēto q̄litatis dicanf̄ de deo fm rōnem spēi: nō tñ afferunt nouū modū ꝑdicādi: ⁊ si afferūt nouā rōnez significādi. vñ quāuis in deo nō sint nisi duo modi ꝑdicandi: sunt tñ plures rōnes significādi fm quas dīna nōia multiplicari pñt. ¶ Ad 3m dōm: q vt pz ex ꝑdictis quedā nōia dicūtur ꝓprie de deo: que quātū ad significata p̄ ꝑus sunt in deo q̄ in creaturis: vt bonitas sapia ⁊ hꝺ. Et hox diuersitas nō sumit̄ p respectuz ad creaturas: īmo potiꝰ ecōuerso. Quia ex hoc q rō sapie ⁊ bonitatis differt ī deo diuersificaf̄ in creatis bonitas ⁊ sapia: nō tñ rōne: sz ēt re. Sz vex est q diuersitas taliū nominū ꝓut ꝑdicanf̄ de deo ĩnotescit nobis ex diuersitate eox in creaturis. Quedaz vero nomia ꝑdicanf̄ de ipso trāsumptiue: ⁊ hec multiplicanf̄ fm diuersas creaturas: quarū nōia in deū trāsumūtur. Nec tñ opz q ex oībus noib⁹ creaturarū significef̄. Quedā. n. sunt q̄ importāt defōmitatē ⁊ defectuz cuius deus nō est auctor ⁊ ꝑcipue si sit defectꝰ culpe. Unde nō possumus dicere deū peccatorē vel dyam̄ qō est nomē nature deprauate: quāuis trāsumptiue dicaf̄ leo vel agnꝰ vel etiā iratus. ¶ Ad 4m dōm: q differūt nōia attributox fm rōnem nō tñ que sit solū in rōcināte: sed que saluaf̄ in ipsa re fm veritatē ⁊ ꝓprietatē rei. Qō sic pz. Dia enim hꝺ dicunf̄ de deo ⁊ creaturis nō equoce: sed fz vnā rōnem analogice. vñ cū in creatura rō sapiētie nō sit ratio bonitatis: opz q ēt hoc in deo sit vex. Sed ī hoc differt q in deo idez sunt re. in creaturis aūt differunt re ⁊ nō rōne: ⁊ qal̄ possit esse supra dictum est.

¶ Utrum diuisio nominum dei posita ab Amb. sit sufficiens. IIII.

Ad quartuz sic ꝓcedit̄: vī q diuisio Amb. sit īsufficiēs. Trinitas. n. ⁊ psona sunt quedaz dīna nōia q̄ nec ꝑtinēt ad vnitatez maiestatis: nec ꝓprie alicui persone cōueniunt nec trāslatiue de deo dicūtur. g̃ ꝛc. ¶ P. q̄dā nōia sunt q̄ dicūtur de deo negatiue vt ī creatus īmēsus. Nec aūt cū nihil de deo ꝑdicet: nec ad ꝓprietatē psonax pertinere videtur nec ad maiestatē deitatis. Cōstat etiā q nec trāslatiue dicūtur: qz nō cōueniūt creaturis vt ex eis in diuinā ꝑdicatiōne trāsumātur. g̃ videf̄ q diuisio sit īsufficiens. ¶ Itē maiestas deitatis ⁊ ꝓprietas psonalis cōstat q eterna sunt: sz quedam dicūtur de deo ex tēpore: vt dñs ⁊ hꝺ: g̃ vī q nec ad maiestatē deitatis pertinēt nec ad ꝓprietatē personalē. cōstat etiā q nec trāslatiue dicūtur: vī igit̄ q sub diuisione Ambro. nō ꝺtineanf̄. g̃ īsufficiēs est. ¶ P. Dama. ponit aliā diuisionē diuinox noīuz dicēs: q quedaz significant pelagus subē īfinituz ⁊ nō qd est vt hoc nomē q est. Quoddā aūt est nomē opationis: vt deus. Quedā aūt significāt id qō assequit̄ suba: vt iustus bonus ⁊ hꝺ: quedā vo habitudinē ad ea a gbus distiguit̄. s. ad creaturas quedā significāt id qō nō est: vt icorporeus īmēsus ⁊ hꝺ. ¶ Itē Diony. ponit multiplicē diuisionē diuinox nominum. magr̄ aūt ī lra sup trimēbrē diuisionē Ambro. īducit alias tres dīas dīnox noīum ⁊ efficiūtur in vniuerso. 6. Queriē g̃ de assignatiōe harum diuisionum.

Respondeo dōm: q ꝓma diuisio trimembris q̄ in lra ponit̄ sufficiēter comprehendit oia diuina nomina: ⁊ est triū sanctox Augu. Ambro. Diony. Ipse. n. met diuidit diuina nōia in ea que trāslatiue dicūtur que appellat symbolicā theologiā: ⁊ in ea q̄ ꝓprie dicūtur: que. s. per ꝑus in deo sunt. ⁊ hoc diuidit in vnicā theologiā quātū. s. ad ea que ꝑdicātur de trib⁹ psonis cōiter. ⁊ in discretā theologiā quātū ad ea que ad singulas personas pertinēt. Ex quo etiā pz in promptu sufficiētia buiꝰ diuisiōis: qz deꝰ vel nominaf̄ per id qō ꝑus in ipso est ⁊ per posteriꝰ in creaturis: vel p similitudinē a creaturis sumptā. Si scōo mō sic sunt ea que trāslatiue dicūtur. Si ꝓmo mō ℔ erit dupl̄r. illud. n. qō p ꝑus ī deo est: vel est cōmune: ⁊ sic pertinet ad maiestatis vnitatez. Uel ē ꝓpriū psone: ⁊ sic ꝑtinet ad distictōez trinitatis.

Ad primum ergo dōm: q ℔ nomē trinitas quāuis nō explicite dicat ꝓpriū alicuiꝰ persone tamē implicite icludit oia ꝓpria personaruz: inquātū est quasi collectiuū personaruz. Simil̄r etiā ℔ nomen persona quāuis nō imponaf̄ ab aliqua ꝓprietate p̄nali spāli: imponit̄ tamē a personalitate que dicit̄ ꝓprietatez in cōi: ⁊ quodāmodo etiā dicit subam: vt ifra patebit. ¶ Ad 2m dōm: q negatio quelibz causaf̄ ex aliq̄ affirmatiōe. Et sic etiā ī diuinis ratio negatiuox nominuz fundaf̄ supra ratiōez affirmatiuox. sicut hoc qō dī icorporeus fundaf̄ super hoc qō est eē simplex. Uñ pz q nomina negatiua reducūtur ad vnitatē eēntie. sicut īcreatus ⁊ īmēsus. Uel ad distinctiōez personax sicut ingenitus. ¶ Ad 3m dōm: q quāuis hꝺ nomina nō ponāt aliqd tēporal̄r in deo: qz relatiōes ille tēporales realiter ī creaturis sunt. ⁊ in deo solū fm ratiōez: tamē īquātū īnascūtur ex operatiōib⁹ dei in creaturas dant itelligere aliqd qō in deo est absolute. sicut relatio dñy dat itelligere in deo potestatē qua vniuersaz creaturā gubernat. Uñ pz etiā q ista nomia reducūtur ad illa que pertinēt ad vnitatē maiestatis: sicut creatoꝛ doꝰ ⁊ hꝺ. Uel ad distinctiōē personax sicut missus ī carnatus ⁊ hꝺ. ¶ Ad 4m dōz: q diuisio Dama. respicit tñ vnū membx ꝑdicte diuisionis. omnia. n. que ponit pertinēt ad vnitatez maiestatis. Unitas aūt maiestatis pōt tamē noīari dupliciter: vt patet ex dictis. Uel fm id qō in deo est: vel fm acceptionē itellectus qui accipit ipsuz fm aliquā comparationē ad creaturā. Si nomieꝫ deus quātū ad id qō in ipso est erit triplex diuersitas nominū fz tria que ī vnaquecq; re iueueniūtur. s. essentia virtus ⁊ operatio: que quidē in alys realiter differūt: in ipso aūt sunt vnū re ⁊ distincta ratiōe. Et fm essentiā accipit̄ hoc nomē gelst: ⁊ fm virtutē accipiūtur ea q̄ se habēt per modū assequētiū subaz: vt iust⁹ sapiēs ⁊ hꝺ. Et fm operatiōez nomia operatōis vt deus. Si aūt nomieꝫ deus per acceptiōez itellectus in comparationem ad creaturaz. ⁊ hoc erit dupliciter. Uel inquātum ea que sunt creature remouētur ab ipsa. ⁊ sic erunt

noīa negatiua. Uel fm q̄ ip̄ortat̄ i noīb⁹ aliqs respectus cālitatis ad creaturā: cui⁹ ꝺditões a deo remouent̄: ⁊ sic erūt illa noīa q̄ ip̄ortāt hitudinē ad alia: a qb⁹ deus distīguit̄ p essentiā. Dīsio aūt dīnoꝝ noīuz: quā Diony. ponit pz ex p̄dictis q̄ est eadē cū dīsione Amb. nisi q̄ Diony. vlteri⁹ noīa ptinētia ad vnitatez maiestatis multiplicat fm diuersas ꝓcessiões in creaturis reptas: qb⁹ noīat̄ ꝺs illis pfectiōib⁹ p p̄us in deo exīt̄ib⁹: vt bon⁹ sapiens exi stēs ⁊ hȝ. Magister aūt in trib⁹ dīntys quas addit speci ficat diuisionē Amb. quātū ad quosdaz spāles modos: q tñ pñt reduci ad dīsionē Amb. Qꝺ. n. ptinet ad ꝓprietates deitatis. Uel noīat determīate ꝓpriuz alicui⁹ pſone vt pr̄ ⁊ fili⁹. Uel colligit oīa ꝓpa pſonaꝝ: vt hoc nomen trinitas qꝺ significat ꝓprietatez pſone fm quēdā spālez modū. Silr̄ ēt q̄ ptinēt ad vnitatē maiestatis ⁊ ꝓpetatē dīnitatis conueniūt deo vel ab eterno vel ex tpe. Si ex tpe. Uel dn̄r relatiue fm nomē vt dn̄s missus ⁊ hȝ. Uel nō referūt̄ ad aliud fm nomē vt incarnat⁹ ⁊ hȝ. Et sic pz q̄ ea q̄ magr̄ addit ꝓtinent̄ i dīsiõe Amb. p reductionē. nō tñ simplex: sed fm qd: vt pz ex dictis.

¶ Expositio textus.

DIsserenduz nobis vr̄ ꝺ noīuz ⁊c.) Ur̄ q̄ ℔ ad ipz nō ptineat. Qz nō ē eiusdez scīe ꝺsiderare res ⁊ nomīa. Sz ꝺm q̄ vt. ś. dcīn ē theologia īquātū ē p̄ncipal⁹ oīuz scīaꝝ aliqd i se hz de oīb⁹. sciētys. Et ideo nō solū res: sz noīuz signatões ptractat. Qz ad salutē ꝺdā nō solū ē necia fides de vitate reruz: sz ēt vocal⁹ cōfessio p noīa. Ro. io. Corde credit̄ ad iustīciā: ore aūt ꝺfessio fit ad salutē. (Similitudinis ꝺo splendoꝝ ⁊c.) vr̄ ℔ eē flm: qz fm Aug. lux magis p̄pe dr̄ i spūalib⁹ q̄z in coꝛporalib⁹: ⁊ ita splēdoꝝ nō ꝓtinet̄ iter metaca. Sz ꝺm: q̄ lux q̄tū ad rē significatā p̄pe ē i coꝛporalib⁹ nec i spūalib⁹ nisi metaphoꝛice dr̄: sz q̄tū ad rōnē a qua nomē imponit̄ q̄ ꝺsistit i manifestatiõe magis p̄pe est in spūalib⁹: sz hoc melī⁹ dicet̄ i scḋo. (Ut īcarnat⁹ humana tus ⁊c.) ℔ dr̄: qz hz nomē ad aliud nomē nō referunt̄ q̄tis īplicitā relōnē ꝓtineāt fm q̄ vnionē in suo ītellectu īcludūt. (Sciendū est igit̄ ⁊c.) ℔ ponit q̄ꝺā regulas de noīb⁹ ptinētibus ad vnitatē cētie: ⁊ q̄ꝺā de ꝓpetatib⁹ ptinētibus ad ꝓprietatē pſonaꝝ. De ptinētibus ad vnitatē essentie ponit. 4. p̄ma est q̄ a se ⁊ absolute dn̄r. 2ª q̄ significat subam. 3ª q̄ de singulis personis dn̄r. 4ª q̄ de oīb⁹ sunt dicēda in singulari ⁊ nō in plāli. De ptinētibus ad ꝓprietatē pſonaꝝ ponit tres. p̄ma est q̄ relatiue dn̄r. scḋa q̄ nō p̄dicant dīnā subam. 3ª est q̄ nō de oībus pſonis dn̄r. (Que vnitatē essentie significāt ad se dn̄r) contra dn̄s relatiue dr̄: ⁊ tñ ad essentie vnitatē ptinet. Sz dicendū q̄ nō importat relōnē q̄ realr̄ in deo sit: sed fm relationē tñ: vt īfra dicet̄. (Qꝺ ad aliqd dr̄ nō subalr̄ ⁊c.) videt̄ ℔ eē flm: qz relones i dīnis sunt ipsa dīna essentia. Sz ꝺm q̄ realr̄ qdē sunt ipsa dīna essentia: sz fm rōnez nō. Et qz saluant̄ in dīnis fm rōnē gñis. iō retinēt spālez modū q debet̄ ipsi gñi ⁊ nō spēi. Alia ꝺo vt bonitas ⁊ sapiētia: quāuis fm rōnē ab essentia differāt: qz tñ rō generis quā ꝺsequit̄ modus p̄dicādi in dīnis nō saluat̄. ideo fm modū p̄dicādi a suba nō differūt: sed subaliter predicant̄. (Nō tñ tres magni ⁊c.) ℔ itelligēdū est si substātiue sumat̄. Si aūt adiectiue sic p̄dicari pōt pr̄aliter: qz numeruz a suppositis trahit. (Deus. n. nō est magn⁹ ⁊c.) ℔ vult ꝓbare q̄ magnitudo ꝺo subalr̄ dicat̄. qꝺ. n. subaliter nō est magnū: magnū dr̄ pticipatiõe alicuius magnitudinis que suba nō est: sz illa magnitudo cuius pticipatione aliud magnū dr̄ maioꝝ est eo qꝺ p ipsum magnū dicit̄. q̄ omni eo qꝺ nō subaliter magnū est aliqd maius ē. deo aūt nihil est maius. q̄ ipse subaliter magnus est. Sz vr̄ q̄ ℔ rō nō valeat: qz ꝺcretū de abstracto nō p̄dicat̄ vt albū de albedine. Uñ nō vr̄: vt ex eo qꝺ dr̄ magnuz accidētaliter maioꝝ sua magnitudo dicat̄. Et ꝓterea in eadē magnitudine nō est accipe maius vel minus. illud aūt qꝺ participat magnitudine nō hz nisi magnitudinē participatā. q̄ nō pōt ꝺici minoꝝ q̄z sit ipa magnitudo. Est dicendū q̄ Aug. vult hāc rōnem cōmuniter cōcludere de oībus que de deo dn̄r in alys rebus accidēs significantibus. ⁊ iō opz assumere hoc p medio qꝺ abstractū p̄dicetur magis q̄z cōcretū. Hoc aūt sic ītelligendū est vt dicatur id eē maius q̄ verius rōnem magnitudinis hz. ⁊ silr̄ albi⁹: nō qꝺ plus hz de albedie: vel qꝺ magis ꝓprie albū: sed cui verius conuenit rō albedinis. Semp aūt p̄ncipalioꝝ p̄dicatio est que est p essentiā: q̄z que est p participationē. Et ideo albedo que recipit p̄dicationē albedis vere p modū essentialez vt dicat̄ albedo est albedo: dr̄ magis vere p̄dicationē albedinis recipe q̄z res alba: quāuis nō eodē modo recipiat: qz rē albam dicimus albā: sed albedinē dicimus albedinē. Nō eniz qꝺ est in causato opz esse in cā eodē mō: sed eminētioꝝ: ⁊ sic exponit Diony. scḋo cap. de di. no. sic dicēs. Uiuere sigs dicat vitā aut illuminari lumē nō recte fm meā rōnez dicit: sed fm aliū modū ista dicunt̄: qz abundanter ⁊ subaliter ea que sunt causatoꝝ p̄us īsunt causis: ⁊ dicit causam vitā vel lumē: causatum viuens vel illuminatum.

¶ De hoc noīe qꝺ ē pſona qꝺ cū fm subam dicat̄: tñ pr̄aliter nō singulariter i sūma accipit̄.

¶ Distinctio. XXIII.

RRedictis adūjciēdū ē: q̄ cū oīa nomīa q̄ fm subam ꝺ deo dn̄r: singulariter ⁊ nō pr̄alr̄ de oīb⁹ in sūma dicunt̄ pſonis: vt supꝛa oñsuz est. Est tñ vnū nomē. s. pſona: qꝺ fm subam dr̄ ꝺ singulis pſonis: ⁊ pr̄alr̄ nō singulariter i sūma accipit̄. Dicimus. n. pr̄ ē pſona. fili⁹ ē pſona: spūs scūs ē pſona: ⁊ ℔ hȝ subaz dr̄. Nec tñ dr̄: pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs sunt vna pſona: hȝ tres pſone. Hoc ℊ nomē excipit̄ a p̄dicta regla noīuz: q̄ fm subaz ꝺ deo dn̄r. qz cū ℔ ad se dicat̄. ⁊ hȝ subaz. pluralr̄ tñ nō singlr̄ in sūma accipit̄.

¶ Auctoꝛitas q̄ pſona ad se dicat̄. ⁊ hȝ subaz.

QUod aūt persona fm subaz dicatur Aug. oñdit i. vij. li. de tri. dicēs. Nō est aliud deo esse: aliud pſona esse. hȝ oīno idē. Ite in hac trinitate cū dicim⁹ pſonā pr̄is: nō aliud dicim⁹ q̄z subam pr̄is. Quocirca vt suba pr̄is ipe pr̄ ē: nō quo pr̄ ē: hȝ quo ē. Ita ⁊ pſona pr̄is nō aliud q̄z ipse pr̄ est. Ad se qppe dr̄ pſona: nō ad filiū vel spm̄ scm̄. sic ad se ꝺs dr̄: ⁊ magn⁹: ⁊ bon⁹ ⁊ iust⁹ ⁊ huiusmodi. Et quēadmodū boc illi ē esse qꝺ deū esse: qꝺ magnū eē: qꝺ bonuz eē: ita boc ē illi eē qꝺ pſonā esse. Ecce exꝓesse bēs q̄ pſona fm subam dr̄. vt cū dr̄. pr̄ est pſona. hic sit sensus. Pater est dīna eētia. Silr̄ cū dr̄: fili⁹ est pſona: spūs scūs est pſona. i. essentia dīna.

¶ Cur pr̃ ⁊ filiꝰ ⁊ spūs scūs nō dicant̃ vna psona ⁊ vna suba ⁊ vnus deus.

Deo oñt̃ h̃ qō difficilis qdē: ꝫ nō inutilis: q̃ q̃rit̃. Cur nō dicant̃ hi tres vna psona sic̃ vna eēntia: ⁊ vnꝰ deꝰ: quā qōnez Augu. diligēter tractat atq; ꝓgrue explicat i. vij. li. de tri. ita dicēs. Cur ñ h̃ tria sit̃ vnā psonā dicimꝰ sic̃ vnā eēntiā ⁊ vnū deū: ꝫ dicimus tres psonas: cū tñ tres deos: aut tres eēntias nō dicamꝰ? Q̃ volumus vl̃ vnū aliq̄ vocabulū ꝑuare huic significatōi q̃ itelligit̃ trinitas: ne oīno taceremus ī terrogāti: quid tres eēnt: cū tres esse fateamur. Cū g̃ q̃rit̃ qd tres: vt ait Aug. i. v. li. de tri. Magna ꝓfus iopia būanū laborat eloquz: dcm̃ ē tñ tres psone nō vt illud diceret̃: ꝫ ne taceret̃ oīno. Nō. n. rei ineffabilis eminētia h̃ vocabulo explicari valet. Ecce oñdit q̃ necītate dicat̃ pl̃ alīr psone: videlicet vt h̃ vno noīe q̃rētibꝰ ō tribꝰ rñdeamus.

¶ Qua necessitate dcm̃ sit tres psone a latinis: ⁊ a grecis tres hypostases vel substātie.

Qua necītate nō solū a latinis ꝓmo: ꝫ etiā grecꝰ eadē pene sup hac re laborās noiuz pēuria coarrat̃. vñ Aug. qd a grecis vl̃ latinis necītate ō ineffabili trinitate dcm̃ sit apiēs i. vij. li. de tri. ait. Loquendi cā de ineffabilibꝰ vt fari aliquo mō possemꝰ dcm̃ ē a grecis: vna eēntia: tres subē. i. vna vsia: tres hypostases. Aliter. n. greci accipiūt subam q̃z latini. A latinis āt dcm̃ ē vna eēntia vl̃ suba: tres psone: q; nō alīr i ꝓmōe nr̃o. i. latio eēntia q̃z sba solz itelligi. Et vt itelligatur saltē i enigmate: placuit ita dici: vt cū q̃rerētur qd tria sint: aliqd diceret̃: q̃ tria eē fides vera ꝓnūciat. Cū ⁊ pr̃em nō dicit eē filiū: ⁊ spm̃ scm̃. s. donū dei: nec pr̃ez dicit eē: nec filiū. Cū ergo q̃rit̃ qd tria vel qd tres ꝓferimus nos ad ināniēdū aliq̄ nomē quo cōplectamur h̃ tria. Neq; occurrit aīo: q; supeminentia dinitatis vsitati eloquij facultatez excedit. Veriꝰ. n. cogitat̃ deus q̃z dī: ⁊ verius est q̃z cogitatur.

¶ Quid h̃ noie tres significat̃.

Pater g̃ ⁊ filiꝰ ⁊ spūs scūs. s. qm̃ tres sunt. qd tres sunt q̃ramus: qd cōe habeāt. Nō. n. ꝓt̃ dici tres pr̃es: q; tm̃ pr̃ ibi pr̃ ē: nec tres filij: cū nec pr̃ ibi sit filiꝰ nec spūs scūs: nec tres spūs sci: q; spūs scūs ꝓpria significatōe q̃ ⁊ donū dei dī: nec pr̃ ē nec filiꝰ. Quid g̃ tres? Si tres psone esse dīr: cōe ē eis id qō psona ē. Certe. n. q; pr̃ est psona: ⁊ filiꝰ est psona: ⁊ spūs scūs est psona. ıō tres psone dīr. Propterea g̃ dicimus tres psonas: q; cō mune ē eis id qō psona ē. Et ꝓdictis apte itelligi pōt: qua necītate dcm̃ sit a latinis tres psone cū psona fm̃ suba dicat̃. Vñ ⁊ tribus cōe est id qō psona est. i. hoc nomē psona.

¶ Quare nō dicimꝰ tres deos eē pr̃ez ⁊ filiū ⁊ spm̃ scm̃ vt dicimus tres psonas: cū id qō deꝰ est sit eis cōe: q; pr̃ est deus: ⁊ filius est deus: ⁊ spūs scūs est deus.

Sed q̃rit̃ h̃ cū dicamꝰ pr̃ez ⁊ filiū ⁊ spiritū scm̃ eē tres psonas: q; cōe est eis qō psona ē. i. q; pr̃ ē psona: ⁊ filiꝰ ē psona: ⁊ spūs scūs ē psona: cur nō dicamus silr tres deos: cū ⁊ pr̃ sit deꝰ: ⁊ filiꝰ sit deꝰ: ⁊ spūs sanctꝰ sit deꝰ? Q̃. s. illud scriptura ꝓdicit: h̃ āt ⁊ si nō dic̃: nō tm̃ ꝓdicit. Vñ Aug. hāc monēs qōnē atq; diffiniēs i li. vij. ō tri. ita ait. Si ıō dicimus pr̃ez ⁊ filiū ⁊ spm̃ scm̃ esse tres psonas: q; cōe ē eis id qō psona ē: cur nō ēt tres deos dicimus? Certe vt ꝓdictū ē: q; pr̃ ē psona: ⁊ filiꝰ ē psona: ⁊ spūs scūs ē psona. ıō tres psone dīr. Q; g̃ pr̃ ē deꝰ: ⁊ filiꝰ deꝰ: ⁊ spūs scūs deꝰ: cur nō dicant̃ tres dij? Ecce ꝓpositū hāc qōnē. Attēde qd rñdeat subdēs. An ıō nō dīr tres dij: q; scriptura nō dic̃ tres deos? Sz nec tres psonas alicubi scripture textꝰ cōmemorat. An ıō licuit loq̃ndi dispūtādine necītate tres psonas dicē: nō q; scriptura dicit. ꝫ q; scriptura ñ ꝓdicit? Si aūt diceremus tres deos: ꝓdiceret scriptura dicēs. Audi isrl̃. deꝰ tuꝰ deꝰ vnꝰ ē. Ecce absolo qōnis. q̃re potiꝰ dicamus tres psonas q̃z tres deos: q; s. illud nō ꝓdicit scriptura.

¶ Alia qō cur nō dicimꝰ tres eēntias vt tres psonas cū scriptura nō ꝓdicat.

Ex ⁊ h̃ alia emergit qō quā Augu. ꝓiter ānectit dicēs. Cur ingt ⁊ tres eēntias ñ licet dicē: qō silr scriptura sic̃ ñ dicit: ita nō ꝓdicit? At si dicis q; pp vnitatē trinitatis ñ dīr tres eēntie. ꝫ vna eēntia q̃rocur nō pp eādē vnitatē trinitatis dicat̃ vna psona. ⁊ nō tres psone. Ut. n. ē illis cōe nomē eēntie. ita vt singl̃us q̃q; dicat̃ eēntia. sic illis cōe est psone vocabulū. Quid igit̃ restat? vt fateamur loq̃ndi necītate a grecis ⁊ latinis pta h̃ vocabula aduersus insidias vl̃ errores hereticoꝝ. Cūq; cōaret̃ būana iopia loq̃ndo ꝓfert̃ ad hominū sensus qō i secretario mētis de deo tz: sine p piaz fidē: sive per qualēcūq; itelligētiā. trimuit dicē tres eēntias: ne itelligeret̃ i illa summa eq̃litate vlla diuersitas. Rursum nō poterat dicē ñ eē tria q̃dā. Qō q; dixit sabelliꝰ i hereſiz lapsus ē. Quesiuit g̃: qd tria diceret: ⁊ dixit tres personas: sive tres subas fm̃ grecos.

¶ Sicut nos dicim⁹ tres psonas ita greci tres subas ꝯs dicũt hypostases: aliter accipientes substantiam ꝯz nos.

Quod.n. de psonis fm nr̃am: hoc de subĩjs fm ꝓsuetudinẽ grecoꝝ oz itelligi. Sic.n. illi dicũt tres subas vnã essentiã. i. tres hypostases vnã vsiã: quẽadmodũ nos dicimus tres psonas vnã essentiaz vel subam. Quãꝯ t illi si vellẽt sic dicũt tres substãtias tres hypostases: possent dicẽ tres psonas tria ꝑsopa. Illud ãt maluerũt dicẽ: qz fortasse fm lingue sue ꝓsuetudinẽ aptius dĩ.

¶ Qz i trinitate nõ ẽ diuersitas nec singularitas vel solitudo: sed vnitas t trinitas t distinctio t identitas.

Am sufficiẽter vt puto oñsuz ẽ: quanecẽtate dicam⁹ tres psonas: t ꝗre ñ silr tres deos vel eẽntias: qz. s. i altero obuiat scriptura: i altero diuersitatis itelligẽtia: qz ibi nulla penit⁹ est diuersitas: sic nec singularitas vel solitudo: ꝛ vnitas t trinitas. Uñ Aug. i li. vij. de tri. ait. Uiana iopia ꝗrẽs qd diceret tria dixit tres psonas vl subas. Quib⁹ noib⁹ nõ diuersitatẽ voluit itelligi: ꝛ singlaritatẽ noluit: vt nõ solũ ibi vnitas intelligat: ex eo q dr̃ vna essentia: ꝛ trinitas ex eo q dr̃ tres psone. Hylari⁹ quoꝯ i li. vij. de tri. ait. Bñs dicit. Qui me videt: videt t patrẽ. Cũ hoc dr̃: excludit singularitas: atꝯ vnici. i. solitarij itelligẽtia. Nã nec solitariũ sermo significat: t idẽtitatẽ tñ nãm ꝓfessio docet. Uisus ẽ.n. i filio pr̃ p nãe vnitatẽ similitudinẽ. Unuz sunt. n. nat⁹ t gñans: vnũ sunt neꝯ vnus. Nõ itaꝯ solitari⁹ fili⁹ ẽ: nec singularis: nec dispar. Itẽ in eodẽ. Sicut in pr̃e t filio credere duos deos impiũ ẽ: ita pr̃ez t filiũ singularẽ deũ p̃dicare sacrilegũ ẽ. Nihil i his nouũ: nihil diuersuz: nihil alienũ: nihil sepabile est. De hoc etiã Aug. i li. qõnũ veteris ac noue legis ait. Un⁹ est ds: ꝛ nõ singularis. Itẽ Amb. i li. de trini. ait. Qđ vni⁹ ẽ subẽ separi nõ põt: t si nõ sit singularitatis ꝛ vnitatis ds vnus cũ dĩ: nequaꝯ deitatis trinitatẽ excludit. Et iõ nõ qđ singularitatis: ꝛ qđ vnitatis ẽ p̃dicar̃. Ecce ex p̃dictis oñdit: qz nec singularis: nec diuersus: nec vnicus vel solitari⁹ ꝓfitẽdus ẽ de⁹: qz singularitas vel solitudo psonaꝝ plalitatẽ excludit: t diuersitas vnitatẽ eẽntie tollit. Diuersitas iducit separatõez dinitatis. Singlitas admit distictionẽ trinitatis. Jõ Amb. i. i. lib. de tri. ait. Non ẽ diuersa nec singlaris eqlitas. Nec iuxta sabellianos pr̃em filiũꝯ ꝓfundẽs. Nec iuxta arrianos pr̃em filiũꝯ secernẽs. Pr̃. n. t fili⁹ distinctionẽ hñt: separatõez no nõ hñt. Itẽ in eodẽ. Pr̃ t fili⁹ dinitate vnũ sunt: nec ẽ ibi sube differẽtia: nec vlla diuersitas. Alioqn qũo vnuz deũ dicimus? diuersitas. n. ples facit. Cõstat ġ ex p̃dictis: qz in trinitate nulla ẽ diuersitas. si tñ aliqñ i scriptura iuenit dcm̃ tres diuerse psone t huiusmodi: diuersas dicit distinctas.

Et ¶ Qz nõ oz dici deus multiplex. sicut i trinitate nõ ẽ diuersitas: ita nec multiplicitas: t iõ nõ est dicẽdus deus multiplex: ꝛ trinus t simplex. Uñ Amb. in primo lib. de tri. ait. Est in pr̃e t filio nõ discrepãs: sed vna dinitas: nec ꝓfusuz qđ vnũ est: nec multiplex esse põt qđ idifferẽs est. Multiplex itaꝯ deus nõ est.

¶ Diuisio textus.

Posita disiõe noiuz dinoꝝ. Dic excludit magr̃ qđã nomẽ a gnãlitate nominũ. s. B nomẽ psona: qđ qdẽ fm subam dr̃ tñ plaliter p̃dicar̃. Et didit in ptes duas. In p̃ª ponit exceptõez. In zª ingrit exceptionis rõnẽ. ibi. (Jõ ozit B.) Circa p̃m duo facit. ·Prio excipit B nomẽ psona ab alys dinis noib⁹ q̃ ꝛ subaz dr̃. Et qz nihil põt excipi ab aliqb⁹ nisi i illis ꝓtineat. Scõo oñdit B nomẽ psona significare subaz. ibi (Qđ ãt psona ꝛc.) (Jõ B ozit) Dic ingrit rõnẽ exceptõis t didit i ptes duas. In p̃ª ingrit ꝗre B nomẽ psona de plib⁹ psonis plalr̃ p̃dicet. Scõo ingrit ꝗre alia eẽntialia noia plaliter nõ p̃dicent. ibi. (Sz ꝗre B cũ dicamus ꝛc.) Circa p̃m duo facit. ·Prio mouet qõnẽ. Scõo põit rñsionẽ. ibi. (Qđ volum⁹.) Ubi duo fac. ·Prio oñdit necitatẽ iminẽtez latinis: ꝗre oz alĩ qđ nomẽ fm subam dcm̃ plalr̃ p̃dicari. s. B nomẽ psona.

zº oñdit eãdẽ necitatẽ grecis iminere: vt nomẽ significans subaz plalr̃ p̃dicet. s. hypostasis. ibi. (Qua necessitate ꝛc.) (Sz ꝗrit h) Dic ingrit rõnẽ: ꝗre alia noialia eẽntialia nõ p̃dicent plalr̃. Et p ingrit de B noie eẽntia. ibi. (Uez t h.) Et circa B duo fac. ·Prio assignat rõnez. zº pbat qđã qđ in rõne supposuerat q in deo nõ ẽ diuersitas: pp qđ eẽntia plaliter nõ p̃dicat nec singularitas: pp qđ psona in plali p̃dicat. ibi. (Jã sufficiẽter vt puto.)

¶ Questio. I.

Hic quatuoꝝ ꝗrunt. p de distictiõe hoꝝ noium eẽntia substãtia subaz t psona. t de noibus eis i greco rñdentib⁹ q̃ sunt vsia vsiosis hypostasis ꝓpon. zº vtꝯ nomẽ psone ppie in diuinis dicat. 3º vtꝯ significet substãtiam vel relationez. 4º si aliquo modo subam significat: vtꝯ pluraliter p̃dicet.

¶ Utꝯ suba substãtia eẽntia psona dicta de deo sint sinonima. I.

Ad primuz sic ꝓcedit: vr̃ q dcã noia nullã distictiõez hẽant: ꝛ sũt ꝗsi sinonima. Sic.n. Boe. dic i cõmẽ. sup p̃dicamẽta. Usia signat subam cõpositã: sed suba composita est ididuũ subsistẽs i gñe sube qđ signat noie sube vl hypostas vl psone. ġ vr̃ q B nomẽ eẽntia vl vsia ñ differãt ꝛ signẽ ab alys. ¶ P. ñ subsistit nisi illđ qđ bz i se eẽ ꝓpletũ: ꝛ eẽ ꝓpletũ ñ iuenit nisi i pticlaris: qz vsia ñ bñt eẽ pter pticlaria nisi i aĩa: qđ ẽ eẽ icõpletũ. Cũ igit pticulare in gñe sube dicat hypostasis vel suba pr̃: vr̃

q̄ subsistentia sit idem qđ̄ suba. ¶ ℙ. cuz vtrūq; ꝑtet positionem alicui⁹ sub aliquo. g̃ idē qđ̄ ꝑus. ¶ Itez Boe. li. de dua. na. dicit q̄ ℔ noīe hypostasis nō vtuntur greci nisi ꝓ idiuiduo rōnalis nāe: sed idiuiduū rōalis nāe dr̄ persona. g̃ videt̄ q̄ hypostasis ⁊ ꝓsopō: vel suba ⁊ ꝓsona sint oīo idem. ¶ ℙ. sicut greci dicūt tres hypostases: ita nos dicimus tres subsistētias. nō aūt tres subas dicimus sicut ipsi tres vsioses. g̃ vr̄ q̄ idē sit subsistētia apud nos qđ̄ hypostasis apud grecos: cꝰ ꝫriū boe. dic̄ li. de dua. na.

In cōtrariū est auctoritas Boe. li. de dua. na. in vna ꝓsona xp̄i: g̃ significatiões hoꝝ noīum distīguit. Et etiam auctoritas mar. Tully quam ibi Boe. inducit.

Respondeo dōm q̄ q̄tuor dicta noīa ſm significationē differūt. Sz hoꝝ dr̄ia differenter a diuersis assignat̄. Quidā. n. sumūt hoꝝ dr̄iaz ex ℔: q̄ in dīnis est aliqd cōe: ⁊ aliqd distinctū. Et cōe pōt significari vt quo est: ⁊ sic ē eēntia. Uel vt qđ̄ ē ⁊ sic est subsistentia. Uel alr̄: q̄z ōs pōt significari: inq̄tū dat oīb⁹ esse ⁊ sic dr̄ eēntia: vel inq̄tū bz eē sufficiēs nullo indigens. ⁊ sic dicit̄ subsistētia. Distinctū silr̄ pōt significari vel ī cōcretione. ⁊ sic est nomē ꝓsone: vel in abstractiōe. ⁊ sic est nomē hypostasis. Uel alr̄ q̄z pōt significari vt distinguibile: ⁊ sic significat̄ noīe hypostasis: vel vt distinctū: ⁊ sic significat̄ noīe ꝓsone. Uel alr̄ q̄z vel signatur vt distictū aliq̄ ꝓprietate determinata ad nobilitatē ptinēte: ⁊ sic ē nomē ꝓsone. vel distinctū absolute q̄cūq; ꝓprietate: ⁊ sic est nomē hypostasis. Sed iste modus nō soluit qōnez: q̄z si ēt nulla esset distinctio in dīnis adhuc ista noīa dr̄en̄t de deo: ⁊ nō idē significarēt sicut noīa synonīma. Et preterea ēt q̄tū ad q̄dā falsum est. Nō. n. dr̄ ōs eēntia ex eo q̄ det esse: sicut nec sapiēs ex eo q̄ dat sapiam. Quinimo eꝰ. ex eo q̄ ōs eēntiā bz: eē in creaturas infundit: ⁊ sic de alys. sicut ēt ignis ex ℔ q̄ calorē bz calefacit: ⁊ nō eꝰ: quāuis dīna sapia ⁊ eēntia ꝑ esse ⁊ cognoscere creature cōicatum nobis īnotescat. Silr̄ ēt in dīnis cū deꝰ sit actꝰ purꝰ nō ꝓmixtus pōe: nō est aliqd in eo significabile ꝑ modꝰ potentie nō cōiuncte actui ⁊ actꝰ vt distinguibile ⁊ distictū. Nec itez verū est q̄ ℔ nomē hypostasis significet id qđ̄ ꝓpriū ē in abstractiōe. Noc. n. mō significat noīe ꝓprietatis sicut noīe pr̄nitatis q̄ significat̄ nō vt hypostasis: sz vt in hypostasi ens. Alij sumūt dr̄iam hoꝝ noīum ſm distinctionē rōnis quo ē ⁊ qđ̄ ē. Quoꝝ qdā dicūt q̄ tria horum significāt q̄ est vel subam suppositi. ita q̄ eēntia significat subam siue nām generis. subsistētia nāz spēi. hypostasis nām idiuidualē. ⁊ q̄rtū. s. ꝓsona sumit̄ ſm id qđ̄ ē ⁊ significat subam q̄ ē suppositū. Alij dicūt eꝰ q̄ vnum significat q̄ ē. s. eēntia ⁊ tria significāt qđ̄ ē diuersimode: q̄z ℔ nomē suba significat qđ̄ ē per respectuz ad nām vel eēntiā. Noc nomē subsistētia significat qđ̄ ē ꝑ respectum ad idiuiduationē. Sz ℔ nomē ꝓsona ponit spālē rōnē ad ꝓpetatem pertinētez ad dignitatē. sed de ꝑmis duobꝰ est econuerso ſm Boe. h̃. n. dr̄ia sumpta ē ſm Augu. ⁊ Jero. Alij dicūt q̄ duo significāt quo ē. essentia qdē significat quo ē vel nām cōem: ꝓout nō ē ꝑdicabilis vt consideraṫ cū dicit̄ hō ē spēs. Sed subsistētia significat nām cōez vt ꝑdicabilis ē ſm Boe. Alia duo significāt qđ̄ ē ⁊ eo modo differūt sicut in ꝓximo dictū ē. Sed q̄z qōlibet hoꝝ nominum ꝓter ℔ nomen ꝓsona inuenit̄ q̄nq; poni ꝓ q̄ ē: ⁊ q̄nq; poni ꝓ qđ̄ ē. iō nō vr̄ esse eēntialis distinctio eoꝝ ſm aliquē dictoꝝ modoruz. Jō aliter dōm ē ſm Boe. vt sumat̄ dr̄ia hoꝝ nominū: essentia: subsistētia: suba ſm significationē actuū a gbus ꝑponunt̄. s. esse subsistere substare. Patet. n. q̄ esse cōe qđ̄dā ē ⁊ nō determinat aliquē modꝰ eēndi. subsistere aūt dicit determinatū modū essendi: ꝑut. s. aliqd ē ens per se nō in alio sicut accn̄s. substare aūt idem ē qđ̄ sub alio poni. Inde ꝑz q̄ esse dicit id qđ̄ ē cōe oībus generib⁹: sed subsistere ⁊ substare id qđ̄ ē ꝓprium ꝓmo ꝑdicamento ſm duo q̄ sibi ꝛueniunt: q̄. s. sit ens in se completū. ⁊ itez q̄ oībus alys substernat̄ accidentibus. s. q̄ in suba esse bn̄t. Unde dico q̄ eēntia dicit̄: cuiꝰ actꝰ ē esse: subsistētia cuiꝰ actꝰ ē subsistere. suba cuiꝰ actus ē substare. Noc aūt dr̄ dupl̄r sicut in singulis patz. Esse. n. ē actus alicuiꝰ. vt qđ̄ ē: sic calefacere ē actꝰ calefacientis. ⁊ ē alicuiꝰ vt quo ē. s. quo denominat̄ esse: sicut calefacere ē actus calozis. ¶ Sciēdū ē aūt q̄ si aliqd cōsequit̄ aliqua plura ꝛueniētia adinuicē nō pōt denominari ſm aliqd alterū illoꝝ: q̄uis ēt illud sit ꝓncipiū totius: sz per totū. verbi grā. sapoꝛ ꝛsequit̄ calidū ⁊ humiduz: put aliquo mō ꝛueniūt: ⁊ q̄uis caloꝛ sit ꝓncipiū sapozis sicut effectiuū: nō tn̄ aliqd denominat̄ sapidū a caloꝛe: sz a sapoꝛe q̄ cōplectit̄ simul calidū ⁊ humidū aliquo mō cōuenientia. Silr̄ dico q̄ cum esse ꝛsequtur ꝛpōnez mām ⁊ foꝛmā: q̄uis foꝛma sit ꝓncipiuz esse: nō tn̄ denominat̄ aliqđ ens a foꝛma sz a toto: ⁊ ideo essentia nō dicit foꝛmā tn̄: sz in cōpositis ex mā ⁊ foꝛma dicit totū. ⁊ ℔ ēt dr̄ quiditas: vt nā rei: ⁊ ideo dicit Boe. in ꝑdicamētis q̄ vsia significat ꝛpositū ex mā ⁊ foꝛma. Sz ista nā sic ꝛsiderata quāuis dicat ꝛpositū ex mā ⁊ foꝛma: nō tn̄ ex hac mā demōstrata determinatis accn̄tibus substāte: in qua idiuiduatur foꝛma: q̄z bꝫ cōpositū dicit ℔ nomen soꝛ. h̃ aūt materia demōstrata ē sicut recipiēs illam nām cōem. Et ideo nā vel essentia significat̄ dupl̄r. s. vt pars: ſm q̄ nā cōis sumit̄ cū ꝑcisiōe cuiuslibet ad nāz cōez nō ptinētis. Sic eniz mā demōstrata superuenit in ꝛpōnē singularis demonstrati: sicut ℔ nomē humanitas. ⁊ sic nō ꝑdicat̄ nec ē genus nec ē spēs. sed ea foꝛmaliter denominat̄ hō. Uel significat̄ vt totū ſm q̄ ea que ad nām cōem ptinēt sine ꝑcisione itelligunt̄. sic. n. ĩcluditur in potentia etiā materia demōstrata in nā cōi. Et sic significat̄ ℔ nomine hō. ⁊ significat̄ vt qđ̄ est. Et vtroq; modo iuenit̄ ℔ nomē eēntia. Unde qñq; dicim⁹ soꝛtez esse essentiā quādaz. Qñq; dicim⁹ q̄ essentia soꝛtis nō est soꝛ. ⁊ sic ꝑz q̄ essentia qñz dicit quo ē vt significat̄ nomine humanitatis. ⁊ qñq; qđ̄ est vt significat̄ ℔ nomine hō. Similr̄ etiā subsistere est actus alicuiꝰ: vt qđ̄ subsistit vel vt quo subsistit. Cū aūtē subsistere dicat esse determinatū ⁊ tota ōtermiatio eēndi cōsequat̄ foꝛmā: que terminus ē. ꝛstat q̄ aliqd denominat̄ subsistens per ꝑmā foꝛmā que ē in genere substātie: sicut album per albedinē: ⁊ animatū per aīam: ⁊ ideo in predicamentis dicit Boetiꝰ. Oꝛ vsiosis vel subsistētia est foꝛma accipiēs subsistentiā ꝓ quo subsistit. Si aūt accipiat̄ subsistentia ꝓ eo qđ̄ subsistit sic ꝓprie dr̄ illud in quo per ꝑus inueniṫ talis nā ℔ mō essendi. Et cū ꝑ ꝑus inueniat̄ in suba ſm q̄ suba est: ⁊ deinceps in alys ſm q̄ ꝓpinquius se bn̄t ad subam. cōstat q̄ nomē subsistētie ꝑ prius cōuenit generib⁹ ⁊ speciebus in genere sube. vt dicit Boe. lib. de duabus naturis. ⁊ idiuiduis nō ꝛuenit habere tale esse nisi inq̄tuz sunt sub tali nā cōmuni. Quāuis. n. genera ⁊ spēs nō subsistant nisi in idiuiduis quoꝝ est eē: tamen determinatio essendi fit ex nā vel qditate superiori. Similr̄ hypostasis vel suba dr̄ dupl̄r. vel id q̄ substatur. ⁊ q̄z ꝑmū ꝓncipiū substādi ē materia: ideo dic̄ Boe. in ꝑdicamentis q̄ hypostasis ē materia. vel qđ̄ substat. ⁊ ℔ ē idiuiduū in genere sube per ꝓrius. Genera eniz ⁊ species nō subsistāt accn̄tibus nisi rōne idiuiduoruz. Et ideo nomen sube ꝑmo ⁊ ꝓncipalr̄ cōuenit ꝑticularibus substātys ſm ꝓhm ⁊ ſm Boe. lib. de dua. na. Sic g̃ patet dr̄ia istoꝝ triū dupl̄r. Quia si accipiat̄ vnūqq; vt quo ē sic essentia significat quiditatez: vt est foꝛma totiꝰ: vsio-

sis:formā ptis.hypostasis mām. Si aūt sumaī vnūqōqz vt qō est:sic vnum ⁊ idem dicetur essentia inquantū habet esse:subsistentia inquantuz habet tale esse.ſ. absolutum:⁊ hoc per ꝑius ꝓuenit generibus ⁊ spēb⁹ q̄z idiuiduis ⁊ suba ſm q̄ substat accūtibus:⁊ B per ꝑius ꝓuenit idiuiduis q̄z generibus ⁊ speciebus.

¶ Ulteri⁹ B nomē ꝑsona significat subaz pticularē ꝓout subycit ꝑsonati q̄ sonat in dignitatē. ⁊ silr ꝑsopon apud grecos.⁊ ió ꝑsona nō ē nisi in nā itellectuali.Et ſm Boe. sumptū ē nomē ꝑsone a ꝑsonādo: eo q̄ in tragedys ⁊ cōmedys recitatores sibi ponebāt quādā laruā ad repsentandum illū cui⁹ gesta narrabāt ōcātādo.Et ide ē q̄ tractum ē in vsu:vt qōlibet idiuiduū hois de quo pōt talis narratio fieri ꝑsona dicaī:⁊ ex B etiā dicit ꝑsopon ī greco a ꝓo qō ē in:⁊ sopos qō ē facies: qz huiusmodi laruas ante facies ponebant.

Ad primū igit dōm qz pticulare significat cōpositum ex mā ⁊ forma demōstrata. Sz vle in subys cōpositis significat ēt cōpositū ex mā ⁊ forma sed nō demōrata:sic hō ex aīa ⁊ carne ⁊ ossе:non tñ ex his carnibus ⁊ ex his ossib⁹. Uñ nō opz q̄ vsia significet idē qō pticularis suba.imo se hz ad vtrūq;. Et ió oē qō ē in genere subē pōt dici vsia siue sit vlis suba:siue particularis.¶ Ad 2m dōm q̄ subsistere duo dicit.ſ. esse ⁊ determinatū mo⁹ essendi.⁊ esse simplr nō ē nisi indiuiduoz: sed determinatio essendi ē ex nā vel q̄ditate generis vel spēi:⁊ ió q̄uis genera ⁊ spēs nō subsistāt nisi idiuiduis:tñ eoz ꝑprie subsistere ē:⁊ subsistētie dicunt:q̄uis ⁊ pticulare dicaī:sed posteri⁹:sicut ⁊ spēs subē dicunt:sed scōe. ¶ Ad 3m dico q̄ suba dr inq̄tū subest accidenti:vel nāe cōi:subsistere vo dr aliq̄d inq̄tuz ē sub esse suo nō q̄ habeat esse in alio sicut in subo. ¶ Ad 4m dōm q̄ B nomē hypostasis apud grecos aliud hz ex ꝑpetate significationis ⁊ aliud ex vsu.Ex ꝑprietate.n. significatiōis hz q̄ significat quālibet subam pticularē. sz ex vsu accōmodatum ē nobiliozibus substātys:⁊ ió ipsi vtunt eodē mō B noīe hypostasis:sicut nos vtimur B noīe ꝑsona. sed talis vsus nō ē apud nos in B noīe suba. ¶ Ad quintū dōm q̄ apud nos nomē subē eguocaī.Qñq;.n.ponit ꝓo ēntia: ſm q̄ nos dicim⁹ diffinitionē significare ēntiā rei.Qñz ponit ꝑ supposito subē:sicut dicim⁹ sortez esse substātiā quādā.⁊ ió vt tolleret malus itellectus scī noluerūt vti B noīe suba ꝓo supposito sicut greci vtunt.Sed trāsmu tauerunt ⁊ posuerunt subsistentiā respondentē hypostasi.⁊ subam rñdentez vsiosi:q̄uis sit ecōuerso ꝓz vitatem significatiōis. magis.n.curauerūt vitationē errorum q̄z ꝓpꝛietatem nominum.

¶ Utr̄ nomē ꝑsona dicaī ꝑprie de deo. II.

Ad secūdum sic ꝓcedit.vī q̄ nomē ꝑsone nō ꝑprie dicaī ī diuinis.⁊ persona.n.significat boiez laruatū vt dictū ē.cui⁹ figura repsentaī. Sz B nō pōt deo cōuenire nisi metaᶜᵉ.nec ēt hz figuraz q̄ repsentari possit:vt dic Isa.40. Lui simile ⁊c. g̃ nomē ꝑsone ꝑprie nō ꝓuenit deo. ¶ P.in tota nā persona vī dre maximā ꝓpōnē:qz in idiuiduo hois cōcurrūt q̄si oēs nature ad cōstitutionē ei⁹.vel ex ꝑte aīe:vl ex ꝑte corꝓis. vñ ēt cū oibus cōe hre dr.Sed deest sūme simplex. g̃ vī q̄ nomē ꝑsone sibi nō cōueniat. ¶ Itē persona dr q̄ substat alicui proꝑietati vel subsistit. sed sic supza dctū ē.ex vbis Augusti.de⁹ nō dr ꝑprie substare alicui qō ī ipso ē. ergo non ꝓprie dicit ꝑsona. ¶ Preterea persona dicit substantiam particularem vel singularem. sed pticulare vel singulare deo non competit.ergo videtur q̄ nec ꝑsone nomen.

Contra qz persona dicit q̄si per se vna:sed B maxie deo ꝓuenit.g̃ vī q̄ ⁊ nomē ꝑsone. ¶ Item ꝑsona dic gd cōpletū exns in nā itellectuali: sz B deo cōpetit.g̃ videt q̄ ⁊ nomen persone.

Respondeo dōm q̄ nomē ꝑsone ꝑprie cōuenit deo:tñ nō eodē mō sicut ē ī creaturis: sz q̄dā nobiliori mō.sicut ē in oib⁹ alys que de deo ⁊ creaturis dñr.Saluaī.n.ratio persone in diuinis ſm q̄ hz esse per se subsistēs in nā intellectuali.

Ad primum g̃ dōm q̄ in significatiōe nois duo sunt cōsiderāda.ſ. id a quo iponit nomen ad significandū:⁊ id ad qō significādū iponitur. Cōtingit aūt q̄nq; q̄ suba alicui⁹ rei noīaī ab aliquo accidente qō nō ꝓsequit totā nām:de qua nomen illud dr: sicut lapis dr ex eo q̄ ledit pedē: nec tñ oē ledens pedez est lapis:vel ecōuerso.Et ió iudiciū de noīe nō hz esse ex B a quo iponit:sed ſm id ad qō significādū istituit. Uñ q̄uis nomē ꝑsone sit impositū a dicta repsentatiōe: tñ est ipositū ad significandū subam cōpletā in nā intellectuali subsistētem:⁊ B deo ꝓuenit:q̄uis nō ꝓueniat sibi illud a quo nomē iponit. ¶ Ad 2m dōm q̄ illa cōpositio accidit ꝑsone ꝓeter rōnē suā.Qz.n.p⁹ dicit gd cōpletū in nā itellectuali:⁊ in nā humana nō iuenit cōplementuz nisi per maximā cōpōnē:ideo per accūs significat cōpōnem in natura.Si aūt perfectionez itellectualē iueniret ī corꝓe simplici:sicut ē ignis:diceret ꝑsona:⁊ ió diuina simplicitas nō repugnat personalitati. ¶ Ad 3m dōm q̄ ī deo ſm rem nihil ponit sub aliquo:sed tñ ſm modū itelligē di:put itelligit substās ꝑprietati siue ꝑsonali: siue essentiali:ſm qō dr suba:⁊ esse sub:ſm qō dr subsistētia: nihilominus tñ qz ſm rē nihil ibi est sub alio.ideo ⁊ Ricar.de sancto vict. volens ꝑprie log dicit q̄ ꝑsone dine nō subsistunt sed existūt:inq̄tū.ſ. distiguūt ꝑprietatib⁹ ōriginis: ſm quas vna ē ex alia:q̄bus nō supponunt per mo⁹ subi ⁊ ió diuinas ꝑsonas nō dic eē subsistētias sed existētias. ¶ Ad 4m dōm q̄ ꝑprie loquendo in dinis nō ē pticulare:qz pticulare dr eo qō pticulaī in ipso nā cōis:cui⁹ ptē accipit:ſm virtutez q̄ pōt esse in pluribus:q̄uis accipiat totam rōnē ei⁹:sed in ꝑe ē nā diuina ſm totā vtutē suā. vñ nō pōt dici pticulare:nisi forte solū ſm rationez nūeralis multitudinis:vt supza dctū ē. ⁊ ꝓz ex verbis Dam. Similiter etiā B nomen de⁹ nō pōt esse particulare vel singulare cū de pluribus suppositis ꝑdicet:⁊ mā careat q̄ singularitatis ꝓncipiū est.vñ persona dicet de deo non ſm rōnem particulationis vel singularitatis: sed ſm rōnem cōpletionis ſm q̄ nomiat gd cōpletū subsistēs vel existens in natura intellectuali.

¶ Utr̄ persona significet subam. III.

Ad tertium sic ꝓcedit.vī q̄ ꝑsona significet subaz.⁊ ꝓio per auctatē Aug.in lra. q̄ B exꝑsse videt dicere. ¶ P.B vī per diffōnē Boe.dicit.n.q̄ ꝑsona est rōnalis nāe indiuidua suba:sed suba significat gd absolutū:⁊ nō relm. g̃ vī q̄ nomē ꝑsone nō significet relonem. ¶ P.oē relm ſm nomē suū ad aliud refert: sed B nomē ꝑsona nō refert ad aliud ſm nomē. g̃ nō significat relonem. ¶ Item gd q̄rit de suba vel ēntia: sz sic in lra dr:hereticis q̄rentib⁹:gd tres sunt ⁊Pater ⁊ filiꝰ ⁊ spiritꝰ scūs.⁊ Rñdet est nomē ꝑsone. g̃ ꝑsona significat ēntiaz. ¶ P.ꝑsona dr.q.per se vna:sed vnū significat essentiaz. g̃ vī q̄ persona essentiam significat.

Contra Boe.li.de tri. Omne nomē qō ex personis originē capit certū ē ad subam nō ptinere: sed nullū nomē ita capit originē ex ꝑsonis sicut persona. ergo ⁊c. ¶ P.in nullo absoluto distiguitur ꝑ a filio:sed

soluz in relone. distinguit aut in psona. ergo persona nō significat aliquid absolutū sed relonem. ꝓma probat ex simplicitate diuina ⁊ perfectiōe totiꝰ trinitatis. ¶ Itez ad qōcūqz genꝰ reducit iferius ⁊ suū superiꝰ: sz sub B cōi qō ē persona ꝓtinet pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spūs scūs. g̃ cū pr̄ significat ad aliquid: ⁊ persona similiter.

Respondeo dōm ꝙ de significatiōe psone iueniꝫ tur multiplex doctoꝝ sn̄ia. Quidaz enī dicūt ꝙ est nomē equocū. ⁊ gdā ꝙ ē nomē vniuocū. Equiuocatio aut hꝰ nois triplr a diuersis assignat. Quidam. n. assignāt multiplicitatez nois ꝑm diuersitatez tēporis: qz ante qōnem bereticoꝝ significabat essentiā diuinam ꝓut erat distincta ab alys essentys. Sz post qōnem bereticoꝝ mutata fuit eius significatio: vt in singulari significet eēntiā: ⁊ in pl̄ali relonē. sed post tp̄s Boe. significat relonē ꝑm vsū modernoꝝ ⁊ in singulari ⁊ ī plurali. Sed B nō vr̄ rōnabile: qz plurale nō ē nisi geminatum singulare. vñ eadez ē significatio in singulari ⁊ pl̄ali sub diuersa cōsignificatiōe. Item ꝓstat ꝙ vsus variat istius nois nō ē rōnabilis. Unū opz ꝙ in significatiōe ipi nois attendat aligd ꝑm ꝙ eo sic vel sic vti possum. Alij assignāt multiplicitatē hui nois ꝑm diuersa significata nō ex diuersitate tēporis: sed ex ꝓpria significatiōe nois. Dicūt. n. simplr: ꝙ qñqz significat essentiā: qñqz hypostasim. qñqz ꝓprietatez: sicut ifra magr̄ sentire vr̄. Sed nullum istoꝝ vr̄ cōplete dr̄e significationē psone: imo persona vr̄ oia ī cludere. dicit. n. quid subsistēs in nā aliq̃ ⁊ distinctū aliq̃ ꝓpetate. Alij assignāt multiplicitatē ex adiū cto. dicūt. n. ꝙ qū per se sumit significat subaz: sz ex adiūcto ptitiuo vel nūerali termio trahit ad significationez relonis: vt cū dr̄ dse psone vel alia psona. Sed B nō vr̄. qz noīa significātia subam absolute nō recipiūt taliū additionē. nō. n. dicimus plēs deos vel alium deū. Itez qui dicūt ꝙ ē nomē vniuocū sil̄r variant. Quidā. n. dicūt ꝙ in sua significatiōe claudit vnuz tiñ. s. subam: ⁊ significat subam nō q̃ ē essentia: sed q̃ dr̄ hypostasis: vel suba ꝓma vt dictum ē. Sed B nō vr̄ sufficere: qz nihil absolutū in dinis nūerat. vñ si nullo mō relonē ipoꝝtaret nō posset ī plurali p̄dicari. Alij dicunt ꝙ in sua significatiōe icludit duo: sed vnū ꝓncipalr ⁊ q̃si in recto: ⁊ aliud scōario ⁊ q̃si in obliq̃. ⁊ hoꝝ ē duplex opīo. Quidaz. n. dicūt ꝙ significat relonē in recto ⁊ subam in obliq̃. ⁊ gdam dñt e. Alij dicūt ꝙ claudit in sua significatiōe duo ꝓncipalr. s. subaz ⁊ ꝓprietatē. ⁊ isti itez diuersificant. Quidam. n. dicūt ꝙ ꝓprietas illa ponit circa subaz vt distinguēs ipaz. vñ dñt ꝙ significat subaz ꝓprietate distinctā. Sz q̃liter absolutum distinguat in dinis: nō facile est videre. Alij ꝓpterea dicūt ꝙ significat duo ꝓncipalr ⁊ vnū illoꝝ nō ponit circa alterū: qz ꝓprietas quā significat nō distīguit subam. Sed q̃liter vnū nomē possit pl̄a significare nisi ex eis aliquid vnū efficiat aliquo mō nō plene vr̄. Et iō vt videat quid veritatis sit in singulis opīonibꝰ: ⁊ in quo deficiant vidēdū est ꝙ psona vt dcīt ē. significat idiuiduā subam. Sed idiuiduū duplr̄ pōt significari. Uel p nomē scōe ītentionis. sic B nomē idiuiduū vel singulare: qō nō significāt rē singularez: sed itentionē singularitatis. Uel per nomē ꝑme ītētionis quod significat rez cui ꝓuenit ītētio ꝑticularitatis: ⁊ ita significat B nomie psona. Significat enī rē ipam cui accidit ītētio idiuidui. Scōm B g̃ duplr̄ possumus loq de significatiōe psone. Uel per se. s. quid B nomē psona ꝑm se significet. vel p accūs ꝑm ꝙ accipit in tali vel in tali nā. Per se gdē significat subaz ītellectualem idiuiduā q̃cūqz sit illa ⁊ q̃litercūqz idiuidueat. Si āt accipiat psona humana significat B qō est subsistēs ī tali nā: ⁊ distīctū tali distinctiōe: q̃lis ꝓpetit nāe humane. s. per mām determinatā. Et sic lognur B de significatiōe persone ꝓut dr̄ persona dīna: ⁊ ꝑm B significabit B qō ē distīctū exñs in nā dīna. ¶ Ut g̃ videam qd sit ibi distīctum ⁊ quo ꝓpetat sibi rō psone. Notādū ē ꝙ ꝑm necessitatem fidei: q̃ in deo tres ⁊ vnū ꝓfiteat: oz ponere aliquid cōe: ꝑm ꝙ sūt vnū. ⁊ aligd ꝓpriū qō ē distinguēs: ex qua distinctiōe sunt tres. Et illud cōe ē eēntia vel nā diuina: ꝓut significat noīe diuinitatis. Et illud distīguēs ē relo vt pr̄nitas. Et qz in dīnis nō est aliq̃ ꝓpō: iō opz ꝙ deitas ītelligat ꝑm rē idē qō de ⁊ pr̄nitas idem ꝙ pr̄. Si g̃ acciꝑamus ista q̃tuoꝝ. s. deitatē: deū: pr̄em: pr̄nitatē. ꝓstat ꝙ ipsi deitati ꝓut sic significat vt nā q̃dā nō ꝓuenit rō psone dupl̄r. Primo qz nō significat vt p se subsistēs. 2°. qz est cōe pl̄ib ⁊ psona significat distīctuz quid. Simil̄r B nomē deus nō hz rōnē persone: qz q̃uis significet vt subsistens nō hz rōnē distīctiōis: qz sicut pr̄ ⁊ filiꝰ ꝓueniūt in B qō ē deitas: ita ꝓueniūt in B qō ē deꝰ. Sed verū ē ꝙ si tolleret pluralitas psonarū. ⁊ per ꝓns cōitas hꝰ nois ōs: B nomē deus significaret personā quādā distīctaz ab oībus alys naturis ꝓprietatibꝰ eēntialibꝰ. vñ B nomē deꝰ significaret vt persona q̃dā. Simil̄r ēt pr̄nitas cuz nō significetur vt qd subsistēs nec vt distīnctū: sed vt distīnguēs nō significat ꝑ modū psone. Simil̄r pr̄ q̃uis significet vt quid distīctuz: nō tñ significat vt subsistēs in nā aliq̃: sed magis vt subm cuidā ꝓprietati. vñ sic albuz de rōne nomis sui nō est nomē persone: ita nec pr̄: sz inq̃tuz pr̄ ⁊ deus sūt idem nō gdez sicut accūs ⁊ subm: sed ꝑ oīmodam rei indr̄iam: sic pr̄ inq̃tū est pr̄ deus habz vt sit psona. Et iō dico ꝙ persona in dīnis significat relonez ꝑ modū sube. Ipsa. n. relo que est distīguēs est distīctuz: qz pr̄nitas ē pr̄. Et qz psona significat quid distīctū exñs in nā aliqua. iō ꝓstat ꝙ significat relationē inq̃tū ipsa relo est ipm relatū. ⁊ inq̃tū ipm relatū ē subsistēs ī tali natura. Et iō pz ꝙ psona significat relonē per moꝫ sube: nō q̃ est eēntia: sed q̃ est suppositū hūs essentiaz. Et ex hoc pz ꝙ oēs opiones ꝑm aliquid ve ꝛ dixerūt. Qui. n. dixerūt ꝙ est equocū: ⁊ qñqz significat vnū: qñqz aliud ꝓ tanto verum dixerūt: ꝙ cū in pⁿ icludat ⁊ ꝓprietas ⁊ hypostasis ⁊ eēntia. ⁊ B nō dr̄nt realr̄ in deo ꝙ significat relonez vt hypostasim. Significat. n. eēntiaz q̃ ē hypostasis. et significat ēt ꝓprietatē q̃ est ipm suppoꝫ distīctū. Unū qñqz pōt poni ꝓ vno: qñqz ꝓ alio: sz B accidit psone ex B' ꝙ in dīnis oīa p̄dicta vnū sūt ꝑm rem. Sil̄r q dixerūt ꝙ significat tiū hypostasim: attēderūt moꝫ ꝑm quez significat nomē: qz significat p moꝫ subsistētis in nā aliq̃: q̃uis significet ipm distīctū qō ē ipsa relo distīguēs. Simil̄r q dixerūt ꝙ significat subaz in recto attēderūt subaz q̃ est hypostasis distīcta ꝓprietate. Qui aut dixerūt e. atten derūt subam q̃ est eēntia. Et q dixerūt ꝙ significat hypostasim: ⁊ ꝓprietatē ponit circa eā: nō acceperūt hypostasim ex pte q̃ subsistit nāe diuīe: vt significat B noīe deꝰ. qō idistincte tribus personis ꝓuenit: sed ex pte illa q̃ hypostasis est ipsa relatio distīguēs hypostasim: qz in deo idē est distīguēs ⁊ distīctuz. Et ecōuerso cōsiderauerūt hypostasim vel subam qui dixerūt ꝙ ꝓprietas nō ponit circa subam vt distinguens ipsam.

Ad primuz ergo dōm ꝙ Aug. attendit significatiōnem persone q̃tū ad modū significandi: ⁊ nō q̃tū ad id qō significat: ⁊ iō q̃uis significet relo: qz tñ significat ꝑ modū substātie: iō dixit ꝙ significat substātiā: ⁊ qz vlteriꝰ suba in deo ē idez qō essentia: ideo ꝓsequit vt significet ēt essentiā ꝑm ꝙ pr̄ est deꝰ: ⁊ ēt ipsa deitas. ¶ Et per hoc patz rñsio ad 2m de diffinitiōe Boety. ¶ Et simil̄r ad 3m: qz q̃uis significet relonez: nō tñ significat p moꝫ relonis: ⁊ iō nō referr̄ ꝑm nomen ad

aliud. ¶ Ad ārtum dōm q; quid qūq; ārit de eēntia: vt cum ārit quid est hō:aīal rōnale mortale. Qūq; ārit ipz ſuppo^{m}: vt cū querit quid natat i mari: ꝓiſcis rñdetur. Et ita etiā fuit rñſum hereticis ārētibus quid tres perſone. ¶ Ad 5^{m} dōm q; cū dicit perſona ārſi per ſe vna non ſignificat vnitas eſſentialis: ſed magis vnitas ꝓſone q̄ ē ex ꝓprietate: ⁊ ideo illa ratio nō eſt ad ꝓpoſitū. ¶ Et p hoc ēt pz rñſio ad ea q̄ in ꝛriū obiecta fūt q̄ ꝓcedūt q̄tū ad id qō ſignificat ℔ nomē ꝓſona. Inuenim^{9}.n. i diuinis q̄tuoz modos ſignificādi. Aliqd.n.ſignificat abſolutum per modū abſoluti. vt deus. Aliqd rel'onē per mo^{m} rel'onis: vt pr̄. Aliquid abſolutū per mo^{m} rel'onis: vt pō gnān di. Et aliquid relatū per modū abſoluti: vt p^{a}. ⁊ ℔ accidit inq̄tum rel'o eēntial'r eſt ipſa ſuba diuina ⁊c̄.

¶ Utz perſona p̄dicet pl'a'r in diuinis. IIII.

AD quartum ſic ꝓcedit. vr̄ q; perſona nō p̄dicet pl'aliter. Ut.n.ex lr̄a habet, eſſe tres ꝓſonas ē eē tria q̄dā. ſed nō ꝓcedit q; pr̄ ⁊ fili^{9} ⁊ ſp̄ūs ſcūs ſint tria: ſed vnū. ergo vr̄ q; non poſſint dici tres ꝓſone. ¶ ℣. ꝓſona ſignificat exīs ſubal'r in nā aliqua: ſz diſtinctio ꝓprietatū nō diuerſificat id qō ſubal'r eſt i nā aliqua. g̃ vr̄ cū pr̄ ⁊ filius ⁊ ſp̄ūs ſcūs nō diſtinguunt niſi ꝓprietatib^{9} q; nō poſſint dici tres ꝓſone. ¶ Item ꝓprie tates perſonales nō magis ſubaliter ſunt in deo q̄ ꝓprie tates eſſentiales: vt bonitas ſapientia et hꝺ. ſed ꝓprie tates eſſentiales nō faciūt perſonas pl'es. ergo nec ꝓprie tates relatiue. ¶ ℣. ſicut ℔ nomē de^{9} ſignificat hñs nāz diuinam: ſic ℔ nomē ꝓſona ſignificat ſubſiſtēs in diuina nā: ſed ꝓpter vnitatē dīne nāe nō pōt dici q; ſint plures dy. g̃ q; nec eadē rōne ſint plures perſone.

Contra ē qō in lr̄a dr̄. ⁊ q; cōis vſus eccl'ie hz. ¶ ℣. ℔ vr̄ per ꝛRicar. q dic̄. timētes vbi nō ē tīoz recte timēt perſonas fm ſubaz dici: ſi perſona tñ eē ſub ſtātiale ſignificaret: nec aliqd ꝓſignificaret: rōne cui^{9} dic̄ q; multiplicant perſone.

Reſpondeo dōz q; ſicut dcm̄ eſt ꝓſona dic̄ aliqd diſtinctū ſubſiſtēs in nā ītellectuali Uñ vbicūq; ponunt aliqui diſtincti habētes nām ītelle ctualem ponunt plures perſone. Nec ītereſt ad pluralitatem ꝓſonaꝝ vtz habeāt eandem nām nec ne. Diuiſio .n.nāe in plurib^{9} ꝓſonis in hoīb^{9} accidit. Tū ex imperfe ctione nāe būane q̄ nō eſt ſuū eſſe: ſed accipit ipm in ſup poſito ſuo. Uñ in diuerſis ſuppoſitis ē fm diuerſuz eſſe. Tū ēt ex mō diſtīctiōis: q; perſone būane diſtiguunt p mām q̄ ē pars eēntie. Uñ opz perſonā diſtīctaz vnā eēn tiam nō bre: quoz neutrū ē in diuinis ꝓſonis. vnde tres perſone ſūt ſubſiſtētes in vna natura.

Ad primum ergo dōm q; Aug. accipit largo mō tria ꝓ tres. ſic̄ ēt Hyl. li. de ſyno. di cens: q; per ſubaz ſūt tria. per ꝓſonātiā vnū: accipiēs ſub ſtātiam ꝓ hypoſtaſi. Uel dōm q; nō ſunt tria ſimpl'r: ſed tria q̄daz. ſ. tria ſuppoſita. ¶ Ad z^{m} dōm q; in creaturis diuerſitas ꝓprietatū nō facit pl'es ꝓſonas: q; ꝓpetas nō eſt ꝓſona ſubſiſtēs: ſz in dīnis ꝓprietates ſunt ipſe ꝓſone ſubſiſtētes: q; pr̄nitas ē ipſe pr̄ ⁊ eſſe pr̄em ⁊ eē deuz nō ē aliō ⁊ aliud eē. Nō.n.ē aliud eē pr̄is qō nō ſit eē filij: ⁊ iō ad numerū ꝓprietatū ꝓſonaliū ſequtur nūerus ꝓſonarū. ¶ Ad 3^{m} dōm q; ꝓprietates eēntiales ēt ſūt ſubſiſtētes: ſed tñ vna nō hz rōnē q; diſtiguat ab alia fm rē: ſz ſoluz fm rōnē: ſz ꝓprietates relatiue hñt ℔ ex vtute oppōnis. Uñ ſic pr̄ ē qd ſubſiſtēs: ita ⁊ bon^{9}. Sz pr̄ ⁊ filius ē ali^{9} ⁊ alius ſubſiſtēs: ſz bon^{9} ⁊ ſapiēs eſt vn^{9} in idē ſubſiſtēs. vñ de ſingulis ꝓſonis oīa iſta dñr: ⁊ iō ꝓprietates eēntiales nō faciūt nūerū ꝓſonaꝝ: q; nūer^{9} ſequt diſtīctiōez. ¶ Ad 4^{m} dōm q; noīa ſubſtātiua nō recipiūt pl'alē niſi ex multiplicatiōe fōme a q̄ iponunt. ⁊ q; deitas a q̄ iponit hoc nomē ōs nō multiplicat: iō nec ēt ipz nomē qō a tali fōrma iponit: ſz nomē ꝓſone iponit a fōrma ꝓſonalitatis q̄ dicit rōnē ſubſiſtēdi nāe tali: ⁊ iō vbi fūt ples ſubſiſtētes ſunt ples ꝓſonalitates ⁊ ples perſone.

¶ Expoſitio textus.

NOn eſt aliud ōo eē ⁊c̄.) Hoc nō dr̄ ſolū q̄tū ad identitatē rei: q; ſic i ōo nō ē niſi vnū eē: ſed ēt fm rōnē. q; ex ℔ ipo q; hz eē ſubſiſtēs in nā dīna: ꝓſona in deo dicit. Iſtud tñ eſſe rōnis cui^{9} cā per ſe ꝓuenit rel'o: put ē ſubſiſtens diſtincta. cū nihil aliud tale poſſit poni in dīnis. Et ideo q̄tū ad modū ſignificādi ꝓſona ineſt de ſubalibus. Quātū vo ad id qō noīe p^{c} in dīnis ſupponit pertinet ad rel'a. (Nō aliud dicim^{9} q̄ ſubam pr̄is.) Ut tñ noīe ſube nō eēntia ſz hypoſtaſis ītelligat ℔ ſit ſenſus. Pater ē eēn tia dīna. Hoc magr̄ de ſuo addit: q; ex vbis Augu. exp̄ſſe nō hr̄: ⁊ tñ quodāmō verū ē: nō rōne ſignificatōis noīs: ſz rōne identitatis rei: q; in dīnis ē idē hypoſtaſis qō eſſen tia fm rē. (Nō vt illud dicere⁊c̄.) Ur̄ q; fm ℔ nō ꝓpe dici pūt tres ꝓſone. Sed dōm q; de deo nihil ꝓpe dici pt ex vbis nr̄is q; dīnā vitatē pfecte exp̄mat: tñ p mo^{m} quo alia de deo dicim^{9}: ēt ℔ neceſſitate cogēte in vſuz rel'onis venit: cū.n.p ſcripturā cāonicā traditū nō iueniat: nō at tentaſſent tali mō rel'onis vti niſi neceſſitas coegiſſz. vñ neceſſitas magis eſt excuſatio p̄ſumptionis q̄ falſitatis. (Ueri^{9}.n.cogitat ōs ⁊c̄.) Ur̄ falſū q; multa de deo dici mus oze: q̄ coꝛde nō ītelligim^{9}: vt ēt ifra p Chry. hr̄. Sed dōm q; q̄uis ad talia q̄ ītell'm excedūt coꝛ non pueniat ītelligēdo vitatē: tñ per fidē tz: quā vbis pfecte exp̄mere nō valz. Qūo tñ aliqd vi^{9} dr̄ q̄ ītelligit vel eꝺ. ifra dicet di. 37. (Qz ſcriptura nō ōdicit.) Hoc vr̄ nihil eſſe: q; ſil'r ſcriptura nō ōdiceret ſi dicerem^{9} vnā eē ꝓſonā. Sz dōm q; Aug. nō aſſignat totā rōnē. Qz ℔ nō eſt cā q̄re ꝓprie ⁊ ve dici poſſit: ſed q̄re fidei pietati nō repugnat: vt ſic loq̄ mur ꝓprietate ſignificatiōis obſeruata. (Timuit dicere tres eſſentias ⁊c̄.) In eſſentia.n.nō ītelligit aliqd per qō ad rel'onem trahi poſſit ſicut iuenit diſtīctio p ſe. vñ pl'a litas rez nō ſaluaret in diſtīctiōe rel'onū: ſz exigeret diui ſionē i abſolutis. (Lū ℔ dr̄ excludit ſingularis ⁊c̄.) Hyl. ex auc̄tate iducta vult ꝓbare ⁊ vnitatē eēntie ⁊ pl'alita tem ꝓſonaꝝ. Ex ℔.n.q; pr̄ ſepati a filio noīat: ītelligitur diſtīctio perſonaꝝ. Et iō dicit q; ex hoc excludit ītelligē tia ſingularis. ſ. ne deus ſingularis puteꝫ. q. deitas i vno tñ ſuppoſito inueniat (Atq; vnici.) q̄ſi nō ſit cōſortium diuinarum perſonaruz per vnionez amoꝛis. Unitatem autem eſſentie probat conſequentia viſionis: q; q videt filium videt ⁊ patrem.

¶ Quid ſignificet his noib^{9} vn^{9} vel vna: duo vel due: tres vel tria: trin^{9} vel trinitas: plures vel pl'alitas: diſtīctio vel diſtīcte: cuz bis vti mur de deo loquētes. ¶ Diſt. XXIIII.

HIc diligēter inquiri opz: cū in tri nitate nō ſit diuerſitas vel ſingula ritas: nec multiplicitas vel ſolitu do: qd ſignificet his noib^{9}. ſ. vn^{9} vel vna: duo vel due: tres vl' tria: trinus vel trinitas: plures vel pl'alitas: diſtīn cte vel diſtīctio: cū dr̄ vn^{9} de^{9}: due ꝓſone vel tres ꝓſone: pl'es ꝓſone diſtīcte ſūt ꝓſone: vl' cū dr̄ diſtīctio ꝓſonaꝝ pl'alitas ꝓſonarū: trinitas

personaꝝ: ⁊ hmõi. Videmur.n. hoc dicẽtes nũeroꝝ q̃ztitates ⁊ reꝝ multitudinẽ vel mlti/plicitatẽ i dõ ponere. Quid g̃ ista ibi significẽt ipso ꝺ quo loqmur aperiẽte insinuare curem⁹.

¶ Magis illa dñr ad excludẽdũ ea que nõ sunt in deo q̃ ad ponẽdũ aliqua.

Si diligẽter pmissis auctatum ꝟbis itẽdim⁹: vt dictoꝝ itelligẽtiã capiamus: magis vr hoꝝ ꝟboꝝ vsus introduct⁹ rõne remouẽdi atq; excludẽdi a simplicitate deitatis q̃ ibi nõ sũt: q̃ ponẽdi aliqua.

¶ Quid per vnũ significeꝝ cũ dr vn⁹ deus.

Cum.n.dr vn⁹ ꝺs multitudo deoꝝũ excludit: nec nũeri q̃ztitas in dinitate ponit tãq; diceret: de⁹ ẽ: nec mlti sunt vel plẽs dij. Vñ Amb. in lib. ꝺ trini. ait. Cũ vnũ dicim⁹ deũ: vnitas excludit numerũ deoꝝũ: nec quãtitatẽ in deo ponit: qz nec numerus nec quãtitas ibi est.

¶ Quo sensu dr vn⁹ est pr: vel vn⁹ est fili⁹.

Similr cũ dr. vn⁹ ẽ pr vel vn⁹ ẽ fili⁹: ⁊ hꝺ:rõ dicti hec ẽ: q nõ sunt multi pres vel multi filij: ita ⁊ ꝺ filiꝺ⁹. Itẽ cũ dicim⁹ plẽs eẽ psonas: singularitatẽ atq; solitudinẽ excludim⁹ nec diuersitatez nec multiplicitatẽ ibi ponim⁹: q̃si diceret. Sine solitudie ac singularitate psonas ꝙfitemur. Vñ Hylari⁹ in. iiij. li. de tri. sic ait. Dixit de⁹. Faciam⁹ hoiez ad imaginẽ ⁊ silitudinẽ nr̃az. Quero nũc: an solũ deũ sibi locutũ existimes: an hũc sermonẽ ei⁹ itelligas ad altez extitisse: Si solũ fuisse dicis: ipsi⁹ vocẽ argueris dicentis. faciam⁹ ⁊ nr̃am. Sustulit.n. singularitatis ac solitudis itelligentiã pfessio cõsoꝛtij: qz aliqꝺ ꝙsoꝛtiũ eẽ nõ põt ipsi solitario: neq; solitudo solitarij: recipit faciam⁹: nec alieno a se diceret nostrã. Attẽde lectoꝛ bis ꝟbis ⁊ vide: qz noie cõsoꝛtij pluralitatẽ significauit. Professio g̃ cõsoꝛtij est pfessio plalitatis: quã pfessus ẽ dicẽs. Faciam⁹ ⁊ nostrã: plaliter enim vtrũq; dr. Sed hac pfessiõe plalitatis non diuersitatẽ vel multitudinẽ posuit: ꝫ solitudinẽ ⁊ singularitatẽ negauit. Sic g̃ cũ dicim⁹ plẽs ⁊ psonas vel plalitatẽ personarũ: singularitatis ⁊ solitudis itelligẽtiã excludimus.

¶ Quid p ternariũ significeꝝ cũ dr tres psone.

Ita ẽt cũ dicim⁹ tres psonas: nomie ternarij nõ q̃ztitatẽ nũeri i deo ponimus: vel aliquã diuersitatẽ ꝫ intelligentiã: nõ ad aliũ nisi ad pez ⁊ filiũ ⁊ spũ scm̃ dirigẽdã significam⁹: vt sit hui⁹ dicti itelligẽtia. Tres persone sũt: vel tres sunt pr̃ ⁊ fili⁹ ⁊ spũs scis. i. nec tm̃ pr̃: nec tm̃ fili⁹: nec tm̃ pr̃ ⁊ fili⁹ i deitate sũt: ꝫ ẽt spũs scũs: ⁊ nõ ali⁹ ab his. Similr nõ tm̃ est ibi hec persona: vel illa: vl hec ⁊ illa: ꝫ hec ⁊ illa ⁊ illa ⁊ nõ alia. Et hoc foꝛe ita itelligẽdũ Aug. satis oñdit vbi dicit: q illo noie nõ diuersitatẽ itelligi voluit: ꝫ singularitatem noluit.

¶ Quid per duo cũ dicit̃ due persone: vel pater ⁊ filius duo sunt.

Similr cũ dr duo sunt pr̃ ⁊ fili⁹: non dualitatis quãtitatẽ ibi ponim⁹: sed hoc significam⁹: q nõ est tm̃ pr̃: nec tm̃ fili⁹: ꝫ pr̃ ⁊ filius: ⁊ hic nõ est ille: ita ⁊ de alijs huiusmodi. Ita ẽt cũ dicim⁹: pr̃ ⁊ fili⁹ sũt due persone: ꝫ significam⁹ q nõ tm̃ pr̃ ẽ persona: nec tm̃ fili⁹ est persona: ꝫ pater ẽ persona: ⁊ fili⁹ est persona: ⁊ hec nõ est illa.

¶ Ex quo sensu dicit̃ in personis distinctio vl persone distincte.

Cum aũt dicim⁹ distincte sũt psone: vl distinctio ẽ in personis: ꝙfusionẽ atq; pmixtionẽ excludim⁹: ⁊ hãc nõ esse illam significam⁹. Cui q̃ addim⁹: distincte sunt persone ꝓprietatib⁹: siue differẽtes ꝓprietatibus: aliaz eẽ hãc personã: ⁊ aliã illã suis ꝓprietatib⁹ significamus. Et cũ dicim⁹: aliã ⁊ aliã: nõ diuersitatẽ vel alienationẽ ibi ponim⁹: sed ꝙfusionẽ sabellianam excludimus.

¶ Quo ibi accipiatur discretio.

Ita etiã dicunt̃ discrete persone: vl cũ dr discretio in personis eẽ: eãdez itelligẽtiã facim⁹. Eodẽ.n.mõ ibi accipit̃ distinctio quo discretio. Et congrue dicit̃ ibi esse discretio vel distinctio: nõ diuersitas vel diuisio siue separatio. Vñ Amb. in.i. lib. de tri. Nõ est ipse pr̃ q filius: ꝫ iter patrez ⁊ filiũ expꝛessa distinctio est.

¶ Quomodo trinitas ibi accipiatur.

Cum ꝟo dr trinitas: id significari vr q̃ significaꝝ cũ dr tres psone: vt siẽ nõ põt dici: pr̃ est tres persone: vl filius est tres persone: ita non ꝺz dici: pater est trinitas: vel fili⁹ est trinitas.

¶ Hoc videt cõtrarium esse predictis.

Hic nõ est pretermittendũ q cuz supꝛa dictũ sit deũ nec singularem: nec multiplicem esse cõfitendũ: idq; sanctoꝝũ auctoꝛitatibus sit cõfirmatũ. In q̃riũ videtur sentire Isiꝺ. dicens. Distinguendũ est iter trinitatẽ ⁊ vnitatẽ. Est.n. vnitas simplex ⁊ singularis: trinitas ꝟo multiplex ⁊ numerabilis: qz trinitas ẽ triũ vnitas. Ecce vni-

tatē dicit eē singularē: ⁊ trinitatē multiplicē ⁊ nūerabilē. Sed ad hoc dicim⁹: qz singularē accepit sicut ⁊ alij accipiunt vnū: multiplicē ⁊o ⁊ nūerabilē sicut alij dicunt trinum.

¶ Diuisio textus.

POsita diuisiōe dīoꝝ noīum. ⁊ ostenso qꝫ q̄dā pl'aliꝫ in dīnis p̄dicant̄: ⁊ q̄dam singul'r tm̄. Ingrit magr̄ ℔ de noīb⁹ significantib⁹ vnitatē ⁊ pl'alitatē q̄l'r in deo accipiantur. Et diuidit̄ in ptes duas. In p̄ª determiat de ipsis noīb⁹ significātib⁹ vnitatē ⁊ pl'alitatē fm se. In scōa oñdit q̄l'r termini significātes pl'alitatē pñt addi huic nomini pso-na. ibi. (℔. ꝟsiderādū.) zꝟ. di. ℞ima in tres. In p̄ia mo uet qōnez. In zª soluit eā ibi. (Si diligēter p̄missis.) In 3ª soluit quādā obiectionē. ibi. (Dic nō ē ꝑmittēdū.) (Si diligenter ⁊c̄.) Dic soluit qōnem. Et circa ℔ tria facit. ℞imo ponit sūmā solōnis i gnāli. zº specificat q̄ctū ad noīa significātia vnitatē. ibi. (Lū.n. dr̄ vn⁹ deus.) 3º q̄ctū ad noīa significātia pl'alitatē. ibi. (Itez cū dicim⁹.) ¶ Circa p̄mū duo fac̄. ℞imo oñdit qd significet ℔ nomen vn⁹ qñ termio eēntiali adiūgit̄. zº qd significet qñ termio psonali adiūgit̄. ibi. (Sil'r cū dr̄ ⁊c̄.) (Itē cū dicimus.) Dic oñdit qd significēt i dīnis nomīa ptinētia ad pl'alitatē. Et circa ℔ tria facit. Quedā.n. noīa ptinent ad pl'alitatē: significātia ipaz pl'alitatē: quoꝝ significatiōez p̄imo exp̄imit. Quedā vo significāt id qō est p̄nm pl'alitatis: sicut distinctio ⁊ discretio: quoꝝ significationez zº exponit. ibi. (Lū aūt dicim⁹ distincte.) Quedaz vo est q̄si ꝓtinēs pl'alitatē sic̄ ℔ nomē trinitas: qō ē collectiuū pso-naꝝ: cui⁹ significationē 3º explanat. ibi. (Lū vo dr̄ trinitas.) Circa p̄muz duo fac̄. ℞imo exponit noīa significātia pl'alitatē in cōi: sicut ℔ nomē ples. zº noīa significātia pl'alitatē in spāli. ibi. (Ita ⁊ cuz dicim⁹ ⁊c̄.) Ubi p̄mo exponit nomen ptinēs ad ternariū personaꝝ. zº nomē pertinēs ad binariū. ibi. (Sil'r cuz dicim⁹ duo sunt pa.) Nō.n. alia spēs nūeri i deo inuenit̄. (Lū aūt dicim⁹.) Dic exponit noīa significātia id qō est p̄nm pl'alitatis. Et p̄mo nomen distinctiōis. Scōo nomē discretiōis. ibi. (Ita ēt cum dicuntur ⁊c̄.)

¶ Questio. I.

HIc querunt duo. ℞imo de noīb⁹ significātib⁹ vnitatez ⁊ pl'alitatē in dīnis. zº de noīb⁹ significantibus ea q̄ sunt pl'alitati ānexa. ¶ Circa p̄mū q̄runt̄ q̄tuor. ℞imo an vnitas sit in dīnis vt de⁹ vere vn⁹ dici possit. zº vtꝝ sit ibi aliqs nūer⁹. 3º si vtrūqꝫ ē ibi vtrū noīa significātia vnitatez ⁊ pl'alitatem p̄dicent aliquid positiue i deo vel tm̄ remouēdo. vt i l'ra dr̄. 4º si ponūt aliquid aliquo modo: Quid significent: vtrum essentiam vel notionem.

¶ Utꝫ deus possit dici vnus. I.

AD p̄imuz sic p̄cedit. vr̄ qꝫ de⁹ non possit dici vn⁹. ℞incipiuz .n. determinatū alicui⁹ generis nō inuenit̄ nisi in habētib⁹ nāz illi⁹ gn̄is: sic aīa nō inuenit̄ nisi in reb⁹ viuētib⁹: ſz vnitas ē in gn̄e q̄ctitatis sic̄ p̄nm: sic̄ ⁊ pūct⁹. g̃ cū q̄ctitas non sit in deo: vr̄ qꝫ nec vnitas. ¶ ℔. ſz boe. vnitas ē pō oīs nūer⁹. vñ oēs passiones nūeroꝝ inueniunt̄ vnite i vnitate: ſz in deo non ē aliq pō ad multitudinē nūeri. g̃ vr̄ qꝫ nō sit ibi vnitas. ¶ ℔. nihil pōt dici vnū nisi qō ē in se terminatū ⁊ distinctuz ab alys. vñ vnitas ꝟsequit actū forme terminātis. Sz ds nō pōt dici in se terminat⁹. nihil.n. ē terminatū nisi cui⁹ essentiā termini circūplectunt̄ qō ds nō ꝟpetit. g̃ vr̄ qꝫ nō possit dici vn⁹. ¶ ℔. oē qō est vnū ē ꝓnūerabile alteri: ſz ds nō est cōnūerabilis alicui creature: tū qz creatura ⁊ de⁹ i nullo mō cōueniūt: qz ℔ esset p̄us vtroqꝫ: nec iueniuntur aliq̄ cōnūerari nisi q̄ in aliq̄ ꝓueniūt: sic̄ dicim⁹ duos homines vel duos equos: tū qz qō alteri ꝓnūerat̄ ē ps pl'alitatis resultantis: ⁊ exceditur ab ea: qō deo nō competit. ergo deus nō pōt dici vnus.

Contra ē qō dr̄ Deut. 6. Audi israel dñs de⁹ tu⁹ de⁹ vn⁹ ē. ¶ ℔. fm p̄hm illud q̄ mēsurant̄ oīa q̄ sunt alicui⁹ generis est vnū illi⁹ generis: sed de⁹ est p̄imuz quo mēsurant̄ oēs subē. vt dicit Cōmē. in. io. meta. ergo videt̄ qꝫ sit vnū in genere subē.

Respondeo dōm qꝫ de⁹ sūme ⁊ verissime vn⁹ ē. Scōz.n. qꝫ aliqd se hz ad īdiuisionē ita se hz ad vnitatē: qz fm p̄hm ens dr̄ vnū i eo qō nō diuidit̄. Et iō illa q̄ sūt īdiuisa p se: veri⁹ sūt vnū: q̄ illa que sūt īdiuisa p accīs: sic̄ alb⁹. ⁊ ſoz. q̄ sunt vnū p accīs. Et inter illa q̄ sunt vnū p se: veri⁹ sūt vnū q̄ sūt īdiuisa simpl'r. q̄ q̄ sunt īdiuisa respectu alicui⁹ vel gn̄is vel spēi vel ꝓpoꝛtiōis. vñ ēt nō dīr simpl'r vnū ſz vnū vel in gn̄e vel i spē vel ꝓpoꝛtiōe: ⁊ qō ē simpl'r īdiuisū dr̄ simpl'r vnū: qō est vnū nūero. Sz in istis ēt inuenit̄ aliqs grad⁹. Aliqd.n. est qō q̄ꝫ sit īdiuisū in actu: ē tū diuisibile pō: vel diuisiōe q̄titatis vl' diuisiōe eēntiali: vl' ſz vtrūqꝫ. Diuisione q̄titatis: sic̄ qō ē vnū ꝓtinuitate. Diuisiōe essentiali sic̄ in compositis ex forma ⁊ mā: vel ex eē ⁊ qō ē. Diuisiōe fm vtrūqꝫ sic̄ in nālib⁹ coꝛpib⁹. ⁊ qꝫ aliq̄ boꝝ nō diuidant̄ in actu ē ex aliq̄ in eis p̄ter nāz ꝓpōnis vel diuisiōis: sic̄ pz i coꝛpoꝛe celi ⁊ hȝ: q̄ꝫ nō sint diuisibilia actu: sūt tū diuisibilia ītellectu. Aliqd vo ē qō ē īdiuisibile actu ⁊ pō: ⁊ ℔ multiplex ē. Qōdā.n. hz in sui rōne aliqd p̄ter rōnē indiuisibilitatis vt p̄ctū: qō p̄ter īdiuisionē ipoꝛtat situz. Aliqd vo est qō nihil aliud ipoꝛtat: ſz ē ipsa sua īdiuisibilitas vt vnitas q̄ est p̄nm nūeri: ⁊ tū iberet alicui qō nō est ipsamet vnitas. ſ. subo suo. Uñ pz qꝫ illud in q̄ nulla ē cōpositio ptiū: nulla dimēsiōis ꝓtinuitas: nulla accidētium varietas: nulli iberens sūme ⁊ vere vnū est: vt concludit Boe. Et ide est qꝫ sua vnitas est p̄ncipium oīs vnitatis. ⁊ mēsura oīs rei. Quia illud qō est maximū est p̄ncipiuz in quolibet genere: sicut maxime calidū oīs calidi: vt dr̄. 2. metaphy. ⁊ illud qō est simplicissimū est mēsura in quolibet genere. vt. io. metaphy. dicitur.

Ad p̄imū g̃ dōm qꝫ vnū dupl'r dr̄. Est. n. vnū qō ꝓuertit̄ cū ente: ⁊ est vnū qō est p̄nm nu meri. loquēdo de vno qō ꝓuertit̄ cū ente nō est determinatuz ad genⁿ q̄titatis: imo inuenit̄ in oīb⁹ entib⁹: ⁊ sic̄ ds est ens nō aliq̄ esse qō nō sit ipse ita ēt est vn⁹ nō aliq̄ vnitate q̄ nō sit ipse: ſz p eēntiā suā: ⁊ iō maxime vnū est. Loquēdo aūt de vno qō est p̄ncipiū nūeri: nō pōt trāsumi i diuinā p̄dicatōez q̄ctū ad gen⁹ suū qō est q̄titas: ſz q̄tuz ad dr̄iam suam q̄ ad pfectionē pertinet: sicut īdiuisibilitas: ⁊ p̄ma rō mēsurādi vel aliqd hȝ. ¶ Ad zm dōm qꝫ ſz Auicē. vnitas ⁊ numer⁹ q̄ ꝟsiderat arithmetic⁹ nō sūt illa vnitas ⁊ multitudo q̄ inueniūtur in oīb⁹ entib⁹: ſz soluz fm qꝫ inueniunt̄ in reb⁹ mālibus: fm qꝫ pluralitas causatur ex diuisiōe ꝓtinui. ex ℔. n. p̄t inueniri oēs ille passiones in numeris: q̄ arithmetici demōstrāt: sicut multiplicatio ⁊ aggregatio ⁊ hȝ: q̄ fundant̄ supra diuisionē īfinitam ꝓtinui. Uñ est īfinitas in nūero fm p̄hm in. 3. phy. ⁊ ideo ēt talis vnitas est pō oīs numerus. Nihilomin⁹ tū intelligēdū est qꝫ in deo ē oīs numer⁹ fm potētiā: nō qdem passiuā: sed actiuā: fm qꝫ ipse velut oīuz cā p̄accepit in se oium numerū fm Dio. put oīa in ipso dīr esse: sicut i p̄cipio effic⁹ ⁊ exēplari: sed sic nō p̄cedit obo. ¶ Ad tertiū dōm qꝫ de⁹ est aliqd determiatuz in se: alꝫ nō possent de ipso negari cōditiōes alioꝝ entiū, nec dr̄ determinatum

ens:qz aliquo termino finitus sit: sed qz per excellẽtiam sui esse qõ est simplicissimũ additionẽ nõ recipiẽs: ab oĩbus alys distinguit. ¶ Ad 4.m dõm qꝺ ẽ̃uis deꝰ ⁊ creatura nõ ꝺueniãt in aliq̃ vno ſm aliquẽ moꝺm ꝺueniẽtie: tñ ẽ ꝺsiderare cõitatẽ analogie ĩter deũ ⁊ creaturã: ſz qꝺ creature imitant ipz ꝓut pñt. Vñ aliq̃ mõ põt ꝺnũerari alys rebꝰ: vt dicat qꝺ deꝰ ⁊ angelus sũt due res: nõ tñ simplr et ꝑpe: sic creature adiuicẽ ꝺnũerant: q̃ vniuoce ĩ aliq̃ vno ꝺueniũt. Et ex ꝟ nõ segt qꝺ ös sit ꝓs alicꝰ: vl qꝺ ös ⁊ angelus sint aliqd maiꝰ q̃ deꝰ: ſz qꝺ sint plures res.

¶ Utz in deo sit aliquis numerus. II.

AD secũdum sic ꝓcedit. vr qꝺ in ꝺo nõ sit aliqs nũerꝰ. Sic enĩ dicit Boe. li. de tri. Doc vere vnũ ẽ ĩ q̃ est nullus nũerus: ⁊ logt de deo q sũme vnũ est: g̃ vr qꝺ nõ sit in eo aliqs nũerus. ¶ P. ſz Isi. nũerus dr q̃si vnicꝰ merus. ſ. diuisiõis: ſz in deo nõ ẽ diuisio. g̃ nec nũerꝰ. ¶ Itẽ vbi ĩuẽit nũerꝰ: ⁊ passiões nũeri: ſz aggregatio ⁊ multitudo ⁊ hꝺ q̃ sũt passiões nũeri nõ ĩueniunt in deo. g̃ nec nũerus. ¶ P. nũerꝰ est multitudo mẽsurata ꝑ vnũ: vt dr. io. meta. sed deꝰ est mẽsura nõ mẽsurata: sed oĩa mensurans. ergo videtur qꝺ numerus ĩ diuinis non competat.

Contra est qõ hr. i. Jo. 4. Tres sũt q testiᵐ dãt ꝛc̃. ſz tres dicit aliquẽ nũerũ. g̃ vr qꝺ ibi sit nũerꝰ. ¶ P. vbicũq̃ ẽ distinctio vel discretio ibi ẽ aliqs nũerus: sed dicimus dinas personas esse discretas vel distictas. ergo in diuinis personis est nũerus.

Respondeo dõm qꝺ sicut rõ vnitatis cõsistit in ĩ diuisiõe: ita ⁊ rõ nũeri vel multitudinis ꝺsistit in diuisiõe vel distictiõe aliq̃. Vñ ea q̃ inuenimus diuisa simplr dicimꝰ esse multa simplr. ⁊ q̃ ĩuenimꝰ diuisa ſm qꝺ dicimꝰ esse multa ſm qꝺ. Diuisio ãt simplr attẽdit vel ſm eẽntiã siue formã: vel ſm q̃titatẽ seu materiã. vñ ea q̃ differũt ſm eẽntiã dicimꝰ eẽ multa vt hominez ⁊ lapidẽ. ⁊ silr duas ptes linee iaz diuise dicimus duas lineas. Diuisio aũt ſm qꝺ ẽ q̃ attẽdit ſm ꝓprietates rei: sicut dicimꝰ bomiez albũ eẽ aliũ ⁊ distictũ a se nigro: ⁊ ad ꝟ magis ſm qꝺ in illis in qbꝰ attẽdit diuersitas relonũ ſm rõnẽ tñ: sicut pũctꝰ si dr eẽ multiplex ſm qꝺ ẽ ꝓncipiũ pluriũ linearũ. Sciendũ ẽ igit qꝺ in dinis nõ est numerus simplex q est ꝑ diuisionẽ eẽntie vel q̃titatis: ſz est nũerus quidã. ſ. nũerus relonũ: nõ tñ relonũ exñtiũ ĩ deo ſm rõnẽ tñ: ſz realr in ipso subsistẽtiũ. Vñ nũerꝰ diuinarum personaꝝ ẽ mediꝰ iter nũerũ: q ẽ nũerus simplr: ⁊ numeꝝ: q est in relone tñ: sicut pũctꝰ dr multiplex ſm rõnẽ tñ. Est. n. minus de rõne numeri ĩ numero psonaꝝ q̃ in nũero simplr: ⁊ plus q̃ in numero q est ſz rõnẽ tñ. Si aũt cõparemꝰ numerũ psonaꝝ ad numeꝝ ꝓprietatũ absolutaꝝ: q ẽ ĩ creatur] babebũt se sic excedẽtia ⁊ excessa. Si. n. attẽdat rõ distictiõis iuenit maioz distictio ĩ ꝓprietatibꝰ absolutis creaturarum q̃ in diuinis psonis: qz coloz ⁊ sapoz distinguunt ſm aliud ⁊ aliud eẽ accñtale: ſz in dinis psonis est vnũ ⁊ idẽ eẽ triũ psonaꝝ. Si aũt cõsideret pfectio distinctoꝝ: sic numerus psonaruz excedit: qz relatiões in dinis sunt subsistẽtes persone. Vñ ad numeruz relonũ segtur numerus psonaruz: nõ aũt ad nũerum ꝓprietatũ in creaturis: qz ꝓprietates in creaturis nõ sunt subsistẽtes sed tñ iherentes.

Ad primum igit dõm qꝺ Boe. logtur de vnitate eẽntiali: ⁊ in eẽntia nullus numerꝰ cadit: sed tñ in psonis: g ẽt nõ est numerꝰ absolute ſz numerus gdã. ¶ Ad 2m dõm qꝺ ẽ̃uis diuisio nõ sit ꝓprie ĩ deo: tñ ibi ẽ personaꝝ distinctio: q̃ sufficit ad rõnez talis numeri: qualis in deo ponit. ¶ Ad 3m dõz qꝺ aggregatio ⁊ hꝺ: sunt passiones numeri q cõsegtur diuisionẽ cõtinui vt Aluic. dicit. ⁊ hũc numerũ cõstat ĩ deo nõ eẽ. ¶ Ad 4.m dõm qꝺ in numero absoluto plalitas hz quãdã ꝓpõnẽ et aggregationẽ q̃ est minꝰ certa q̃ vnuz qõ ẽ ꝑnm ipsiꝰ: ⁊ iõ nõ soluz q̃tũ ad itellectũ: sed ẽt q̃tũ ad rẽ: est mẽsurabilitas multitudis talis ꝑ vnitatẽ. Sz in nũero relonũ vel psonaꝝ nõ est aliqs ordo certitudis vel ꝓpõnis in re: ⁊ iõ numerus in deo nõ est multitudo mẽsurata nisi forte ſz acceptionẽ itellectus tñ: q cõponit ẽt q̃ cõposita nõ sunt ſm qꝺ diuersa ex eis itelligit: ſm qꝺ ẽt ꝓpositiones affirmatiuas in diuinis format.

¶ Utrum vnitas ⁊ numerus ponãt aliquid in diuinis vel remoueant. III.

AD tertium sic ꝓcedit. vr qꝺ vnitas ⁊ numerus aliqd ponãt in diuinis: ⁊ nõ dicant ſm remotionẽ tñ. Si .n. ꝑ vnũ remouet aliqd nõ remouet nisi plalitas. ⁊ silr si ꝑ plalitatẽ remouet aliqd nõ remouet nisi vnitas. Si g̃ vtrũq̃ dicat ꝑ remotionem: tunc vtrũq̃ nõ erit nisi remotio remotiõis: sed ꝓuatio ꝓuatiõis nihil est nisi ſm itellz: g põt sic multiplicari in ifinitũ: sic dic Aui. g̃ ſm ꝟ numerus ⁊ vnitas nõ eẽnt realiter in deo: ſz ĩ rõne itelligẽtis tñ: ⁊ sic nõ possent dici plures persone nec plures rõnes: qõ vr hereticũ. ¶ P. ois ꝓuatio vel negatio diffinit per põnem. si igit vnitas ꝓuat multitudinez vel numerũ in diffinitiõe vnitatis cadit numerꝰ vel multitudo. ¶ Itẽ cũ multitudo dicat per remotionẽ vnitatis opz qꝺ in diffinitiõe eiꝰ ponat vnitas. ⁊ ita erit circulꝰ in diffõne: qõ nõ põt esse: qz sic idez erit ꝓus ⁊ posteriꝰ: notius ⁊ minꝰ notũ. ¶ P. si vnũ dicat ſm negationẽ dicẽt per negationẽ diuisiõis: vt dic phs. Qz vnũ ẽ qõ nõ diuidit: sed diuisio vr in itellectu suo hr multitudinẽ: qz oẽ diuisum ẽ multiplicatuz. g̃ in diffõne vnitatis cadit multitudo: nec vnq̃ põt diffiniri multitudo nisi accipiatur ĩ diffõne eiꝰ vnitas. g̃ vr qꝺ erit circulus vt ꝓus. ¶ P. ꝓuatio nũq̃ ꝺstituit habitũ nec eꝰ. ⁊ silr nec affirmatio negationẽ: nec vnũ ꝺrioꝝ alterũ: sed multitudo constituit ex vnitatibꝰ. g̃ vr qꝺ vnitas nõ ꝓuet multitudinẽ nec ecõuerso. ¶ Itẽ qcqd dr de deo ⁊ creatura nobiliozi mõ est ĩ ꝺo q̃ sit in creatura: ſz numerus ⁊ vnitas in creaturis nõ sũt per modũ remotiõis tñ: sed per modũ positiõis: cũ nũerus sit qꝺã spẽs q̃titatis: ⁊ vnitas ꝑnm illiꝰ: ⁊ itez cum se bẽant sicut mẽsura ⁊ mẽsuratũ. g̃ cũ nobiliꝰ sit esse q̃ nõ esse: vr ẽt qꝺ in deo positiue aliqd ꝑdicent.

Contra ſm phm. vnuz opponit multitudini: sicut ꝓuatio habitui: sed ꝓuatio nõ ꝑdicat aliqd positiue. g̃ nec vnũ: sed ex vnitatibꝰ ꝺstituit numerus. g̃ nec numerus aliqd positiue predicat. ¶ P. phs dicit qꝺ vnum dicit ex eo qꝺ nõ diuidit: sed ꝟ est negatio tñ. g̃ videtur qꝺ vnum nihil positiue ꝑdicet. ⁊ eadẽ rõne nec numerus ex vnitatibus cõstitutus.

Respondeo dõm qꝺ de qditate vnitatis ĩuenitur diuersitas ⁊ inter phos ⁊ iter magistros. Aui. n. dic qꝺ vnũ qõ ꝺuertit cũ ente est idẽ qõ vnuz qõ est ꝑnm numeri. ⁊ multitudo q̃ ẽ nũerꝰ est idẽ qõ multitudo q̃ diuidit ens. ⁊ sic vult qꝺ vtrũq̃ aliquid positiue addat supra ea qbus adiũgit: eo qõ in vno itelligit eẽ nõ solum sicut in subo: sed sicut illud qõ claudit in itellectu suo. Vñ vnũ est qõdã eẽ qõ nõ diuidit. Et istud eẽ nõ dicit qꝺ sit esse sube: qz sic nõ ĩuenireꝰ in accñtibꝰ vnitas et numerus. Nec ẽt est esse cõe ad subaz ⁊ ad accidẽs. qz sic ĩuenireꝰ aliqs nũerus q nõ esset accñs. Sz dic qꝺ est esse accñtis: ⁊ per illud esse aduenies post esse cõpletuz sube dr suba vna: sicut per esse albedinis dicit esse suba alba: ⁊ inde ꝓbat qꝺ numerus est ꝓaccidẽs tñ. Et ſm ꝟ vnitas

dicit intentionē accidentalē ⁊ ex aggregatiōe taliuz intentionum efficit nūerus q est spēs quātitatis. Et hāc pōnē sequētes gdaz theologi dicūt q vnitas ⁊ numerus trāsferunt in dīnā p̄dicationē nō q̄tū ad esse accītis vel q̄titatis: sed q̄tū ad rōnē p̄priā vnitatis vel nūeri: ⁊ ita positiue aligd in deo p̄dicāt: sicut scīa ⁊ bonitas ⁊ alia q̄ sic de deo dicunt. Aly phi. s. Ari. ⁊ Auer. dicūt q vnū ⁊ multa: q̄ diuidūt ens: nō sūt idē cū vno qō est p̄ncipiū nūeri: ⁊ cū multitudīe q̄ est spēs quātitatis. Et ꝟ rōnabile est. Non enīz ꝟuenit aligd ꝟtētū sub iferiozi eē dīam supiozis. sīc rōnale nō est dīa subē. vñ nec multitudo q̄ est sub quātitate pōt eē dīa entis simplr. Dīt g̃ q vnū qō ꝟuertitur cū ente nihil positiue addit ad id cui adiūgitur. eo q̄ res nō dī eē vna per aliquā dispōnē additā: q̄ sic esset abire in ifinitū: si ista ēt dispō cū sit vna per aliquā aliā vnitatem vna eēt. Uñ dicūt q vnū claudit ī ītellectu suo ens cōe. ⁊ addit rōnē p̄uatiōis vel negationis cuiusdaz super ens. s. idiuisiōis. Uñ ens ⁊ vnū ꝟuertunt sīc q̄ sunt idē re: ⁊ differūt per rōnē tm̄: fm q vnum addit negationē sup ens. Uñ si ꝟsidereī rō vnius q̄tum ad id qō addit supra ens nō dicit nisi negationē tm̄. Et eadez rōne multitudo nō addit supra res multas nisi rōnē quādam. s. diuisiōis. Sīc. n. vnū dī ex eo qō nō diuidit: ita multa dicuntur ex eo qō diuidunt. ℣. aūt rō diuisiōis fm quā aligd ab aliq̄ distīguit ē in affirmatiōe ⁊ negatiōe: ⁊ iō multitudo dīc in rōne sua negationē fm. s. q multa sūt: quoz vnū nō est alterum: ⁊ hꝫ diuisiōis ꝟ mō accepte in rōne multitudis negatio ip̄ortat in rōne vni⁹. Et sic accepta vnū ⁊ multa sunt de p̄mis differētys entis fm q ens diuidit ī vnuz ⁊ multa ⁊ in actū ⁊ in potētiā. Uñ sic accepta nō determinant ad aliq̄ gen⁹. ⁊ sic ꝟ multitudo sic accepta nō ē numerus q ē spēs q̄titatis: nec ꝟ vnū sic acceptū est vnū qō est p̄n̄ numeri: sed fm p̄dictos phos Arist. Auer. ⁊ Auic. vnū fm q est p̄n̄ nūeri ponit aligd additū ad esse. s. esse mēsure. Cuius rō p̄mo ꝟuenit in vnitate: ⁊ deide ꝟnter in alys nūeris: ⁊ deīceps de q̄titatib⁹ ꝟtinuis: ⁊ deide trāslatum est ꝟ nomē ad alia oīa genera. vt dīc phs. io. meta. Quidā vo mediū iter vtrūq; tenēt cōsentiētes Arist. in ꝟ q vnuz qō ꝟuertit cū ente nō addit aligd positiue supra id cui adiūgit. Auic. vo in ꝟ q dicit vnū fm q est p̄n̄ numeri: ⁊ fm q ꝟuertit cū ente esse idē: ⁊ nō differre nisi ratione: ⁊ sic fz eos non additur aligd positiue supra id cui adiūgit. Rō aūt eoz q vnū vtroq; mō differat tm̄ rōne est. Cum. n. vnū sequat actū forme distīguētis: ex hoc q forma dat eē: hꝫ vnū qō ꝟuertit cū ente: sed ex scōo actu forme q est distinguere ab alys hꝫ q sit p̄n̄ numeri: ⁊ q cōputet in genere accītis: q̄ ista distictio fm rōnez seg̃tur esse cōpletuz. Sed ꝟ nō pōt stare: q̄ si vnitas que est p̄n̄ numeri dicat fm rōnē p̄uatiōis. tūc nō erit aligd nisi in aīa: ita ēt nec numerus cui⁹ est p̄n̄. vñ nō posset esse spēs in aliquo genere. Est g̃ dīa ītер duas opiniones p̄mas. q̄ p̄ma nō distīguit ītер vnuz ⁊ multa ꝑt sunt ī genere quātitatis: ⁊ ꝑt sunt p̄me dīe entis. Scōa aūt opinio distinguit vt dcm̄ est: ⁊ hāc credo esse veriozez. Dico ergo fm hanc q numerus ⁊ vnitas fm q sunt in genere quātitatis: nō ꝟueniunt nisi in gbus ꝟuenit cōmēsuratio quātitatis. vñ ꝟuenit tm̄ in reb⁹ hītibus quātitatē cōtinuam. vñ phs dicit q numerū cognoscimus diuisiōe cōtinui. Et ꝟ tm̄ numerus est subm arithmetici. vt ēt Aui. dicit. Uñ iste nūerus ⁊ vnitas nō venit ī dīnā p̄dicatōez fz tm̄ vnū ⁊ multitudo fz q sūt de illis q̄ ꝟsequūt vlr ens. Et ita hꝫ termini nihil addūt ī dīnis fz rōnē supra id de quo dīr nisi rōnē negatiōis tm̄: fm q magr dīc in lra.

Ad primū ergo dōm q in multitudīe negatio est fm q vna res distīguit ab alia ꝑ negationem. vñ in multitudīe est negatio vel p̄uatio realī fm q vna res nō dī esse alia: ⁊ hꝫ distictionē per negationez negat negatio ip̄ortata in rōne vnitatis. vñ dico q negatio ista in q̄ pficit rō vnitatis nō ē nisi negatio rōnis tm̄. Dis. n. respectus q est entis ad negationez vel ad nō ens nō est nisi rōnis. Uñ relꝰ q̄ refert ens ad nō ens nō ē nisi tm̄ in rōne. Et silr p̄uatio q̄ de ente negat nō ens ē in ratione tm̄: vt p̄uatio p̄uatiōis vel negō negatōis. Et sic pz q nō ponimus distinctionē in dīnis p̄sonis fm rōnē tm̄. q̄ dicimus q vna p̄sona realiter nō est alia. ¶ Ad scōm dōm q vt ex p̄dictis pz vnū nō ip̄ortat negatiōez nisi in rōne. Uñ fm rez magis se hꝫ ad pōnez q̄ multitudo: in qua ip̄ortat realis negatio: fm quā res a re distīguit. Et ideo vnū in ītellectu ē p̄us q̄ multitudo: q̄uis fm sensū vel imaginatōez sit ecōuerso. vt dīc phus. q̄ sic cōposita p̄ora sunt simplicib⁹: ⁊ diuisa indiuisis: ⁊ iō ī diffōne vni⁹ nō cadit multitudo: fz illud qō est p̄us fm ītellectū vnitate. P̄imū. n. qō cadit in apphēsiōe ītellectus ē ens: ⁊ nō ens: ⁊ ista sufficiūt ad diffōnē vnius: fm q ītelligim⁹ vnū esse ens in quo nō est distictio p ens ⁊ nō ens. ⁊ hꝫ. s. distincta p ens ⁊ nō ens nō hīt rōnē multitudis nisi postq̄ intellectus vtriq; attribuit ītentōez vnitatis. ⁊ tūc diffinit multitudinē id qō est ex vnis: quoz vnū nō ē altez: ⁊ sic in diffōne multitudis cadit vnitas: lz nō ecōuerso. ¶ Ad tertiū dōm q hꝫ ē va diffō vni⁹: vnū est ens qō nō diuiditur. q̄uis Auic. nitat eā ip̄obare rōne īducta. Est. n. duplex diuisio. s. diuisio fm q̄titatē. ⁊ talis diuisio ꝟsequit rationē multitudis: eo q̄ rationē multitudis cōiter accepte sequit ratio numeri: ꝑt est spēs quātitatis: fz q addit rationē mēsure. vñ dicit phus. io. meta. q numerus ē multitudo mēsurata p vnuz: ⁊ rōnē numeri sequit ītellectus diuisiōis ꝟtinui. Ratio. n. diuisionis ⁊ quātitatis et mēsure fm Com. io. metaphy. ꝑus ꝟuenit in quātitate discreta q̄ in quātitate ꝟtinua: ⁊ talis diuisio non ponit in diffōne vni⁹: qō ꝟuertit cum ente. Est ēt q̄daz diuisio fz formā vel eētiā fm q vna res per formā suam diuidit ab alia. ⁊ ista diuisio p̄mo ꝟuenit ī affirmatiōe ⁊ negatione q̄ fm ītellectuz p̄cedit rōnē vnius vt dictū est. ⁊ sic pz q nō erit circulus in diffōne. ¶ Ad quartū dōm q vnū duplr dī. s. qō est p̄n̄ numeri: ⁊ qō ꝟuertit cuz ente. Loquēdo de vno qō est p̄n̄ numeri vt dictū ē. ponit aligd additum supra ens qō dī vnum. s. rationē mēsure. vñ ꝟ vnum pōt duplr ꝟsiderari. aut fm id qō est. aut fm id qō ꝟsequit ad ītellectū eius. s. relationez quādā. Si secūdo modo sic opponit multitudini numerali relatiue: sīc p̄ncipium ad p̄ncipiatū: sicut p̄ctus ad lineaz: ⁊ sicut pars ad totum: ⁊ magis ꝓpie sicut mēsura ad mēsuratuz. Si p̄mo modo tūc duplr: q̄ vel cōsiderabit ipm vnum cuz p̄cisione. s. q est tm̄ vnitas: ⁊ sic habebit disperatā oppositionem mēsure ad alios numeros. quilibz. n. numerus fm quiditatē sue spēi habz spālem rationē mēsure: sicut spēs opposite sunt disperate. ⁊ talis oppositio reducitur ad cōtrarietatem sicut p̄ncipiuz: q̄ spēs disperate distinguunt differētys cōtrarys: qbus p̄mo diuidit genus. vt ꝓbatur. io. metaphy. Uel sine p̄cisiōe ⁊ sic vnitas nullaz oppositionez habz ad numeruz: sed est cōstituēs ipsum. Si aūt loquimur de vno qō cōuertit cum ente: sic vnuz habet rōnez p̄uatiōis vt dictū est. respectu diuisiōis: que saluat in multitudīe: ⁊ ita opponet multitudini: sicut p̄uatio habitui. vt dicit phus. io. metaphy. Uñ etiā equale opponit magno ⁊ paruo sicut p̄uatio. Nec vnum ē p̄uatio illius multitudinis quā cōstituit: sed multitudinis q̄ negat esse in ipso: qō dī vnum. Nō. n. de rōne sua vnuz p̄uat oēm diuisionem: sed sufficit ad rōnē eius q̄cūq; diuisio remoueat. Et ide pōt esse q vnū est pars multitu

dinis:z q ipsa multitudo dr quodāmō vnū ꝓput.s. aliqd nō diuidit ad minus ſm itellectū aggregātē:ſicut etiam ipm malus nō est oīno exps boni: qz nō ꝓuat qōlibet bonum q malū. ¶Ad 5m dōm:q multitudo numeralis q ē spēs q̄titatis ponit aliqd in creaturis. Hoc aūt nō transfert in dīna niſi forte ſm rōnē distinctiōis quā hz ex ratiōe multitudis simplr. Multitudo vo q diuidit ens nō addit accns positiue supza ens:ſz rōnez distinctionis tm̄ ſm q vna nō est altera.z sic est etiā in dīnis.

¶Utr vnū z numerus significēt eēntiā. IIII.

AD quartus sic procedit:vr q hȝ dictiones significēt dīnā eēntiā. Quicqd.n.ad se dr in dīnis subalr dr z eēntiā significat: ſz hȝ dictiones ꝯ suū nomē nō referunt ad aliud: ſz ad se dīr. g sunt eēntialia. ¶P. ſm Boe. oia ꝑdicta mutant in subam cuz in dīnā ꝑdicationē venerint ꝓter ad aliqd:ſz numerus z vnitas videnr ad q̄titatē ptinere. g sūt eēntialia. ¶Si dicas q signant eēntiā qñ adiūgunt termīo eēntiali: vt cū dr vnus deus:z notiōez qñ adiūgunt psonali: vt cū dr vnus pr. ¶Cōtra q̄cūqz dīr nō ſm vnā rōnem equiuoce dīr:sed nō est eadē rō vnitatis psonalis z eēntialis. sicut nec est eadē ratio distictionis psonalis. g vr q equoce de eis dicant. ¶Itē vnū ptinet ad eēntiā. vñ dicim9 q pr z fili9 sunt vnū pp eēntie vnitatē:sed cū multitudo ꝓstituat ex vno ad qōcūqz gen9 ptinet signo vni9 z signo multitudis. g vr q ēt oia noīa significātia distictōez vel pluralitatem significent essentiam.

Contra. gcgd eēntialr dr de singlis psonis ꝑdicat: ſz termini numerales non ꝑdicant de pre. nō.n.pōt dici q pr sit duo vel tres. g vr q nō significent eēntiā:z ita nec vnuz qō est plalitatis ꝑn9.

Respondeo dōm:q vt ꝑz ex dictis in dīnis nō est aliq vnitas z multitudo niſi ſm qō vnū z multa dīcūt ens cōe. Et hoc mō: vt dcīn est nō addunt aliqd supza ens de quo dr vnitas vel multitudo niſi ſm ratiōem. Unū sicut ens cōiter se hz ad absoluta z relatiua.z similr distictio z idistictio q ꝯz rōnē addunt: ita z vnū z multa q dicunt ens cōe. Et iō ſm q diuersis adiūgunt significāt eēntiā vel notionē. Unitas.n.essentialis ē ipa eēntia dīna ſm q ē idiuisa. z vnitas psonalis pris est vnitas ꝓprietatis:ſm q non est diuisa. Et similr multitudo vel pluralitas psonaruz sunt ipe persone ſm q sunt distincte:z qz nō est ibi aliqua distinctio essentiarum. iō nec aliqua pluralitas eēntialis.

Ad primum igit dōm:q hȝ dictōes ſm rōnem quā addūt eis de quib9 dīr nō ponūt relationē nec aliqd.z iō ſm noīa que ꝓponunt ab hȝ rōnibus nō referunt ad aliud:ſz quātū ad illud circa qō ponit ista ratio pōt ꝓportare z absolutū z relatuz. ¶Ad 2m dōm:q vt dcīn est ꝑlitas nō venit in dīnā ꝑdicatione ex multitudine q ē spēs quātitatis. z iō rō nō ꝓcedit. ¶Ad 3m dōm:q rō vnitatis ponit ens idiuisum simplr. vñ abstrahit a quolibet mō distinctionis. vñ ſm vnā rationē cōem dr persona vna z essentia vna:quāuis sit nō vna rō distinctōis in spāli. vñ ex hoc nō habet q equiuoce ꝑdicet. ¶Ad 4m dōm:q sicut ens absolute dcīn ītel ligit de suba:ita vnū absolute dcīn ꝓput significat in neutro genere:qō subsātiuat importat vnitatez absolute:z significat vnitatē sube:sed talis vnitas nō ꝓstituit numerū psonaz:ſz ꝓstitueret numez eēntiarū si eēt ibi. Sz in masculino gne nō significat vnitatem absolute: ſz ponit vnitatē circa terminū cui adiūgit:qz adiectiuū est. vnde ꝓportat vnitatē ꝓueniētē illi termīo. Et iō cuz dr vn9 de9 ꝓportat vnitatē eēntialē.z cū dr vn9 pr ꝓportat vnitatem psonalē.z hȝ vnitas ꝓstituit numez psonarū q ad relonē ptinet. ¶Et q hȝ pz rnsio ad aliud: qō i ꝓriū obyciebat.

¶Questio. II.

DEinde quer de nominibus que sunt pluralitati ānexa. Et circa hoc q̄runt duo. Primo de his q se hñt ad pluralitatem sicut ꝓncipiū. Secūdo de noīe trinitatis q cōsequit plalitatē.q.collectiuū.

¶Utrum ī deo sit diuersitas. I.

AD primus sic ꝓcedit: vr q ī deo sit diuersitas. Sicut.n. vnū in suba facit idez:ita multitudo in suba facit diuersitatem:ſz dicit Hyl. q pr z fili9 z spūs scūs sunt qdē p subam tria:p cōsonantiā vo vnū. g est ibi diuersitas. ¶P. sicut vnū dr ex eo q nō didr: ita mlta vel plа dīr ex eo q dīcunt:sed pr z fili9 sunt ples. g vr q ibi sit diſio. ¶Itez alienū denoiat ab alio:ſz fili9 est ali9 a pre. g pōt etiaz dici alien9. ¶Itē vr q possit dici singularis:qz singulare significat aliqd demratuz subsistēs in nā cōi:ſz hoc mō est pr. vñ supza dixit Dam. q se hz sicut idiuiduū. g vr q possit dici singularis. ¶P. vr q possit dici vnicus p hoc qō cātat eccl̄ia. trinū deū vnicūqz cuz fauoze ꝑdicat. ¶Itez videt q nō possit ibi eē discretio. Discretū est.n.quedā dr̄ntia quātitatis:sed in dīnis nō ē quantitas. g nec discretio. ¶Et q̄rat generaliter qd de hȝ possit cōcedi in diuinis.

Respondeo dōm:q circa fidē trinitatis fuerūt due hereses.ſ.arry q idurit plalitatem eēntie.z sabelly q abstulit plalitatez psonaz: quoz vtrūqz ꝓcedit fides catholica.z ideo ea opz ꝓcedere que vtriqz hereſi aduersant z ea negare q̄ vtriqz sunt ꝓsona. Uñ ꝓra arriū q̄ttuor ponit ecclias.ſ.eēntie vnitatē.z ex hȝ ꝓfitet deū vnū z negat diuersitatē. Scōo eēntie dīne simplicitatē.z iō cōfitet simplicē z negat multiplicitatē vel diuisionē q ponit rōnem toti9 z partis q simplicitati aduersant.z simlr separatiōez. Tertio ponit similitudinē in nā deitatis ꝓput significat vt forma quedā:z iō predicat filiū similē pri z negat alienū:qz alienum dr qō est exneu a nā alicui9. Quarto ponit idiuisaz vtutē z magnitudinē triū psonaz.z iō ponit equalē z negat disparē vel iequalē. Similr cōtra sabelliū q̄tuor ponit. ꝓmo nature cōicatōez plibus suppositis.z iō ꝑdicat plalitatē z excludit singularitatē. Scōo ponit q ista plalitas nō ē tm̄ rationis:ſz etiā rei:qz sunt tres res. z iō ꝑdicat discretionē: z excludit vnicū. Tertio ponit in istis rebus psonalibus esse ordinē ordinis.z iō predicat discretionē que ordinez quēdā ꝓportat:z excludit ꝓfusionē. Quarto ponit tres psonas vnitas societate q̄dā amoris:q ē spūs scūs.z iō ꝑdicat ꝓsonātiā: vt ꝑz ex Hyl.z excludit solitudinē.

Ad primus igit dōm:q vnuz in suba ꝓput significat eēntiā facit idē.z silr multitudo ī suba q est eēntia facit diuersuz:ſz cū dicit Hyla. q sunt p subaz tria:accipit subam ꝓ hypostasi nō ꝓ eēntia. ¶Ad 2m dōm:q vbi ē nūerus simplr:ibi ē diſio vel p eēntiam vel p q̄tatē:ſz talis nūerus nō ē ī dīnis:ſz nūerus quidaz:vt dcīn est z ad istū nūeruz sufficit distictio relonū. ¶Ad 3m dōm:q quāuis fili9 dicat ali9 a pre:nō tm̄ dicit alien9:qz hoc sonat in exneitatē nāe. Denoiat.n.alienuz ab alietate nāe z nō ab alietate suppositi. ¶Ad 4m dōz: q ꝓsona dīna nō pōt dici singlaris ꝓpe:qz singulare ē cuius eēntia ē icōicabilis. eēntia aūt pris nō ē incōicabilis. ¶Ad 5m dōm:q rōne dicta nō pōt de9 dici vnic9:z si inueniat ꝓprie accipit vnic9 p vno: z ita glosande sunt oēs auctes tales in qb9 aliqō ꝑdictoz ponit. ¶Ad 6m dicendū:q discretio nō saluat in diuinis quātū ad rōnem

quātitatis:sed solū quātuz ad rōnez ordinis. ¶Ad questionem pz responsio per iam dicta.

¶Utz trinitas sit nomen essentiale. II.

AD secunduz sic ꝓcedit: vr̄ q trinitas sit nomē eēntiale. Quicqd.n.ad aliud nō referr̄ est eēntiale:sz trinitas ꝑm nomē sinuz est bo.g̃ ꝛc. ¶P.gc. qd ꝓdicat̄ de singlis psonis ꝛ de oib⁹ simul singlr̄ ꝛ nō plaliter ē eēntiale:sz hoc nomē trinitas vr̄ bo esse. Qz trinitas dr̄ quasi triū vnitas:ꝛ illa vnitas significat diuinā eēntiā. Uñ cum possit dici pr̄ est eēntia: ꝛ vnitas eēntie pōt dici q ē vnitas triū:ꝛ ita qō ē trinitas. ꝛ similr̄ filiꝰ ꝛ spūs scūs: ꝛ hi tres sunt vna trinitas:ꝛ nō plures trinitates.g̃ vr̄ q sit eēntiale. ¶Si dicas q nō: qz ē collectiuum psonaꝝ. ¶Cōtra ꝑm Ber. Inter oēs vnitates arcē tz vnitas trinitatis: sz iter oēs vnitates ē minor illa quā importat nomen collectiuū.g̃ videt̄ q nō sit collectiuum:ꝛ ita nullo modo significat relatōez.

Contra. est qō diē Boe.li.de tri.q ipm nomē trinitatis ad relōnē ptinet.g̃ nō est eēntiale.

Respondeo dōm:qō i noīe trinitatis iportat vnitas ꝛ nūerus qdā. Sz vnitas i dīnis dr̄ duplr̄.s.vnitas eēntialis ꝛ vnitas psonalis. Uñ qdam dicūt q nomē trinitatis importat vnitatē psonalē:ꝛ ꝑm eos sic exponit̄ trinitas quasi ter vnitas: qz sunt ibi tres vnitates psonales. ꝛ ꝑm B absolute relationē significat. ¶Alij dicūt q vnitas iportata est vnitas eēntialis:ꝛ sic isti exponūt:trinitas.i.triū vnitas.sicut ēt Isido.i lra exponit. Uñ ꝛ hoc vr̄ cōueniēti⁹ eē cū nos a trinitate nominemus deū trinū:ꝛ nō pōt dici ter vnus:qz cū dr̄ de⁹ vn⁹ significat̄ vnitas essentialis:ꝛ ꝑm hoc trinitas significat vtrūqz.s.vnitatē eēntie ꝛ distinctionē psonarū.

Ad primum igit̄ dōm:q trinitas q̃tuz ad id ad qō significādū imponit̄ nō significat relōnē:sz nūeraꝝ. vñ ꝑm nomē ad aliud nō referr̄. Sz q̃tū ad ea circa q̃ ponit̄ nūerus iste i dīnis signāt ipas relatōes q̃ solū i dīnis nūerant̄ ꝛ nō addit aliqd ꝑm rē: sed tñ rōnē negatōis:vt dcm̄ ē:ꝛ hoc ꝙuenit trinitati.s.q sit ad aliqd:nō iquātuz ē trinitas:sz iquātū ē trinitas diuīa. vñ bz relōnē iplicitā. ¶Ad zm dōz:q B ē falsa.pr̄ est trinitas. Quāuis.n.B nomē trinitas pp modus significādi: qz significat̄ i abstracto:significet vnitatē eēntie i recto: ꝛ nūeraꝝ psonaꝝ i obliquo quātū ad ethymologiā noīs p, ut dr̄ trinitas triū vnitas: tñ q̃tū ad impōnez noīs ē eō. Impositū ē.n.nomē ad significādū ab ipo nūero q in nomīe iportat̄. Uñ q̃tū ad verā noīs signōnē idē significatur cū dr̄ trinitas: ac si diceret̄ tres psone vni⁹ eēntie siē magr̄ expōit. Uñ pz q pr̄ nō pōt trinitas dici. Silr̄ cū dr̄ de⁹ ē trin⁹.significat̄ q ē bñs tres psonas in vna eēntia. vñ ly ōs supponit tūc vel eēntiā vel suppositū idistictū. ¶Ad zm dōm:q B nomē trinitas bz aliqd silē cū nomīe collectiuo:nō tñ ē ve collectiuū. Jn collectiuo.n.est duo ꝓsiderare.s.multitudinē eoꝝ q̃ colligunt̄:q̃ simplr̄ sūt p eēntiā diſa.ꝛ id i q̃ colligunt̄ q̃ ē mīma vnitas. Sz i noīe trinitatis ē eō:qz illud in q̃ colligunt̄ tres psone ē maxia vnitas.s.vnitas eēntie.psone aūt q̃ colligunt̄ hñt mīmū de ratōe realis multitudis:tñ ē aliq̃ silitudo iquātuz est aliqs nūerus ꝛ aliq̃ vnitas vtrobiqz. vñ supra dixit magister q ē q̃si collectiuū. ¶Expō textus.

Quia nec nūer⁹ nec q̃titas ibi est.) p B pz q magr̄ itēdit q vnitas ꝛ multitudo nō ꝓdicant aliqd supadditū reb⁹ qb⁹ adiūgunt̄ nisi ꝑm q sunt i gñe q̃titatis.ꝛ B mō de deo nō ꝓdicant̄. (Faciamus boiez ad ima.ꝛ simi.ꝛc.) B ē expositū supra.di.z.

¶Quid significat̄ cuz dī pluraliter tres psone vel due persone. ¶Distinctio XXV.

PRēterea cōsiderandū est cum hoc nomē psona: vt ꝓdictū est ꝑm substantiā dicat̄: que sit itelligentia dicti: cū plal̄r ꝓferr̄ tres psone: vel due psone: ꝛ cū dī. Alia est psona pr̄is:alia est psona filij:alia est psona spūs sci. Si.n.i bis locutōibus psone vocabulū eēntie itelligentiā facit:plures essentias cōfiteri videmur: ꝛ ita plēs deos. Si vo essentie significatione ibi nō tenet:alia ē bui⁹ noīs rō cū dī. Pater ē psona:vel filiꝰ est psona:ꝛ alia cū dī. Pater ꝛ filiꝰ ꝛ spūs scūs sunt tres psone:ꝛ cū dr̄. Alia ē psona pr̄is:alia filij:ꝛ huiusmodi.

¶Qz videtur ꝑm essentiā dici:alia est persona patris:alia filij:siue tres persone: vt cū dr̄ pater est persona:filius est persona.

PErsona.n.vt supra ait Augus. ad se dr̄:ꝛ idē est deo esse psonaz qō esse: sicut idē est ei eē qō deū eē. Uñ manifeste colligit̄ q eēntiā dīnaz p̄dicamus dicētes. Pater ē psona:filiꝰ est psona:spūs scūs ē psona.i.eēntia dīna:ꝛ oīno vnū ꝛ idē significat̄ noīe psone.i.dīna essentia cū dr̄:pater est psona:ꝛ filius est psona: qō significat̄ noīe dei cū dr̄:pater est deꝰ:filiꝰ ē deꝰ. Jta etiā idē significat̄ cū dr̄. Deus est deus:ꝛ deus ē psona. Utroqz.n.nomīe essentia dīna itelligit̄. qz vtrūqz ꝑm subam dr̄. Cū vo dr̄ pater ꝛ filius ꝛ spūs scūs sunt tres psone: qd nomine psone significamus:an eēntiaz:. Hoc.n. vr̄ si supra posita ꝙba Augu. diligenter scrutemur. Supra.n. dixit q ideo tres psonas dicimus:qz id qō psona est:cōe ē trib⁹. Et itez qa pater ē psona ꝛ filius est psona:ꝛ spūs scūs est psona.ideo tres psone dr̄. Videt̄ g̃ eandē tenere significatōez hoc nomē psona cuz dī tres psone:quā bz cū dī. Pater ē psona:filiꝰ ē psona:spūs scūs est psona: qz vt oñdit Aug. hoc dicit̄.i.tres persone propter illud:qz id qō psona ē:cōmune ē eis. Jd ergo qō cōmune est eis .i.patri ꝛ filio ꝛ spūi scō: videt̄ significari noīe persone:cum dicitur tres persone.

¶Aliter ēt videt̄ posse oñdi:q ꝑm eēntiā dicatur:ēt cū plal̄r ꝓferr̄.

ALiter ēt videt̄ posse ostēdi:q ibi noīe psone significet̄ eēntia cū dr̄ tres psone. Ut.n.supra dixit Aug. Ea necessitate dicimus tres psonas vt rñderemus q̃rentibus:qd tres vel qd tria. Cū g̃ q̃rit̄ qd tres vel qd tria:ꝙuenienter rñdet̄ cū dr̄ tres psone. Ut

cũ querit: qd tres vel qd tria per qd de eẽntia q̃rit. Nõ.n. inuenit qd illi tres sint nisi essentia. Si g̃ qõni recte rñdemus: opz vt rñdẽdo eẽntiã significemus: alioqn nõ oñdimus qd tres sint. Si ỽo rñdẽtes eẽntiã significamus: ipaz eẽntiã pſone noie itelligim⁹: cũ dĩ tres pſone.

¶ Pio quozũdã q putãt eẽntiã significari nomine pſone: cũ dicimus tres pſonas.

Quibusdã vr̃ q noie pſone significet eẽntia: cũ dĩ tres pſone. Propterea q̃ Aug. dicit iõ dici tres pſonas: q̃ cõe ẽ eis id qõ ẽ pſona: vt sit talis intelligẽtia. Pr̃ z fili⁹ z spũs scũs sũt tres pſone. i. sunt tres id bñtes cõe qõ ẽ pſona. i. tres sunt quoz qlcz est pſona. i. eẽntia. Sz qũo iuxta hãc itelligẽtiã dicet: alia ẽ pſona patris: alia filij. Et b̃ et ita volũt itelligere. s. ali⁹ est pr̃: z ali⁹ ẽ fili⁹: id tñ cõe bñtes qõ ẽ pſona. Et b̃ cõfirmãt auctẽ Aug. q̃ i. vij. li. de tri. ait. Tres pſonas eiusdẽ eẽntie: vel tres personas vnã eẽntiã dicimus. Tres aũt pſonas ex eadẽ eẽntia nõ dicimus: q̃si aliud ibi sit qõ eẽntia ẽ: aliud qõ pſona ẽ. Hac auctẽ z p̃missis conant asserere in p̃dictis locutõib⁹ nomẽ pſone eẽntiam significare. Sz qd rñdebũt ad id qõ ipse Aug. i li. de fide ad Petrũ dicit. s. q ali⁹ ẽ pr̃ i pſona siue pſonal̃r: ali⁹ pſonal̃r filius: ali⁹ pſonaliter spũs scũs. Nũo.n. ali⁹ pſonal̃r pr̃: ali⁹ pſonal̃r fili⁹: ali⁹ pſonal̃r spũs scũs. si in eẽ pſona oino ꝓueniũt. i. si pſona eẽntie tñ itelligentiã facit. Iõ nobis vr̃ aliter hoc posse dici congruẽti⁹ iuxta catholicoz doctoz auctoritates.

¶ Q̃ hoc nomẽ pſona tripl̃r i trinitate accipit: z hec est vtilis z catholica doctrina de persona z personis.

Sciẽdũ ẽ igit q̃ hoc nomẽ pſona multiplicẽ itelligẽtiã facit: nõ vnã tñ. Et vt Hyl. ait i li. iij. de tri. Intelligentia dictoz ex cãis ẽ assumẽda dicẽdi: q̃ nõ sermonis res: z rei p̃mo subiect⁹ ẽ. Discernẽtes g̃ dicẽdi cãs hui⁹ nois. s. pſona: significatõez distinguimus dicẽtes: q̃ hoc nomẽ. s. pſona pro prie p̃m subam dĩ: z eẽntiã significat. sic̃ supra oñdit Aug. cũ dĩ. Be⁹ ẽ persona. pr̃ est pſona. Quadã tñ necitate vt supra dixit Aug. trãslatũ ẽ hoc nomẽ: vt pl̃aliter diceret tres pſone cuz quererẽt. qd tres vel qd tria. vbi nõ significat eẽntiã. i. nãm dinã q̃ cõis ẽ trib⁹ pſonis: z̃ subsistẽtias vel hypostases p̃m grecos. Greci qp pe: vt supra dixit Augu. al̃r accipiũt subam. i. hypostasiz: aliter nos. Nos.n. subaz dicimus eẽntiã siue nãm. Personas aũt dicimus sic̃ illi dicũt subas. i. hypostases. Si g̃ nos ita accipimus pſonas: vt illi accipiũt subas vel hypostases. At illi al̃r accipiunt hypostases q̃z nos subam: al̃r g̃ nos accipimus pſonas q̃z subaz. Cuz g̃ dicimus tres pſonas: nõ ibi pſone noie eẽntiã significam⁹. Quid g̃ dicimus? Dicim⁹ q̃ tres persone sunt. i. tres subsistentie. s. tres entes: ꝑ quo greci dicũt tres hypostases.

¶ Oñdit ỽba Augustini ꝓuenire huic snie.

Et hic sensus adiuuat ex verbis augustini p̃missis si iteri⁹ itelligat. Q̃ eni pr̃ ẽ pſona. i. eẽntia: z fili⁹ ẽ persona: z spũs scũs ẽ pſona. Iõ dñr tres persone. i. tres subsistẽtie tres ẽtes. Nõ.n. p̃t dici tres subsistentie vel entes: nisi singulus eoz eẽt persona. i. eẽntia. Q̃ g̃ eis cõe ẽ id qõ ẽ persona. i. eẽntia. iõ recte dñr tres persone. i. subsistẽtie vel subsistẽtes: vt sic̃ eẽntia: q̃ eis ẽ cõis: vere ac ꝓprie ẽ: ita illi tres vere ac ꝓprie subsistẽtie vel entes itelligant. Iõqz Augu. cãs dicroz discernẽs: dicit tres pſonas eẽ vnã essentiã vel eiusdẽ eẽntie: nõ ex eadẽ eẽntia: ne aliud itelligat ibi eẽ persona: aliud eẽntia. Tres.n. persone. i. subsistẽtie vna sunt eẽntia z vnius eẽntie. Nõ aũt sunt vna pſona vel vni⁹ pſone: licet persona p̃m subam dicat aliqñ. Nã si boc diceretur: cõfusio fieret in personis.

¶ Obiectõi illoz b̃ rñdet q̃ nituntur ꝓbare personas p̃m essentiã accipi: q̃ rñdemus q̃rentibus qd tres vel qd tria.

Ad hoc aũt qõ illi dicũt cũ querit qd tres vel qd tria: de eẽntia q̃rit: q̃ nõ inuenit qd illi tres sint nisi eẽntia. per hoc volẽtes nos iducere: vt noie persone eẽntiã itelligamus: cuz rñdem⁹ tres personas: ita dicim⁹. Indubitabil̃r verũ ẽ: q̃ nõ inuenit vnũ aliqd qõ illi tres sint nisi eẽntia. Unũ.n. sũt illi tres. i. eẽntia dina. Uñ ỽitas ait. Ego z pater vnũ sum⁹. Uerũtñ cũ q̃rit qd tres vel qd tria: nõ de eẽntia q̃rit: nec ibi qd ad essentiã refert. Sz cũ fides catholica tres eẽ ꝓfiteret: sic̃ Joãnes i epl̃a canonica ait. Tres sũt q̃ testimoniũ perbibẽt i celo: q̃rebat qd illi tres essent. i. an eẽnt tres res: z q̃ tres res: z quo noie ille tres res significarent. z ió loq̃ndi necitate inuẽtũ ẽ b̃ nomẽ pſona ad rñdẽdũ z dcñ ẽ tres persone.

¶ Quid tres res: z qd vna res bic dĩ.

Non autez te moueat q̃ diximus tres res. Nõ.n. b̃ dicẽtes diuersaz rez numez ponim⁹ i trinitate: z̃ ita tres res dicim⁹ vt eadẽ eẽ vnã quãdã summã rẽ ꝓfiteamur. Uñ Aug. i. i. li. ỏ doc. xp̃ia-

na sic ait. Res qb⁹ fruēdū est nos btōs faciūt. Res ḡ qb⁹ fruēdū ē: sunt pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs. Eadēq; trinitas vna q̄dā summa res ē: cōisq; fruētib⁹ ea: si tñ res ⁊ nō rex oiuz cā sit. Nō.n. facile pōt inueniri nomē qō tāte excellētie q̄ueniat: nisi q meli⁹ dī trinitas ꝟ vn⁹ de⁹. Sic ḡ tres res dñr: ⁊ be sūt vna res: ita tres sube dñr ⁊ be sūt vna eēntia. Ecce oñsuz ē q̄ sit itelligentia ꝟ nois psona: cū dicimus tres personas.

¶ Ex quo sensu dicat: alia ē persona pr̄is: alia filij: alia spūs sancti.

Nunc ispiciamus vtq; fm eādē rōnez ⁊ cām dicat: alia ē psona pr̄is: alia filij: alia spūs sci. Qō vtiq; sane itelligi pōt: vt sit sensus talis. Alia ē subsistētia vel hypostasis patris: alia subsistētia filij: alia subsistentia spūs sancti. Et alia subsistētia pater: alia filius: alia spiritus sanctus.

¶ Quo hec itelliganr̄: ali⁹ in psona pr̄: ali⁹ filius: ali⁹ spūs scūs.

Deide q̄rit vtq; fz eādē rōnē accipiat cū dī. Ali⁹ ē pr̄ i psona: ali⁹ i psona fili⁹: ali⁹ i psona spūs scūs: siue ali⁹ psonal'r pr̄: ali⁹ psonal'r fili⁹: ali⁹ psonal'r spūs scūs. Ad qō dicim⁹: qz etsi possit eo dez mō accipi: ꝫgruēti⁹ tñ ex rōne dicti alia varial' itelligētia: vt ꝟ psone noie ꝓprietas persone itelligat: vt sit sensus tal'. Ali⁹ ē i psona vel psonal'r pr̄. i. ꝓprietate sua pr̄ ali⁹ ē q̄z fili⁹: ⁊ fili⁹ ꝓprietate sua ali⁹ q̄z pr̄. Pr̄nali.n. ꝓprietate distiguit hypostasis pr̄is ab hypostasi filij: ⁊ hypostasis filij filiali ꝓprietate discernit a patre: ⁊ spiritus sanctus ab vtroq; ꝓcessibili ꝓprietate distinguitur.

¶ Qz fm hūc modū ēt in p̄dictis locutōib⁹ pōt accipi.

Hoc ēt mō sane p̄t accipi psona i premissis locutōib⁹ cū dī. Alia ē psona pr̄is: alia filij. i. alia ē ꝓprietas q̄ pr̄ ē pr̄: alia q̄ fili⁹ ē fili⁹: alia q̄ spūs scūs ē spūs sanctus. Ita ēt noie persone qdā ꝓprietates itelligere volūt cū dñr tres psone: fz meli⁹ ē vt subsistētias vl' hypostases itelligam⁹ cū dicimus tres personas. Ex p̄dictis colligit q̄ nomē psone i trinitate triplicē tz rōnē. Est.n. vbi facit itelligētiā eēntie: ⁊ ē vbi facit itelligētiā hypostasis: ⁊ est vbi facit itelligentiā ꝓprietatis.

¶ Auctoritatibus sanctoz oñdit qō dixit.

Quod aūt fm substam dicat ⁊ essentiā aliq̄ñ significet: supza ex dictis aug. aperte oñdim⁹. Qz ꝙ hypostasi atq; ꝓprietate accipiat: ex auctibus scōz oñdi oz: ne cōiecturis nr̄is aliqd ausi dicē videamur. De ꝟ Hiero. i expōne fidei catholice ad alippiū ⁊ Augu. eos ita ait. Nō ē ꝓsus aliqs i trinitate gradus nibilq; qō iferi⁹ su periusue dici possit: fz tota dinitas sui pfectiōe eq̄lis ē vt exceptis vocabulis q̄ ꝓprietatē idicant psonaz: qcqd de vna psona dī: de tribus possit dignissime itelligi: atq; vt ꝙfutātes Arriū vnā eādēq; trinitatis dicimus eē eēntiā vel subaz: ⁊ deū vnū in trib⁹ psonis fatemur: Ita ēt ipietatē Sabellij declinātes tres personas expssas sub ꝓprietate distiguimus: nō ipz sibi pr̄ez: ipz sibi filiū: ipz sibi spm̄ scm̄ eē dicētes: fz aliā pr̄is: aliā filij: aliā spūs sci eē psonā. Nō.n. noia tm̄mō: fz ēt noiuz ꝓprietates. i. psōas: vt greci exprimūt hypostases. i. sbsistētias ꝙfitemur. Nec pr̄ filij vl' spūs sci psonā aliq̄ñ excludit: nec filij vl' spūs scūs pr̄is nomē psonaq; recipit: fz pr̄ semp pr̄: ⁊ fili⁹ sp fili⁹: ⁊ spūs scūs semp spūs scūs. Itaq; suba vnū sūt: fz psonis ac noib⁹ distiguūt. Ecce ꝟ apte dic̄ Hiero ny. ꝓprietates eē psonas: ⁊ psonas eē subsistētias. Uñ manifestū fit qō dixim⁹. s. psone nomie significari ⁊ hypostasiz ⁊ ꝓprietatē. Joh. ēt Bañ. psonas dic̄ eē hypostases ⁊ eas dicit entes: ita iquiēs. In deitate vnā nāz ꝙfitemur ⁊ tres hypostases fz ꝙvitatē entes. i. psonas.

¶ Diuisio textus.

Determinato Di. 25. de noīb⁹ significantibus vnitatez ⁊ pl'alitatē i dīnis. ꝙrter determiat magr̄ ō nomie qō additōez recipit ⁊ pl'alr̄ cōsignificat q̄lr̄ ꝟ possit esse. s. de ꝟ noie psona qd significat qñ pl'alr̄ significat. Didit ḡ ps ista in duas. In p⁹ ingrit vtq; sic singl'r platū ꝟ nomē psona signat eēntiā: ita ⁊ qñ pl'alr̄ ꝙsignificat. In z⁹ ponit qōnis sol'onē. ibi (Quibusdā vr̄) Circa p^m duo fac̄. p mouet qōnē. z⁹ iduc̄ rōnē ad alterā ptē. ibi (Persona.n.vt.s.tc̄.) Qō āt sua q̄sti ad duo deducit icōueniētia. Cū.n. psōa i singl'i significet eēntiā: vt.s. dixerat: Aut i pl'ali signat eēntiā aut nō. Si eēntiā. ḡ vr̄ q dr̄e ples psonas nō est aliō q̄z dr̄e ples eēntias. Si aliud. ḡ nomē psona ē equocū i singl'i ⁊ pl'ali: qō vr̄ eē iusitatū. (Persona.n.tc̄.) Dic ponit rōnes ad alterā ptē. s. q tā i singl'ari q̄z i pl'ali eēntiā significet. Qz.n. in singl'ari eēntiā signat ꝓbat ex bis q̄ supza dixerat. Qz in pl'ali ēt eēntiā signat ꝓbat duab⁹ rōnib⁹. Prima talis ē fm Augu. Cū dicim⁹ tres psonas significam⁹ id qō cōe ē pr̄i ⁊ filio ⁊ spūi scō: fz nihil ē cōe eis nisi eēntia. ḡ significat eēntia noie psone pl'alr̄ supte. Secūdā pōit. ibi (Alr ēt pōt) ⁊ ē tal'. Quid q̄rit ō eēntia: fz iterrogātib⁹ qd tres. rñsuz ē tres psone pl'alr̄. ḡ pl'alr̄ eēntiā signat. (Quibusdā vr̄ tc̄.) Dic soluit. Et circa ꝟ duo fac̄. p ponit quozūdā sol'onē ⁊ ꝙbat eā. z⁹ pōit sol'onē suā. ibi (Sciēduz est igr̄) solo istoz erat q ꝟ nomē psona in pl'ali significaret eēntiā: nec tñ seq̄bat q eēnt tres eēntie: fz q pr̄ ⁊ filij ⁊ spūs scūs sūt tres hñtes illud cōe qō ē eēntia. ⁊ silr̄ exponebāt cū dr̄. alia ē psona pr̄is tc̄. i. ali⁹ ē pr̄ a filio: quoz vterq; ē psona. Sz magr̄ iducit aliū modū loq̄ndi quez

nō pñt sic exponere. Dr̄.n.ab Aug. q̄ filiꝰ ē aliꝰ a pr̄e ī p/sona vel psonalr. (Sciēdū ē igit ꝛc.) Nic ponit suā solo nē. Et ꝑ pōit solonē. 2°ex solone iducit q̄dā ꝟclonē q̄si epilogū. ibi. (Ex pdictis colli. ꝛc.) Circa pm duo facit. ꝑ exponit qd significet nomē psone cū plalr ꝓferr̄ adiuncto termio nūerali. 2° qd significet qñ adiūgit termio ptitiuo. ibi (Nunc ispiciamus.) ·p2io ponit exponē. 2° rñdet ad rōnes ī ꝟriū factas. ibi. (Et b̄ sensus adiu. ꝛc.) dicit g̃ magr̄ q̄ solitudo q̄uis ī singlari signat eēntiaz in plali signat hypostasim. vñ sensus ē. tres psone. i. tres hy postases. ēt b̄ ꝟfirmat aucte Aug. (Et b̄ sensus.) Nic re/spōdet ad obones in ꝟriū factas. Et circa b̄ duo facit. ꝑ rñdet ad obones. 2°excludit q̄dā dubitatōez. ibi (Nō aūt remo.) ꝑª ī duas fz duas rōnes. 2ªm soluit. ibi. (Ad b̄ ārt illi ꝛc.) (Nūc ispiciamus) Nic expōit significatōez psone qñ adiūgit termio ptitiuo vt ē aliꝰ. Noc ārt ptingit duplr̄. Uel ita q̄ distictio imꝓtet circa psonā: vt cū dr̄. (Alia ē psona ꝛc.) ꝛ tē dic̄ q̄ signat hypostasiz. Uel q̄ p/sona designet rōnē distictōis: vt cū dr̄ aliꝰ ē psona: vl psonalr ꝛc. ꝛ tūc dic̄ q̄ signat ꝓpetatē: q̄uis ī vtroq vtrūq significari possit. (Ex pdict) Nic ꝟcludit q̄ nomē psōe triplr̄ dr̄: ꝛ ꝟfirmat aucte Jo. ꝛ alioꝝ scōꝝ. ¶ Qō. I.

HIc querunt q̄ttuoꝛ. ꝑ de diffone psone. 2° vtꝝ vnitu/ce ī deo ꝛ in creaturis iueniat. 3° de cōitate ipsius respectu personaꝝ diuinaꝝ. 4° vtꝝ tres psone sint tres res vel tres entes.

¶ Utꝝ diffō psone posita a Boe. sit competēs. I.

AD primuz sic ꝓcedit. ꝛ ponit diffō psone a Boe. li. ō du. na. ·Pria est rōnalis nāe idiuidua suba. Uī q̄ b̄ diffō sit icōpetēs. Diffō.n. dz eē ꝟtibil cū diffinito: fz rō psone iueniꝰ ī deo ꝛ ī āgelis ꝛ hoibꝰ. hec ārt diffō psone nō cōuenit dīnis psonis: vt dic magr̄ ī 3°. io. di. g̃ vr̄ q̄ diffō sit icompetēs. ¶ ·P. sic diffō se hz ad rē: ita ptes diffōnis ad ptes rei: fz diffō signat rē diffinitā. g̃ ꝛ ptes diffōnis significāt ptes rei: fz ī dīnis p/sona est simplex nō hñs ptes. g̃ talis diffō sibi nō ꝟpetit. ¶ Jtē qō pdicaꝝ de aliq̄ ī recto nō dz poni ī diffōne eiꝰ i obliq̄: fz ītellectualis nā pdicaꝝ de psona ī recto. dicimꝰ .n. q̄ sor. ē q̄dā nā ītellectual vel rōnalis. g̃ vr̄ q̄ male dr̄ rōnalis nāe. ¶ ·P. Dria ꝑꝑa alicꝰ gñis nō iueniꝝ ex genꝰ illud: fz rōnale ē dria aīalis. g̃ nō iueniꝝ nisi ī aīalibꝰ: sed psona iueniꝝ ī angel ꝛ deo q nō ꝟtinenꝝ ī gñe aīalis. g̃ rō/nale nō dz poni ī diffōne psone. ¶ Jtē psona ī assignatio ne Boe. ꝛ Tully coꝛdinaꝝ eēntie subsistētie ꝛ sube: fz ī ō idē ē nā ꝛ eēntia. g̃ mag debuit dr̄e rōnalis eēntie q̄ nāe. ¶ ·P. idiuiduatōis ꝑnm ē mā: fz ī aliqbꝰ iueniꝝ ꝑsōa ī qbꝰ nihil ē ō mā adminus ī deo. g̃ ididuū nō dz poni in diffōne psone. ¶ Jtē suba ī vsu latioꝝ equocaꝝ adessen tiā ꝛ hypostasiz: cū g̃ dr̄ psona ē suba idīdua. suba aut ponit ꝑ eēntia aut ꝑ hypostasi. Si ꝑ hypostasi. hypostasis aūt ē suba ꝑticularis aut idīdua: vr̄ q̄ supflue addit idi/uidua. Si ꝑ eēntia cū idīduatio ponaꝝ circa subm: q̄ idi/uiduatio ī dīnis ē p distictōez ꝓpetatis: seq̄reꝝ q̄ ꝓpri/etas distinguit eēntiā. ¶ Et ꝓterea cū multiplicato diffini to mltiplicet diffō. sic ples hoies sr̄ pla aīalia rōnalia ꝛc. sequeꝝ q̄ ples psone sunt ples essentie: qō vr̄ icōueniēs. ¶ ·P. psona aut ē nomē sube vel accītis. Sz nō pōt dici q̄ sit nomē accītis: qz suba ponit ī sua diffōne ī recto. Et b̄ ēt pz ꝑ Boe. q̄ sepat psonā a gñe accītiū. g̃ ē nomē sub stātie. Sz accītia nō ponunt ī diffōne sube. Lū igit idiui duū noiet accīs: qz nomiet ītentiōez q̄dā sicut ꝛ nomē generis ꝛ spēi: vr̄ q̄ incōueniēter ponit in diffōne psone quasi differentia substantie.

RESpōdeo dōm: q̄ vt. s. dcm̄ ē b̄ nomē psona ſm suā cōitatē acceptū nō ē nomē ītētōis sic̄ b̄ nomē singulare vel genꝰ ꝛ spēs: fz ēt nomē rei: cui ac cidit aliq̄ ītētio. s. ītētio pticlaris: ꝛ ī nā determiata. s. in/tellectuali vl rōnali. Et iō ī diffōne psone ponunt tria. s. genꝰ illiꝰ rei: qō significaꝝ noīe psone dū dr̄ suba. Et dr̄ia ꝑ quā ꝟhit ad nāz determiatā ī q̄ ponit res q̄ ē psona i b̄ qō dr̄. Rōnalis nāe. Et ponit ēt aliqd ptinēs ad ītētiōez illā q̄ signat nomē psone rē suā. nō. n. signat subam rōna/lem absolute: sed ſm q̄ subitelligit ītētio particularis. (ꝛ ideo addit idiuidua.

Ad primuz igit dōm: q̄ ea q̄ ponunt ī ista diffō/ne pñt duplr̄ ꝟsiderari. Uel stricte ſm ꝓpetatē vocabu/loꝝ: ꝛ sic̄ patebit nō ꝟuenit dīnis psonis: vt dic̄ magr̄: vel large ꝛ sic ꝟuēit psone ī q̄cūq nā ītellectuali ponit: ꝛ ita accipit Boe. vñ ēt ibi ingrit diffōnē psone ad oñēdēdum qūo ī xp̄o sit vna psona ī q̄ ꝟstat nō eēnisi psonā dīnā in/creatā. ¶ Ad 2m dōz: q̄ ſm Aui. duplr̄ diffō pōt ꝟsiderari: Uel fz id qō significaꝝ ꝑ diffōnē: Uel fz ītētōez diffōnis. Si ꝑ mō tūc idē ē significatū per diffinitū ꝛ diffōnē. Uñ dic̄ pbs. 4. meta. q̄ rō quā signat nomē ē diffō: ꝛ sic diffō ꝛ diffinitū sūt idē. ꝛ b̄ mō ea q̄ ponunt ī diffōne ī re cto nō sunt ptes diffōnis. i. rei ꝑ diffōnez significate sicut nec diffiniti. Si. n. cuz dr̄ aīal rōnale mortale aīal eēt ps hois nō ꝑdicareꝝ de toto: cū nulla ps ītegraꝝ de toto pre dicet. Uñ aīal dicit totuz. ꝛ silr̄ rōnale mortale. Et iō hō nō dr̄ eē ex aīali ꝛ rōnali ꝛ mortali: fz dr̄ esse aīal rōnale mortale. Sed genꝰ signat totū: vt nō designatū ꝛ dria vt designās: ꝛ diffō vt designatū. sic̄ ꝛ spēs q̄ differt. vbi gra. coꝛpꝰ ſm q̄ ē ps aīalis ꝛ genꝰ differt: vt Aui. dic̄. Cū. n. rō coꝛpis ī b̄ ꝟsistat q̄ sit talis nāe vt ī eo possint designari tres dimēsiōes. Si noīe coꝛpis significet res hꝫ vt in ea possint designari tres dimēsiōes sub hac ꝟditiōe vt sup/ueniat alia pfectio q̄ cōpleat ipsaz ī rōne nobiliozi. sic̄ est aīa sic ē coꝛpꝰ ps aīalis: ꝛ sic nō ꝑdicaꝝ de aīali. Si vo no mine coꝛpis significet res hñs talē nām ex q̄cūq foꝛma ipaz ꝑficiēte vt possint ī ea designari tres dimēsiōes. tūc coꝛpꝰ est genꝰ ꝛ significabit totū: qz q̄cūq foꝛma sumet spālis nō erit ex̄ b̄ p q̄ rō coꝛpis ꝟditōabaꝝ: fz tñ idistinc/cte eo qō nō determinet vtꝝ ex tali vel tali foꝛma dictaz rōnē hēat: fz cū dr̄ aīatū designaꝝ foꝛma ꝑ quā talē rōnē recipit: q̄uis ēt aliqd plus recipiat ab aīa q̄z rōnē coꝛpis: ꝛ ita dria ē designās. ꝛ tūc spēs erit designatū. Sz vꝝ ē q̄ in ꝟpositis genꝰ ꝛ dria: q̄uis nō sint ptes tñ a ptibꝰ rei fluūt: qz genus fluit a mā q̄uis nō sit mā: ꝛ dria a foꝛma q̄uis foꝛma ñ sit dria: fz foꝛma sit ꝑnm illiꝰ: ꝛ sic diffō ꝟpo/sita oñdit realē cōpōnē. In simplicibꝰ ārt ꝛ ꝑcipue in deo ꝟplo q̄ ē ī diffōne nō reducit ī aliq̄ ꝟpōnē rei: fz solū ſm rōnē: q̄ fundaꝝ ī vitate rei. sic̄ aliqs diffiniēs deū diceret q̄ ē suba ītellectualis dīna vel aliqd hꝫ. Uñ qōcūq isto rū noiuz qō dr̄et ī diffōne bēret verā significatōez ī deo. ꝛ signo vniꝰ nō eēt signo alteriꝰ: ꝛ tñ diuersitas signōnuz nō fundareꝝ sup aliq̄ diuersitatē rei. Et ide ē q̄ sic̄ esse rei simplicis ītellectꝰ enūciat ꝑ ꝟpōnē affirmatiuā plūz noiuz cū tñ ī re nulla sit ꝟpō: ita ēt q̄datatē rei simplici in q̄ nō ē ꝟpō ōsignat ꝑ pla noīa gbꝰ subest ī re plalitas rō/nū ꝛ nō diuersitas rei. Et fz b̄ ea q̄ ponunt ī diffōne psone dīne nō sunt maioꝛis simplicitatis q̄tū ad rē quā ipsa psona: fz solū ſm rōnē. Si aūt ꝟsideret diffō ſm suā iten tionē. sic diffō nō est diffinitū: fz ductiuū ī coḡnē eiꝰ. ꝛ sic ēt diffō ē cōposita ex pluribꝰ ītentōibꝰ: q̄rū nulla ꝑdicaꝝ de ipsa: nec eꝰ: qz ītētio gñis nō ē ītētio diffōnis: fz b̄ nō ē nisi ſm ītellcm̄ q̄ adiuenit has ītētōes: ꝛ sic nō est icōue/niēs ī dīnis ponere totū ꝛ ptē ſm opatōez itellectꝰ sic̄ ēt in ꝓpone q̄ de deo foꝛmat subm est ps totiꝰ ꝓpositionis

¶ Ad 3m dom: q; vt ex predictis pz cētia vel nā dupliciter pōt significari. Uel vt pars vt significaī nomīe humanitatis: ⁊ sic nā vel cētia nō pōt p̄dicari de psona in recto. sicut nec hūanitas de soz. Uel sicut totū vt significaī noīe hois ⁊ sic p̄dicaī de psona. Dicimus. n. q; soz. est hō. Dic aūt accipiī rōnalis nā fm p̄mū modū ,put ē p̄ncipiū dr̄ic ⁊ nō dr̄ia. sicut rōnalitas q̄ nō posset poni ī diffinitione hois in recto ſz in obliquo: vt si diceret q; ē aīal ratiōalitatez hn̄s vel aliqd hō. Nā aūt signata in rebus cōpositis ēt realē dr̄ntiā hz ad psonā inquantū. ſ. nāe fit additio alicuius vt māe demr̄ate p quā nā cōis generis vel dr̄ie īdiuiduaī. Sz simplicib⁹ ⁊ p̄cipue ī deo cū nulla sit additio fm rē nō est realis dr̄ntia nāe vt sic significate ad psonā: ſz solū quātū ad modū significādi: ,pter qō cadit in diffinitōe dine psone in obliquo. ¶ Ad 4m dōz: q; rōnale dupl'r dr̄. Qñq; n. sumiī ſtricte ⁊ ,pe fm q; ratio dicit quādā obumbratiōez itellectualis nāe: vt dicit Isaac. q; rō oriī in vmbra itelligētie. Qō pz ex ꝟ qō statiz nō offerī ſibi veritas: ſz p ingſitōez discurrēdo iuenit: ⁊ sic rōnale est dr̄ntia aīalis. ⁊ deo nō conuenit nec angelis. Qñq; sumiī cōiter ,p qualibz cognitōe vtutis nō impresse in mā. ⁊ sic cōuenit cōiter deo angelis ⁊ hoīb⁹. vñ etiā gre. noīat angelū aīal ratōale: ⁊ Dyo. ēt dicit q; sensibile ⁊ ratiōale sunt in angelis supemīnēter q̄z in nobis: ⁊ rationē etiā iter dīna noīa ꝓnumerat. ⁊ sic accipit Boe.

¶ Ad 5m dōm: q; fm Boe. nā vno mō dr̄ vnāquāq; rem īformās specifica dr̄ia: ⁊ iō nomē nāe nō noīat cētiā absolute: ſz fm q; determiaī ad aliqd genꝰ vel ad aliq̄z speciē. ⁊ iō q; psona nō noīat subam subſiſtentē nisi in determinato gn̄e. ſ. itellectualis nāe. iō potꝰ posuit naturā q̄z cētiā. ¶ Ad 6m dōm: q; ī īdiuiduatiōe fm q; est in rebꝰ cōpositis ē duo ꝓsideraee. i. īdiuiduatōis cām q̄ est materia: ⁊ fm ꝟ in dīna nō trāſferī: ⁊ z m. ſ. rōnē īdiuiduatiōis que est rō īcōicabilitatis: ,put. ſ. aliqd vnuz ⁊ idē in plibꝰ nō dicīī: nec de plibus p̄dicaī nec dīſibile est: ⁊ sic cōuenit deo. vñ etiā Ricar. loco īdiuidui posuit incōmunicabile. ¶ Ad 7m dōm: q; ſuba dr̄ q̄ttuoz modis. vno modo ſuba idē est qō cētia. ⁊ sic ſuba īuenīī in oīb⁹ generibus sicut ⁊ cētia: ⁊ ꝟ significaī cuz q̄rīī gd est albedo coloz. alio mō significat indīduū ī genere ſubē qō dr̄ ſuba p̄ma vel hypostasis. 3o dr̄ ſuba secūda. 4o mō dr̄ ſuba cōiter ,put abſtrahit a ſuba p̄ma ⁊ secūda: ⁊ sic ſumiī ꝟ ⁊ p indiuiduū q̄ſi p dr̄ntia trahiī ad ſtādū ,p ſuba p̄ma. sicut cuz dr̄ aīal rationale mortale significat aīal nām aīalis ,put abſtrahiī ab oībus spēbus. ⁊ p dr̄iam additā trahiī ī determiatā spēm. Quidā tñ dicūt q; sumiī ,p hypostasi ſubſtātia: ⁊ cū de ratiōe psone fit triplex īcōicabilitas. ſ. qua p̄uaī cōitas vlis: ⁊ qua p̄uaī cōitas pticularis quā hz in cōſtitutōe totiꝰ: ⁊ qua p̄uaī cōitas assumptibilis ꝓiuncti rei digniozi ,put dicimus q; nā humana non est psona in xp̄o. p nomē hypostasis tolliī rō vlis ⁊ pticularis ⁊ p additionē īdiuidui tolliī cōicabilitas assumptibilis: sed pri mū meliꝰ est: qz ꝟ nō pōt trahi de significatōe vocabuloruz. Et ꝓterea adhuc remāet obo q̄liter sumaī ſuba ī diffinitōe hypostasis: cū dicimus q; hypostasis est ſuba idiuidua. ¶ Ad 8m dōm: q; vt pz ex dictis psona nō nomīat ītentionē: ſz rē cui accidit illa itētio. ⁊ iō nō noīat accīs: ſz ſubſtātiā: nec ꝟ qō est īdiuiduū ē dr̄ia ſubē: qz p ticulare nō addit aliquā dr̄ntiā supra spēm. Sed tñ particulare efficiī īdiuiduū p aliqō p̄n̄m essentiale: qō gdē in rebꝰ compositis est mā ⁊ in rebꝰ dīnis est relo distinguēs: ⁊ qz eētialia p̄ncipia sunt nobis ignota frequēter ponimus in diffinitiōibus aliqd accīntale ad designādū aliqd eētiale: ⁊ sic etiā nomē īdiuidui qō est nomē accīntis ponīī ad designādū p̄n̄m ſubale p qō fit indiuiduatio. Sciēdū tamē est q; de persona danī alie diffinitiōes. vna est' Ricardi q corrigēs diffinitōez Boe. fm illū modū quo psona dr̄ in deo sic diffinit psonaz. Persona est dine nāe cōicabilis exīntia: qz rōnale ⁊ īdiuiduū ⁊ ſuba nō ,pp̄e cōpetunt in dīnis quātum ad cōem vſuz nominū. Alia daī a magiſtris sic. Persona est hypostasis distincta ,pprietate ad nobilitatē ptinēte ⁊ q̄ſi in idē redit: nisi q; hec sumiī p cōparatiōez ad ,pprietatē distinguētē ⁊ cui ſubſtat psona. ⁊ illa Boe. p comparationē ad nām ad quoz vtrūq; persona comparationem habet ⁊c.

¶ Utz psona dicaī vniuoce de deo ⁊ creaturis. II.

AD secundus sic ,procediī: vī q; psona vniuoce dicaī de deo ⁊ creaturis: quātūcūq; n. aliq̄ differant. vniuoce cōuenire posſunt in negatōe aliq̄: sicut ꝟ qō est nō esse lapidē vniuoce conuenit deo ⁊ homini: sed ratio psone cōſiſtit in negatiōe. est enī īdiuidua ſuba. g̃ videī q; vniuoce cōuenit deo ⁊ creaturis cōueniat. ¶ P. qcqd p̄dicaī de aliquibꝰ fm vnū nomen ⁊ vnā rōnē vniuoce eis cōuenit: sed nomen psone ⁊ diffinitio assignata ꝓuenit deo ⁊ creaturis: vt pz p Boe. g̃ vī q; vniuoce dicaī. ¶ Itē si nō dr̄ vniuoce aut dr̄ equoce aut analogice. Sz nō equoce: qz oīa q̄ in diffinitiōe ponunī non equoce dīr de deo ⁊ creaturis: vt ex dictis pz. Nec etiā analogice: qz nihil analogice dictū de deo ⁊ creaturis per p̄us est in creatura q̄z in deo. sicut ꝟ nomē psona: qō a creaturis trāſlatū est ad diuina. g̃ psona vniuoce dicīī de deo ⁊ creaturis.

Contra. quecūq; nō cōueniūt ī vno genere gn̄alissimo non pōt ō eis aliqd vniuoce dici: ſz deꝰ cū nō ſit in genere nō cōuenit cū creatura in genere nec in spē nec ī accidēte cū ſubm esse nō possit: vt Boe. ,pbat lib. de tri. ⁊ sic de alys. g̃ nec psona nec aliqd de deo vniuoce ⁊ creaturis dr̄. ¶ P. psona significat distinctū ī nā aliq̄. Sed nō est eadē ratio distictiōis ī diuinis angelis ⁊ hoīb⁹: qz in diuinis est distictio per solas relones oziginis. In āgelis p ,p̄etates absolutas. ī hoībus vtroq; mō: vt dicit Ricar. g̃ psona equoce dr̄ de his.

Respondeo dōm: q; psona dr̄ de deo ⁊ creaturis nō vniuoce nec equoce: sed fm analogiā: ⁊ quātū ad rem significatā per p̄us est in deo q̄z in creaturis: sed quātū ad modū significādi est ecōuerſo. sicut est etiam de omnibus alys nominibus que de deo ⁊ creaturis analogice dicuntur.

Ad primum igiī dōm: q; īdiuiduuz quāuis fm rōnem noīs imporet negationem quādā: tñ talis negatio fundaī ſup aliquā rē. ſ. ſup distinctionē alicuius p̄ncipy distinguētis in quo nō vniuocaī ōs ⁊ creatura. Et ꝓterea ī diffōne psone ñ tñ ponīī ꝟ nomē īdiuiduū ſzēt ſuba: ⁊ q̄dā alia q̄ ōo ⁊ creaturis vniuoce cōuenire nō pñt. Nisi forte diceret q; psona est nomē accidētis. ſ. ītentionis ⁊ nō nomē rei: ⁊ q; ſuba ponitur in diffinitiōe psone sicut ſubm in diffinitiōe accīntis: vt cuz dr̄ simū est nasus curuus. Sz ꝟ est cōtra ītentōez Boe. g̃ venaī dr̄ntiā persone p diuisionez ſubē. ¶ Ad 2m dōm: q; fm pꝟm: quoz̄ūdā ratiōes nihil ,phibet nō vniuocas esse. vñ sicut nomē psone nō vniuoce dr̄ de deo ⁊ creaturis sed analogice: ita ēt ⁊ diffinitio. ¶ Ad 3m dōm: q; hoc nomē psona quātū ad rē significatā p̄us ⁊ verius ē ī deo q̄z ī creaturis. vñ est ī illis analogice: sed quātū modū significādi ⁊ impositiōez nois familiarius cōuenit creaturis. ¶ Quartū cōcedimus. ¶ Ad 5m dōm: q; ratio persone importat distictōez in cōi. vñ abſtrahiī a quolibz modo distinctionis. ⁊ ideo pōt esse vna rō analoc in his que diuersi mode distinguuntur.

¶ Utr psona sit cõe tribus personis. III.

AD tertiuz sic ꝓcedit: vr̃ q psona nõ sit cõe i trinitate. qcqd.n. cõiter ꝓuenit trib⁹ psonis significat eẽtiaz ⁊ singl'r ꝑdicaf vt sapia bonitas ⁊ hꝺ: nec in ipso psone distiguunf: sz psona pla'r ꝑdicaf in trinitate ⁊ in psona pr̃ ⁊ fili⁹ distiguunf. g̃ psona nõ est cõe i trinitate. ¶ P. oẽ cõe qõ est de ratiõe alicui⁹ se hz sicut vle. si igit psona sit cõe pr̃i ⁊ filio ⁊ nõ sit ex rõnem vtriusq; qz alis eẽt accñs: vr̃ q sit vle: sz totũ vle nõ est in dinis. g̃ psona nõ ẽ cõe. ¶ Si dicas q ẽ cõe ꝼz rõnẽ ⁊ nõ ꝼm rẽ. ¶ Lõtra qz ẽt i vli nõ ẽ eadẽ rõ nũero vt eadẽ humanitas i diuersis pticularib⁹: sz solũ eadẽ ꝼm rõnẽ. g̃ vr̃ q ℟ nõ ipediat rõnẽ vlis. ¶ P. illud qõ de se hz rõnem icõicabilis nõ põt dici cõe: qz ℟ sunt oppolita: sz psona hz rõnẽ icõicabilis. g̃ vr̃ q nõ possit esse cõis.

Contra. est qõ i lr̃a dr̃ ab Aug. ¶ P. nihil põt cõmunerari alicui nisi in eo qõ ẽ cõe vtriq;.

Respondeo dõm: q est duplex cõitas. s. rei ⁊ rõnis. Et dico cõitatẽ rei quãdo aliqd vnuz et idẽ nũero cõuenit plib⁹ ⁊ talis cõitas nãe nõ est nisi i dinis psonis: nec aliq talis cõitas est i trinitate nisi eẽntie: ⁊ coz q̃ ad essentiã ptinẽt vt attributoz ⁊ opationũ ⁊ negationũ ⁊ relonũ eẽntialiũ. ¶ Cõitas aũt rõnis ẽ ꝼm quã psona cõis dr̃ i trinitate. ℟ aũt diuersimode assignaf a diuersis. Quidã. n. dñt q est cõe ꝼm rõnẽ negationis: eo q i diffinitõe psone cadit idiuiduũ qõ dicit negationẽ. Uñ dicũt q talis cõitas ratiõis q̃ ẽ p negationem tñ nõ facit vle. Sz ℟ nõ vr̃ sufficiẽs: qz psona de ratione sua nõ dicit negatõez tñ: sed ẽt positiõez quãdã. Uñ alq dñt q ẽ cõitas ꝼm rõnẽ ꝓportõis. sic dicimus q sic se hz rector i ciuitate: ita nauta i naui. ⁊ sic dñt q psona ẽ cõis pr̃i ⁊ filio: qz sic pr̃ se hz vt subsistẽs ad nãm dinã ita ⁊ filius. Alq dñt q est cõitas ꝼm rõnẽ itẽtõis. sic dr̃ q color ⁊ aĩal. cõueniũt i intẽtiõe generis. Sz ℟ duo dicta in idẽ referunf: qz cõitas itẽtionũ nõ ẽ nisi ꝼm ꝓportiõez cõis ad ꝓpriuz: vel eꝯ. Et ℟ ẽt nõ vr̃ sufficere: qz psona nõ tñ noiat itentõez vel habitudinẽ alicui⁹ subsistẽtis ad nãm cõem sicut ℟ nomẽ suppositũ vel pticulare vel aliqd hꝺ: sed magis noiat illã rẽ cui accidit talis itentio. vñ cõitas psone in dinis nõ põt eẽ ꝼm cõitatẽ talis habitudinis vl itentiõis: sz ista cõitas est qua ℟ nomẽ suppositũ cõe est tribus psonis. ¶ Et iõ al'r dõm q ꝑter has cõitates que aliquo mõ icludunf in cõitate psone: est ibi cõitas rõnis fundata in re. sicut dicimus q rõ aialis est cõis boi ⁊ asino: sz rõ fundata in re est duplex: qz quedã est cõis sicut ratio aialis: ⁊ q̃dã ẽ spãlis sicut rõ hois. Sic etiã est in dininis q cũ real'r sit ibi rel'o est ibi cõis rõ rel'onis. ¶ Itẽ cũ real'r sit ibi pr̃nitas est ibi spãlis rõ pr̃nitatis realiter. Uñ rel'o est cõis pr̃nitati ⁊ filiatõi sicut rõ cõis in rõnib⁹ spãlib⁹. Nõ tñ ex ℟ segf q rel'o sit vle ad pr̃nitatẽ ⁊ filiationẽ: qz omne vle ẽ ꝼm aliud ⁊ aliud eẽ i suis iferioribꝰ: sz i dinis nõ est nisi vnũ eẽ. Uñ idẽ eẽ relatiõis ẽ i pr̃nitate ⁊ filiatiõe. Uñ cõis rõ i dinis nõ põt distĩgui p eẽ: sz solũ p spãles ratiões. ⁊ ide ẽ q nihil vnũ ꝼm spãlẽ rõnẽ põt nũero multiplicari i dinis. Ita dico de psona q psona in dinis significat cõiter rõnẽ distincti subsistẽtis i tali nã. ⁊ pr̃ significat rel'onẽ spãlẽ distincti spãli ratiõe. subsistentis in nã cõi. ⁊ sil'r filius: ⁊ ide pz q psona ꝼm rẽ nõ ẽ cõis pr̃i ⁊ filio: qz nõ est numero vna psona vtriusq; sicut vna nũero eẽntia. Sz sicut hñs rõnẽ cõem est cõe hñtib⁹ rationes spãles ⁊ ꝓpas i q̃bus distĩguunf: nec tñ est vle: qz nõ est ꝼm aliud ⁊ aliud esse in pr̃e ⁊ filio.

Ad primuz igit dõm: q psona nõ est cõis cõitate rei sicut eẽntia, ⁊ iõ quãuis ꝼm rẽ nõ dr̃at ab essentia: nõ tñ sigñat p modũ essentie. ⁊ sil'r cũ dr̃ q pr̃ distiguit a filio in psona nõ itelligit q sit distictio i rõne cõi psone: sz solũ in rõne spãli q̃ est rõ pr̃is. ¶ Ad se cundus dõm: q psona nõ ẽ de rõne pr̃is si ꝓpe accipiat: qz in dinis non ꝓprie est diffõ sicut nec genus ⁊ spẽs. Si tñ in hoc nõ fiat vis. Tũc dõm q si sit de ratiõe pr̃is: nõ tñ est ꝼm aliud esse in pr̃e ⁊ filio. ⁊ iõ nõ ẽ cõe eis p modũ vlis: sed ꝼm rationẽ tñ. ⁊ p hoc pz solo ad 3ᵐ. ¶ Ad 4ᵐ dõm: q q̃uis id qõ est psona sit icõicabile: nihil tñ phibz itentõez psone eẽ cõem: sicut soz. ẽ icõicabilis: ⁊ tñ rõ idiuidui vel itẽtio cõis ẽ: sicut eꝯ ⁊ intẽtio gñis de signaf vt pticularis qñ ꝑhibit ab ℟ gen⁹. sil'r ẽt rõ psone iquãtũ psona ẽ: quãuis nõ noiet itẽtiõez pticularẽ tñ ẽ cõis eo q nõ dicit spãlẽ rõnẽ distictõis sed gñalẽ. sicut ẽt idiuiduũ vague vt aliqs hõ est aliquo mõ cõe: put nõ dicit hãc vel aliã rõnẽ idiuiduatiõis: sz idiuiduationẽ tñ in cõi.

¶ Utr tres psone possint dici tres res. IIII.

AD quartuz sic ꝓcedit: vr̃ q tres persone nõ possint dici tres entes vel tres res. Quicquid. n. absolute ꝑdicaf i dinis ℟ singl'r de trib⁹ ꝑdicaf: sed ens ⁊ res dñr absolute. g̃ ⁊c. ¶ P. sic est vna deitas pr̃is ⁊ fily: ita vnuz eẽ: ⁊ vna gditas: sz vna gditas ⁊ vnũ esse nõ dr̃ nisi vn⁹ de⁹. g̃ eadẽ rõne nõ debent tres psone dici tres entes vel tres res cũ nomẽ entis imponatur ab esse: ⁊ nomẽ rei a gditate: vt dicit Auicẽ. ¶ Item pr̃ ⁊ fili⁹ nõ distinguunf nisi relatiõib⁹: sed rel'o quãtum ad respectũ quo distinguit nõ hz q ponat aliqd. g̃ videf q ex ℟ q relatiõibus distinguũtur nõ possint dici tres entes vel tres res. ¶ P. Dama. dicit q tres psone re nõ differũt sed ratiõe ⁊ cognitiõe distinguunf: sed quecũq; distinguũtur sola ratiõe nõ sunt tres res. g̃ ⁊c.

Contra. Augu. dicit res gbus fruẽdum est ⁊c. g̃ ⁊c. ¶ P. q̃cũq; realiter distiguunf sunt pl'es res: sed pr̃ ⁊ filius ⁊ spũs scũs realiter distinguũtur. g̃ ⁊c. ꝓbatio medie sicut rõ sapiẽtie est in deo ita rõ pr̃nitatis realiter: sed ꝓpter realẽ rõnem sapie dr̃ deus realiter sapiens. g̃ ⁊ eadẽ ratiõe dicef real'r pr̃. g̃ real'r relat⁹. g̃ ⁊ realiter distinctus: qz ℟ iuicẽ p se cõsequunf.

Respondeo dõz: q ꝼm Aui. vt supra dcm ẽ. Hoc nomẽ ens ⁊ res differũt ꝼz q ẽ duo ꝓsiderare i re. s. gditatẽ ⁊ ratiõez ei⁹ ⁊ eẽ ipsi⁹: ⁊ a gditate sumit ℟ nomẽ res. Et qz gditas põt hẽre eẽ ⁊ i singli qõ est ex aiam ⁊ i aĩa ꝼm q ẽ apprehẽsa ab itellectu. Jõ nomẽ rei ad vtrũq; se hz: ⁊ ad id qõ est i aĩa ꝓput res dicit a reoz reris: ⁊ ad id qõ ẽ ex aiam ꝓput res dr̃. q. aliqd ratũ ⁊ firmũ in nã. Sz nomẽ entis sumit ab eẽ rei. ⁊ ideo cum vnũ ⁊ idẽ sit eẽ triũ psonaꝝ. si ens sumaf substantiue nõ põt pla'r ꝑdicari de tribus psonis: qz forma a q̃ imponit'r. s. esse nõ multiplicaf in eis. Si aũt sumaf pticipialiter ⁊ adiectiue sic pla'r ꝑdicari põt: qz hꝺ recipiũt numerum a suppositis ⁊ nõ a forma significata: vt dcm ẽ. Sz gditas siue forma a q̃ sumit nomẽ rei in dinis ꝓsideraf dupl'r. Aut vt forma absoluta vt essentia vel deitas. ⁊ hꝺ q̃ nõ multiplicanf in dinis. vñ ⁊ nomẽ rei qõ a tali forma sumit pla'r nõ ꝑdicaf ꝼz singl'r: put dr̃ q pr̃ ⁊ filius sunt vna res. Est ẽt in dinis q̃dã forma relatiua: vt pr̃nitas q̃ ꝼm rõnẽ nõ solũ i itellectu exĩtẽ: sz ẽt ex ẽ alia a filiatõe. vñ ꝼz q ab hac rel'one sumit nomẽ rei res pla'r ꝑdicat: vt sint ibi plures tales forme relatiue: ⁊ ꝼz ℟ dicimus q pr̃ ⁊ filius ⁊ spũs scũs sunt tres res nõ tñ i aĩa: sed ẽt ex aiam hñtes firmitatẽ in natura.

Ad primuz g̃ dõz: q nomẽ entis nullo⁹ sumit ab aliq̃ rel'one: sz ab eẽ qõ absolutũ est simpl'r i dinis, ⁊ iõ ñ ꝑdicaf pla'r ex forma sua: sz ex sup-

posito put est adiectiuū vel pticipium: sed nomē rei ponit a gditate vel forma q̄ pōt eē t absoluta t relata. t iō pōt plāl̄r p̄dicari q̄uis fm nomē ad aliud nō referat: qz ad rōnē rei accidit absolutū vel relatū: sicut aīali accidit q̄ sit ratiōale t irrationale. ¶ Ad 2m dōm: q̄ quāuis sit vnū eē sicut t deitas: tm̄ ens est adiectiuū: t de⁹ est substātiuū. vñ nō ē eadē rō. Si aūt p gditatē itelligit nō solum nā absoluta: sz rō vel itētio cuiuscūq; vel subē vl̄ accidētis vel rel'onis. sic in dīnis q̄uis sit vna gditas absoluta: tm̄ sunt plēs rōnes rel'onū realiū: t ita plēs gditates quodāmo: quāuis ℔ nō possit p̄pe p̄cedi: qz gditas t eēntia t diffō est simplr̄ tm̄ subarū: vt p̄bat phūs. 7. metaph̄. t ide est q̄ nomē rei p̄dicari pōt plāl̄r t singl̄r. ¶ Ad 3m dōm: q̄ rel'o q̄uis nō ponat ex illo respectu aliqd absolutuz: tm̄ ponit relatiōis rōnē realiter i deo exīstē. t iō ex ℔ pōt dici res t ex plib⁹ relatiōib⁹ oppositis plures res. ¶ Ad dcm̄ Dama respōsum est supra dis. 2. 4° articulo vbi glosatur ratiōe. i. rel'one. t dr̄ relatio ratio per comparatōez ad essentiam. ¶ Expositio textus.

Quibusdā vr̄ q̄ noīe psone t̄c.) Ista opīo erronea est: qz si eēntia t psona oīno idē significāt: t q̄tū ad modū significādi t q̄tū ad rē significatā: opz sicut dicim⁹ tres psonas ita dr̄e tres eēntias: aut si ℔ est falsuz t illud. Sicut.n. exponunt tres psone. i. tres id hūtes cōe qō est psona: ita pīt exponere tres eēntie. i. tres id hūtes cōe qō est essentia. Nec pōt dici q̄ ℔ dcm̄ est ꝓpter istātiā hereticoꝝ: qz ad id qō falsuz ē p̄cedēdū nlla necitas cogere dz. Et preterea cessante necitate debuit ille modus loquēdi cessasse. (Quidam tm̄ necessitate t̄c.) vr̄ ℔ nihil esse q̄ dicit: qz cuz plurale nō sit nisi singulare geminatū: nō pōt aliud eē significatū in singl̄ari q̄ in plāli. ¶ Sed dōm q̄ in ratiōe nominis tā in singulari q̄ in plāli hypostasiz significat: sed ꝓpter idētitatē fm rē hypostasis t eēntie in dīnis psona pōt poni p eēntia i singulari: nō aūt in plāli: qz repugnat vnitati eēntie. vñ ista distinctio quaz magr̄ ponit magis attēdit fm vsuz nois q̄ fm diuersam significatōez eius. (Tres psonas eē vnā eēntiā t̄c.) Dui⁹ rō est: qz essentia t persona pīt ꝓsiderari fm q̄ sunt idē re in dīnis: t sic dicimus tres psonas vnā eēntiā: t fm q̄ rōne differūt: t sic dicimus eas esse eiusdē eēntie: nō tm̄ ex eadē eēntia: qz ℔ ꝓpositio ex. denotat habitudinē cāe efficientis vel materialis: sed in genitiuo pōt itelligi habitudo cuiuslibz cause: t qz essentia se hz ad psonā per modū cāe formalis. iō dicūtur psone vnius essentie t nō ex eēntia vna. (Ut ℔ psone nomie t̄c.) hoc nō dr̄ quantū ad ꝓprietatē significatiōis: sed quātū ad idētitatē rei: qz in deo idē est ꝓprietas distinguēs t psona distincta sz rē. t ideo nomē psone p ꝓprietate poni pōt: t cōiter variat acceptio huius nois psona in illis locutiōibus: qz cū dicimus alia ē psona vel plēs psone significat psona vt numerata t distincta. t iō conuenienter accipit p hypostasi. (Sz cū dr̄ alius ē i psona vel personal̄r t̄c.) significat rō distinctiōis: t hoc cōuenientius aptat ad ꝓprietatē. (Nō est prius aliqs in trinitate gradus t̄c.) Cōtra. Aug. 9. ofes. pr̄ t filius nō differūt in suba: sz tm̄ in gradu. ¶ ℔. sub denotat gradū: sed in filio dr̄ esse subauctoritas. q̄ t̄c. Et dōm q̄ cū gradus ipoztat ordinē dignitatis fm sub t supra: in dīnis ꝓprie gradus nō pōt cōcedi. vñ dr̄ i glo. Exo. 20. sup illud. Nō ascēdes ad altare meū p gradus. per gradus ad altare ascendit qui filiū minorē patrem maiorē facit. Augu. aūt large gradū p ordine accipit. sicut causaz p p̄ncipio. subauctoritas aūt nō inuenit a sanctis in filio posita, vnde nō videtur proprie esse dictum.

¶ De ꝓprietatibus psonarum: sz prius de hoc nomine hypostasis. ¶ Dis. XXVI.

Nunc ō ꝓprietatib⁹ psonaꝝ: q̄s frequēter in ℔ tractatu cōmemorauimus: aliqd loq nos oz. Sz primū audiamus qd de ℔ noīe hypostasis Hiero. dic̄. Ait.n. sub ℔ nomie venenū latere: sz ℔ dicit fm q̄ hereticī eo vtebant vt simplices seducerēt. s. p psona t p eēntia: vt siue dicerē vna tantuz hypostasis: siue tres: min⁹ p̄pitos ad icōueniēs deducerēt: cū nō erat ℔ nomē ita apud catholicos vulgatū: nec ita ei⁹ sigñatio ōtermiata: vt mō. Et iō hiero. dic̄ ℔ noīe nō vtēdū fore sine distictōe vel expōne. tūc. s. q̄n cū hereticis ꝓtēdebat: ita scribēs ō fide catholica ad damasuz papā. Ab arriānoꝝ p̄sule hypostasiō nouellū nomē a me boie romāo exigit. Interrogam⁹ qd tres hypostases arbitrent itelligi: Tres psōas subsistētes ait. Rñdem⁹ nos ita credē: nō sufficit eis sensus. Ipz nomē efflagitāt: qz nescio qd venēi i sylla bis latet. Clamam⁹. Si qs ām hypostasiz vsiā itelligēs: ñ trib⁹ psonis vnā hypostasiz idicit: alien⁹ a xp̄o est: q. s. tres hypostases dicēs sub nomie pietatis tres nās conat asserere. Sufficiat nob dicere vnā subaz t tres psōas pfectas eq̄les. taceam⁹ tres hypostases si placet. Nomē ℔ ñ bōe suspitōis ē: cū i eodē ꝙbo sēsus dissētiūt. Aut si rectū putatis: tres hypostases cū iterp̄tatōib⁹ suis ōbere nos dicē ñ negam⁹: sz mihi credite: venenū sub melle latet. Trāsfigurat.n. se āg̈l's sathane i āgelū lucis. Ibis ꝙbis ñ negat vtēdū eē noīe hypostaſ: sz hereticos eo prāue vsos oñdit: ꝙ quos cautela op⁹ erat i distictōe sigñonis. alio qn sibi ꝓdret q supple tres hypostases ꝓfitēt.

¶ De ꝓprietatib⁹ personarū t de nominibus earum relatiuis.

Iaz ō ꝓprietatib⁹ psonaꝝ videam⁹: q̄ ēt notōes siue rel'ones in scriptura plerūq; dīr in illa scā trinitate: q̄ iō a nob repetīt: vt cordi nr̄o tenaci⁹ ifigat. Ait Aug. i lib. ō fide ad Petr̄: aliud ē genuisse q̄z natū eē: aliudq; ē p̄cedere q̄z genuisse vel natū eē. Vñ manifestuz ē q̄ ali⁹ ē pr̄: ali⁹ filiꝰ: ali⁹ spūs scūs. Et ē ꝓprīū soli⁹ pr̄is: nō qz ñ est natus ipe: sz qz vnū filiū genuerit: ꝓprīūq; solius filij: nō quia ipe nō genuit: sed qz de patris essentia natus est. Ipropriū ꝙo spūs sancti: nō qz nec natus est ipe nec genuit: sed quia solus de patre filioq; procedit. Ecce breuiter

assignauit tres ꝓprietates trium ꝑsonaꝝ: quarū vna nō ē alia. Hoc. n. significauit cuꝫ dixit. Aliꝰ ē genuisse q̄ꝫ natuꝫ eē: aliudq̄ꝫ ꝓcedere. i. alia ꝓprietas siue notio ē gnātio: ⁊ alia natiuitas: alia ꝓcessio: q̄ alijs noibꝰ dr̄ pr̄nitas: filiatio. Has ꝓprietates ꝺsignāt noia ꝑsonaꝝ. s. pr̄ filiꝰ: ⁊ spūs scūs: q̄ relatia sūt: ⁊ ad se iuicē dr̄: qz notāt rel'ones q̄ nō sūt ꝺo accr̄tales: ꝫ i ipis ꝑsonis ab eterno sūt imutabilr: vt non mō appellatiōes relatiue: sz ēt relatiōes siue notiōes in rebus ipsis. s. in personis sint.

¶ Qz nō oia q̄ de ꝺo dr̄ ꝫ substam dr̄. q̄dā. n. ꝑm rel'onē dr̄: nihil tn̄ ꝫ accr̄s. Uocirca sciēdū ē nō oē qꝺ dr̄ de ꝺo dici ꝑm substam: qz q̄dā dr̄ ꝑm rel'onē: q nō ē accr̄s: qz n̄ ē mutabil'. Un̄ Aug. in. v. li. de tri. ait. Nihil in deo ꝑm accr̄s dr̄: qz nihil ei accit. Nec tn̄ oē qꝺ dr̄: ꝫ substaꝝ de deo dr̄. In rebꝰ creatis atq̄ mutabilibꝰ qꝺ nō ꝑm substam dr̄: restat vt ꝑm accr̄s dicaꝝ. In deo aūt nihil q̄dē ꝑm accr̄s dr̄: qz nihil i eo mutabile ē aut amissibile. Nec tn̄ oē qꝺ dr̄ ꝫ substātiā dr̄. Br̄. n. ad aliq̄d fit pr̄ ad filiū: ⁊ filius ad pr̄ez. qꝺ nō ē accr̄s: qz ⁊ ille sp̄ est pr̄: ⁊ ille sp̄ ē filiꝰ: ⁊ ita sp̄ qz semp natꝰ est filiꝰ: nec cepit vnq̄ꝫ eē filius. Qz si aliq̄n cēcepisset: aut aliq̄n ꝺsineret eē filiꝰ. ꝑm accr̄s diceret. Et qz pr̄ nō dr̄ pr̄ nisi ex eo q ē ei filiꝰ: ⁊ filiꝰ non dr̄ filiꝰ nisi ex eo q ꝫ pr̄ez: nō ꝑm substaꝝ hec dr̄: ꝫ adiuncez ista dr̄: neq̄ tn̄ ꝑm accr̄s: qz ⁊ q dr̄ pr̄: ⁊ q dr̄ filiꝰ: ⁊ eternū atq̄ icōmutabile ē eis. Ecce apte bis ꝫbis oñdit q̄dā dici de ꝺo ꝫ substātiā: q̄dā ꝑm rel'onē: nihil tn̄ ꝑm accr̄s. Ostēdit ēt ꝓprietas pr̄is eē q ꝫ filiū: ⁊ ꝓprietas filij q ꝫ pr̄ez. Jōq̄ cū dixit eternū ⁊ icōmutabile eē q pr̄ dr̄: ⁊ q filiꝰ dr̄: ita itelligi voluit. i. ꝓprietas q̄ pr̄ ē pr̄: ⁊ ꝓprietas q̄ filiꝰ ē filiꝰ: eterna ē ⁊ icōmutabil': qz ⁊ pr̄ sp̄ pr̄: ⁊ filiꝰ sp̄ filiꝰ. Un̄ ⁊ hylariꝰ ꝓprietates ꝑsōaꝝ assignās i. xij. li. de tri. ait. Si sp̄ pr̄i ꝓpriū ē q semp ē pr̄: necesse ē semp filio ꝓpriū eē vt semp sit filiꝰ. Ubi enī semp pr̄ est: sp̄ ⁊ filiꝰ est. ģ q nō semp pr̄ est: nō semp genuit. Itē in eodē. Nato deo manifestum est ꝓprium esse q filius est.

¶ Quare dicaꝝ esse ꝓprium vnigeniti q est filius dei: cum ēt hoies sint filij dei.

Hic q̄rit quō dicaꝝ ꝓpriū nato deo q est dei filius vel genitꝰ ex deo: cuꝫ ēt hoies filij dei dicant ⁊ sint: ꝫ illō. Filij excelsi oēs. Et ad Moysen ꝺ populo israel dñs ait. Filiꝰ me⁹ primogenitꝰ israel. Sed magna est distātia. Homines enīz filij dei sunt factura: nō natiuitatis ꝓprietate. Deꝰ aūt filius originis ꝓprietate filiꝰ ē: ⁊ veritate natiuitatis: nō factura vel adoptiōe: ⁊ illi q̄dem añ sunt q̄ꝫ filij dei sūt. Fiunt. n. filij: non nascunt filij dei. Un̄ Hylariꝰ solū deū natum origis ꝓprietate dei filiū ostendēs iter ipm ⁊ hoies filios dei euidentissime distiguit i. xij. li. de tri. ita dicēs. Uero deo patri q ex deo nasci tur vere filius est ⁊ nos q̄dē filij dei sumꝰ: sed per factura. Fuimus enī aliq̄n filij iracundie: sed filij dei per adoptionē effecti sumus potiꝰ q̄ꝫ nascimur: ⁊ qz oē qꝺ fit anteq̄ꝫ fiat nō fuit. Nos cū filij nō fuissemꝰ: efficimur. Un̄. n. filij nō eramꝰ: ꝫ p gr̄az facti sumꝰ: nō nati neq̄ generati ꝫ acq̄siti. Acq̄siuit. n. nos ꝺs sibi. ⁊ p ꝺ dī nos genuisse. Genuisse. n. deū filios: nunq̄ꝫ cū ꝓprietatis significatione cog̃scimꝰ dici. Ex adoptiōe. n. hō factꝰ ē filiꝰ dei: nō ex gnātione neq̄ ei ꝓpriet̄as ē: ꝫ nūcupatio: ac p id nō vere filiꝰ ē: qz nec ꝓprie natꝰ dī: nec semp fuit filiꝰ. Unigenitus aūt ꝺs nec fuit aliquādo nō filiꝰ: nec fuit aliq̄d añ q̄ꝫ filius: nec quic q̄ꝫ ipse nisi filius. Atq̄ ita q semp ē filius: nascibilitatis ꝓprietate ac veritate filius eius est solius q genuit: ⁊ ille tn̄ q genuit pater ipsius: qz sicut ille filius origie: ita ille pater generatione.

¶ Qz homo dicitur filius trinitatis: ⁊ trinitas potest dici pater hominum.

Homo vero q filius dei ē factura: nō tm̄ patris: sed ⁊ filij ⁊ spūs sci filius ē. i. totius trinitatis: ⁊ trinitas ipsa pr̄ eius dici pōt. Un̄ Aug. i. v. lib. ꝺ tri. dic̄. Nō pōt dici trinitas pr̄ nisi forte trāslatie ad creaturā ꝓp adoptōez filioꝝ. Qꝺ. n. scripꝝ est. Audi israel: dñs ꝺs tuus ꝺs vnus est. Nō vriq̄ excepto filio aut spū scō opz itelligi: quē vnū dm̄ deū nostrū recte dicimus ēt patrem nostrū per gr̄am suā nos regenerātē. Be boc ēt Hylarius i sexto li. de tri. ait. Quibus p fidem deus pater est: qbus est pater. per eam fidez Jesum xp̄m dei filium cōfitemur. Ecce ostensuz est quare ꝓpriū dicaꝝ esse dei nati q filius est: qz. s. ipe solus natus ꝓprie dī. Unde Hylarius i lib. iij. de tri. ait. Dns dicēs clarificā filium tuuz: nō solo noie cōstatus ē se esse filiuz: ꝫ ⁊ ꝓpriet̄ate. Nos filij dei sumus: sed nō talis ꝫ filius. Hic. n. verus ⁊ ꝓprius ē filiꝰ origie: nō adoptione: veritate nō nūcupatiōe: natiuitate non creatione.

¶ Qz spūs scūs ꝓprie dī donū dei: qz ꝓprietate est donuz: vt filius natiuitate. ⁊ vtroq̄ mō dī relatiue ⁊ ꝑm eandem relationem.

Ita ēt de spū scō dōm ē q ꝓprie dr̄ donū dei: cū tñ talia pl'a sint dōa dī. Sz spūs scūs ita ꝓprietate imutabili ⁊ eterna donū ē: sic̄ fili⁹ ꝓprietate ē fili⁹. Eo.n. dr̄ donū quo spūs scūs: ⁊ vtroq; vtiq; n oie relatiue dr̄. Eadēq; rel'one dr̄ spūs scūs: ⁊ donum: lz ipa rel'o nō appeat i ꝟ nomie spūs scūs: sic̄ i ꝟ noie donū. Vñ Aug. i. v. li. d̄ tri. ait. Spūs scūs q nō ē trinitas: ꝟ ī trinitate itelligi: i eo q ꝓprie dr̄ spūs scūs relatiue dr̄: cū ⁊ ad pr̄ez ⁊ ad filiū referat: q; spūs scūs ⁊ patris ⁊ filij spūs ē. Sz ipa rel'o nō appet i ꝟ nomie. Appet aūt cū dr̄ donū dei. Bonū ē. n. patris ⁊ filij: q; ⁊ a pr̄e procedit ⁊ a filio. g̃ spūs scūs ieffabil'r q̄dā pr̄is filiq; ꝯmunio ē. Et fortasse sic appellat vt iā dixim⁹: nec iterat piget: q; pr̄i ⁊ filio pōt eadē appellatio ꝯuenire. Nā ꝟ ipse ꝓprie dr̄: q̄ illi cōiter. Quia ēt pr̄ spūs: ⁊ fili⁹ spūs: ⁊ pr̄ scūs: ⁊ fili⁹ scūs. Ut g̃ ex noie q̄ vtriq; ꝯuenit vtriusq; cōmunio significet: vocat donū amboz̄ spūs scūs. Ecce hēs q̄re spūs scūs ꝓprie dicat donū. Et q relatiue dr̄: siue donū: siue spūs scūs. Et q nomē sibi ꝓpriū tenet: q̄ cōiter pr̄i ⁊ filio cōuenit: sed diuisiz. Et est sciendū: q; cū pater vel filius dr̄ spirit⁹ siue scūs: neutrū relatiue dr̄: ꝟ fm subam.

¶ An pater vel filius vel trinitas ipsa: possit dici spiritus sanctus.

Hic q̄ri pōt vtr pr̄ vl' fili⁹: vl' ēt ipsa trinitas possit dici spūs scūs: sic̄ diuinctim dr̄ ⁊ spūs ⁊ scūs. Be ꝟ Aug. in v. li. d̄ tri. sic ait. Trinitas nullo mō pōt dici fili⁹: spūs ꝙ scūs pōt q̄dē vl'r dici fm id q̄d scriptū ē: q̄m̄ ds spūs ē. Itaq; pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs: q̄m̄ vn⁹ ds ē: ⁊ vtiq; de⁹ scūs ē: pōt appellari trinitas ⁊ spūs scūs: ꝟ tñ tūc spi. scūs relatiue nō dicet: ꝟ fz cētiā. q; ꝓprie spi. scūs q nō est trinitas sed in trinitate: dr̄ relatiue.

¶ Quidam putāt spūm scm̄ nō dici relatiue ad patrem ⁊ filium: q; nō vicissim ꝛespōdent sibi vocabula sed falso.

Quidā tñ putāt spm̄ scm̄ vl' donū nō dici relatie ad pr̄ez vl' ad filiū. Si. n. inqunt hec relatie ad se dīr: suis inī cē sibi rñdēt vocabul'. vt sic̄ dr̄ pr̄ filij pr̄: ⁊ fili⁹ pr̄is fili⁹: ita dicat pr̄ spūs sci vl' doni pr̄: ⁊ spi. scūs vl' donū pr̄is spūs vl' donū. Sz nō ita ē in oib⁹ relatiuis. Nō. n. oia q̄ relatiue dīr: suis a se inicē rñdēt vocabul'. Vñ Aug. hoz elidens opionē i. v. li. de tri. Nō te moueat inqt qm̄ dixim⁹ spm̄ scm̄ nō ipaz trinitatē: ꝟ eū q ē i trinitate relatiue dici: licz nō ei rñdeat vicissiz vocabulū ei⁹ ad quē referr̄. Dicim⁹. n. spm̄ scm̄ patris ꝟ nō vicissiz dicim⁹ pr̄ez spūs sci: ne filius ei⁹ itelligat spūs scūs. Itē dicim⁹ spm̄ scm̄ filij ꝟ ñ dicim⁹ filiū spūs sci: ne pr̄ ei⁹ itelligat spūs scūs. In mlt̄is. n. relatiuis ꝟ ꝛtigit: vt nō inueniat vocabulū quo sibi vicissiz rñdeāt. Cuz g̃ dicim⁹ donū pr̄is ⁊ filij: nō q̄dē possum⁹ dicere pr̄ez doni aut filiū doni. Sz vt hec vicissim rñdeāt: dicim⁹ donū donatoris ⁊ donatorem doni: q; hic potuit inueniri vsitatū vocabulū: illic nō potuit. Bonū g̃ donatoris: ⁊ donatoꝛ doni cū dicim⁹: relatie vtrūq; adiuicē dicim⁹: donatoꝛ tñ nō fuit de⁹ nisi ex tpe: cū spūs scūs sit donum etiam ab eterno.

¶ Diuisio textus.

Postquā determinauit magr̄ de eētia ⁊ pſonis. ꝟ determiat de ꝓpetatibus q̄b⁹ pſone distīguunt̄. Diuidit aūt in ptes duas. In p⁹ ōteriat ō ꝓpetatib⁹ ꝓprijs pſōaꝝ. In z⁹ ō approꝑat pſōis. zi. di. ibi (P. ꝓsiderari oz) ꝓpria ī du. In p⁹ ōteriat. ō ꝓpetatib⁹ pſōalib⁹. In z⁹ ō ꝓpetatib⁹ pſōaꝝ q̄ ñ sūt pſōales. z8. di. ꝓpria ī du. In p⁹ ōteriat. ō ꝓpetatib⁹ pſōalib⁹. In z⁹ ꝯparat noia significātia pſōas. z7. di. ibi (Dic q̄ri pt) ꝓpria ī du. In p⁹ ōteriat ō hypostasi q̄ subsтat ꝓpetatib⁹: sic̄ distīctū distī⁹. In z⁹ ōteriat. ō ꝓpetatib⁹ q̄b⁹ hypostases distīguūt̄. ibi (Jā ō ꝓpetatib⁹.) Et ꝟ dicit̄ i duas. In p⁹ assignat pſōales ꝓpetates pſonaꝝ. In z⁹ remouet q̄sdā dubitatōes. ibi (Dic q̄rit̄ quo.) Circa p⁹ duo fac̄. p assignat pſōaliū ꝓpetatū nūeꝝ. z⁹ assignat p̄dicādi mo⁹ q̄b⁹ ad tria. s. q ñ p̄dicāt subal'r fz relatie. Et q ñ p̄dicāt accītal'r: ⁊ q ñ p̄dicāt tpal'r fz ab eterno: ⁊ ꝯfirmat p auctates scōꝝ. ibi (Quo circa sciēdū ꝛc.) (Dic q̄rit̄ quo) Dic remouet p̄ dubitatiōes. Et p q̄⁹ ad ꝓpetatē fily. z⁹ q̄⁹ ad ꝓpetatē spi. sci. ibi. (Ita ēt de spū) Et ꝟ dicit̄ i duas. In p⁹ remouet dubitatōez. In z⁹ excludit errorē. ibi (Quidā tñ pu.) Circa p⁹ duo fac̄. p rēouet dubitatōez ō ꝓpetate spi. sci fz q̄ significat nomie doni. z⁹ put significat noie spi. sci. ibi. Dic q̄ri pt ꝛc. Qō. I.

Hic querunt̄ duo. p de hypostasi. z⁹ ō ꝓpetatib⁹. ¶ Circa p⁹ q̄runt̄ duo. p vtr hypostasis sit in diuinis ⁊ qd ibi significet. z⁹ vtrū abstractis p intellectū ꝓprietatib⁹ personalibus remaneant hypostases distincte.

¶ Utr hypostasis ꝓpe dicat̄ ī dīnis. I.

Ad primuz sic ꝓcedit̄. vī q hypostasis ñ sit ī dīnis ꝓpe dicenda. Prio p ꝟ qō Jero. dic̄ ī lra. q ꝟ nomē nō ē bone suspitiōis. ⁊ q venenuz sub melle latet. ¶ P. sic̄ dic̄ boe. hypostasis noīat subaz subiectā accītib⁹: fz ds ñ subsтat alicui accītī vt. s. dixit Aug. g̃ ñ ꝓprie ꝑt dici hypostasis. ¶ Itē hypostasis noīat rez nāe q̄ alicui nāe supponit̄: fz ī oī re nāe vī q nā sit maioris simplicitatis q̄ ipsa res nāe. ⁊ q res nāe addit aliquid supra nām. alias sic̄ ē vna nā: ita eēt vna res nāe. fz vbicūq; est additio ibi ē ꝯpō. g̃ vī q ois hypostasis sit ꝯposita: sed in deo nō ē aliq̄ ꝯpō. g̃ nec hypostasis. ¶ P. ois hypostasis est subsistētia ⁊ eētia: q; oē q̄ subsтat subsistit ⁊ ē. si igr̄ ī ꝺo ē hypostasis: illa hypostasis erit subsistētia ⁊ eētia: q̄ nō vr̄: q; dicim⁹ tres hypostases: nō aūt tres essentias vel subsistentias fm Boe. g̃ videt̄ q hypostasis in dīnis

nihil sit. ¶ P.oē qō est in dīnis aut est absolutuz: aut ad aligd. Sz hypostasis nō vī in dīnis significare absolutū: qz nihil absolutū in dīnis distiguīt ſm Aug. ⁊ Boe. hypostasis aūt distinguīt. Nec ēt est ad aligd: qz relatio in diuinis ē distinguēs: ⁊ hypostasis ē distinctū. ergo videt̄ q hypostasis nō sit in diuinis. ¶ P.oē indeterminatum se habz ad determinatū sicut possibile ⁊ māle: sed ꝑsona se habz ad hypostasim sicut ōterminatuz ad indeterminatum: vel sicut distinctuz ad distiguibile vt quidā dicūt: eo q ꝑsona ē hypostasis ꝓprietate distincta ad dignitatē ptinente. g̃ cū in dīnis nihil sit māle ⁊ potētiale vl icōpletū. videt̄ q in diuinis nō sit hypostasis.

Contra sicut supra dictū est. Idē dicūt greci hypostasim qō nos personaz: sed ꝑsona ꝓprie dicitur in ōo ⁊ pluraliter de tribus ⁊ singulariter de singulis. ergo ⁊ similr hypostasis.

Respondeo dōz q vt ex dictis pz ⁊ exȳbis Boe. hypostasis apō grecos ē ꝑncipalr i diuiduū subē: qō nos subam ꝑmā dicim⁹. B aūt est aligd cōpletum ⁊ distinctū ⁊ icōicabile in nā subē. vñ hypostasis dīna erit illud qō ē p se subsistēs distictū ⁊ icōicabile. Nihil aūt absolutū ē distictū in dīnis: sz solū id qō est ad aligd: ⁊ sic̄ eēntia ē ipm qō ē ſm rē ita realr relatio distinguēs ē ipm distictū. ⁊ cū relō sit idem ſm rem qō eēntia: ipm distictū relone erit idē ſm rez q subsistēs in eēntia vel nā dīna. ⁊ B significat nomen hypostasis. Unde dico q nomē hypostasis in diuinis significat relonē vt distictā per modū subsistētis in natura diuīa. vt dictū ē de nomine ꝑsone: sed differt: qz hypostasis de ratiōe sua nō includit ōterminatā rationē distinctiōis: sed nomē ꝑsone spālez icludit distinctiōis rationē: q ad dignitatē pertineat: ꝓut dicit gd subsistēs ī natura nobili. s. ītellectuali: quāuis B idē dicat nomē hypostasis ex vsu grecoz̄ vt Boe. dicit. Sed B nomē pr̄ vlterius significat distictuz exprimendo spālez ⁊ ōterminatā rationē distinctiōis ad nobilitatē ptinentē. s. relationem pr̄nitatis. Ex hoc pz q ista quatuoz se hūt ꝓsequēter. Hypostasis. n. dicit subsistens distictū quocūq; modo. Hypostasis dīna dicit subsistēs distictum relone: quia alia distictio nō pōt eē in diuinis. Persona dicit distictum distictiōe relatiōis ad dignitatem ptinētis. Pr̄ in dīnis dicit subsistēs distictuz relone ad nobilitatē ptinente q̄ est pr̄nitas.

Ad primuz igit̄ dōm q nomē rīdēs hypostasi lī gua latina. s. suba equiuocat̄ ad essentiam ⁊ ad subam ꝑmaz. ⁊ iō ne fieret occasio deceptiōis noluit Jero. vti nomie hypostasis añ notā ⁊ ōtermiataz eius significationē: ne ex distinctiōe hypostasis distictionem eēntie simplices heretici ōcipiēdo arguerēt. ¶ Ad scōm dōm q ēq̄uis ſm rem in diuinis nō sit aliquid sub alio vel substās aly per modū accītis: tm̄ intelligit̄ aligd substare ēq̄tum ad modū significādi ſz q ēt dicit Dam̄. q in diuinis q̄dam significāt id qō cōsequit̄ subaz vt bonitas sapia pr̄nitas ⁊ hȳ: ⁊ ſm B pōt dici ibi nomē hypostasis. ¶ Ad 3m dōm q hypostasis in deo est res nature. Sciēdum ē. n. q diuiduū subē dicit̄ duplr. Uel ex eo q substat nāe. Uel ex eo qō substat accītibus ⁊ ꝓprietatibus: ⁊ ēq̄tum ad vtrūq; pōt significari ꝑ nomē ꝑme itentionis vel ꝑ nomē scōe itentiōis. Per nomē ꝑme imposītionis significat̄ vt substat nāe B nomie res nāe. ⁊ ꝑ nomen scōe īpositionis B nomie qō ē suppositū. Silr īquātum substat ꝓprietati significat̄ nomie ꝑme īpositionis qō ē nomē hypostasis vel ꝑsone: ⁊ noie scōe īpositiōis qō ē singulare vt idiuiduū: q̄ cum ꝓprie nō sunt in dīnis: qz exprimūt ōterminatū modū distinctionis qui ē p mām: sed loco hoz̄ dī ibi icōicabile. Nec tm̄ opz q nā sit aligd simplicius ēq̄ ipsa res nāe: qz in simplicib⁹ ſm Anic. gdītas simplicis ē ipm simplr: sed differt tm̄ quātū ad mo^m significādi: qz gdītas significat̄ vt forma: ⁊ ipsa res simplr significatur vt subsistēs ⁊ distinctio in re nāe nō ē ex parte nāe: sed ex parte relonū oppositarū subsistētiuz in nā illa. ¶ Ad 4m dōm q ꝑsona vt dictū ē nō distinguit̄ in dīnis ex parte nāe: vel ex parte ipsi⁹ eē: sed solū ex pte ꝓprietatū. vñ illa noia q̄ dicunt̄ ſm respectum ad ꝓprietatem pluralr ꝑdicant̄ sicut hypostasis ⁊ ꝑsona. que aūt dicunt̄ per respectū ad eē ꝑdicant̄ singulariter vt subsistentia ⁊ eēntia: ēq̄uis nomē subsistētie apud vsum scōz̄ sumat̄ pro hypostasi vt ꝑus dictū ē. Sed q̄dam sunt nomina q̄ dicūt respectuz ad nām cōem: q̄ etiā pluralr ꝑdicant̄ vt res nāe ⁊ suppositū: qz quāuis nō dicāt respectū ad ꝓprietatē per modū forme: tm̄ inēq̄tū nominat aligd distinctū sub nā cōi significāt in diuinis relones vt subsistentes. Subsistētia aūt ⁊ eēntia nō noiant̄ distinctuz. vñ ēt per ꝑus sunt ī generib⁹ ⁊ spēb⁹ q̄ in idiuiduis ſz Boe. ⁊ iō si ꝓprie accipiant̄ plalr nō ꝑdicant̄ sic̄ ē apō grecos. ¶ Ad 5m dōm q hypostasis vt dcīm̄ ē significat in dīnis relonē per modū subē: qz sicut ꝓpter simplicitatez idē ē in deo essentia ⁊ esse: ita ēt idē est in eo relō distinguens ⁊ distinctū relone: sed differūt ſm modū significādi qui fundat̄ in re: qz vtrūq; nomē hz veā significationē suā in deo. ⁊ iō differūt ēt ēq̄tū ad mo^m supponēdi: qz supposito vno nō supponit̄ aliud. sicut. n. dicimus q de⁹ gnāt ⁊ deitas nō gnāt: ita dicim⁹ q hypostasis distinguit̄ ⁊ relatio distinguit. ¶ Ad 6m dōm q sicut nomē ꝑsone significat gd distinctū in dīnis: ita ⁊ nomē hypostasis: sz nomen ꝑsone determinat spālez modū distinctiōis. s. per ꝓprietez nobilē. qō nomē hypostasis nō ōterminat. vñ se hūt. q. sicut supi⁹ ⁊ iferius: sicut aliq̄ suba ē quodāmō magis cōis ēq̄ aligs hō. Sz ista ōtermiatio ⁊ idetermiatio cōis ⁊ ꝓpry in reb⁹ ꝓpositis reducit̄ ad māle ⁊ formale ſz rē: eo q ratio generis fluit a mā: ⁊ ratio dīe a forma vt dēz ē. sed in rebus simplicib⁹ nō hz aligd rīdens in re qō sit idēterminatū. q. māle: ⁊ forma adueniēte ōterminet̄: sz est solum ēq̄tū ad modū significādi inēq̄tum vtrūq; illorum ē vere significare in diuinis.

¶ Utrum remotis relationibus per ītellectū hypostases remaneant distincte. II.

A Dsecūdum sic ꝓcedit̄. vī q remotis relonib⁹ ꝑ intellm remaneāt hypostases distincte. Sicut. n. dīt Aug. In oi qō altez dī ē accipe aligd qō per se dī: qz relm nō ē relm tm̄ sed ēt est aligd. Si igit̄ hypostasis ſm relonē ad aliquid dī. vī q ꝑter ītellectuz relonis sit aliquid itelligere subsistens: ⁊ ita remotis ꝓprietatibus relatiuis per ītellectū. vī q remaneāt ipse hypostases subsistentes. ¶ P. hypostasis in diuinis est perfectioz ēq̄ sit in creaturis: sed in creaturis remoto ꝑ itellectum vel ſm rē B qō vna hypostasis ad aliam dicit̄ adhuc remanēt ipse hypostases: sicut soz. ⁊ plato. g̃ videt̄ q etiā in dīnis. ¶ Itē oē qō cadit in diffinitiōe alicui⁹ pōt ītelligi nō intellecto illo: sicut remoto ꝑ ītellectū rōnali per qō homo cōstituit̄: ītelligit̄ aīal qō in diffōne hominis ponit̄. sed p^a est hypostasis ꝓprietate distincta ad dignitatem ptinente: g̃ remota per ītellm ꝓprietate relīua. adhuc remanet hypostasis distincta. ¶ P. pr̄ hz q ē quis ⁊ q est pr̄. Aut igit̄ ab eodē. aut ab alio. Si ab eodē tūc cū pr̄nitate sit pr̄: pr̄nitate erit quis. ſz in filio nō ē pr̄nitas. ergo filiꝰ nō erit qs: qō est falsuz. g̃ opz dare altez: q nō ab eodē hēat. Remoto igit̄ a pr̄e B quo pr̄ dī. adhuc remanet qō est qs: ſz qs noīat hypostasiz. g̃ remota relone remanet hypostasis distincta.

Contra sicut dic̄ Aug. in oib⁹ pr̄ ⁊ fili⁹ vnū sūt. p̄ter ea q̄ ad aligd dn̄r. remoto igit̄ per itellm̄ b̄ q̄ pr̄ ad alterū dr̄: remanet solū id in q̄ pr̄ ⁊ fili⁹ vniunt̄: ſz b̄ nō p̄t eē distinctus in dīnis. g̃ remota relone p itellm̄ nō remanēt hypostases distincte. b̄ idez vr̄ per Boe. q dic̄ q⁹ in dīnis sola relo multiplicat trinitatē.

Respondeo dom̄ q⁹ duplex est opio. Quidā dn̄t q⁹ sicut ē in creaturis q⁹ remotis relatiōib⁹ ⁊ ppietatib⁹ remanēt ipse hypostases seipsis distincte: ita ē ēt in dīnis. Un̄ dn̄t q⁹ abstracta psonalitate .i. relone cōstituēte psonā remanet hypostasis. Sz b̄ nō vr̄ posse stare fm fidei suppōnē. ppter duo. P̄mo qz cum pl'alitas semp causet ex aliq̄ distinctiōe. ⁊ distinctio oīs vl'ē p eēntiā vel p q̄titatē vel p relonē: impol'e ē in ōo eē aliquā distinctionez nisi quā cāt relo. vñ remotis relonib⁹ p itellm̄ sil'tollit̄ ipse itells distinctiōis. 2º qz in dīnis nihil p̄dicat̄ sicut accn̄s vel sic̄ forma iberēs alicui p̄existēti. vñ gcgd significat̄ per modū forme totū ē subsistens. Un̄ sicut remota eēntia p itellm̄ nō remanet aligd. q. recipiēs illam eēntiā: qz ipsamet eēntia ē subsistēs. ita etiā remota bonitate per itellm̄ nō remanet aliquid. q. recipiēs bonitatē: qz ipsa bonitas ē subsistēs. ⁊ sil'r remota relatione p itellm̄ nō relinquit̄ aliquid. q. substratū illi relationi: ſz ipsamet relo ē res subsistēs. Un̄ abstracta relatione ppie loquēdo nihil manet neq; absolutū neq; relatum: neq; hypostasis neq; eēntia. Sz verum ē q⁹ essentia p̄t itelligi nō itellecta bonitate vt dic̄ Bo. li. de hebdo. ⁊ simil'r p̄t itelligi eēntia nō itellecta p̄nitate vl'relatione. sic̄ iudei itelligūt ſz nō p modū abstractiōis: sed nō p̄t itelligi q⁹ in dīnis remoueat̄ relo ⁊ remaneat aliquid subsistēs reloni: qz ipsamet ibi subsistit. Et iō concedimus cū alys q⁹ remota relone nō manet hypostasis distincta in dīnis: tum qz nō manet distinctio: tum qz nō manet subsistēs reloni. Sz verūz ē q⁹ si numq̄ eēnt relones quas fides distinguit ōs eēt ⁊ subsistātia ⁊ p⁹ ex b̄ q⁹ subsisteret in eē suo ⁊ subsistaret ppietatibus eēntialibus quibus ab eēntys alys distingueretur.

Ad primū igit̄ dom̄ q⁹ in dīnis ē accipe ⁊ absolutū ⁊ relatū: ſz relo non aduenit absoluto sic̄ distīguēs ipm ſz p oīmodā idētitatez rei. Sz id qd distīguit̄ relone ē ipsa relo. ⁊ b̄ p̄t significari p modum subsistēt̄. ⁊ sic significat̄ noīe p⁹ vl'hypostasis: vt p3 ex dictis. Ad 2m̄ dom̄ q⁹ in creaturis hypostases distīguuntur p mām: ⁊ ppietates diuerse sūt oñdētes distinctiōez. ſz in dīnis hypostases nō distīguunt̄ nisi p relonem: qz nō ē ibi iuenire aliquā realē alietatē: nisi q̄ est fm oppōnē relatiuā. vñ sic̄ in creaturis subtracta p intellm̄ diuisione māe ⁊ q̄titatis nō remanēt hypostases distincte. ita ēt i dīnis subtracta oppōne relatiua. Ad 3m̄ dom̄ q⁹ hypostasis ponit̄ in diffōne p⁹. qz p⁹ addit aliquid supra hypostasim nō quidem relatiōe: qz relatio ē ō itellectn hypostasis dīne sic̄ de itellectu p⁹: ſz addit ōterminatā rōnem relonis. s. ptinēs ad dignitatem. ⁊ iō remota relone neq; hypostasis itellus neq; psone manet in dīnis: qz ēt ex b̄ ipso q̄ ponit̄ hypostasis dīna ponit̄ subsistēs in ppetate nobili. Un̄ rō nobilitatis quā addit psona includit̄ in b̄ q⁹ est dīna hypostasis. vñ sicut hypostasis humana nihil minus dicit q̄ p⁹: ita nec hypostasis dīna. Ad 4m̄ dōz q⁹ pr̄nitate bz pr̄ q⁹ ē quis ⁊ q⁹ est pr̄. Non tñ sequit̄ q⁹ filius non sit quis: qz b̄ q̄ pr̄ bz pr̄nitatem filius habz filiatione q̄ ēt est relo. Un̄ abstracta relatione neq; pr̄ ē quis neq; filius ē quis: ſz tñ vterq; ē quis sua relone: sic̄ vterq; est persona sua personalitate: ⁊ tamen psonalitas vnius nō est psonalitas alterius. ⁊ b̄ q̄ūo sit p3 ex p̄dictis de cōmunitate persone. ¶ Questio. II.

Deinde querit̄ ō ppetatib⁹. ¶ Et circa b̄ q̄runt̄ tria. p̄ an relones sint i dīnis. 2º vtr̄ solis rōnibus oīgis psone distīguant̄. 3º ō nūero relonū notionū ⁊ ppetatū: ⁊ q̄liter b̄ differāt.

¶ Utr̄ relones dīne sint oīno nihil. I.

Ad primū sic̄ pcedit̄. vr̄ q⁹ in dīnis relatiōes oīno nihil sint. Sic̄ .n. dic̄ Boe. lib. de tri. Cūcta q̄ in dīnā p̄dicatione veniūt mutant̄ in subaz. ad aliquid vo oīo nō p̄dicat̄: ſz gcgd ē in ōo p̄dicat̄ de ipso g̃ relones nō sūt in ōo. ¶ P̄. ipse dic̄ q⁹ relones gbus pr̄ referūt ad filium ⁊ filius ad p̄rem sunt sil'es relonib⁹ quibus aligd ad seipm referūt: vt cū dicit̄ idē eidē idem. sed tales relones nihil fm rē ponunt in eo de quo dn̄r. vt vr̄ dicere p̄bs in. 5. metaphy. ſz sūt solū fm itellm̄. g̃ vr̄ q⁹ relatiōes nō sūt real'r in ōo. ¶ Itē oē qd̄ aduenit alicui: ⁊ recedit: ex sola habitudine alteri⁹ ad ipm̄ sine oi sua mutatione nō ponit aligd in ipso. Nihil .n. p̄t aduenire alicui de nouo sine sui mutatiōe vl'p se vl'p accn̄s: ſz relones b̄ mō aduenīūt ⁊ recedūt: sic̄ p mutationē alteri⁹ efficitur colūna imobilis dextra ⁊ sinistra: sicut mortuo filio aliquis desinit eē pr̄ nulla mutatione circa ipsum facta. g̃ vr̄ q⁹ relationes h⁹ oīo nihil sunt in diuinis. ¶ P̄. si relo ē in dīnis: aut ē idē qd̄ eēntia. Aut aliō. Si idē qd̄ eēntia tunc cū eēntia sit vna in oībus: ⁊ relatio erit vna in oib⁹: vel si psone distinguun t̄ relonib⁹ distinguētur ēt in eēntia qd̄ ē heresis arry. Si aliud. g̃ facit cōpositiōez cū eēntia: qd̄ nō p̄t eē. g̃ relatio oīo nō ē in diuinis. ¶ Itē simplicissima seipsis distīguunt̄: ſz persone diuine sunt simplicissime. g̃ seipsis distīguunt̄. g̃ videt̄ q⁹ nō distinguantur aliquibus relationibus.

Contra oē qd̄ ē in ōo vel ē absolutū: vel est ad aliqd̄ aliud. ſz psone dīne nō distīguunt̄ in aliquo absoluto: qz in absolutis tres persone vnū sunt. g̃ vl'non distinguunt̄ vl'relationibus distinguunt̄. si igit̄ relationes nō sunt realiter in diuinis: sed fm rationē trī: tūc pr̄ ⁊ filius nō real'r distīguunt̄: ⁊ ita sequet̄ heresis sabelly. opz g̃ relones in dīnis ponere. ¶ P̄. pr̄ referūt ad filiū ⁊ ad spūm scī̄: ſz nō eodē mō ad vtrūq; qz ad vnū gnān do ad aliūm spirādo. g̃ vr̄ q⁹ oporteat in vna psona significare plures relationes gbus ad alterā referat̄: sicut in vna eēntia plures psonas. g̃ sicut in diuinis nō tñ ponimus eēntiā: ſz ēt psonas: qz iuenim⁹ plures psonas i vna eēntia: ita opz ponere ēt relationes.

Respondeo dom̄ q⁹ apud oēs catholicos certū ē relones eē in dīnis. Sz in pōne relationum iueniunt̄ diuerse doctoz sīe. Quidā dixerūt vt pozetani q⁹ relationes in dīnis sunt tñ assistentes. Quidam vo dixerunt q⁹ relones in diuinis sunt ipse psone: ⁊ q⁹ aliquādo in abstracto significant̄: b̄ ē solū ppter mo⁹ loq̄ndi: sicut dicimus rogo benignitatem tuaz. i. te benignum. ⁊ simil'r resoluende sunt oēs ille locutiōes in quibus relones vl' ppietates in abstracto dicunt̄. Alij dn̄t q⁹ relones sunt psone ⁊ sunt in psonis etiaz fm ytatem rei ⁊ nō solum quātuz ad modū loq̄ndi. ⁊ oēs isti fm aliquid verū dixerūt. Sz tñ yltima opinio cōtinet totā veritatē. Et ad hui⁹ itellm̄ sciēduz ē q⁹ vt supra dictum ē. i relone sicut in oībus accn̄tibus ē duo ꝯsiderare. s. eē suū fm q⁹ in subo fundat̄ fm q⁹ ponit aliquid in ipso. put est accn̄s. ⁊ rationē suam fm quā ad aliud referūt. ex qua in gñe ōterminato colloceāt. ⁊ ex hac rōe nō habz q⁹ ponat aliquid in eo de quo dr̄. sicut oēs alie forme absolute ex ipsa sua ratione hnt̄ q⁹ aliquid in eo de quo dicuntur ponant. Et ideo iueniunt̄ q̄dam relationes nihil ponentes

in eo de quo dr̃. Et B attẽdẽtes gdã pbi dixerũt q relo nõ est aliqõ vnũ gen⁹ entiũ nec ẽ aligd in rep nã: sz ẽ tñ gdã respect⁹ respersus in oib⁹ entib⁹.7 q relones sũt de intentiõib⁹ scõis q̃ nõ bñt esse nisi in aia. Cui ẽt poretanorum opio ꝓsentire vr̃. Sz B falsuz est:qz nihil quod ẽ ens tñ in aia in genere determiato collocaf. Uñ distinguendũ est iter relones. Quedaz.n. sũt q̃ bñt aligd in re supza qõ esse eop fundaf. sicut equalitas fundaf supza quantitatẽ:7 bꝺ relationes aliquid realr in re sunt. Quedaz vo sũt q̃ nõ bñt fundamẽtũ in re de q̃ dr̃: sic dextrũ 7 sinistrũ in illis in gb⁹ nõ sũt ꝺtermiate iste pones fz näz sic i ptib⁹ aialis. Ibi.n.s.in aiali iste relones realr sũt: qz fundanf i diuersis vtutib⁹ ꝺtermiataꝝ ptiũ: sz in alys ñ sũt nisi fz rõnẽ habitudis vni⁹ ad altep:7 iõ dr̃ relones rõnis. Ex B ꝓtigit q̃tuoz modis.s.q sint relones rõnis 7 nõ rei. Uno⁹ vt dcm̃ ẽ.q̃ relo nõ bz aligd in rei nã supza qõ fundef:7 ide ẽ q q̃q ꝓtingit q relo realr ẽ in vno 7 nõ in altero:qz i vno bz motũ quẽdã supza quẽ fundaf quẽ nõ bz in alio:sic ẽ in oib⁹ illis relonib⁹ gb⁹ ꝺs ad creaturã referf:q̃ gdẽ realr sũt in creatura 7 nõ i ꝺo. Scꝺo mõ q̃ relo nõ bz aliquã realẽ diuersitatẽ iter extrema sic relo identitatis:7 iõ B nihil ponit fz rẽ sz solũ fm rõnẽ:vt cuz dr̃ idẽ eidem idez. Tertio mõ q̃ ꝺsignaf relo aliq entis ad nõ ens:vt cũ dr̃ q nos sum⁹ ꝓzes illis q futuri sunt. ista.n.ꝓzitas nõ est aliq relo fm rẽ sz solũ fm rõnẽ:qz relatio realr exigit vtrũq extremop i actu. Quarto mõ q̃ ponif relo relonis. ipsa.n. relo p seipaz referf. 7 nõ p aliã relonẽ. vñ in creaturis pr̃nitas nõ ꝓũgit subo p aliquaz relonẽ mediã. Et hos vltimos duos modos ponit Auic. ꝑmi duo pñt ẽt exbi ex verbis pbi. Cuz igit iste relones pr̃nitas 7 filiatio bẽant fundamẽtũ aliqꝺ i re.s.ipaz nãm q̃ cõicaf fm cõicatõez nãe:cõstat q sũt realr in deo:7 pp simplicitatẽ sũt idẽ qõ psone in gb⁹ sũt: 7 pp vtatẽ relonum oz q alio⁹ significenf. Primi igr attẽdẽtes in relonib⁹ solũ id qõ ad altep ẽ 7 nõ fundamẽtũ qõ bñt i re: dixerũt relones assistẽtes esse q̃si ex habitudie alteri⁹ aduenientes. Scꝺi attẽdẽtes fundamẽtũ rei 7 simplicitatez dinã dixerũt q relones nõ sũt in psonis sed sunt ipse p⁹. Terty aũt ꝓsiderãtes vtrũq dixerũt q sũt in psonis pp verã rõnẽ relonis:7 q tñ sunt p⁹ ꝓpter simplicitatez: sic deitas est in deo:7 tñ est deus.

Ad primuz gꝺom q dictũ Boe. intelligif de ad aligd ꝓput ad altep ẽ. sic.n. nõ ꝑdicat aligd in re de q̃ dr̃: sz ponit aligd extra: sed tñ alique relationes q̃tũ ad esse suũ aliquid in re de q̃ dicunf ponũt.

¶ Ad 2m dom q in relone idẽtitatis duo est cõsiderare .s. illud respectu cui⁹ dr̃ identitas. s. ipsa eẽntia: sicut eq̃litas respectu q̃titatis. 7 id cui⁹ est idẽtitas qꝺ dr̃ idez fm vnam eẽntiã. sicut eq̃le qꝺ bz vnam q̃titatẽ. Et qz etiaz vnũ numero est eẽntia quã pr̃ filio cõicat. iõ silitudo est barũ relonũ cũ relone idẽtitatis: q̃tũ ad id cui⁹ respectu dr̃: sz nõ est q̃tuz ad ea q̃ iuicẽ referunf fm illud. vñ ẽt filius nõ dr̃ idẽ pri masculine sed neutralr. ¶ Ad 3m ꝺoz q q̃cũq aliquid qõ est de rõne rei tollif opz q ipsa res auferaf sicut remoto rõnali destruit homo. Ad rõnem aũt relonis q̃ bz fundamẽtuz in re duo cõcurrunt. s. fundamentũ rei qõ est quãtitas q̃ est cã b⁹ relonis. est etiam aliud de rõne eius. s. respectus ad altep. 7 vtroq mõ cõtingit in realib⁹ relonibus destrui relonez. vel p destructionẽ quãtitatis. vñ ad hãc mutationẽ quãtitatis segf p accñs mutatio relonis. vel ẽt fm q cessat respect⁹ ad alterum remoto illo ad qõ referebaf: 7 tunc relo cessat nulla mutatione facta in ipsa. vñ in illis in gb⁹ nõ ẽ relo nisi fm bũc respectum veniunt 7 recedunt relones sine aliqua mutatione eius qõ referf. ¶ Ad 4m dom q relo realr est idẽ qõ eẽntia: sz dr̃nt solũ rõne:sic ẽt bonitas ab eẽntia:7 ex illa rõne relo bz q distinguat in dinis:qõ nõ cõuenit eẽntie. ¶ Ad 5m dom q ẽt pc dine seipsis distinguunf inquãtũ psone fm rẽ sunt ipse relones. Sz sic pso na q̃tũ ad modũ significãdi nõ ẽ idẽ qõ relo:ita ẽt seipis nõ distinguunf sz relonib⁹:sic ꝺs p seipsuz ẽ ꝺs:q̃uis deitate sit deus:qz ipse est sua deitas.

¶ Utz relones originis distiguãt hypostases. II.

AD secũdum sic ꝓcedif. vr̃ q relones originis nõ distinguãt hypostases. Qõ.n. sz itellin segf subam nõ põt eẽ pn̄m alicui⁹ distinctiõis in subys:sed relo ẽ de assequẽtib⁹ subaz i ꝺo saltẽ fz itellectũ sic bonitas 7 sapia:vt dic Dam̃. cuz igit hypostasis sit suba vr̃ q distinctionẽ hypostasũ relo nõ facit. ¶ Pꝺo ꝺo distiguẽtiũ ꝺz rndere ordini distinctionũ:sz iter oes distinctiões rep pu ẽ distinctio dinap psonap cũ sit ꝓcessio psonap cã ꝓcessiõis creaturarũ:vt supza habitũ ẽ. gvr̃ q cũ pmũ in entib⁹ sit suba:q pn̄m illi⁹ distinctiõis nõ sit relatio sz suba. ¶ Itẽ relo nõ bz vtutẽ distiguẽdi nisi fz q bz oppõnis rõnẽ:sz rõnẽ oppõnis nõ bz nisi fm q ad alterum est. g nõ distiguit nisi fm q ad alteruz ẽ. sz fm q ad alteruz ẽ nõ bz relo q sit res aliqua vl suba vel hypostasis. g relo nõ poterit facere distinctionẽ realem hypostasuz. ¶ Pꝺ. cũ multe sint alie relones q̃ relones originis. q̃re fm eas tñ dine pc distiguunf: qz in dinis est iuenire ẽt equalitatẽ 7 silitudinẽ 7 bꝺ: q̃ relones q̃ꝺaz sunt. vñ si iste nõ distinguũt vr̃ eadez rõne qõ nec ille.

Contra mime distictõi ꝺz rndere p pn⁹ illud qõ mi nimũ bz ꝺ ente:7 qõ mĩmã ꝓpõnẽ facf. Sz iter oĩa alia relo ẽ ꝺbiliozis eẽ. vt dic Lõ. io. meta. adeo q gdã reputauerũt eã eẽ de itẽtiõib⁹ scõis vt dcm̃ ẽ. g vr̃ q maxime ꝓpetat ad distinctionẽ psonap.

Respondeo ꝺoz q gdã dñt q pn̄m distictiõis hypostasiuz dinap nõ ẽ relo:imo hypostases seipsis distinguunf p solam originẽ:relones autez manifestãt distinctionẽ:sicut in creaturis ꝓprietates nõ faciunt differre fm numeruz:imo talis dria causaf ex diuisione mãe:sz ꝓprietates tñ manifestãt eam. Sz B nõ põt eẽ. Quia q̃ seipsis distinguunf ex seipsis bñt aliquaz rõnẽ distinctiõis:sicut suba distinguif a quãtitate per id qõ ẽ in intellectu vtriusq:qõ ẽ eẽ subsistẽs:7 esse mensuram 7 bꝺ. Si aũt considerenf due hypostases. hypostasis inquãtũ hypostasis nõ habz in intellectu suo vñ ab alia distinguaf cum vtraq sit hypostasis. g opz q B habeat inquãtum ẽ hypostasis per aliquã ꝺterminationẽ in ipa: vel fm determinataz mãm sicut in creaturis qõ non põt eẽ in deo: vel fm aligd aliud. Si aũt dicaf q B ẽ sola ozigo per quã determinate efficif B hypostasis. Aut per ozi ginem itelligif ipsa relo originis. 7 B ẽ qõ ponimus. Aut ozigo vt significaf per modũ opatiõis. 7 sic nullo mõ bz q distinguat hypostases:imo q sit ab hypostasi distincta: qz ois operatio est idiuiduoz distinctoz fm pbm. Et ideo dicimus q nihil aliud ẽ pncipiuz distinctionis in dinis nisi relatio. Cuius rõ ẽ:quia ois distinctio vel diuisio ẽ vel per quãtitatẽ vel p fozmã fm pbm. 5. metaphy. Scõm q̃titatẽ vel mãm diuisio in dinis nõ ẽ:cum nõ sit ibi quãtitas 7 mã. Ois aũt distinctiõis formalis pncipiũ ẽ aliqua oppõ. vt largo mõ sumaf oppositio fm q ẽt imperfectum 7 pfectũ opponunf inq̃tuz in vno ẽ negatio vel ꝑuatio alteri⁹. In oibus aũt oppõnib⁹ alterũ ẽ vt pfectum:alteruz vt iperfectũ pter relonẽ:qꝺ pz per se in affirmatiõe 7 negatiõe 7 ꝑuatiõe 7 hitu. Patz ẽt in ꝺrietate:qz fz pbm pb. p. Semp altep ꝺrioꝝ ẽ sic nobili⁹ 7 alterum sic vili⁹:7 sic ꝑuatio: vt albũ 7 nigrũ frigiduz 7 calm

ꝛ hꝺoia. ꝛ ideo nulla talis distinctio põt eẽ in dīnis vbi ẽ oīmoda pfectio. Jn relatiuis aũt neutrum est sic ꝑuatio alteri⁹ vel defectũ aliquẽ iportãs. Cui⁹ rõ est: qz in relatiuis nõ est oppõ fm id qꝺ relatiuũ in aliꝙ est: ſz fz id qꝺ ad aliꝺ ꝺr. Uñ q̃uis vna rel'o hẽat annexã negõez alterius rel'onis in eodẽ suppoſito: nõ tñ ista negõ iportat aliquẽ defectũ: qz defect⁹ nõ ẽ nisi fz aligd qꝺ i aliꝙ natũ ẽ eẽ. vñ cũ id qꝺ hz oppõnẽ relatiuã ad ipz fm rõnẽ oppõnis nõ ponat aligd: ſz ad aligd: nõ segt iperfectio vl' defect⁹: ꝛ iõ sola tal' oppõ ꝯpetit distictiõi ꝓsonaruꝫ.

Ad primũ igit dõz ꝙ rel'o dīna hz aligd inq̃tũ ẽ rel'o: ꝛ aligd inq̃tũ ẽ dīna. inq̃tũ. n. diuina hz ꝙ sit subſistẽs hypoſtasis: qz ibi nihil ẽ accñs nec aliꝙ forma iherẽs nõ subſistẽs. vñ q̃uis ex B qõ ẽ rel'o ñ hẽat ꝙ distiguat hypoſtasim: qz sic ois rel'o B faceret: tñ hz B inq̃tũ ẽ rel'o dīna. sic. n. nõ assegt ſubaz imo est ipsa ſuba. ¶ Ad 2ᵐ dõm ꝙ ordo distictiõis põt duplr ꝯsiderari. Uel q̃tũ ad q̃titatẽ distictõis. Uel q̃tũ ad dignitatez ꝛ cãlitatẽ. Si q̃tũ ad q̃titatẽ distictiõis. sic distictio dīnaꝝ hypoſtaſum ẽ mīma distictio realꝭ q̃ possit esse vt supra habitũ ẽ. ꝛ iõ tali distictiõi ꝯpetit ens minimum. ſ. rel'o. Sz q̃tũ ad ordinẽ dignitatis ꝛ cãlitatis illa distinctio excellit ocs distinctiones. ꝛ silr rel'o q̃ est ꝑnᵐ distinctionis dignitate excellit omne distinguens qõ ẽ in creaturis. nõ qꝺem ex B ꝙ est rel'o: sed ex B ꝙ est rel'o dīna. Excellit ẽt cãlitate: qz ex ꝓcessione personaruꝫ diuinaꝝ distinctaruꝫ causaꝫ ois creaturarum ꝓcessio ꝛ multipli⁹ vt supra habitũ est. ¶ Ad 3ᵐ dõm ꝙ q̃uis rel'oni ex hoc ꝙ ad alteꝝ ꝺr nõ debeaꝫ ꝙ sit res q̃dã. ẽ tñ res aliꝙ fm ꝙ hz fundamẽtũ in eo qõ referꝫ: ꝛ ex B vlteri⁹ hz inq̃tũ ẽ dīna ꝙ sit hypoſtasis vel ſuba: ꝛ iõ faꝯ realẽ hypoſtasiuz distictionẽ: sic sapia ex B ꝙ est sapia nõ hz ꝙ sit ſuba. ꝛ tñ qz sapia dīna ẽ ſubaꝫ ꝺs ſubalr ẽ sapiẽs. Et iõ ꝯsiderãdũ ẽ ꝙ vbi ẽ rel'o fz habitudinẽ tñ ꝛ nõ fz aliqꝺ eẽ nãle ibi ñ regrif distictio suppoſitoꝝ fz rẽ ſz solũ fz rõnẽ: vt cũ ꝺr idẽ eidẽ idez. Qñ aũt ẽ ibi rel'o nõ solũ fz habitudinẽ: ſz fz eẽ nãle regrif distictio suppoſitoruz ẽt realr: vt eq̃lis equali eq̃lis. Sz vbi ipsa rel'o nõ tñ ẽ realr: ſz ẽt est ipsa ſuba relati ibi nõ tñ requirit: ſz faꝯ ẽt suppoſitoꝝ distinctionẽ. ¶ Ad 4ᵐ dõz ꝙ qz rel'o nõ hz esse nãle nisi ex B ꝙ hz fundamentũ in re: ꝛ ex B collocaꝫ in gñe: inde est ꝙ dñie rel'onũ eẽntiales sumunt fz dñias alioꝝ entiũ. vt ꝑz ex pho. 5. metaphy. vbi ꝺic ꝙ q̃daz fundanꝫ supra q̃titatem ꝛ q̃dã supra actionẽ: ꝛ sic de alys. Inde est ꝙ fm ordinem eoꝝ in qbus fundanꝫ rel'ones. est ẽt ordo rel'onũ. Sicut g̃ videmus in his que distinguunꝫ per essen..iã ꝙ ꝑnª ſubẽ sunt distinguẽtia vt mã ꝛ forma. ꝛ alie res accidentales sunt signa manifestãtia distictionẽ. ita ẽ in his q̃ distinguunꝫ p rel'onẽ: ꝙ rel'ones q̃ fundanꝫ supra nãm rei sũt distiguẽtia: ꝛ alie rel'ones sũt signa distictiõis. Relatiões aũt hñtes fundamẽtũ in nã rei sũt rel'ones originis. pñitas. n. fundaꝫ in cõicatiõe nãe: ꝛ iõ sci ponunt ꝙ pñitate ꝛ filiatiõe pr̃ ꝛ fili⁹ distinguunꝫ. Sz eq̃litas ꝛ similitudo demõstrant distictionẽ. vñ Dyla. supra per silitudinem dīnaꝝ ꝓsonaꝝ distinctionẽ ꝓbauit.

¶ Utrum notiones sint tñ quinq̃. III.

B tertium sic ꝓcedit. vr̃ ꝙ nõ sint tñ qnq̃ notiões. ꝙ eniz inascit alicui ex sola habitudie alteri⁹ ad ipz multiplicaꝫ fm multitudinẽ eoꝝ q̃ ad ipsuz ꝯparanꝫ: qz ad multiplicationẽ cãe segt plãlitas in effectu: ſz rel'ones inascunꝫ ex sola habitudie alteri⁹ ad aliquẽ. g̃ tot erũt rel'ones in deo quot sũt creature q̃ ꝯparationẽ ad ipz hñt. ¶ ꝑ. i deo fuerũt ab eterno fm Aug. rõnes rex creandaꝝ q̃ nõ ꝺrnt abiuicez nisi relationibus fm respectũ ad creaturam. g̃ vr̃ ꝙ quot sunt creature quaꝝ rõnes sunt in deo: tot sũt ibi etiã rel'ones. Jtẽ dīne ꝑsone nõ tñ cõparanꝫ adiuicẽ fm nãz quã vna ab alia accipit: ſz ẽt fz alia attributa: ſz in oib⁹ illis ꝯparationib⁹ itelliguntꝫ aliq̃ rel'ones vel eq̃litatis vel silitudinis. g̃ vr̃ ꝙ tot sint rel'ones quot sũt ibi attributa. ¶ ꝑ. ex oi opatiõe inascit aliq̃ opantis rel'o ad id circa qõ est opatio: ſz in deo fm rõnẽ distiguunꝫ pl'es opatões: vt est velle itelligere ꝛ hꝺ. g̃ sic opationẽ gnãtiõis ꝯsequuntur fm itellectũ rel'ones originis: ita ꝛ ad alias opatiões cõsequenꝫ alie rel'ones: sic itelligẽtis ad itellectũ: ꝛ volẽtis ad volitum: ꝛ ita multiplicabunꝫ rel'ones fm numerum operationũ. ¶ Jtẽ sicut ꝑr̃ ꝛ filius cõueniũt in B ꝙ ꝯparanꝫ ad ſpũz scũz vt ꝑnᵐ. ita fili⁹ ꝛ ſpũs scũs ꝯueniũt i B ꝙ ꝯparanꝫ ad ꝑez sicut ad ꝑnᵐ. Sz cõis spiratio ẽ q̃daz rel'o ꝯueniẽs ꝑri ꝛ filio. g̃ esse a ꝑre erit alia rel'o cõis filio ꝛ ſpũi scõ: ꝛ ita sunt pl'es q̃ quinq̃.

Econtra vr̃ ꝙ sint pauciozes qz vt ꝺcm̃ est ꝓprietates sũt subſistẽtes pᶜ. g̃ sũt ibi ꝑsonates tot quot sũt ꝑsone subſistẽtes. ſz ꝑsone subſistẽtes nõ sũt nisi tres. g̃ ꝓprietates nõ sunt nisi tres.

Respondeo dõm ꝙ notionis ꝓprietatis ꝛ relationis dr̃ia põt tripliciter assignari. Primo quãtũ ad rõnez significatiõis. ꝛ sic sciendũ est ꝙ paternitas dicit rel'o fm ꝙ ad filiũ referꝫ. ꝺr̃ aũt ꝓprietas inquãtũ soli patri ꝯuenit. ꝺicit notio inq̃tuz est ꝑnᵐ formale inotescendi patrez. Scõo q̃tuz ad ordinẽ itelligendi: qz cũ nihil possit esse ꝑnᵐ inotescendi aligd nisi sit sibi ꝓpriũ. Jntellectũ notiõis ꝑcedit itellect⁹ proprietatis: qz ꝓprietas nõ cõuenit nisi rei distincte ab alys: ꝛ distinctio in dīnis nõ est nisi per oppõnẽ rel'onis: itellectũ ꝓprietatis in dīnis ꝑcedit itell's rel'onis. 3° q̃tũ ad nũerũ. qz notiões sũt qnq̃. ſ. pñitas: filiatio: ꝓcessio: inascibilitas: cõis spiratio. Paꝝ ãt q̃tuz tñ sũt ꝓpetates: q̃ vni pᶜ tñ ꝯueniũt. ſ. pñitas inascibilitas q̃ cõueniũt tñ ꝑri. filiatio q̃ ꝯuenit tñ filio. ꝓcessio q̃ conuenit tñ ſpũi scõ. Cõis aũt spiratio nõ põt ꝺici ꝓpetas simplr: qz conuenit duab⁹ ꝑsonis: ſz fm qꝺ: fz ꝙ aligd ꝺr̃ eẽ ꝓpriũ ad aligd. est. n. ꝓpriũ ꝑris ꝛ filij respectu ſpũs scī. Paꝝ etiã notionũ q̃tuz sũt tñ rel'ones. ſ. pñitas: filiatio: ꝓcessio: cõis spiratio. Innascibilitas nõ ꝓpe ꝺr̃ rel'o nisi p reductiõez fm ꝙ negõ reducit ad gen⁹ affirmatiõis. vt nõ hõ ad genus bois. Paꝝ aũt ꝓpetatũ vel notionũ vel rel'onũ tres tñ sr̃ ꝑsonales. ſ. ꝛstituẽtes ꝑsonas. vñ hñt q̃si actũ dñie ꝛstitutiue. ſ. pñitas filiatio ꝓcessio. Alie due sunt ꝓprietates ꝑsone: ſz nõ ꝑsonales. Paꝝ aũt notionũ gnq̃z sufficientia sic ꝑz. Ad B. n. ꝙ aliquid ꝺicatur notio ꝑsone tria regrunt. Primo ꝙ ad originẽ ptineat: qz rel'onib⁹ origis ꝑsone distinguunꝫ. 2° ꝙ ptineat ad dignitatẽ: qz pᵃ ẽ hypoſtasis distincta ꝓprietate ad dignitatez ptinẽte. 3° ꝙ ꝺicat aligd spãle: qz cõe nõ ẽ sufficiẽs ꝑncipiũ inotescendi. Dico igit ꝙ ptinẽs ad originez põt significari vl' affirmatiue vel negatiue. Si affirmatiue vel ꝺicet fm rõnẽ ꝑncipij. vt a quo alius. Uel fm rõnẽ ei⁹ qõ ẽ a ꝑn°. vt qui ab alio. Utrũq; istoꝝ ꝺicit originẽ in cõi. vñ neutruz põt esse notio. Opz g̃ ꝙ determinet fm spãlẽ moᵐ originis q nõ est nisi duplr vt supra ꝓbatũ ẽ. ſ. p modũ nãe ꝛ p moᵐ amoris. ꝛ fm vtrũq; habemus duas rel'ones. vnã q̃ designat rõnẽ ꝑncipij. ꝛ alterã q̃ designat rõnez eius qõ est a ꝑn°. ꝛ sic sunt q̃tuor notiões. ſ. pñitas ꝛ filiatio q̃tum ad modũ originis nãe. ꝓcessio ꝛ cõis spiratio quãtuz ad modum originis amoris. Si significaꝫ negatiue vel negaꝫ ratio ꝑncipij vel rõ eius qõ est a principio. Si negaꝫ ratio ꝑncipij nõ est ad dignitatez ptinẽs: ꝛ ideo nõ põt esse notio ſpũs san. nec esse ꝑncipium alicuius ꝑsone diuine.

Si negaꝛ rō eius qō est a ꝓncipio. Aut ī spāli. Aut ī gnāli si in spāli nō pōt eē notio: qz ⁊to affirmatio ē magis spālis tāto notio opposita est magis cōis: sicut nō bō est magis cōis ⁊ nō aīal: qz oē nō aīal est nō bō: sed nō ꝛuerti. Si in gnāli sic erit negatio spālis ⁊ ad dignitatē ptinēs. vñ faciet notionē prīs q̄ est inascibilitas q̄ significat non esse ab alio ſm q ē ꝓprietas prīs. q̄re aūt dicaꝛ inascibilitas per ꝓuationē natiuitatis spāliter ifra dicet.

Ad primuz igiꝛ dōz q ꝛelones ille q̄ significanꝛ in deo ex habitudie creaturaruz ad ipz nihil realr ponūt in deo: vt ex ꝓdictis pz. ⁊ iō nō segt q ſm ℔ in ifinitū multiplicenꝛ ꝛelones realr in deo exīstes. ¶ Ad 2m dōz q ꝛelones ille ſm q̄s attēdiꝛ distictio idearū nō sūt fundate ī eē dīno: ſz in itellectu ei⁹. vñ realiter nō bñt eē ī deo: ſz solū sūt itellecte ab ipso sic forma asini ⁊ forma eq ⁊ hō. ⁊ nō sic bonitas ⁊ sapia in ipso bñt esse. ¶ Ad 3m dōz q eq̄litas ⁊ silitudo nō addūt aliquaz ꝛelonē realē sup prnitatē ⁊ filiationez. ⁊ rō b⁹ ifra dicet. 31. di. ¶ Ad 4m dōm q ꝛelones gb⁹ nō subest aliq̄ realis distictio in re q̄ referr nō est ꝛelo realis. Uñ qñcūq aliq̄ operatio reflectiꝛ in suppositū operās ex reali operatione nō inascit aliqua realis ꝛelo: sed rōnis tm̄: ⁊ ideo cum dr q de⁹ vel aīa itelligit se nō ipoꝛtaꝛ ibi aliq̄ realis relatio sed rōnis tm̄. ¶ Ad 5m dōm q esse ab aliquo non dic determinatū modū oꝛiginis: ⁊ iō nō dic spāle notionē ſz saluaꝛ in duabus notionib⁹. ſ. filiatiōe ⁊ ꝓcessione: cum gb⁹ nō ponit ī nūerū: sic nec aliqō cōe cū ꝓꝛys q̄ sub eo ꝛtinenꝛ: ſz cōis spiratio dic̄ ⁊termiatuz modū oꝛigis: ſm quā pr ⁊ fili⁹ sūt p̄n⁹ spūs scūs. ⁊ iō dic spālez notionem. ¶ Ad 6m dōz q q̄lz ꝓpetas in dīnis: ⁊ qcqd ē ibi ē subsistēs: ñ tm̄ oz q sint tot res subsistētes quot sūt ꝓpetates: sed quot oppositio exigit realr distiguens. Uñ sic in deo bonitas ⁊ sapia ē subsistēs: non tm̄ alia ⁊ alia res est subsistens: qz nō bñt oppositionē: ita ēt cōis spiratio est subsistens: nō tm̄ ē alia ⁊ alia res subsistēs q̄ prnitas ⁊ filiatio: qz nō bñt oppositionē ad eā. vñ in vna re subsistēte cum vtroq eē pōt. Nec tm̄ ꝓstituit psonā in q̄ est: qz ꝓsuppōit ſm oꝛdinē nāe prnitatē ⁊ filiationē: sicut ⁊ pcessio ꝓsupponit gnātionē. ⁊ iō nō est psonalis notio: ⁊ silr nec innascibilitas cū nō habeat oppositionē ad prnitatē in eadez re subsistēte esse pōt: ⁊ qz negatio ipoꝛtata consegtur ſm itellectum in ea positionē pncipy: iō nō cōstituit psonam sed est in psona constituta per prnitatez.

¶ Expositio textus.

Nihil quidez ſz accns.) Uī rō ℔ nō valere: qz mlta sūt accidētia iſepabilia q̄ sp ꝛequunt subz iamissibiliter. ¶ Ad qō dōz q oē subz accntis pōt itelligi sine accnte: q̄uis q̄q̄ accns iſepabilr sequaꝛ subz: ⁊ iō qz ipz suppositū ꝛelonis nō ꝓt itelligi sine ꝛelone cū ipsa ꝛelo sit suppositū subsistēs nō ꝓt eē accns. In oi. n. accnte qō aduenit. est q̄dā ꝛpositio subi ad accidēs: pp qō sine eo itelligi pōt. ⁊ vbi ē ꝛpositio ē mutabilitas q̄tū ad nāz ꝛpositionis: qz oē qō ꝛpositū ē diuisibile ē nisi aliqua cā ipediaꝛ. (Itez oēs. n. hoies filij dei sunt. fac.). i. creatione. non tm̄ oīs creatura bz nomen filiationis: sed soluz illa q̄ ad imaginez est. Uel melⁱ⁹. Dō dicit filius factura ēt per adoptionē: qz cū ꝑus nō esset fili⁹ factus est filius ⁊ non bz ℔ ex oꝛigine natiuitatis sue: q sit filius dei: sicut bz eternus fili⁹. Et ℔ expō ꝛsonat sequēti bus. De hac filiatiōe adoptionis dicet in 3°. (Nec quicq̄ ꝓprie nisi fili⁹.) Hoc dic qz filiatio ē tota suba ipsius. vñ eēntia dīna non excludit. qz eēntia dīna in filio est filiatio. (Oꝛigine non adop.) Hoc ē ℑ nestoriū ⁊ fotinū q dicebāt aliā esse psonaz dei ⁊ hois, ⁊ ita segtur q fili⁹ hois non sit filius dei nāliter: sed per adoptionez. (Ueritate non nūcupata.) Contra sabelliū q dixit bis noīb⁹ pr ⁊ filius nullā distinctionē in re subiacere. (Natiuitate non cre.) Contra arriū q̄ dixit dei filiū creaturā. Alia patent ex his que dicta sunt de spiritu sancto.

¶ An easdē ꝓprietates assignent Augu. ⁊ hylarius: ⁊ an iste sint q̄ dicuntur paternitas ⁊ filiatio ⁊ pcessio. Di. XXVII.

Hic queri pōt. vtrū ꝓprietates q̄s hylari⁹ supza assignauit. ſ. q pr sp ē pr: ⁊ fili⁹ sp ē fili⁹: sint ille eedez ꝓprietates q̄s Aug. supi⁹ distixit dicēs ꝓpriū eē prīs q genuit filiū ⁊ ꝓpriū filij q genit⁹ est a pre: ⁊ spūs scī q ab vtroq ꝓcedit. ac deīde: vtz ⁊ iste sint ille que dīr prnitas: filiatio: pcessio. Uidet q nō sint eedē ꝓprietates q̄s ponit hylari⁹: ⁊ ille q̄s ponit Aug. Si. n. eedē sūt idē ē g pri eē prez: ⁊ genuisse filiū: qō vtroq qdā ꝓcedit. Si aūt ℔ ē: cui g ꝛuenit vt sit pr: ei ꝛuenit genuisse filiū. Nā g dīna si pr est genuit filiū. Si ꝟo nō genuit: pr nō est. Sz qs audeat dicere: aut q ipsa genuit filiū: aut q ipsa pater nō sit. Si aūt ipsa pater est: nec filium genuit: nō est ergo idem dicere aliqd esse patrem: ⁊ gignere filium. Et ita nō videt vna eadēq esse ꝓpꝛietas.

¶ Rñsio vbi oñdit easdē esse ꝓprietates.

Ad qō sine p̄iudicio alioꝛ dicim⁹: q easdē ꝓprietates notauit vterq: licz diuersis verbis. Nō. n. Hyla. ait ita itelligi dz. Propriū pris est q sp pr ē. i. ꝓprietas prīs est q̄ sp pr est. Semp ꝟo pr est: qz sp genuit filiū. Ita ⁊ ꝓpriū filij ē q sp fili⁹ ē. i. ꝓprietas filij ē q̄ sp fili⁹ ē. Fili⁹ ꝟo semp est: qz sp genit⁹ ē. Ergo ꝓprietas q̄ pr pr ē: est qz sp genuit. Et hec eadez dī prnitas vel gnātio. Et ꝓprietas q̄ fili⁹ sp ē fili⁹: ē qz semp gēit⁹ ē a pre: ⁊ hec eadē dī filiatio vl genitura: vl natiuitas: vl oꝛigo: vl nascibilitas. Sic ⁊ ꝓprietas q̄ spūs scūs ē spūs scūs vl donū: ē qz ꝓcedit ab vtroq ⁊ hec eadē dī ꝓcessio. In p̄missis g locutiōibus eedē significate sunt ꝓprietates.

¶ Uīo nō ē oīo idē dicere esse patrē ⁊ genuisse vel habere filium: ita ⁊ de alīs.

Nec tm̄ vr nobis oīo esse idem dicere aliqd eē prez ⁊ genuisse filiū: vl aliqd esse filiū: ⁊ hīe patrē: vel eē spm̄ scm̄ ⁊ ꝓcedere ab vtroq. aliqn pr non eēt nomē hypostasis. i. psōe: ℨ ꝓprietatis tm̄: silr fili⁹ ⁊ spūs scūs. Et ita nō p tria noīa significarenꝛ tres psone. Jōq dicimus: qz prīs nomē nō tm̄ relonē notat: ℨ ēt hypostasiz. i. subsistentiā significat ita ⁊ filius ⁊ spūs scūs.

¶ Relationum ꝟo vocabula sūt paternitas filiatio ꝓcessio nec personaꝫ significant.

RElationuꝫ ꝟo vocabula. s. pr̄nitas: filiatio: ꝓcessio: vl̄ gignere: vl̄ gigni: ꝓcedere: ipas tm̄ relones: nō hypostases significāt: siue hr̄e filiū: ꝫ hr̄e pr̄eꝫ. vt ꝟbi gr̄a. Cū dicim⁹ ds ē pr̄: noie pr̄is ꝫ relonē notam⁹ ꝫ dinā hypostasiꝫ significam⁹. vt sit itelligētia talis. Be⁹ vl̄ dina eēntia ē pr̄. i. ille q genuit. i. hypostasis q̄ hz filiū. Sil̄r de⁹ ē fili⁹. i. hypostasis genita vl̄ babēs pr̄eꝫ. Ita ēt ds est spūs scūs. i. hypostasis ꝓcedēs ab vtroqꝫ: siue ille q ꝓcedit. Cum ꝟo noia relonū ponim⁹ i p̄dicatis: notiones ipsas tm̄ significam⁹: ñ hypostases: vt cū dicim⁹. ds genuit. i. hz filiū: ꝫ de⁹ genit⁹ ē. i. hz p̄em. Et tīc oz itelligi i subiectis hypostases tm̄: nō eēntiam q̄ illis ꝓprietatibus determinanť.

¶ Qꝛ ꝓprietates determinant hypostases. non substātiam. idest naturam.

ILle. n. ꝓprietates singule singulis ꝓprie ꝟueniunt psonis: ꝫ p eas pson̄e determinanť ꝫ a se inuicē dīnt ſz a se nō secedūt. Ūñ Joānes damascen⁹. Nō dīnt abinuicē hypostases ꝑm subam: ꝫ ꝑm characteristica idiomata. i. determinatiuas ꝓprietates. Characteristica ꝟo. i. determiatiua sūt hypostaseon ꝫ nō nāe: eteni hypostases determinānt. Itē eē qdē itēpoꝛal̄r ꝫ eternal̄r dicim⁹ diuinā verbi hypostasim simplicē oia hm̄tē q̄ hz pr̄: vt ei⁹ homousion. i. cōsubalem: natiuitatis mō ꝫ habitudie a pr̄nali hypostasi differētez: nūq̄ ꝟo a pr̄nali hypostasi secedēte. Jdē apertius exprimēs psonales ꝓprietates in eodē ait. Differētiā hypostaseon. i. psonaꝝ: in trib⁹ ꝓprietatib⁹. i. pr̄nali ꝫ filiali ꝫ ꝓcessibili recognoscim⁹. Inseceſſibiles aūt ipsas hypostases ꝫ indistabiles inuicē: ꝫ vnitas qdem icōfusibiliter. Tres. n. sūt ꝫ si vnite. dinisas aūt idistāter. Et eni singula pfecta ē hypostasis. ꝫ ꝓprīā ꝓprietatez. s. exīstie modū ꝓpriuꝫ possider: sed vnite sunt suba: ꝫ nō distānt neq̄ secedūt a pr̄nali hypostasi. Ecce hic habes distictas tres illas ꝓprietates: q̄ supra diuersis significate sūt mōis

¶ Qꝛ sunt alia noia psonaꝝ easdem ꝓprietates notātia. s. genit⁹: genitor: verbū: imago.

HIc nō ē ptermittēdū: q sīc pr̄ ꝫ fili⁹ ꝫ spūs scūs noia psonaꝝ sūt: ꝫ ꝓprietates psonales designāt: ita ēt sunt ꝫ alia noia psonaꝝ. i. q̄ ipas psonas significāt ꝫ eaꝝ ꝓprietates denotāt: ꝫ easdē q̄s ꝫ noia p̄dicta. Ūñ ꝫ relatiue dīr. s. genitor. genit⁹. verbū. imago. Ūñ Aug. i. v. li. de tri. ait. Uidēdū ē ingt h̄ significari cū dr̄ genit⁹: qō significat cū dr̄ fili⁹. Jō. n. fili⁹: qz genit⁹: ꝫ qz filius vtiq̄ genit⁹. Sic aūt fili⁹ ad pr̄eꝫ: sic genitus ad genitorē referť: ꝫ sicut pr̄ ad filiū: ita genitor ad genitū. Jdē i. vi. li. de tri. Uerbū qdē solus fili⁹ accipit̄: nō sil̄ pr̄ ꝫ fili⁹ tāquā ambo sint vnū verbū. Sic. n. ꝟbū dr̄ qūo imago. nō aūt pr̄ ꝫ fili⁹ sil̄ ambo imago: ꝫ fili⁹ sol⁹ ē imago pr̄is: quēadmodū ꝫ fili⁹. Jdē in. vij. lib. de tri. Uerbū ꝑm q sapia ē ꝫ eēntia h̄ ē qō pr̄. ꝑm q verbū: nō h̄ ē qō pr̄: qz verbū nō ē pr̄: ꝫ ꝟbū relatiue dr̄: sīc fili⁹. Itē in codē. Sicut fili⁹ ad pr̄eꝫ referť: ita ꝫ verbū ad eū cui⁹ ē ꝟbū referť: cū dr̄ verbū. Et ꝓpterea nō eo ꝟbū quo sapiētia dr̄: qz verbū nō ad se dr̄. ꝫ tm̄ relatiue dr̄ ad eū cui⁹ ē verbū: sīc fili⁹ ad pr̄eꝫ. Eo qppe ē fili⁹ quo verbū: ꝫ eo ē verbuꝫ quo fili⁹. Sapia ꝟo quo eēntia: ꝫ iō qz pr̄ ꝫ fili⁹ sīt vna eēntia ꝫ vna sapia. Itē in codē. Nō ē pr̄ ipe ꝟbū: sīc nec fili⁹ nec imago. Quid aūt absurdi⁹ q̄ꝫ imaginez ad se dici? Jdē in. v. Dr̄ relatiue fili⁹. relatiue etiā dr̄ verbū ꝫ imago: ꝫ in oibus his vocabulis ad pr̄eꝫ referť. Nihil aūt hoꝝ pr̄ dicit̄.

¶ Breuiter sūmā colligit itelligētie p̄dcōꝝ.

APte oīsuꝫ est q sicut fili⁹ vl̄ genit⁹ relatiue dr̄ ad pr̄eꝫ: ita ꝟbū ꝫ imago. Et q eo dr̄ ꝟbū siue imago quo fili⁹. i. eadē ꝓprietate siue notiōe dr̄ verbuꝫ ꝫ imago q̄ fili⁹: ꝫ nō eo quo ꝟbū dr̄ sapia vl̄ eēntia. qz nō notiōe q̄ dr̄ verbū dr̄ sapia. Nā sapiētia dr̄ ꝑm essentiā nō ꝑm relationem.

¶ Generalis regula eoꝝ q̄ ad se: ꝫ eorū q̄ relatiue dicunť. qcqd. n. ad se sil̄ ambo dīr: ꝫ nō ita in p̄dictis relatiuis.

ET est h aduertēda q̄dā gnālis regula eoꝝ q̄ ad se: ꝫ eoꝝ q̄ relatiue dīr ds pater ꝫ filio. Quicqd eni ad se dr̄. vt ait Aug. in. vi. lib. de tri. nō dr̄ alter sine altero. i. qcqd dīr qō suba eoꝝ oñdat: ambo simul dicunť. Ergo nec pr̄ est de⁹ sine filio: nec fili⁹ sine pr̄e. ꝫ ambo simł de⁹: ꝫ nō ambo simul pr̄. nō ambo simul filius: vel verbū vel imago.

¶ An ꝑm subaꝫ dicať de⁹ de deo ꝫ hmōi.

HIc q̄rit̄ cū dicit̄: de⁹ de deo: lumē de lumine ꝫ hmōi. vtꝝ dicanť ꝑm subaꝫ. Nam ꝑm relationē ꝟstat ista nō dici. Si ꝟo ꝑm subam dīr simul ambo. s. pater ꝫ fili⁹: pūt dici deus de deo: lumē de lumine ꝑm p̄dictā regulā. Ad qō dicimus. q licet deus ꝑm subam dicať ꝫ lumē: ꝫ sapiētia: ꝫ hmōi: ꝫ nunq̄ relatiue accipianť: aliquādo tm̄

p relatiuis.i. p psonis: ꝫ nō relatiue accipiūt: vt cū dr: deꝰ genuit deū: alterꝫ p pre: alterꝫ p filio ponimus. silr cū dr. deꝰ de deo lumē de lumie. In alijs quoq locutōibꝰ sepe repiunt nomia eēntie ad significatiōez psonaꝝ deducta: vt cū dr: deꝰ natꝰ: deꝰ mortuꝰ: deꝰ passus: vbi filius tm̄ significat. Ita ⁊ de solo filio itelligit cū dr deꝰ de deo ⁊ huiusmodi. Vñ Aug. grēs quo huiusmodi dicant i. vij. li. de tri. ait. Quo ds de deo: lumē de lumie dr: Nō. n. sil ambo ds de deo: ꝫ solus filiꝰ de deo. s. pre. Nec ābo sil lumē de lumie: ꝫ solus filiꝰ ds lumie pre.

¶ Qr tm̄ fm nomē sube dr illud de illo: nō fm nomina personarum.

Et sciendū q fm noia sube tm̄ dr illud de illo: lz ibi illa noia subam non significēt. Sc̄dm̄ xo eadē noia psonaꝝ: nūq̄ dr illud de illo: sicut xbū de xbo: vl filiꝰ de filio: qr huiusmodi nomia diuersis psonis ꝓuenire nō pnt. Qd Aug. licz obscure in eodē li. ita dicit. Hoc solū de eis dici nō pōt. illud de illo qd sil ambo nō sunt. i. illo solo noie nō possumus vti ad oñdēdū vnū de vno: qd si mul ambobꝰ nō ꝓuenit. Sicut xbū de xbo dici nō pōt: qr nō sil ābo xbū: nec imago de imagine nec filiꝰ de filio: qr nō simil ambo filiꝰ vel imago. Et sic nomia sube aliqñ itelligētia psonaꝝ distincte faciūt: ita et iterdū totiꝰ trinitatis simil. Unde Aug. i eodē lib. ait. In pris noie ipse pr p se pnūciat. In dei xo noie ⁊ ipse pr ⁊ filiꝰ ⁊ spūs scūs: vt cū dicit. Nemo bonus nisi solus deus: qr trinitas est vnus deus.

¶ Diuisio textus.

Postis tribꝰ psonalibꝰ ꝑpetatibꝰ dinarū psonaꝝ. Dic magr determinat de ipis ꝑpetatibꝰ i ꝓpone ad noia psonarū. Et dicit i ptes tres. In pª oñdit q i oibꝰ psonalibꝰ noibꝰ pdicte ꝑpetates designant. In zª ꝓponit gnāle regulā ad iueniēdū hꝰ noia q ꝑpetates psonaꝝ designāt. ibi (Et ē h q̄dā aduertēda.) Pria i duas. In pª oñdit q dicte ꝑpetates designant in noibus psonalibꝰ ꝓsuetis. s. noie pris ⁊ fily ⁊ spūs scī. In zª oñdit q designant et alys noibꝰ psonas significātibꝰ. ibi (Dic nō ē ptermittēdū.) Pria i duas. In pª oñdit q pdicta nomia ꝑpetates psonaꝝ designāt. In zª subiūgit rōnē. ibi. (Ille. n. ꝑpetates.) q. s. ōtermināt psonas. vñ i noibꝰ psonaꝝ itelligunt sic determinās i ōtermiato. Pria i duas. In pª oñdit q noia psonaꝝ designant ꝑpetates pdictas. In zª oñdit q nō ē oīno idē modus significādi i noibus ꝑpetatū ⁊ noibus psonaꝝ. ibi (Nō tm̄ vr.) Circa pm̄ tria facit. Primo mouet qōnē. zº ponit obiectionez ad altera. ibi (Uidet q nō sint.) zº ponit solonē. ibi (Ad qō sine pre. cē.) (Et ē h aduer.) Dic ponit regulā ad iueniēdū noia psonalia. Et circa h tria facit. Primo pōit regulaz. zº mouet qōnē circa regulā ⁊ soluit eā. ibi. (Queritur h cū dr deus cē.) zº ex solone q̄si elicit quādā ꝯclusionē. ibi. (Et est sciēdū q fm no.) ¶ Qō. I.

Hic querunt duo. Primo ō ipis notiōibꝰ vel ꝑpetatibus. Sc̄o de noibus psonalibꝰ: ⁊ ꝑcipue de xbo. Circa pmū duo q̄runt. Primo q̄liter ꝑpetates adiuicē differant. Sc̄o vtr ꝑpietates vel relones opatōes psonales fz itellcīn p̄cedāt vl eꝰ.

¶ Utr ꝑpetates adinuicē distinguant. I.

Ad primuz sic pcedit: vr q ꝑpietates adiuicē nō distinguantur. Nulla. n. ē distictio i dinis nisi fm originē: fz vna ꝑpetas nō oritr ab alia: qr sic ēntia nō gnāt ita nec ꝑpetas. g ꝑpetates adiuicez nō distinguunt. ¶ P. relo est mediū iter duo extrema: fz iter duos termios est vna via media fm rez: q̄uis differat fz rōnē: sic ē eadē via a thebis ad athenas ⁊ eꝰ: vt dicit phs. 3. phy. g vr q vna relone referat pr ad filiū ⁊ filiꝰ ad pr̄em: ⁊ ita ad minus pr̄nitas ⁊ filiatio sunt vna relo. ¶ Itē i dinis nihil inuenimus distictū fm rē nisi p oppōnē reliuā: fz sic inter attributa eēntie: vt bonitate ⁊ sapiam nō inuenit aliq̄ oppō: rōne cui de iuicē pdicātur: qr bonitas ⁊ sapia ⁊ eꝰ. Ita ēt ꝑpetates vnius psone nō būt aliq̄ oppōnē adiuicē: alis nō possent i eodē suppōsito ee. g vr q nō sint ples fm rez: ⁊ q vna pdicet de alia vt dicat pr̄nitas ē inascibilitas ⁊ eꝰ. ¶ P. non magis dicat rō vbi a rōne filij q̄z rō igeniti a rōne pris. Sz eadez notio designat noie vbi ⁊ fily: vt i lra dr. g vr q silr eadē notio designet noie ingeniti ⁊ nomie pris: ⁊ sic inascibilitas ⁊ pr̄nitas est vna ⁊ eadē notio. ¶ Itez vniꝰ psone ad aliā psonā i dinis nō ē nisi vna relo: fz noie pris gnātiōis ⁊ pr̄nitatis importat relo pris ad filiū. g vr q oia ista i dinis idē sunt: qō est ꝫ magr̄m in littera.

Respondeo dōm: q i dinis: vt supra dcm̄ ē sunt gnq̄ notōes: nō tm̄ sunt gnq̄ res: fz solū tres res. s. pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spūs scūs. ¶ Ad cuius itellectuz sciēdū ē q i illo ꝑpe aliq̄ multiplicant ⁊ nō vnū sunt: cuius dr̄ntys ꝓprys distinguunt: vt dicit phs. 5. metaphysi. ⁊. 4. phy. vbi gra. hysocheles. i. triāgulus duoꝝ equaliuz lateꝝ. ⁊ hysopleuros. i. triāgulus eglaterus distinguuntur dr̄ntys trianguli. ⁊ iō nō dicimus q sunt vnꝰ triāgulus: fz ples. nō aūt distinguunt ꝓprys dr̄ntys figure: imo sub vna figure dr̄ntia icidūt: qō ē hr̄e tria latera. ⁊ iō dicunt vna figura q̄ ē triāgulus. ⁊ iō nō pōt dici q sunt ples res: nisi de illis q p dr̄iam rei distinguunt. Dr̄ia aūt rei i diuinis nō est nisi p oppōnē relonis. ⁊ iō nō poterit dici q sūt ples res nisi fm q exigit ista oppō. Unū pr̄nitas ⁊ filiatio sunt due res: ⁊ silr pr̄ ⁊ filius. Sed pr̄nitas ⁊ cōis spiratio nō sunt due res: qr nō opponunt relatiue: fz tm̄ due relones: qr distinguunt dr̄ntys relonis iquātū ē relo. Cū. n. relatio dicat fm respectū ad alterꝫ: dr̄ntie relonis erūt fm q ē ad diuersa. ⁊ iō qr pr̄nitate pr̄ referr̄ ad filiū ⁊ cōi spiratiōe ad spiri. sanctū: cōis spiratio ⁊ pr̄nitas sunt due relationes: ⁊ silr sunt due notiones inquantū est alia ⁊ alia ratio innotescēdi pr̄em in vna ⁊ alia.

Ad primuz igit dōm: q oppositio fm originez p pus fm itellectū est in relationibus originis q̄z in ipsis psonis q̄ aduiicez oriunt: qr psone nō opponunt nisi fm q hꝰ relones hūt. ⁊ iō relones oppositе seipsis distinguunt. sicut dr̄ntie ꝓstitutiue: fz psone relationibꝰ sicut spēs dr̄ntys. ¶ Ad zm dōm: q qdaz dixerunt: vt Aug. dicit: q eadē numero relo ē in vtroq extremoꝝ: qō nō pōt ee: qr vnū accñs nō est i duobꝰ subis. ⁊ iō dōm q in vtroq extremoꝝ est vna relo differēs ab alia in gbusdaz fm spēm sicut in illis que diuersis nominibꝰ vtrinq nominant: vt pr̄nitas ⁊ filiatio: sed in quibusdaz nō differunt spē: fz numero tm̄: sicut qñ vtrūq est vnuz

nomẽ: vt in similitudine ꝛ eqlitate. ꝛ tũc relo q̃ est ĩ vno sicut in subo est in altero sicut in termio ꝛ eo. ꝛ iõ relo secundũ esse suũ ꝑut ĩ re fundamẽtũ hz nõ ẽ mediuz sz extremũ: sz fm respectũ est mediũ. vñ pz q realr distinguũtur. ¶ Ad 3m dom: q sicut attributa eẽntialia nõ sũt plures res: ita nec ꝓprietates vni psone ꝓueniẽtes: sed sunt vna res q̃ est illa psona. Sz tñ qz relo manet ĩ dinis etiã fm cõem rõnẽ gñis: manet ẽt relonis distinctio inquãtũ ẽ relo. Et iõ põt dici q sunt ples relones: ꝛ vna relo de alia nõ ꝑdicar. Nõ sic aũt est in eẽntialibꝰ q̃ nõ manẽt ibi fm cõez rõnẽ gñis. vñ nõ distiguunr fm rõnẽ alicuius cõis: cuius rõ in deo sit: si tñ accipiar cõe reale vt significatur noie ꝑme ipõnis. Si vo accipiar cõe rõnis qõ significar noie scõe ipõnis: sic cõe est oibus q sunt attributa: ꝛ iõ qz dicũt vnũ cõe ratiõis fm B nõ ꝑdicanr deiuicẽ. Nõ enĩ dicimus q B attributũ sit illud attributũ: sz q est aliud attributũ ab illo. Sz qz nõ dicũt vnũ cõe reale. iõ ratione diuĩe simplicitatis fm qõcũq nomẽ ꝑme ipõnis õ seinuicẽ ꝑdicãtur vt dicar B res est illa res: vel ẽt ꝓprys noibꝰ vt sapĩa est bonitas. ¶ Ad 4m dõz: q vbũ ꝛ filius nõ distinguũtur dria relatiõis: qz vtrũq dicit relationez eiusdẽ ad idẽ. ꝛ pp hoc nõ importãtur noie vbi ꝛ filꝫ due relatões: sz vna. sil'r noie doni ꝛ amoris: sz distiguunr tñ fm q hñt fundamẽtũ ĩ re: ꝑut vnũ fundar in emanatione nature. s. filius: ꝛ aliud in emanatõe intellectus. s. verbum que in deo nõ nisi ratione differunt. ꝛ ideo verbum ꝛ filius dr̃nt solũ ratiõe ꝛ nõ relatiõe: sz igenitus ꝛ pr̃ nõ respectu eiusdez dr̃. ꝛ iõ ꝟstat q nõ ẽ vna relatio vel notio. ¶ Ad 5m dom: q sicut ẽ ĩ eẽntialibꝰ qõ idẽ ẽ fm rẽ diuina opatio ꝛ deus ꝛ deitas: sz distinguũtur fm rõnẽ tñ fundatã ĩ re: ita ẽt ẽ in psonalibꝰ q idẽ est fm rez opatio psonalis ꝛ psona ꝛ ꝓprietas ꝟstituẽs psonas: sed differunt tñ fz rõnẽ ꝛ modũ significãdi. Unde dico q eadẽ rõ significar ꝑ hec tria pr̃ pr̃nitas generatio: sed pr̃ significat illã ꝑ modũ hypostasis vel psone. pr̃nitas ꝑ modum ꝓprietatis. generatio ꝑ modũ operationis.

¶ Utrum operatio personalis precedat fm rationem relationem persone. II.

Ad secundũ sic ꝓcedit: vr̃ q opatio psonalis ꝓcedat fm intellectũ relationẽ psone. gñatio. n. vt dcin̄ est significat opationẽ psonalẽ: sz magr̃ i lra dicit q iõ ẽ pr̃: qz genuit. g̃ vr̃ q gñatio fm intellcin̄ ꝓcedat relationẽ pr̃is. ¶ P. relo pr̃nitatis ꝛ opatio generatiõis se cõsequũtur: aut g̃ pr̃nitas est p̃n hꝰ opationis que est generatio: vt. s. qz pr̃ est iõ gñat: aut ꝟsequer ipsam ꝑ modũ effectus relicti ab ipsa: vt. s. qz gñat est pr̃: sz pr̃nitas non ẽ p̃n ipsius opatõis: qz vt dicit Anſ. eo q est deꝰ generat ꝛ nõ eo q ẽ pr̃. g̃ vr̃ q pr̃nitas ꝟsequar generatiõez fm intellectũ. ¶ Itẽ oĩs relo fm itellectũ ꝟsequir illud ĩ quo fundar sicut eqlitas cõsequir quãtitatem: sz fm phm. 5. metaph̃. pr̃nitas ꝛ filiatio fundanr in opatiõe. g̃ pr̃nitas sequir opationẽ generatiõis fm itellectuz. ¶ P. sicut se hz gñatio actiua ad pr̃em: ita se hz gñatio passiua vel natiuitas ad filiũ: sed filiatio nullo mõ ꝓcedit natiuitatem fm itellectũ: sed semp cõsequir. g̃ nec pr̃nitas generationẽ actiuã. sz consequir ea. g̃ videt q ẽt paternitas fm itellectũ generationem actiuam sequatur.

Contra, opatio fm ph̃m ẽ ididuoꝝ distinctoꝝ vl'r singulariũ: sz nõ ẽ distinctũ qd ĩ dinis nisi ꝑ relatiõez. g̃ itellectum operationis personalis ꝓcedit intellectus relatiõis. ¶ P. ꝓncipium operatiõis ꝓprie alicuius opz q sit forma ꝓpria eius: sed generatio est ꝓpria opatio pr̃is: cũ igr̃ nulla forma pr̃is potẽtie sit ꝓpria nisi paternitas: videt q paternitas sit p̃n generatõis in patre: ꝛ ita ꝓcedit fm intellectum.

Quæstio. II.

Respondeo dom: q fz illos q dr̃it q relones nõ distiguũt nec ꝟstituũt psonas: sz tñ manifestãt ꝟstitutas ꝛ distictas. relo ꝟsequir operationẽ personalẽ absolute fm itellectũ. Sed qz nõ ꝓueniꝛ aligd distinguẽs psonas ꝛ ꝟstituẽs eas nisi relo fm ratiõez sue oppõnis. iõ dico q relo inquãtũ est cõstituẽs psonã ꝓcedit fm itellectũ opatiõez. Scõm B g̃ dico q ipsa relatio põt triplr ꝟsiderari. Uel iquãtũ est relo absolute: ꝛ ex B nõ hz q ꝓcedat opatiõem: ĩmo magis q ꝟsequar. Uel inquãtũ est relo dina q̃ est ꝟstituens psonã: ꝛ est ipsa psona subsistẽs: ꝛ sic ꝓcedit fm itellcin̄ operatiõez. Uel iquãtũ est ipsa opatio psonalis: ꝛ sic sunt sil'r fm itellcin̄ ꝛ idẽ.

Ad primuz igr̃ dom: q cum dicit magr̃ q qz genuit est pr̃: accipit gñatiõez nõ ꝑut significat ꝑ modũ opatiõis: sz ꝑut significat ꝑ modũ ꝓpetatis ꝟstituẽtis psonã. ꝛ sic fm itellcin̄ ꝓcedit psonã ꝟstitutam ꝛ distictã. Sic. n. generatõez ꝑ pr̃nitate ponũt. sicut ẽt supra ꝓcedẽti di. Uel dom q attẽdit ad relonẽ secundũ q relo est: ꝛ nõ fm q est relo diuĩa ꝟstituẽs personã ꝛ distiguẽs. Uel põt meliꝰ dici q in hoc q dicit q est pr̃ qz genuit: nõ ipoꝛtar aliqs ordo ꝑ modũ cãe: sz potius idẽtitas relonis. vñ etiã ipe dicit q iõ est filiꝰ: qz genitus ꝛ qz filiꝰ ideo genitus ex vbis Augu. ¶ Ad 2m dom: q vt supra dcin̄ est p̃n generatiõis in dinis nõ põt esse tñ natura: nec itez tñ ꝓpetas: sz nã dina ꝑut est in pr̃e vel ꝓprietas q̃ est pr̃nitas. Unde Anſ. nõ dicit totuz qõ exigit ad p̃n generatõis. Ut. n. totũ cõplectamur opz dici q non tñ: qz deus est gñat: vel qz pr̃: sz qz deus pr̃. ¶ Ad 3m dicendũ q rõ illa ꝓcedit de relatiõe fm ratiõez relationis absolute: sz B relo q̃ est pr̃nitas hz aligd vltra: qz cũ sit diuina ꝟstituit psonã: ꝛ ẽ ipsa psona ꝟstituta ratõe cuiꝰ precedit fm itellcin̄ opatõez. ¶ Ad 4m dom: q nõ est silis rõ ĩ pr̃e ꝛ filio: qz forma ꝓpa gñati nullo mõ est p̃n generatiõis actiue vel passiue: sz ꝑñs ꝛ q. termin. ꝛ iõ filiatio nullo mõ ꝓcedit itellectũ natiuitatis: sed forma generãtis ꝓpria est p̃n generatiõis actiue. ꝛ iõ opz q precedat intellectum generationis. ¶ Questio. II.

De einde q̃rit de verbo. Et circa hoc tria querunt. Primo vtrũ vbũ ꝑpe sit in diuinis. Scõo vtrũ dicar essentialr vel personaliter tñ. Tertio vtrũ in verbo ipotetur respectus ad creaturam.

¶ Utr vbũ dicar ꝑpe in diuinis. I.

Ad primuz sic ꝓcedit: vr̃ q vbuz nõ ꝑpe ĩ dinis dicar. Omne. n. nomẽ qõ signãt corpalẽ opõnẽ põt do ꝓuenire metaphce: sz vbũ ẽ hꝺ. dr̃. n. a vberatiõe aeris: vt dicit ꝑscianꝰ. g̃ vbũ ꝑpe de deo nõ dr̃. ¶ P. iter oĩa q̃ apud nos sunt verbũ videt magis esse trãsiẽs vel de magis trãseuntibus: nec est quid subsistẽs: sed qcqd dr̃ in diuinis ꝑmanẽs ꝛ subsistens. g̃ videt q verbuz de deo nõ ꝓprie dicar. ¶ Si dicas: q de deo dr̃ nõ verbum vocis: sed verbũ cordis. ¶ Cõtra B vbuz diffiniẽs Anſ. dicit q dre sũmo spũi nihil ẽ aliud q̃ cogitãdo ĩtueri: sed cogitare deo nõ ꝓuenit: qz cogitatio dicit quẽdã discursuz rõnis ingrẽtis ꝛ ꝓcedẽtis ex vno ĩ aliũ. g̃ vr̃ q nec vbũ aut dicere deo ꝓueniat. ¶ P. vbum coꝛdis vr̃ eẽ q̃dã ꝛceptio itellectꝰ: sz nihil cõcipir ab itellectũ nisi spẽs rei itelligibilis quã apud se formar: cũ igr̃ deus nõ cognoscat ꝑ spẽm aliq̃: sz se ꝑ essentiã suã videat. ꝛ sic cognoscat oĩa: vr̃ q nõ sit ibi ꝑpe vbũ itellectus.

Contra. Joan. i. In principio erat verbũ tc̃. ¶ P. nihil aliud est verbum: vt infra Augus. dicit: q̃ genita sapĩa: sz genita sapĩa ẽ ĩ deo. g̃ vr̃ q ꝛ vbũ.

Respondeo absq; omni dubio ꝺfitẽdũ ẽ deũ eẽ vbũ ⁊ ꝑpe vbũ dici. ¶ Ad cui⁹ itellectũ sciẽdũ ẽ q; ī nobis: vt q̃dã glo. sup Joã. dicit. Jnuenit triplex vbũ. ſ. cordis ⁊ vocis: ⁊ qȝ hȝ imagines vocis: cui⁹ necitas est: q; cũ locutio nr̃a fit q̃dã corpalis opatio: opȝ q; ad ipsaȝ ꝯcurrãt ea q̃ ad oẽm motũ corpalem exigunt: opȝ aũt ad lꝫ q; sit mot⁹ corpalis hoīs q. ſ. est p deliberatões q; p̃cedat delibatio ⁊ iudiciũ in pte itellectiua: ſz qr itellect⁹ ẽ vliuȝ ⁊ opatões singulariuȝ. iõ vt dr̃ 3° de aia: opȝ eẽ q̃dã vtutẽ pticularẽ q̃ apꝓbẽdit itẽtões pticulare rei: circa quã ẽ opatio. ⁊ 3ᵘ oȝ q; sequat mot⁹ ī corpe p vtutes motiuas affixas musculis ⁊ neruis: vt. q. videatur eẽ q̃dã sillus cui⁹ in pte itellectiua hẽat maiorꝫ vlis. ⁊ in pte sensitiua habeat minorꝫ pticularis: ⁊ demũ sequat ꝯclõ opatiõis pticularis p vtutes motiuã impatã: ipsa. n. opatio se hȝ in opabilib⁹ sicut ꝯclõ in speculatiuis: vt dr̃ 7° metaphꝫ. ¶ Si g̃ accipiat locutio ſm q; est ī pte itellectiua tm̃: sic ẽ vbũ cordis qõ ẽt ab alys dr̃ vbuȝ rei: qr est imediata silitudo ipsius rei. Et a Dam. dr̃: q; est nãlis itellectus mot⁹ velut lux ei⁹ ⁊ splẽdor. Et ab Augu. dicit vbũ aie ipressum. Scõm aũt q; est ī imaginatõe: qm̃. ſ. qs imagiat voces qb⁹ itellect⁹ ꝯceptuȝ ꝓferre valeat. sicut est vbũ qõ hȝ imaginẽ vocis. Et q; ab alys dr̃ verbũ spẽi vocis. Et a Dama. dr̃ vbũ ī corde enũciatũ. Et ab Augu. dr̃ vbũ animi simℓ cogitatũ. Scõm aũt q; iã est ī corpali actiõe p motũ lingue ⁊ alioꝝ ĩstroꝝ corpaliũ dr̃ vbuȝ vocis. ⁊ a Dama. vbũ qõ est anglꝭ. ſ. nũcius itelligẽtie: ⁊ ab Augu. vbũ cũ sillis ꝓnũciatũ. ¶ Dico igit q; vbũ vocis ⁊ qõ hȝ imaginẽ vocis nõ põt dici in dīnis nisi metaphᶜᵉ: ſz vbũ cordis qõ cõsistit in itellectu tm̃ dr̃ ẽt p ꝑsone de ꝺo q̃ de alys. ¶ Sz tm̃ sciẽdũ ẽ q; ī opatiõib⁹ itellectus est qdã gradus. Primo. n. ẽ simplex ituitus itellectus in cognitiõe itelligibilis. ⁊ hoc nõdũ hȝ rõnes vbi. Scõo ẽ ibi ordiatio illi⁹ itelligibilis ad manifestatiões vel alterius ſm q; aligs alteri logtur: vel suiipsius ſm q; cõtingit aliquẽ ẽt sibiipsi log. ⁊ lꝫ pmo accipit rõnem vbi. vñ vbũ nihil aliud dicit q̃ quãdam emanationẽ ab itellectu p modũ manifestãtus. Et qr põt esse duplex ituit⁹ vel veri simpliciter: vel vlteriꝰ ſz q; vex extẽdit in bonũ ⁊ ꝯueniẽs. ⁊ hẽ pfecta apꝓhẽsio. iõ est duplex vbuȝ. ſ. rei plate que placet qõ spirat amorẽ. ⁊ hoc est vbũ pfectuȝ ⁊ vbũ rei q̃ ẽt displicet. vñ dicit Augu. q; vbuȝ dr̃ aio ipressum q̃uis ipsa displiceat aut complaceat.

Ad primuȝ igit dõm: q; quãuis nomẽ vbi impositum sit a motu corporali qõ ẽ vltimũ in nr̃a locutiõe tm̃ ipositũ est ad significãdum omne qõ dr̃ vel exteri⁹ vel iteri⁹. Vñ quãuis iterpretatio noīs nõ ꝯueniat deo ꝯuenit tm̃ res significata per nomẽ sicut frequẽter ꝯtingit: vt dcm̃ est de lꝫ noīe psona. ¶ Ad 2ᵐ dõm: q; vbuȝ vocis neq; pmanet neq; subsistit in nobis: ſz vbuȝ cordis nr̃i permanet q̃uis nõ subsistat. ⁊ iõ pz q; quãuis vbũ nõ hẽat ex ratione vbi q; pmaneat vel subsistat: tm̃ hȝ diuersas rõnes pfectiõis ſm q; in diuersis iuenit. ⁊ iõ vbũ dīnũ inquãtũ dīnũ hȝ q; sit pmanẽs ⁊ subsistens. sicut ⁊ de amore supra dcm̃ est. ¶ Ad 3ᵐ dõm: q; sine dubio cogitatio in deo ꝓpe nõ ẽ: ſz Ansel. p silitudinẽ nomẽ cogitatõis posuit. Sicut. n. in cogitatiõe est exitus rationis ab vno in aliud p collectionẽ: ita ẽt rõ vbi: vt dictũ est cõpleẽ in q̃dã emanatiõe ⁊ exitu ab intellectu. vñ addit supra simplicẽ ituitũ itellectus aligd cogitatiõi simile. ¶ Ad 4ᵐ dõz: q; itellect⁹ dīnus nõ itelligit eẽntiã suã p aliquã spẽm dr̃ntẽ essentialr aut realr ab ipsa essentia: nihilomin⁹ tm̃ ipse itelligit eẽntiã suaȝ p eẽntiã suam. vñ eẽntia se hȝ vt itelligẽs ⁊ vt itellecta ⁊ vt quo itelligitur: ⁊ iquãtũ se hȝ vt itelligẽs sic ꝑe ⁊ ꝓpe est ibi rõ itellectus: ⁊ inquãtũ se hȝ: vt id qõ itelligit est ibi vere rõ itellecti: sed inquãtũ se hȝ vt quo itelligit. sic ẽ ibi rõ vbi.

¶ Utr̃ vbũ dicatur psonaliter. II.

D secunduȝ sic ꝓcedit: vr̃ q; vbuȝ non dicat psonalr. sic̃ .n. dicit Aug. vbũ qõ ĩsinuare itẽdimus cum amore noticia est: ſz noticia dr̃ essentialr. g̃ ⁊ vbũ. ¶ ℙ. oẽ illud qõ põt itelligi nõ intellecta distictõe psonaꝝ est eẽntiale ī dīnis: ſz nõ itellecta distinctõe psonaꝝ adhuc põt itelligi q; itellect⁹ dīn⁹ manifestat se sibi ⁊ manifestat se creature: cũ g̃ vbũ nõ addat aligd supra rõnẽ itellect⁹ nisi ordinẽ manifestatõis: vr̃ q; vbũ sit eẽntiale sic̃ ⁊ itelligere. ¶ Jtẽ vbũ ẽ termin⁹ huius act⁹ q; ẽ dr̃e. nihil. n. dr̃ nisi vbũ: ſz q̃libꝫ psona põt dicere se ⁊ põt dr̃e eẽntiã suã. g̃ eẽntia ẽ vbũ ⁊ q̃libꝫ psona ẽ vbũ: ⁊ ita vbũ eẽntialr dicet. Nec põt dici q; qlibet eoꝝ dicat se vbo pr̃is: qr pfecti⁹ ẽ dicere vbo ꝓpo q̃ alterius: ⁊ ita cũ vnaquecꝫ psona pfectissime se dicat: vr̃ q; qlibet dicat se vbo ꝓpo: ſz nõ vbo ꝓpo q; sit ab ipsa: qr sic essent ples psone q̃ tres. g̃ vbo ꝓpo qõ ẽ ipsa. ¶ ℙ. vt dcm̃ est vbũ dicit ꝯceptõeꝫ itellect⁹: ſz ꝯcept⁹ itellect⁹ nullus est nisi spẽs itelligibilis formata ī itellectu. g̃ ī deo nõ põt eẽ vbũ nisi illud qõ se hȝ p moduȝ spẽi ⁊ quo itelligit: ſz lꝫ ẽ ꝑn̄ᵐ itelligẽdi ī quo aligd itelligit ⁊ quo itelligit. g̃ vr̃ q; si filiꝰ dr̃et tm̃ vbũ psonalr q; filiꝰ eẽt ꝑn̄ᵐ act⁹ itelligẽdi in pr̃e: qõ supra improbatũ est in. 5. di. ab Augu. ¶ Cõtra est qõ Aug. dicit q; eo dr̃ verbũ in dīnis quo filius ⁊ quo sapia genita: sed ista oīa dr̃ psonaliter. g̃ vr̃ q; ⁊ verbuȝ. ¶ ℙ. Augu. dicit: q; quãuis sint tres q dicãt tm̃ nõ est ibi nisi vnũ verbũ. g̃ vr̃ q; verbũ tm̃ dicat psonalr. ¶ Jtẽ verbũ: vt dcm̃ est: dicit ordinẽ cuiusdã exit⁹ ⁊ ꝯceptiõeꝫ itellectus ⁊ dr̃ ad aligd sicut in lr̃a dr̃ oīa aũt lꝫ videntur ad psonas pertinere. g̃ videt q; verbũ sit psonale.

¶ Ulteriꝰ q̃rit circa lꝫ si vbũ dicat psonalr vtrũ solus filiꝰ dicẽdus sit vbũ vr̃ q; nõ: qr sic̃ filiꝰ exit a pr̃e vt manifestãs ipm: ita ⁊ spũs scũs. g̃ rõ vbi vtriq; equalr ꝯuenit. ¶ ℙ. itellect⁹ ẽ q̃si mediũ iter nãm quã segt̃ ⁊ volũtatẽ quã p̃cedit: ſz mediũ pertinet ad vtrũq; extremoꝝ. cũ g̃ vbũ dicat ꝓcessionẽ itellect⁹ vr̃ q; nõ magis dicat filius vbũ g̃ ꝓcedit p modũ nãe: q̃ spũs scũs g̃ ꝓcedit p modũ volũtatis. ¶ Jtẽ cã manifestat p effectũ: ſz itellectus dīnus est cã oīum creaturaꝝ sicut itellectus artificis cã artificiatoꝝ. g̃ oẽs creature pñt dici vbuȝ dei.

Contra. est qõ dicit Aug. lib. de tri. q; sic̃ ī trinitate solus filiꝰ dr̃ vbũ. g̃ ita solus spũs scũs dicitur donũ. g̃ sic̃ donũ nõ ꝯuenit filio: ita nec vbũ spi. san.

Respondeo dõm: q; circa lꝫ sunt diuerse opiniones. Quidã. n. dñt q; dicere de deo dr̃ triplr. Qñq; .n. dicere ẽ idẽ qõ itelligere: ⁊ sic ẽ eẽntiale. Qñq; n. dicere idẽ ẽ qõ gnare: ⁊ sic ẽ notõale. Qñz. n. dicere est idẽ qõ creare: ⁊ sic dicere cõnotat respectũ ad creaturã: ⁊ est essentiale. Dñt igit q; hoc actui nõ rñdet vbũ nisi q̃tũ ad 2ᵐ modũ dicẽdi. ⁊ ideo quãuis dicere dicat eẽntialr ⁊ psonaliter: tm̃ verbũ nõ dr̃ nisi psonalr. Sz lꝫ nõ vr̃ verũ: qr nõ est itelligibile q; aligd dicit ⁊ non sit vbũ. vñ oz q; quotiẽs dicat itelligere: totiẽs dicat vbuȝ. ¶ Alꝫ dñt q; dicere nihil aliud est in vlꝫ q̃ manifestare itellectũ suũ. põt aũt hõ manifestare itellectũ suũ vel alteri sicut verbo vocali: vel sibiipsi sic̃ verbo cordis. Jta dicũt q; vtroq; mõ deꝰ manifestat itellcm̃ suũ. ſ. cõdẽdo creaturã q̃ est verbũ ipsiꝰ q̃si verbũ vocale: ⁊ gñando filiũ ſm q; manifestat se apud seipsuȝ. ⁊ lꝫ ẽ idẽ qõ verbuȝ cordẽ. Vñ dicũt q; verbũ dcm̃ de deo semp ẽ psonale: ſz lꝫ nõ vr̃ verũ: qr si ingrat̃ gd sit istud verbũ quo aligs sibi logt̃: nõ iuenit esse nisi ꝯceptio itellectus: ꝯceptio aũt

intellectus est vel operatio ipsa que est itelligere: vel species itellecta. Uñ opz q vbū vel dicaf ipsa opatio itelligēdi; vel ipsa spēs q̄ est silitudo rei itellecte: ⁊ sine vtroq; isto nō pōt qs itelligere. vtrūq; n. isto est id quo qs itelligit formal'r. Et iō ipo'e est q accipiēdo ꝟ mō verbū aliqs itelligat nisi verbo itellect⁹ sui: q sit vel opatio ei⁹ vel rō opatōis ad eā sic mediū cognoscēdi se hūs que est spēs rei itellecte. Unde cū pr̄ itelligat se si nō eēt ibi nisi vbz psonale qō ē fili⁹: oporteret q pr̄ itelligeret filio. q. formal'r. ⁊ ꝟ supza ip̄obatuz ē. ¶ Et iō dōm ē cū alys q hoc nomē vbū ex virtute vocabuli pōt psonal'r ⁊ eēntia liter accipi. Nō. n. signāt trīn relonē sic ꝟ nomen pr̄ vel fili⁹: sz ponit ad significādū rē aliquā absolutā sil'cū respectu. sic ꝟ nomē scīa: sz i ꝟ differt: qz relo q̄ importaf ꝟ nomine scīa nō est relo ozigis fm quā referaf scīa ad illud a quo ē. s. sz ē relo fm quā referr̄ ad illud ad qō ē. s. ad scibile: sz ꝟ nomen verbū ipoztat relonē fm quā referr̄ ad illud a quo ē. s. ad dicētē. Dui⁹ aūt relones i dīnis cōtingit eē dupl'r. Quedā. n. sunt reales q̄ regrūt distictōez realē: sicut pr̄nitas ⁊ filiatio: qz nulla res pōt eē pr̄ ⁊ fili⁹ respcū eiusdē. Quedā aūt sunt relones rōnis tm̄ q̄ nō regrūt distictōez realē: sz rōnis: sic relo q̄ ipoztaf in ꝟ noīe opatio. Dabz. n. opatio respcm̄ implicitū ad operatozē a quo ē. Nec i dīnis differūt opans ⁊ opatio nisi rōne tm̄. Si igr̄ relo ipoztata ꝟ noīe vbz sit relo rōnis tm̄ sic nihil ꝓbibet gn eēntial'r dicaf: ⁊ vr̄ sufficere ad rōnem vbi: fm q a nobis i deū trāsumiť: qz i nobis: vt dcm̄ ē nihil aliud ē vbū nisi spēs itellecta vel forte ipsa opatio itelligentis: ⁊ neutrū eoz real'r distinguiť ab eēntia dīna. Si aūt importet relonē realē distictiōez exigētē opz q psonal'r dicaf: qz nō ē distictio realis in dīnis nisi psonaz. Et est sil'e de amoze: q fm eandē distictōez eēntial'r ⁊ psonal'r dr̄: vt supza dcm̄ ē. cū. n. verbū sit silitudo ipsi⁹ rei itellecte ꝓput ē ꝓcepta i itellcū ⁊ ozdiata ad manifestatōez vel ad se vel ad alterū. ista spēs i dīnis pōt accipi dupl'r: vel ꝼz q dicit id quo aliqd formal'r i dīnis itelligiť: ⁊ sic cū ipsa eēntia p se itelligaf ⁊ manifesteť ipsa eēntia erit verbū: ⁊ sic verbū ⁊ itellect⁹ ⁊ res cui⁹ ē verbū nō dr̄nt nisi fm rōnē. sic i dīnis dr̄t quo itelligiť ⁊ qō itelligiť: ⁊ qō itelligit: vel fm q spēs itellecta notat aliqd distictū real'r ab eo cui⁹ simi litudinē gerit. ⁊ sic verbū dr̄ psonal'r ⁊ cōuenit filio i quo manifestaf pr̄: sic ꝑn̄ manifestaf i eo qō ē a ꝑn⁹ p modū itellect⁹ ꝓcedēs. Sz trī i vsu sanctoz ⁊ cōiter loquētiū ē q hoc nomē verbū relonē real'r distiguētē ipoztat: vt dicit Aug. Qz vbū idē ē qō sapia genita: ⁊ iō ista qō paz valet: qz nō ē de re sz de vocis significatiōe: q̄ est ad placitū. vñ i ea plurimū valz vsus: qz noīb⁹ vtendū est vt pl'es ꝼz ꝓbm: de reb⁹ aūt iudicādū fm sapiētes. Cū. n. de reb⁹ cōstat frustra i verbis habeť cōtrouersia: vt dicit magr̄ lib. 3⁹ dist. 14. Sz trī ea q̄ in dīnis dīr nō sunt extendēda nisi quātum sacra scriptura eis vtitur.

Ad primuz igiť dōm: q noticia nō dicit totaz rationē vbi: qz noticia ⁊ sapia dīr p modū gescētis ⁊ manētis i eo cuius sunt. ⁊ iō nunq̄ dīr nisi eēntial'r q̄uis possint eē appzopata. Sz vbū dicit quādā emanatōez itellect⁹ ⁊ exitū i manifestatōez sui. ⁊ iō quia exit⁹ iste pōt itelligi vel fm rē distictā: ꝓput fili⁹ exit a patre: vel fm rōnē trīn: ꝓput itelligere ē ab itellectu dīno. iō ⁊ verbū q̄nq; eēntial'r: ⁊ q̄nq; psonaliter dr̄: sicut ⁊ amoz. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q nō itellecta distinctiōe psonaz: adhuc itellect⁹ dīn⁹ pōt manifestare seipm ⁊ ad se ⁊ ad alteruz. Ad alterz sic creādo creaturā vel ispirādo cognitiōez sui creature. Ad se ipm p modū quo aliqs cōuertiť supza id qō intellexit vt manifestū fiat vtr̄z vez sit vel nō qō itellectu pcipit. Doc. n. ꝓpe ē log i cozde: pp qō bz aliqd sile cognitiōi: nō trī eēt ibi manifestatio ꝑncipy nō itellecta distinctiōe psonaz in aliquo real'r distincto ⁊ exīte p modū itellect⁹ in eadē nā nō itelligibili. ¶ Tertiū ꝓcedit. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q nullo mō est ꝓcedēdū q pr̄ itelligat a filio vel q itelligat in filio. sic in obo vel spē q̄ cognoscit: qz ꝟ poneret filiū hēre aliquā rōnē ꝑncipy ad p̄rem. Sz trī ꝓcedēdū est q pr̄ itelligit in filio ⁊ seipm ⁊ alia inquātum videt filiū eē silitudinē suā ⁊ oīum alioz sicut ꝑncipiū vr̄ in eo cui⁹ est ꝑn⁹: quāuis ⁊ i seipso videaf. Possuz .n. videre hoiez i imagie sua q̄uis ipsuz ēt p se videā: ita ⁊ quāuis pr̄ seipm videat i se ⁊ oīa alia: trī oīa pōt videre in filio ⁊ seipm: sicut ⁊ seipm i creatura videre pōt: iquātuz ipm creatura repūtat q̄uis iperfecte. ¶ Ad 5ᵐ qō in ꝟriū obycit dōm: q Aug. accipit vbū ꝓput dicit realē exitū ⁊ distictōez a dicēte: ⁊ nō fm q ad rōnē vbi sufficit distictio rōnis: ⁊ iō accipit verbuz trī psonal'r. ¶ Ad 6ᵐ dicendū: q i dīnis nō ē nisi trī vnū verbū ⁊ trī ē ibi verbū psonale ⁊ eēntiale: qz psona nō distinguiť ab essentia. vñ nec excludiť p dictōem exclusiuā. ¶ Ad 7ᵐ dōm: q oīa illa q̄ dīr p̄nt accipi real'r vel fm rōnez: ⁊ vtrūq; sufficit ad rōnē verbi: ⁊ iō pōt dici eēntial'r ⁊ psonaliter.

¶ Ad id qō vlteri⁹ queriť: dōm q si verbū psonal'r sumatur soli filio ꝟenit ⁊ nō spi. sancto: qz spiri. sanct⁹ ꝓcedit p modū volūtatis: ⁊ iō ꝓpe dr̄ amoz ⁊ donuz: sz ꝓcedere p modū nāe vel itellect⁹ ꝟenit filio: ⁊ iō ipse ꝓpe ⁊ genitus ⁊ verbū dr̄. ¶ Ad 8ᵐ q̄ qō obyciť dōm: q ad rōnem verbi nō solū exigiť esse manifestatiuū: qz sic cuiuslibet cāe eēt vbū suus effect⁹: qō nō pōt dici nisi metaphoce: sz oz q i illo verbo itelligaf ꝓcessio itellect⁹: ⁊ ꝟ nō ꝟenit spūi scō. ¶ Ad 9ᵐ dōm: q spūs scūs ꝓcedit a duob⁹: ⁊ iō sua ꝓcessio ē p modum ꝟformitatis amoris: q̄ ē ex vnione volūtatis i volētib⁹: ⁊ pp ꝟ ꝓcedit trī p modū voluntatis. Sz taz ꝓcessio itellect⁹ q̄z ꝓcessio nāe est ab vno trī: nō aūt ab vno fm q vniť alteri si sit pfectuz agēs. sic est agēs dīnū. ⁊ iō vterq; modus ꝓcessiōis ꝟenit illi psone q̄ soluz ab vno est. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q creatura nō pōt dici ꝓpe verbū: sz magis vox verbi. sic. n. vox manifestat verbum: ita ⁊ creatura manifestat diuinā artē: ⁊ iō dīr sci q vno verbo deus dixit oēm creaturā. vñ creature sunt. q. voces exprimētes vnū verbū diuinū. vñ dicit Augu. oīa clamāt deus me fecit: sz ꝟ nō dr̄ nisi metaphoce.

¶ Utr̄ verbū dicat semp respcm̄ ad creaturā. III.

Ad tertiuz sic ꝓcedit: vr̄ q verbū sp respcm̄ dicat ad creaturā. sicut. n. dicit Aug. Dixit ⁊ facta sunt. i. verbū genuit i quo erat vt fieret creatura: sz ꝟ ponit respectus ad creaturā. g̃ vr̄ q verbuz dicat respcm̄ ad creaturā. ¶ P. Aug. i ꝑn⁹ Joā. dicit q verbum est opatiua potētia pr̄is: sz opatiua potentia dr̄ prespectū ad creaturā. g̃ ⁊ verbū. ¶ Itē Anſ. dicit: q de⁹ dicendo se dixit oēm creaturā: sz dicēdo genuit verbū sibi eqlē. g̃ vr̄ q verbū qō genituz est a pr̄e ponat respcm̄ ad creaturā: ꝼz qō p verbū creature dīr a deo. ¶ P. artificiata nō cognoscunť ab artifice nisi fm q ꝟuertiť ad formā artis quā apud se hz. g̃ idē est artifici cōuerti ad artē suā ⁊ ad artificiata ⁊ itelligere vtrūq;: sz verbum est ars oīum eoz̄ q̄ a summo artifice cōdita sunt. g̃ vr̄ q nunq̄ fiat cōuersio intellectus pr̄ni ad artificiata nisi p hoc q ad verbū cōuertiť ⁊ ecōuerso: qñcunq; cōuertiť ad verbum ad artificiata conuertiť. g̃ vr̄ q verbum semp accipiendum sit cū respectu ad creaturam.

Contra. nihil qō dicit respcm̄ ad creaturā cōuenit deo ab eterno: vt dīs ⁊ hō: sed verbuz cōuenit deo ab eterno: qz in ꝑn⁰ erat verbū. g̃ verbuz nō dicit respcm̄ ad creaturā. ¶ P. omne nomē ꝟnotās efficiū

in creatura signat dinā eēntiā: sz verbuz ē psonale ad minus qñqz. ḡ vr̄ q verbuz nō dicat respcñ ad creaturā.

Respondeo dōm: q verbum nō semp dr̄ fm respectū ad creaturā: sz qñqz cū respectu: ꝛ qñqz sine respectu. ꝛ b̄ sic pz. Uerbuz. n. siue dicat psonal'r siue eēntial'r ē spēs cōcepta in q̄ ē silitudo ei⁹ qō dr̄ ꝛ dicētis qñ aligs seipm dicit. Cōstat aūt q dina eēntia siue pr̄ phabz in se silitudinē oīs creature sic exēplar. vñ illud qō significat vt spēs vel silitudo pris: aut eēntie dine: si pfecta silitudo sit: ꝛ tinebit i se silitudinē oīum rerū: sz q̄uis aligd sit spēs vel silitudo alteri⁹: nō tñ ops q semp qñcūqz ꝛuertit i spēm: ꝛuertat i illa cui⁹ ē spēs vel silitudo: qz in spēm vel i imaginē ꝛtingit fieri ꝛuersionē dupl'r. Uel fm q ē spēs talis rei. ꝛ tūc ē eadē cōuersio in rē ꝛ spēm rei. Uel in spēm fm q ē res q̄dā: ꝛ sic nō oz q eadē ꝛuersione ꝛuertat gs p itellcñ i spēm rei ꝛ i rē. Sicut q̄ aligs ꝛsideret imaginē inquātū ē coz⁹ lapideū ꝛ iquātū ē silitudo sortis vel platōis. Dico igr̄ q cū ipse ōs sit silitudo ꝛ spēs oīum rez: duplex cōuersio itellect⁹ pōt fieri i ipm. Uel absolute fm q res q̄dā. Uel iquātū ē silitudo oīuz rez: ꝛ vtroqz mō seipm de⁹ cogñscit: ꝛ supra se ꝛuertit q̄uis nō diuersa: sz vna opone. Uñ si vbū accipiat ꝓut ꝛsegr̄ ituitū itellect⁹ dini fm q absolute seipz ituet. sic vbū absolute dr̄ i dinis: sine respectu ad creaturā siue eēntial'r: siue psonal'r dicat. si aūt vbū ꝛsequatur ituitū itellect⁹ dini ꝓut ꝛuertit supra se iquātū est silitudo oīuz rez ꝛ exemplar. tūc ēt i vbo accipit respectus ad creaturaz: vt ē respect⁹ artis ad artificiata: ꝛ sic ꝓpe vbo ꝓperit nomē artis. Si tñ vbū accipiat sz ordinē manifestatiōis ad altez sic sp dicit respcñ ad creaturā: q talis manifestatio dini itellect⁹ ē p eductōez creaturaz.

Ad primuz igr̄ dōm: q q̄uis i vbo sit vñ fiat oīs creatura: nihilominus tñ ꝛsideratio vbi ꝛ ei⁹ cui⁹ ē vbū nō depēdet a ꝛsideratiōe creature. ꝛ iō vbū nō de necitate dic respcñ ad creaturaz. ¶ Ad 2m dōm: q vbū dr̄ pō opatiua p̄is p modū artis. vñ iquātū significat vt ars significat p respcñ ad creaturā. Sz nō de necitate sic itelligit q̄ significat vt vbū: sic pz de spiscō q ipse ē amoz quo pr̄ diligit filiū: ꝛ iste amoz ē rō amoris quē i creatura hz: quā i sue silitudinē dilectōis adducit: ꝛ inq̄tū ē amoz absolute signat noīe amoris ñ ꝓnotādo aliquē respcñ ad creaturā: sz iquātū ē rō eoz q̄ libaliter creature cōferunt: significat noīe doni qō respcñ ad creaturā iportat. sic ē de noīe vbi ꝛ noīe artis: qz vbū pōt absolute dici: sz ars dicit respcñ ad artificiata. ¶ Ad 3m dōm: q vno ꝛ eodē vbo pr̄ dixit se ꝛ oēm creaturā: tñ diuersa ē ꝛsideratio vbi sz q p illud dr̄ pr̄ ꝛ creature. Non enim deest cognitio absoluta suiipsi⁹: nec ēt cognitio absoluta creaturaz: nec ēt cognitio cōpata fm q cognoscit se eē cām illoz: q̄uis iste tres cognitōes nō differāt realiter i ipso: sz rōne tñ. ꝛ iō nō exigit ad itellcñ vbi sz q eo intelligit pr̄ dixisse seipm respectu ad creaturā fm q eo itelligit creaturas dixisse. ꝛ iō vbuz absolute ꝛ cū respcū ad creaturā itelligit. ¶ Ad 4m dōm: q artifex pōt ꝛuerti ad spēm artis q̄ apud ipz ē triplr. Uel fm q ē silitudo rei p ipm fiēde: ꝛ sic absolute ꝛuertit i rē artificiatā nullā ꝛsideratōez bñs de arte sua. Uel i ipsaz spēm artis sz eē qō hz in aīa ei⁹: ꝛ sic ē ꝛsideratio absoluta ipsi⁹ spēi inquātū ē res q̄dā: nec aligd tūc de re artificiata ꝛsiderat. Uel ꝛpando vnū ad altez dū ꝛsiderat illā spēm q̄ apud se ē eē cāz eoz q̄ ab ipo fiūt: ꝛ ita ēt ē de itellectu dino sz q ꝛuertit supra seipz vel iquātū ē res q̄dā: vel ꝓut ē silitudo rez tñ: vel ꝓut illa res q̄ ē silitudo est cā eoz q̄ sibi assilat: q̄uis iste cogñes i deo sil'sint ꝛ real'r nō differāt. ¶ Ad 5m dōm: q vbū nō dic respcñ ad creaturā i actu sz q̄si in hitu sic donū. ꝛ iō vtrūqz eternū ē. ¶ Ad 6m dōz: q ois effect⁹ creature ē cōis toti⁹ trinitatis. vñ qcqd dic respcñ ad creaturā ducit i cognitiōez eēntie sic i effectu sito cā cognoscit. Sz qz nō tñ essentia hz ordinē ad creaturā: sz ēt ꝓcessio psonalis q̄ ē rō ꝓcessiōis creaturaz. Jō pōt ēt aligd psonale cū respectu ad creaturā significari: ꝛ tūc tale nomē ꝑncipy significabit psonā ꝑncipal'r: sz ex ꝛsideratione ducet in itellcñ eēntie: ꝛ sic ē i noīe vbi ꝛ noīe doni.

¶ Expositio textus.

Natura igr̄ dina si pr̄ est ge. filiuz.) istud nō segr̄: qz q̄uis hz rē idē sit pr̄ ꝛ gñatio: tñ p vbū gñatiōis significat illa ꝓprietas: vt iberēs ꝛ determinās illud de quo dr̄. ꝛ iō qz eēntia nō determiat a ꝓpetate vt p se subsistēte nō dr̄ q eēntia gñet: sz pr̄ significat eadē ꝓpetatē vt p se subsistēte. ꝛ iō pp idētitatē rei dr̄ q eēntia ē pr̄. (Aliter.) Dr̄ntia nō ꝑpe i dinis ē: qz opponit silitudini: sic diuersitas vnitati: tñ b̄ large accipit p distinctiōe.

¶ Qz nō tñ tres p̄dicte ꝓprietates sunt in psonis: sz ēt q aljs significant noibus vt ingenit⁹.

¶ Distin. XXVIII.

Preterea ꝛsiderari oz q ñ tñ tres p̄dicte ꝓprietates sine notiōes i psonis sunt: verz ēt alie q̄ aljs notātur noib⁹. Nā ēt b̄ nomē ingenit⁹ relatiue dr̄ de pr̄e tñ ꝛ aliā designat notōez q̄z pr̄ vel genitoz. Nō ē. n. idē eē pr̄em ꝛ eē igenitū. i. nō ea notiōe pr̄ dr̄ q̄ ingenit⁹. Pater. n. vt p̄dictū ē dr̄ fm ꝓprietatē gñatōis. Ingenit⁹ aūt fm ꝓprietatē inascibilitatis. Differt g̃ pr̄ a filio auctē gñatiōis. differt ēt ꝓprietate inascibilitatis. i. qz igenit⁹. Uñ Aug. distiguēs iter ꝓprietatē q̄ pr̄ dr̄: ꝛ illā q̄ dr̄ igenit⁹ i. v. li. de tri. sic ait. Nō est hoc dicere igenitū qō ē pr̄em dicere: qz ꝛ si filiū nō genuisset: nihil ꝓhiberet dicere eū igenitū. Et si gignat q̄sqz filiū: nō ex eo ipe ē igenit⁹: qz geniti hoies gignūt alios. Nō g̃ iō dr̄ pr̄: qz igenit⁹. Jōqz cū d̄ deo pr̄e vtrūqz dicat alia notio est q̄ itelligit genitoz: alia q̄ igenit⁹. Genitoz. n. dr̄ ad genitū. i. filiū. Cū vo ingenit⁹ dr̄: nō qd sit: sz qd nō sit oñdit. Hoc exēplis planū faciēduz ē. Qz dr̄ igenit⁹: hoc oñdit q nō sit fili⁹: sz genit⁹ ꝛ igenit⁹ cōmode dr̄: fili⁹ aūt latine dr̄. Sz vt dicat ifili⁹: nō admittit loq̄ndi ꝛsuetudo: nihil tñ itellectui demit: si dicat nōfili⁹: quēadmodū ēt si dicat nōgenit⁹ p eo qō dr̄ igenit⁹ nihil aliō dr̄. Jō nō ē i reb⁹ ꝛsi derādū: qd vel sinat vl' nō sinat dici vsus fmonis nr̄i: sz qs rez ipsaz intellcūs eluceat. Nō g̃ iā tñ dicamus ingenitū: sz ēt nōgenitū: qō tñ valet. Aliqd g̃ aliud dicimus q̄z nō filiū. Negatiua pozo pticula non id efficit: vt qō sine illa relatiue dr̄: eadez ꝓpositā subal'r dicat: sz id tñ negat qō sine illa aiebatur sicut in aljs p̄dicamētis: cū dicimus bō ē: subam designam⁹.

Qui ḡ dicit nō hō est: nō aliud gen⁹ p̄dicamēti enūciat: ꝫ tm̄ illud negat. Sic ḡ ꝑm subaz aio: hō ē: sic ꝑm subam nego cū dico: nō hō ē. At si tm̄ valz qō dī genit⁹: q̄ztū valz qō dī fili⁹: Tā tūdē ḡ valet qō dī nōgenitus: q̄ztū valet qō dī nōfili⁹. Relatiue aūt negamus dicēdo nōgenitus. Ingenit⁹ porro qd ē nisi nōgenit⁹? Non ḡ recedit a relatiuo p̄dicamēto cū igenit⁹ dī. Sicut.n. genit⁹ nō ad se dī: ꝫ q ex genitore sit. ita cū dī igenit⁹: nō ad se dī: ꝫ q ex genitore nō sit oñdit. Utrūq; tm̄ relatiue dī. Qō aūt relatiue ꝓnūciat: nō idicat subam. Quānis ḡ diuersuz sit genit⁹ z igenit⁹: tm̄ nō idicat diuersaz subaz: qz sic fili⁹ ad p̄rem: z nō fili⁹ ad nōp̄rez referr̄: ita genit⁹ ad genitorē: z nōgenit⁹ ad nōgenitorē referatur nece est. Ecce euidenter oñdit q igenit⁹ relatiue dī: z de solo p̄re accipit. Aliaq; notio ē qua dī igenit⁹: alia q̄ p̄r. Atq; tm̄ valet cū dī igenit⁹ q̄ztuz nōgenitus vel nōfilius.

¶An sic̄ solus p̄r dī igenitus: dici debeat nōgenitus vel nonfilius.

Deo solet q̄ri vtr̄ sic̄ solus p̄r dī igenit⁹ ita ipse solus debeat dici nōgenitus: vel nō filius: vt nec ēt spūs scūs possit dici nōfili⁹ vel nōgenit⁹? Quibusdā vr̄ q p̄r solus debeat dici nongenit⁹ vel nōfili⁹. Spūs ꝟo scūs sic̄ nō dī ingenit⁹ ita inquiūt nō ē dicēdus nōgenit⁹ vel nō fili⁹. Debz qdez dici z credi spūs scūs nō eē genit⁹ vel nō eē fili⁹: ꝫ nō dz dici eē nōgenitus vel nōfilius.

¶Alijs aūt vr̄: q cū spūs scūs nō possit dici igenitus: pōt tm̄ dici nōgenitus vel nōfilius. Qz aūt Augu. supra ait: tantū valere cū dī ingenitus quātuz cū dī nōgenitus vel nōfilius: etymologiam nomis ostēdendo eū hoc dixisse dicunt: nō ratione predicationis.

¶Que sit ꝓprietas ꝑm quā dī pater igenitus.

Si aūt vis scire q̄ sit ꝓprietas ꝑz quā dī p̄r igenit⁹: audi Hylariū ipsaz vocantē inascibilitatē in. iiij. lib. de tri. ita aientem. Est vnus ab vno. s. ab igenito genitus: proprietate videlicet in vnoquoq; z originis z inascibilitatis. Significata ergo in scripturis personarū itelligētia z distinctio inascibilitatis natiuitatisq; sensu solitarius deus nō est opinādus. Discretio ergo vl distinctio personaz in scripturis posita est: in nullo aūt nature distinctio.

¶Arriani nitebantur ꝓbare alterius substātie patrem: alterius filiū: qz ille igenitus: iste genitus: qbus rñdens Ambrosius dixit se hoc nomen in scripturis nō legisse dinis.

Illud ēt taceri nō oz: q arriani ex eo ꝓbare nitebant alteri⁹ sube eē p̄rez: alteri⁹ filiū: qz ille igenitus: z iste genitus dr̄: cū diuersuz sit eē igenitū z eē genitū. Uñ Amb. eoz qōni respōdēs: dicit se i dinis scripturis h̄ nomen. s. igenitus nō legisse: ita iquiēs i. iiij. li. de spū scō. Cū dudū audierit qdā dicētibus nobis filiū dei q gñatus est patri q gñauit iequalez eē nō posse: q̄uis ille gñatus sit: iste gñauit: qz gñatio ē nature: aduersus qdē illā qōnē vocē sibi arbitrantur acclusaz: ꝫ i tergiuersatiōe dānabili i eodē loco vestigiū vertūt: vt putent mutatōez fieri qōnis mutatōe ꝑmōis dicētes. Qūo p̄sit eē ingenit⁹ z genitus vnius nāe atq; sube? Ergo vt rñdeā mihi ꝓposite qōni: primo oium i dinis scripturis igenit⁹ nusq̄z inenio: nō legi: non audiui. Cui⁹ ḡ mutabilitatis sūt boies hmōi: vt nos dicāt ea vsurpare q̄ nō sūt scripta: cū ea q̄ sunt scripta dicamus: z ipsi obj̄ciant qō scriptū nō sit? Nōne ipsi sibi aduersant̄: z auctoritatē calūnie sue derogant? Attende lector qm̄ hoc nomie igenitus nolebat vti Ambrosi⁹ ꝓpter hereticos. Ita z nos subticere quedā oz ꝓpter calūntātiū isidias: q̄ catholicis ac pijs lectoribus secure credi p̄nt. Sūt eteni q̄dā q̄ nō tāte sūt religiōis z auctis: vt eis nos oporteat semp ꝓfitēdo ac recipiēdo iseruire: vez silētio aliqñ p̄teriri queūt: nec illi⁹ tm̄ sūt quersitatis: qn cū opportunū fuerit: eis vti libeat habeamus.

¶An diuersum sit esse patrem z esse filium.

Reterea q̄ri solet cū supra dcm̄ sit: qz aliud est dicere ingenitū: aliud patrem. Et q diuersum sit genitus z igenitus: vtrū sil̄r diuersum sit eē patrem z eē filium: an idē? Ad qō dicimus qz ex eodē sensu quo dr̄ diuersuz genitus z igenitus: z quo dr̄ nō esse idē dicere genitū z igenitū: pōt dici nō esse idē: ꝫ diuersuz esse patrē z eē filiū: vel eē spm̄ scm̄: qz nō ea notōe p̄r ē pater q̄ filius ē filius: vl q̄ spūs scūs ē spūs scūs. Jōq; ex hoc sensu ꝓcedimus: q aliud ē esse p̄rem: z aliud ē eē filiū: qz alia notio ē qua p̄r est p̄r: alia q̄ filius ē filius. Sz si trāsponas: vt dicas: aliud ē p̄rem eē: aliud filiū eē: variat itelligētia: z iō nō cōcedit̄. Est.n. sensus talis: ac si dicat̄: aliud ē quo p̄r nō qdē p̄r: ꝫ ē: aliud quo filius ē: nō qdē filius: ꝫ ē: qō penitus falsum est. Eo.n. pater est quo p̄r deus est. i. per eēntiā vel naturā. Ac filius eo deus ē quo pater ē deus. Eo ḡ filius ē quo p̄r ē. Et ita idez ē p̄rem eē z filiū eē: ꝫ nō ē idē eē p̄rez z eē filiū.

Añ Augu. i. v. li. de tri. ait. Quãuis diuersus sit eẽ pr̃em ⁊ eẽ filiũ: nõ est tñ diuersa suba: qz nõ hoc ꝑm subaz dr̃: ꝫ ꝑm relatiuũ: qõ tñ relatiuuz nõ est accñs: qz nõ est mutabile. Ecce diuersum eẽ dicit esse pr̃em ⁊ eẽ filiũ qõ iuxta rationẽ ꝓdictã accipi opz: qz. s. alia notio est qua est pater: alia q̃ est filiꝰ. Nõ. n. ꝑm eẽntiã pr̃ dr̃ pater: vel filius filius: sed ꝑm relonem.

¶ Qũo dicaẽ sapia genita vel nata: an ꝑm relationem an ꝑm subam.

Siendũ quoqz est: q sicut solus filiꝰ dr̃ ẏbũ vel imago: ita ẽt ipe solus dr̃ sapia nata vel genita. Et iõ q̃rit vtrũ hoc relatiue dicaẽ: ⁊ si relatiue dr̃: an ꝑm eãdẽ relonẽ qua dr̃ ẏbũ ⁊ imago. De hoc Augu. i ,vij. li. de tri. ita ait. Jd dici accipiamus cũ dr̃ ẏbũ: ac si dicaẽ nata sapia vt sit filiꝰ ⁊ imago. Et hec duo cũ dñr. i. nata sapia: i vno eoz: eo q est nata ⁊ ẏbũ ⁊ imago ⁊ filius itelligaẽ. Et in his oibus noibus nõ oñdaẽ essentia: qz relatiue dñr. At i altero qõ est sapia: ẽt essentia demõstreẽ: qñ ⁊ ad se dr̃: seipsa. n. est sapiẽs. Et hoc est eiꝰ eẽ qõ sape. Añ pater ⁊ filiꝰ sil̃ vna sapia: qz vna eẽntia. ¶ Caue lector qual̃r hoc itelligas qõ hic dicit Aug. Videẽ. n. dicere q cũ dr̃ nata sapia: ibi sapia essentiã significet: ⁊ nata relonez notet. Qõ si ita est cogimur dicere essentiã dinã esse natã: qõ supioribus repugnat. Sz ad hoc dicimus: q i altero. i. i eo q nata est: eadẽ notio itelligaẽ: q̃ notaẽ cũ dr̃ verbũ ⁊ imago. In altero ẏo. s. sapia demõstraẽ eẽntia. i. demõstraẽ q filiꝰ sit eẽntia: qz sapia secundũ essentiã dr̃. Et iõ cũ dr̃ nata sapia: itelligaẽ q ipse q natꝰ ẽ: eẽntia est: ibi tñ sapia nõ ꝓ eẽntia: ꝫ ꝓ hypostasi facit itelligẽtiaz: vt sicut qñ dr̃ ẏbũ vl̃ filius: itelligiẽ hypostasis cũ sua ꝓꝛietate. Itẽ cũ dr̃ nata sapia: idez itelligiẽ. i. genita hypostasis. Jõ vigilãter ait idẽ eẽ itelligẽdũ cũ dr̃ ẏbũ: ⁊ cũ dr̃ nata sapia. i. eadẽ relatio: eademq hypostasis cui ieſt illa ꝓꝛietas. Et ex hoc adiuuaẽ illud qõ supiꝰ diximus. s. cũ dr̃ pater vel filius vel spũs sanctus: nõ tantũ ille ꝓꝛietates significanẽ cuz dr̃ paternitas filiatio: ꝫ ẽt hypostasis cũ suis ꝓꝛietatibꝰ.

¶ Qz imago aliquãdo dr̃ ꝑm essentiam.

Illud ẽt sciri oz: qz cũ supꝛadictuz sit imaginẽ relatiue dici de filio sic̃ verbũ vel filiꝰ: iterdũ tñ repit̃ ꝑm subaz dici. Añ Aug. i li. de fide ad Petrũ dic̃: q vna ẽ sancte trinitatis eẽntialiter dinitas ⁊ imago: ad quã factꝰ est hõ. Hylariꝰ ẽt i. v. li. de trinitate qit. Homo fit ad cõmunẽ imaginẽ. Nomẽ non discrepat̃: natura nõ differt. Una ẽ. n. ad quã hõ creatus ẽ spẽs. Ex his ẏbis oñdit̃ q imago aliqñ essentie intelligentiã facit: ⁊ tũc ad se dr̃ ⁊ nõ relatiue.

¶ Diuisio textus.

Hic determinat magr̃ de notõibꝰ psonarũ q̃ nõ sũt psonales. Et didit̃ in ptes duas. In pa determiat de inascibilitate q̃ est ꝓꝛietas psone cui nõ sit ꝓꝛietas psonalis. In za de hoc noie ꝑnm q nec ẽ ꝓꝛietas psonalis nec psone. ibi. (Est ꝓterea aliud nomẽ). z9. dis. Prima i duas. In paoñdit q̃liter pr̃ dicaẽ igenitꝰ. In za q̃liter eẽrio. Omne qõ genitũ dr̃ õ filio sit accipiẽdũ. ibi. (Sciẽdũ ẽ quoqz q sicut.) Circa pm duo facit. Primo ostendit q̃liter pater ingenitꝰ dicatur. Secũdo mouet qõnẽ ex dictis. ibi. (Ꝑ. q̃ri solet.) Circa pm duo facit. Prio oñdit q̃lr nomẽ igeniti a scis accipiẽ. Scõo q̃liter ab eis ẽt qñqz taceaẽ. ibi. (Illud etiã taceri nõ opz ꝛc̃.) Circa pm duo facit. Primo oñdit q̃liter pr̃ ingenitꝰ dicaẽ. Scõo oñdit q̃ sit notio pr̃is quã nomẽ ingeniti designat. ibi. (Si autẽ vis scire.) Circa pm tria facit. Prio exponit igeniti significatõez. Scõo ponit expõnis manifestatõez. ibi. (Dis exẽplis.) Tertio excludit q̃dã dubitatõez: circa cuiꝰ solonez diuersoz opiones narrat. ibi. (Jõ solet q̃ri ꝛc̃.) (Sciẽdũ quoqz) Dic oñdit q̃liter filiꝰ dicaẽ sapia genita. Et circa hoc duo facit. Prio ostẽdit dicti significatõez. Scõo excludit dubitatiõez ex dictis. ibi. (Caue lector.) vbi duo facit ꝑm duas dubitationes quas remouet. Scõa icipit ibi. (Illud sciri opz ꝛc̃.) ⁊ vtraqz p sepz in lr̃a.

¶ Questio. I.

Hic est duplex qõ. Prio de inascibilitate. Scõo de imagie. Circa pmuz duo q̃runt̃. Primo vtz innascibilitas sit notio vel ꝓꝛietas patris. Secũdo vtz sit psonalis ꝓꝛietas eiꝰ. vtz aũt inascibilitas vel ingenitus cõueniat spũi scõ habitũ est supꝛa. iz. di.

¶ Utz inascibilitas sit ꝓꝛietas patris. I.

Ad primuz sic ꝓcedit̃: vr̃ q inascibilitas nõ sit notio vel ꝓꝛietas pr̃is. Ut. n. i lr̃a hr̃ cũ pr̃ igenitꝰ dr̃ nõ qd sit: sz qd nõ sit ostendit̃: sz negatio nõ põt eẽ sufficiẽs ꝑnm notificandi aliqd. g̃ cũ notio dicaẽ illud qõ est ꝑnm cognoscẽdi psonã vr̃ q igenitũ nõ dicat aliqz notionẽ pr̃is. ¶ Ꝑ. si igenituz sit ꝓꝛietas pr̃is aut ẞ erit ꝑm q itelligit negatiue: aut ꝑm q itelligit priuatiue: sz nõ ꝑm q intelligit negatiue: qz sic cõuenit ei q nõ gñaẽ: ⁊ sic ꝛuenit eẽntie ⁊ spũi scõ. Sil̃r nec ꝫ q ꝓuatiue: qz ꝓuatio semꝑ ponit ipfectõez i eo cuiꝰ ẽ: cũ ꝓuatio sit eiꝰ qõ natũ ẽ hẽri ⁊ nõ hr̃. g̃ vr̃ q ingenitꝰ nullo nõ sit notio vel ꝓꝛietas pr̃is. ¶ Ꝑ. cũ psone dine nõ distiguaẽ nisi p relones: nihil ꝑt eẽ ꝓꝛietas vl̃ notio dine psone qõ nõ ẽ i gñe relonis: sz igenitꝰ nõ ẽ i gñe relonis. g̃ nõ est notio psone dine. Prob̃ medie. sic̃ se hz inferiꝰ ad supiꝰ: ita se hz negõ supioris ⁊ eo ad negatiõez iferioris. Quãto. n. hõ est i pauciozibꝰ q̃z aĩal: tãto magis negõ aĩalis de pauciozibꝰ ꝓdicaẽ q̃z negõ hois. Sz gñatio ꝓut signaẽ relonẽ est minꝰ cõe q̃z relo. g̃ negõ gñatõis ẽ plus cõe q̃z nõ relo. ⁊ ita ꝓdicaẽ de illa ⁊ saluaẽ cũ ea sic̃ cõe cuz ꝓꝑo: sz qcqd saluaẽ cũ opposito gñis nõ ẽ ꝛtẽtũ sub gñe. g̃ igenitꝰ cuz saluer̃ cũ eo qõ ẽ nõ relo nõ ẽ i gñe relonis. ¶ Itẽ igenitũ ꝛuenit pr̃i ꝑm q ẽ ꝑnm: sz ipse nõ ẽ ꝑnm solũ g̃ gñatõez: sz ẽt p spiratõez. g̃ vr̃ q nõ debeat notificari p negõnem gñatõis: sz p negõnẽ ꝓcessiõis q̃ ẽ cõe ad vtrũqz vt dicaẽ ꝓcessibilis: vel ꝑm spãlẽ rõnez vtrisqz ꝓcessiõis: vt sic

dicitur ingenitus ita dicaꝫ ispirabilis.

Contra. est qđ in lra p Dyl. dr. ¶ P. illud q̄ psona dina distiguiꝫ ab alys psonis ē notio vl' p prietas ei⁹: sz igenitū soli patri conuenit: vt supra. iz. dist. habitum est. g̃ est notio vel ꝓprietas patris.

Respondeo dom: q̄ fm Augu. pr ē p̄n^m toti⁹ diui nitatis. vñ ēt Dyo. dicit: q̄ in pre est fontana dinitatis. vñ si in dinis psonis esset ordo q̄ ponere pus ꝛ posteri⁹ pr ceēt p̄^m p̄n^m: sz qz ibi nō ē talis ordo loco ei⁹ qđ ē pmū dicimus p̄n^m nō de p̄n⁹. Uñ pr pōt dupl'r inotescere. Uel iquātū ē de nō p̄n⁹ ꝛ sic inotescit p notionē inascibilitatis. Uel iquātū ē p̄n^m: ꝛ sic qz p̄ncipiū dr fz emanatōez q̄ ab ipso ē fm duplicē modū emanatōis i diuinis duab⁹ notōib⁹ inotescit. s. pr̄nitate iquātuz ē p̄n^m p gñatōez: ꝛ cōi spiratōe iquātū est p̄n^m spūs sci p spiratōez amoꝛis: ꝛ sic pz qđ i vniuerso sunt tres notōes pr̄is.

Ad primum igit dom: q̄ aliq̄ dictio dr ponere aliqd dupl'r. Ul'ita q̄ illud qđ ponit sit de itellectu ei⁹ sicut aliqd eēntie ipsius: vt hō ponit aīal. Uel qz ꝓsupponit illud q̄si i quo fundaꝫ: q̄uis non sit de eēntia ei⁹. sic oē accīs ponit subaz. Dico g̃ q̄ B nomē ignit⁹ nō ponit aliqd qđ ꝛstituat itellcm ipsi⁹: qz B nō posset eē nisi poneret aliq̄z rōnez p̄ncipy vel i cōi vel i spāli: qz nihil aliud notōale pōt pr̄i ꝛuenire: ꝛ quocunq̄z mō dicaꝫ nō ponet i numeruz inascibilitas cū pr̄nitate: qz cōe nō ponit i nūero cū ꝓpo. Sz tñ ponit aliqd qđ ꝓsupponit i quo fundaꝫ: ꝛ ex B ē q̄ gdā dixerūt q̄ ignit⁹ aliqd ponit: ꝛ gdā q̄ nihil. Sz q̄uis nihil ponat qđ sit de intellectu ei⁹ ꝛstitutiue: nō tñ segꝫ q̄ nō possit eē notio: qz illud cui⁹ rō ꝛsistit i remotōe optime p negōnē certificaꝫ sicut cecitas ꝛ hꝫ. ꝛ hꝫ ē rō p̄mi vel eius qđ est nō de p̄n⁹ eē: qz pmū est añ qđ nihil. ¶ Ad z^m dom: q̄ igenitus nō importat negatōez absolutā: sz aliquo mō ꝓuatiōez. Omnis. n. negatio q̄ est in aliquo subo determiato pōt dici ꝓuatio. vñ in. 8. metaph. dr q̄ priuatio est negatio in subo vel in suba. Uñ dico q̄ hec negatio quā iportat ingenit⁹ intelligiꝫ vt fundata in rōne p̄ncipy fm q̄ ē notio pr̄is: ꝛ B mō nō ꝛuenit nec eēntie nec spūi scō qb⁹ nō cōpetit esse p̄ncipiū p originē alicui⁹ dine psone: nec itez filio cui ꝛuenit affirmatio opposita. Sz ex hoc nō segꝫ q̄ i pre sit aliqua īpfectio. Quāuis. n. ꝓuatio semp sit ei⁹ qđ natū ē hēri: tñ hoc ꝛtingit triplr: vt dicit phus. 5. metaph. Uel qñ aliqd nō hz qđ natū est hēri a quocūq̄z: q̄uis ipm nō sit natuz hēre: sic̄ pes nō dr hēre visum. Uel qñ nō hz illud qđ natū est hēri a suo genere: q̄uis nō ab ipo nec ab aliquo sue spēi: sic̄ talpa nō hz visum. Uel qñ nō hz illud qđ natū ē hēre: ꝛ qñ ꝛ vbi ꝛ fm alias ꝛditiōes: ꝛ sic ꝓpe dr ꝓuatio: ꝛ impfectionē importat: ꝛ hoc mō nihil ꝓuatiue in deo dr: fz alys pmis modis pōt dici. Sed quātū ad pmū modū pōt ingenituz dici de essentia ꝛ de spiri. scō: vt supra accepit Hiero. sed quātum ad scām modū dr tñ de patre: qz ipse est p̄ncipiū notiōaliter ꝛ nō hz generationē passiuaz quā hz filius g etiā notionaliter p̄ncipiū est. ¶ Ad 3^m dicendū: q̄ in genere cōtineꝫ aliqd dupl'r. Uel p se ꝛ ꝓprie sicut species ꝛ ea que recipiūt ꝓdicationez generis. Uel per reductionem sicut p̄ncipia generis vt materia ꝛ forma ad substātiaz: ꝛ vnitas ꝛ pūctus ad quātitatē: quāuis neutrū sit quātitas. Ita etiā nulla negatio vel ꝓuatio est in genere per se: qz nō habz aliquā quiditatē nec esse: sed reducīt ad genus affirmationis fm q̄ in nō esse itelligit esse: ꝛ in negatione affirmatio: vt dicit phs in. z. elenchorum: qz omnis ꝓuatio per habituz cognoscit ꝛ remotio p positionez: ꝛ sic etiam nō relatio est in genere relationis quāuis ea de quib⁹ dicīt ista negatio nō sint in illo genere. ¶ Ad 4^m dom: q̄ in hoc q̄ dicīt ingenitus remouet a patre esse ab alio simpliciter ꝛ non solum fm aliquem determinatū modū. Quare aūt nominet p negationem specialis ꝓcessionis. s. generationis pōt assignari triplex causa. Una est qz ꝓcessio spiri. sci fm ordinē nature presupponit generationez filij. ꝛ iō qz negato pōi remouet posterius: ad remotionē generatōis a p̄ncipio fontali: sequit ꝓcessionis remotio p moduz amoꝛis. Scōa est qz p hoc q̄ dicīt ingenitus fm q̄ est notio pr̄is tollit oīs modus cōsequēdi generationē. hoc. n. cōuenit patri iquātū est p̄ncipium generationis vt nullo modo generationez cōsequat. Generationē aūt cōsequit aliqd fm itellectuz tripliciter: vel sicut genitū vt filius: vel sicut p generationem acceptū vt essentia diuina: vel sicut a generato ꝓcedens vt spūs scūs. vñ nulli horuz cōuenit ingenitus fm p̄dictū moduz. Tertia pōt esse ratio: qz negatio ingeniti fundaꝫ sup rōnem p̄ncipy: vt dictū est: quāuis aūt pater sit p̄ncipium vtriusq̄ ꝓcessionis dine: sola tñ ratio p quā est p̄ncipium generationis est ꝓprietas psonalis constituens personaz patris. s. paternitas. ꝛ ideo etiā per generationis negationē eadē psona conueniētius ꝛ magis ꝓprie notificatur ꝛc.

¶ Utr̄ inascibilitas sit ꝓprietas psonalis pr̄is. II.

A Secundū sic ꝓcedit: vr q̄ inascibilitas sit ꝓprietas personalis patris. Sicut enim paternitas cōuenit tantuz patri ita ꝛ inascibilitas: sz paternitas est ꝓprietas personalis eius. g̃ ꝛ inascibilitas. ¶ P. persona dicit aliquid distinctum ꝓprietate ad dignitatē pertinens: sed innascibilitas magis videtur pertinere ad dignitatez q̄ paternitas: qz paternitas cōmunicaꝫ etiaz creaturis: nō aūt inascibilitas. ergo inascibilitas magis est ꝓprietas personalis q̄ paternitas. ¶ Itē persona nō potest intelligi nisi itelligaꝫ aliquid cōstituēs ipsam in personalitate sua: sed vt in littera dicīt: potest itelligi ingenitus etiā si nō itelligaꝫ pater. ergo opz q̄ inascibilitas constituat personā patris: ꝛ ita videtur q̄ sit ꝓprietas personalis. ¶ P. illud qđ est p̄ncipium personalis operatōis videt esse ꝓprietas personalis: ga propria operatio est a ꝓpria forma operāti: sed inascibilitas est p̄ncipiuz generationis in patre. dicitur enim q̄ pater generat: qz est ingenitus. vnde querit delitias in cōsortio filij. ergo videtur q̄ inascibilitas sit proprietas personalis.

Contra. gcgd dicīt p positionē nō cōstituiꝫ negatiue vel ꝓuatiue tñ: sed pater nomiat aliqd positiue. g̃ psona patris nō cōstituiꝫ per inascibilitatem: quia nihil ponit in intellectu suo.

Respondeo dom: q̄ sicut ē in iferioribus q̄ gcgd ꝛsequit ad eē pfectū nō est cōstitutiuū illi⁹ rei. Ita ēt in dinis gcgd fm itellectū ꝓsupponit aliqd quo psona ꝛstituiꝫ nō pōt eē constitutiuū psone. ꝛ ide ē q̄ cōis spiratio nō pōt eē ꝓpetas psonalis: qz psupponit i pre ꝛ filio gñatiōez actiuā ꝛ passiuā qb⁹ ille psone ꝛstituunt. Silr inascibilitas cū ponat negōnē q̄ fundaꝫ sup rōnē p̄ncipy: vt dcm̄ ē ꝓsupponit fm itellectū ratiōez p̄ncipy supra quā fundaꝫ. s. pr̄nitatē. ꝛ iō nō pōt cōstituere personaz pr̄is: nec pōt esse personalis ꝓpetas.

Ad primum g̃ dom: q̄ ex B q̄ cōuenit soli patri pōt ꝓbari q̄ sit ꝓprietas pr̄is: nō aūt q̄ sit ꝓpetas psonalis nisi ꝛstitueret psonaz pr̄is ad similitudinē dr̄ie ꝛstitutiue. ¶ Ad z^m dōz: q̄ gcgd hz negatio de dignitate hz ab affirmatōe supra quā fundaꝫ. ꝛ iō inascibilitas q̄ fundaꝫ supra talē pr̄nitatē pertinet ad dignitatē sicut talis pr̄nitas: ꝛ sic̄ inascibilitas nō cōicatur creature ita nec talis paternitas. s. que nō est ab alio

ꝓncipio ꝗuis cõicet paternitas absolute. ¶Ad 3m dom q remota paternitate per intellectũ non remanet hypostasis pris: t qđ dr in lra q remanet igenitũ ẽ itelligẽduz ꝗtũ ad cõez rõnẽ igeniti t pris: qz separatiz iueniunt i diuersis: nõ aũt fm q vtrũq ponit ꝓpetas pris: nihilominus tñ ẽt remota pnitate remaneret igenitũ in deo: non ꝗsi ꝓpetas vel notio alicui9 psone: sz ꝗsi attributũ essentie vt ipsius t icreatus. ¶Ad 4m dom q inascibilitas nõ ẽ ꝑn9 gnationis in pre ꝗsi forma eliciẽs hãc opõnẽ: sz solũ ꝗsi ponẽs aliquã ꝺditionẽ circa gnationẽ. Sic enim videm9 in alterationib9 q ꝑma alteratio ẽ quã opat alterans nõ alteratũ. t ex hoc qđ nõ ẽ alteratũ alteratio quã facit ẽ p9: ita ẽt p9 gnatio ẽ ꝗ ẽ gnantis nõ gnati. vñ cõditionẽ istam q sit ꝑma gnatio hz ex hoc q gnans est igenitus. Sed ꝓncipiũ formale ꝗsi eliciens gnationez est forma patris ꝗ est paternitas: sicut calor est ꝓncipium calefactionis in calido. ¶Questio. II.

DEinde queritꝰ de imagine. ¶Et circa hoc tria ꝗrunt. Prio qd sit imago. z9 vtruz imago i dinis dicat cẽtialr vel psonalr. 3o si dicat personaliter vtruz ꝺueniat filio tñ.

¶Utrum diffo imagis. imago est spes idifferẽs ei9 rei ad quã imaginatur. sit cõpetẽs. I.

AD primuz sic ꝓcedit. t ponit diffo Hyl. talis imago est eius rei ad quã imaginat spes idifferẽs. vr aũt q sit icõpetẽs. Imago. n. ẽ fz imitationẽ i exterioꝛib9: sed spes nõ est de extrinsecis rei: imo dicit qditatẽ intrinsecã. ḡ male ponit in diffone imagis. ¶P. imago ꝓpe dr qđ ẽ ad imitatõez alteri9: sz spes idifferẽs duoꝛ nõ ẽ ad imitatõez alteri9 imo ẽ id in q imitatio attẽdit. ḡ imago nõ dz dici spes sz hꝰ spez. ¶Item eoꝛ q in ifinitũ distãt nõ pot esse idẽtia. sz creatura ẽ imago dei: a q tñ i ifinitũ distat. ḡ idifferẽs male ponit i diffone imagis. ¶P. in diffonib9 nõ dz eẽ circulus: sz ex hac diffone segt circulus. diffinit. n. imaginẽ p rẽ imagiatã: t imagiatũ nõ pot diffiniri nisi p imaginẽ. ḡ vr q male diffiniat. ¶Itẽ de rõe imagis ẽ eqlitas t silitudo. vt pz ex alia ei9 diffone q imago ẽ rei ad rẽ coequãdã idiscreta t vnita silitudo. cuz igr in ꝑdicta diffone nihil ponatur ad eqlitatẽ t silitudinẽ ptinẽs. vr q sit diminuta.

Respondeo dom q rõ imagis ꝺsistit in imitatione. vñ t nomen sumit. Dr. n. imago ꝗsi imitago. De rõne aũt imitatiõis duo ꝺsiderãda sũt. s. illud in q ẽ imitatio: t illa q se imitant. Illo aũt respectu cui9 ẽ imitatio ẽ aliq qlitas vl forma p modũ qlitatis significata. Uñ de rõne imagis ẽ silitudo. Nec hoc suffic: sz opz q sit aliq adeqtio in illa qlitate: vel fm qtitatẽ: vel fm ꝓportionẽ. vt pz q in imagie pua: equalis ẽ ꝓportio ptiũ adinicẽ: sic in re magna cui9 ẽ imago: t iõ ponit adeqtio in diffone ei9. Exigit ẽt q illa qlitas sit expssiuz t ꝓximuz signũ nãe t spei ipsi9. vñ nõ dicimus q g imitat aliquem in albedine q sit imago illi9: sed g imitat in figura q est ꝓximũ signũ t expressiuz spei t nãe. videm9 enim diuersaruz specieꝛ in animalibus diuersas esse figuras. Ex parte aũt imitantiũ duo sunt ꝺsiderãda. s. relatio eqlitatis t similitudinis q fundat in illo vno: in quo se imitant. Et adhuc vlteri9 ordo: qz illud qđ est posteri9 ad similitudinem alterius factũ: dicit imago: sed illud qđ est ꝓius ad cuius similitudinẽ fit alteruz vocat exemplar: ꝗuis abusiue vnũ ꝓ alio ponat. Et ideo Hyl. ad significandum ordinẽ t relationem se imitantiũ dixit imago est eius rei ad quã imaginat. Ad designãdũ vo id in quo ẽ imitatio dixit spes indifferens.

Ad primuz igit dom q nõ in imitatiõe qrũcũq exterioꝛ ẽ rõ imagis: sed eoꝛ q sunt signa qdãmõ spei t nãe: t iõ posuit spem poti9 q ꝗlitatẽ. ¶Ad scõm dom q ista diffo data est p cãm. non. n. illud qđ est imago est ipsa spes in qua fit imitatio ꝓprie loquẽdo. Sz indifferẽtia speciei est cã quare dicat imago. Ut dicat q vtrũq pot dici imago: t illud qđ imitat: t id in quo est imitatio: quãuis non ita ꝓprie: t sic diffinit Hyl. ¶Ad 3m dom q vnũqq quantũ attingit ad rõnẽ imaginis tñ attingit ad rõnem indifferẽtie: fm. n. q differt nõ est imago. Inuenit tñ quidã gradus perfectiõis imaginis. Dr enim qđq imago alterius in quo inuenit aligd simile qualitati alterius: q designat t exprimit nãz ipsi9: ꝗuis illa natura in ea nõ iueniat sicut lapis dicit eẽ imago bois inqtũ hz simile figurã: cui nõ subsistit nã illa cuius est signuz: t sic imago dei est in creatura sicut imago regis in denario. vt dicit Aug. t hoc est iperfectus modus imaginis. Sz perfectioꝛ rõ iuenit quando illi qualitati que designat naturã subsãtie est de natura in spẽ: sicut est imago homis patris in filio suo: qz habet similitudinem in figura t in natura: quã figura significat. sed perfectissima rõ imaginis est quãdo eandẽ numero formaz t nãm inuenimus in imitante cũ eo quẽ imitat: t sic est filius perfectissima imago pris: qz oĩa attributa dina que sunt per modũ qlitatis significata simul cuz ipsa nã sunt in filio: nõ solum fm spem sed fm vnitatem in numero. ¶Ad quartuz dom q hoc qđ dicit eius rei ad quã imaginat est circulocutio exemplaris. Unde ponit in virtute vnius dictionis: t ponit conueniẽter in diffinitione imaginis: sicut ꝑus in diffone posterioꝛis: t nõ ecõuerso. Exẽplar enim est imagine. vñ non est ibi circulus. ¶Ad gntum dom q in idifferentia spei itelligit t similitudo t equalitas qualis ad imaginẽ regritur. vñ ille due diffinitiones. q. in idem redeunt.

¶Utrum imago dicatur essentialiter. II.

AD secũdum sic ꝓcedit. vr q imago nõ dicat cẽtialr. Ut. n. supra dictũ est ab Augu. nihil ẽ absurdius ꝗ imaginẽ ad se dici: sed illo qđ cẽtialr dr in dinis ad se dr. ḡ absurdũ est vt cẽtialr dicat. ¶P. imago de rõne sua vt dcm ẽ ipoꝛtat ordinem: sz in dinis nõ est nisi ordo originis: cum igit nihil importãs originem in dinis cẽtialr dicat: videt q nec imago. ¶Itẽ ex absolutis vel essentialib9 nõ pot ꝓbari psonaꝝ distinctio: qz in essentialia trinitatis pot ꝺducere nãlis rõ: nõ aũt in personarũ distinctionẽ: sed supra. z. di. probata est distinctio personarũ ex rõne imaginis. ergo

Contra (imago non dr essentialiter. est qđ in lra dr per Augu. t Hyl.

Respondeo dom q sic dcm ẽ imago pot dici dupliciter. vel id qđ imitat aliquẽ. vel id i quo est imitatio. Si dicat imago ꝓut ꝓprie accipit id qđ imitat altez: sic cẽtia dina ñ pot dici imago sz expẽplar: cui9 imago ẽ creatura: qz imago ꝑsupponit ordinẽ ad aliquod ꝑn9: cẽtia aũt dina nõ hz aliqđ ꝑn9: sed tñ sic aliq p9 pot dici imago alteri9 inqtũ p9 ꝑsupponit sibi fm ordinẽ nãe aliã psonã. Uñ sic imago fz q ꝓpe de ꝺo dr sp est psonale. Si aũt dicat imago id in q ẽ imitatio sic nã dina ẽ imago: qz i ipsa est duplex imitatio. Una psone ad psonã fz q fili9 in nã dina quã hz a pre imitat prez. Alia creature ad creatorẽ inqtũ creatura imitat creatorẽ: sz iperfecte fm aliquã silitudinẽ bonitatis ipsi9. Et qtum ad ꝑmã imitationẽ: q. s. ẽ psone ad psonã imago in recto significabit essentiã: sed in obliquo faciet intellectũ plonarum. sic. n. idem erit imago qđ nã diuina psonaꝝ in ea

se imitantiū. ꝛ sic accepit supra Hyl. in. z. dist. Uñ ꝓbauit ex ratione imaginis ꝛ vnitatē essentie ꝛ distictionem personaruz. Sed quātū ad scām imitationez q̄ est creature ad creatorez imago significabit dinaz essentiā ꝛ cōnotabit respectū ad creaturaz q̄ imitat ipam. ꝛ sic accepit ibidē Aug. vñ ex ratione imaginis nō ꝓbauit nisi vnitatem essentie. ¶ Et ꝓ ꝫ ꝑz solō ad obiecta.

¶ Utruz spūs scūs possit dici imago. III.

AD tertium sic ꝓcedit. vī q̄ spi. scūs possit dici imago. Ꝓ hio ꝓ Dam̄. q dic̄ q̄ spi. scūs ē imago filij. ¶ Ꝑ. sic̄ filius imitat ꝑez ꝓ oia ꝺsimilis sibi: ita ēt ꝛ spi. scūs: ꝫ ꝫ est qđ regrit ad ꝓfectaz rōnem imaginis vt dictū est. q̄ spūs scūs ē imago ꝑris. ¶ Si dicis q̄ spi. scūs nō hz ꝫ q̄ sit filius ꝑri ꝓ oia ex rōne ꝓcessionis sic̄ filius ꝫ hz inq̄tū ꝓcedit vt genit⁹. ¶ Cōtra. q̄ ꝓcessio spi. sci nō tm̄ est ꝓcessio amoris: ꝫ ꝓcessio amoris dīni: ꝫ ꝓcessio amoris dīni inq̄tū hꝺ hz q̄ sit in plenitudine eiusdē nāe. q̄ vī q̄ spi. scūs ex ꝓcessione sua hēat q̄ sit imago. ¶ Ꝑ. dī absolute q̄ spi. scūs ē eq̄lis ꝑri ꝛ filis ꝛ ꝺnālis: q̄uis ꝫ nō hēat ex rōne sue ꝓcessiōis absolute. cū igr̄ filitudo ꝛ eq̄litas ꝛ ꝺnālitas ꝺstituāt perfectā rōnem imaginis. videt q̄ spi. scūs absolute sit imago.

Contra est qđ Hyl. dicit q̄ eternitas est in patre: et species in imagine: ꝛ vsus in munere: sic̄ ergo munus vel donū est ꝓprium spiri. sci. ita imago filij. Hoc idem videt ꝑ Aug. supra dist. 27.

Respondeo dōm q̄ imago ꝼm q̄ ꝑsonalis dī cōuenit tm̄ filio ꝛ nō spi. scō. Cuius rō diuersimode assignat. Quidaz enim dicūt q̄ cum imago ponat imitationez in exterioꝛib⁹: ꝛ notionalia in diuinis sint. q. exterioꝛa: filius cōueniēter dicit imago ꝑris q̄ imitat patrem ēt in aliq̄ notiōe. ſ. in cōi spiratiōe: nō aūt spi. scūs q̄ nullā notionē cōem cū ꝑre hz. Sz ꝫ nō vī ꝓueniens ꝓpter duo. Ꝓimo. q̄ notionalia in dīnis nō se magis hñt ꝑ modū exterioꝛū q̄ essentialia ꝓter illa q̄ sunt assequētia subaz ꝼm Dam̄. ꝛ ideo imitatio in illis adhuc faceret rationem imaginis. Scōo. q̄ ꝼm relonem oꝛigi nis nō attendit in dīnis filitudo aut eq̄litas: vel dissimilitudo vel ineq̄litas: vt ex verbis Aug. habitū est supra. zo. dist. Ad rōnez aūt imaginis regrit filitudo ꝛ eq̄litas: vt dictū est. Et iō aly dicūt q̄ ꝓssibile est vnius rei esse plures imagines īmediate ducētes in illaz nisi ꝑ mām diuisas. Nec ēt eōrio est ꝓssibile q̄ idē sit imago plīuz. ꝛ ideo cū ꝑris imago sit filius: nō ꝓt ēt esse imago spi. scūs: q̄ sic plures eēnt imagines vni⁹. Nec itez ꝓt eē q̄ spi. scūs sit imago ꝑris ꝛ filij: q̄ sic idē eēt imago īmediata plīuz. Istud ēt nō videt cōueniens ꝓ duo. Ꝓimo. q̄ spi. scūs refert ad ꝑez ꝛ filiū vt ad vnū ꝓncipiū. vñ posset esse imago eoꝝ vt sunt vnū ꝓn̄ eius. sic̄ hō est imago totius trinitatis. Scōo. q̄ nō est maioꝛ rō q̄re nō possūt esse vnius plures imagines q̄ vni⁹ plures silēs vel equales. Hꝺ. n. conuenit in dīnis. ſ. q̄ plēs sint silēs vel equales vni⁹ nō ꝑ diuisionē māe: sed ꝑ distinctionē relonuz. Et iō dōm cū alys q̄ q̄uis diuersitas rōnis attributoꝛū nō sufficiat ad distinctionē realem ꝓcessionū. tamē sufficit ad diuersas notiones eoꝝ. vt supra. iz. dist. dictum est. ꝛ ideo quāuis spi. scūs sua ꝓcessione accipiat naturā: q̄ tm̄ sua ꝓcessio nō est ꝑ modum nāe: nō dicit: nec est gnātio: q̄ gnātio est ꝓcessio ꝑ modū nāe: ꝛ ꝑ ꝺns nō dicit filius. Ita etiaz dico q̄ filius ex ratione ꝓcessionis sue hz q̄ sit imago ꝛ inquātuz ꝓcedit vt filius: q̄ filius dicit ex ꝫ q̄ hz nām ꝑris. ꝛ inq̄tuz ꝓcedit vt verbuz: q̄ verbū vt dictū est: est q̄dā filitudo in ītellectu ipsius rei intellecte. Sz spi. scūs nō hz ꝫ ex rōne sue ꝓcessionis: q̄ ꝓcedit vt amoꝛ: ꝛ iō sicut nō dicit filius q̄uis accipiat sua ꝓcessione nām patris: ita nec imago quāuis habeat similitudinem ad patrem.

Ad primum igit dōz q̄ Dam̄. large accipit imaginē ꝓ q̄cūq̄ filitudie. ¶ Ad scōz dōz q̄ q̄uis spi. scūs imitet ꝑez: nō tm̄ hz ex rōe sue ꝓcessiōis vt imago dicat: ꝛ iō nō dī imago sic̄ nō dī filius. ¶ Ad 3m dōz q̄ idētitas rei in dīnis nō ꝓiudicat distictioni ꝼm rōnē in ỹitate attributoꝝ: ꝛ iō q̄uis sapia inq̄tuz ē dīna sit eēntia: nihilomin⁹ manet ibi ꝓꝑa rō sapie ꝓter rōnez eēntie. ꝛ silr rō volūtatis ꝓter rōnē nāe ꝛ itell's. ꝛ ꝓꝑ ēt remanet distictio ī ꝓcessiōib⁹ q̄ sūt ꝓ modum volūtatis ꝛ itellect⁹ ꝛ nāe ad min⁹ ꝼz rōnē: ꝛ diuersitas rōnū causat diuersitatē noiuz. vñ illa noia nunq̄ ꝺcurrerēt ī idē nisi rōnes in eadē re fundarent: ꝛ qz ꝓcessio ꝓ modū volūtatis ꝛ nāe nō eidē ꝺpetit in dīnis: iō nec noia se ꝺsequūt q̄ ꝓꝑias rōnes ꝓcessionū demōstrāt. ¶ Ad q̄rtuz dōz q̄ q̄uis nomē imaginis sit ipositū ab eq̄litate ꝛ silitudine: tm̄ ē ipositū ad significādū rē cui ex mō sue ꝓductiōis cōpetit similitudo ꝛ eq̄litas: ꝛ iō nō opz q̄ dicatur absolute similis ꝛ eq̄lis nisi ex mō sue ꝓcessionis ꝫ habeat: q̄ etiaz imago ꝓꝑie ꝛ absolute dicatur.

¶ Expositio textus.

ITem q̄busdā videt ꝛc.) Sciēdū q̄ ꝛtraq̄ opinio ꝼz aliq̄d vez dicit. Si. n. accipiat nō genit⁹ put dicit negationē absolute: tūc nō ꝺuenit patri tm̄ nec ē idē qđ ingenit⁹: qđ ipoꝛtat negationē ꝓ mōz ꝓpositionis: put ingenit⁹ ꝓꝑie accipit. Si aūt dicat negatioez in genere ꝓncipy sic ē idē qđ ingenit⁹ ꝛ tm̄ patri cōuenit: ꝛ sic ꝓcedit ꝓma opinio. (Sz si trāsponas ꝛc.) rō dicta ē qz esse dī dupl'r. ſ. ꝓut significat veritatē ꝺpositiōis ꝛ ꝼz q̄ significat actū eēntie. Qm̄ q̄ dī aliud est ꝑez eē: aliud est filiū esse: ita q̄ ly eē sit ꝓdicatū dicti significat esse qđ est accūs eēntie. vñ falsa est: qz sic̄ vna est essentia triuz: ita ꝛ vnū esse. Cum aūt dicit aliud est eē patrez ꝛc. Ita q̄ ly patrē ꝓdicet in dicto īesse: significat veritas ꝺpositionis: ꝛ ꝼm ꝫ ꝑ eo est pater quo verū est ipm dici ꝑem. ſ. paternitate: ꝛ nō eēntia. Et qz alio de⁹ dī pater. ſ. paternitate. ꝛ alio filius. ſ. filiatione: iō cōcedit q̄ aliud est eē patrem ꝛ aliud esse filiū: ꝼm q̄ ly aliud dicit alietatem notionis ꝛ non alietatem essentie.

¶ De principio qđ relatiue dī: ꝛ multiplicē notat relationem. ¶ Disti. xxix.

ESt ꝓterea aliud nomē m'ltiplicez notās relonē. ſ. principium. Dī. n. principiū sp ad aliqd: ꝛ dī ꝑ principium: ꝛ filij⁹ principiū: ꝛ spūs scūs principiū: ꝫ differēter. Nam ꝑ dī principiū ad filiū ꝛ ad spm̄ scm̄. Uñ Aug. i. iiij. lib. de tri. ait. Ꝑ ē principiū toti⁹ dīnitatis vel si meli⁹ dī deitatis: qz ipse ē a nullo. Nō. n. hz de quo sit: vel de quo ꝓcedat: ꝫ ab eo ꝛ filio ē genit⁹: ꝛ spūs scūs ꝓcedit. Nō q̄ dī principiuz toti⁹ deitatis: q̄ vl' sui vl' dīne eēntie principiū sit: ꝫ qz principiū ē filij ꝛ spūs sci: i qb⁹ singul' tota dīnitas ē. Filius ad spm̄ scm̄ dī principium. Spūs xo scūs ñ dī principiū nisi ad creaturas: ad q̄s ꝑ ēt dī principiū ꝛ filij⁹ ꝛ trinitas ipa sil': ꝛ singula ꝑsonaꝝ principiū dī creaturaꝝ. Ꝑ er-

go principium est sine principio. Filius principium de principio. Spūs scūs principium de vtroqz. i. de patre z filio.

¶ Qz ab eterno pr̄ est principiū z filius sed spūs scūs non: imo cepit esse principium.

ET pater ab eterno principiū est filij: z pr̄ z filiꝰ principiuz spūs sci: qz filiꝰ est a patre: z spūs sanctꝰ ab vtroqz. Spūs ꝙo scūs nō ab eterno principiuz est: sed cē cepit: qz nō dr̄ principium nisi ad creaturas. Cū ergo creature esse ceperunt: z spūs scūs esse cepit principiū earū: Ita etiā pr̄ z filiꝰ esse cepit cū spū scō vnuz principiuz creaturaꝝ: qz creature esse ceperūt a patre z filio z spū scō. Et dr̄ bi tres nō tria: sed vnuz principiū oium creaturaꝝ: qz vno eodēqz mō principiuz rez sunt. Nō enī alr sunt res a patre: z alr a filio: sed penitꝰ eodē mō. Jō aplūs itelligēs hāc trinitatē esse vnuz principiū reruz ait. Ex ipso: per ipm̄: z i ipso sunt oia. Cū ꝙo audiuimus oia esse ex deo: vt ait Augustinus de nā boni: omnes vtiqz nās itelligere ōbemꝰ z oia que nālia sunt. Nō. n. ex ipso sunt petā: q̄ nām nō seruāt: sed viciāt: q̄ ex voluntate peccantiuz nascunt. Oium ergo q̄ nāliter fūt: vnū principiuz est pr̄ cū filio z spū scō: z hoc esse cepit. Ab eterno aūt pater principiū est filij generatiōe. z pr̄ z filiꝰ vnuz principiū spūs sci. Vñ Augu. in. v. lib. de trini. ita ait. Dī relatiue pr̄: idēqz relatiue dr̄ principiū. Sed pr̄ ad filiuz dī: principiuz ꝙo ad oia q̄ ab ipso sunt. Et principium dī filiꝰ. Cū. n. diceret ei. Tu quis es: respondit principiuz q z loquor vobis. Sz nunquid pr̄is principiuz est: imo creatorē se voluit ondere: cuz se dixit esse principiū: sicut z pr̄ principiuz ē creature: qz ab ipso sunt oia. Cuz ꝙo dicimꝰ: z pr̄ez principiuz z filiū principium: nō duo principia creature dicimꝰ: qz pater z filiꝰ sūt ad creaturā vnuz principiuz est: sicut vnꝰ creator. Si aūt qcqd in se manet z gignit vel opaī aliquid: principiū est eiꝰ rei quā gignit: vel eius quā opaī: nō possumꝰ negare ēt spūm scm̄ recte dici principiū: qz nō cū separamꝰ ab appellatione creatoris: qz scriptū est de illo q operī: z vtiqz in se manēs opaī. Nō. n. in aliqd eoz q̄ operatur ipe mutaī z vertiī. Unū ergo principiuz ad creaturā cū pr̄e z filio est spūs scūs: nō duo vel tria principia. Ecce apte ostendit Aug. patrem z filiuz z spūm scm̄ esse vnuz principiū rerum creataꝝ. i. vno eodemqz modo esse principium: z illum modum satis aperuit: qz. s. operantur oia: z quia similiter operantur bi tres: ideo vnum principium esse dicunt.

¶ Hic ostendit quomodo pater sit principiuz filij: z ipe z filiꝰ principium spūs sancti.

DEinde in eodez libro ꝓsequit ostēdit quō pr̄ dicaī principiuz ad filiū: z ad spūm scm̄ ipe filiꝰ dicens iō esse pr̄ez principiū filij: qz genuit eum: z patrez z filiuz esse principiū spūs sci: qz spūs scūs ꝓcedit vel daī ab vtroqz. Ait. n. ita. Si gignēs ad id qō gignit principiū est: pr̄ ad filiū principium est: qz genuit eū. Utrū aūt z ad spūm scm̄ principiuz sit pater qz dictū est de patre ꝓcedit: nō parua questio est. Qō si ita est nō iā principiuz eius tm̄ erit rei quā gignit vl facit: sz z eiꝰ quā dat: z q̄ ꝓcedit ab ipo. Si ergo qō daī vel qō ꝓcedit principiuz hz a quo daī vel ꝓcedit: fatēdum est pr̄ez vel filiū vnū principium esse spūs sci: nō duo principia. Sz sicut pr̄ z filiꝰ ad creaturaz relatiue vnꝰ creator z vnꝰ dīs dī: sic relatiue ad spūm scm̄ vnuz principiuz. Ad creaturaz ꝙo pr̄ z filiꝰ z spūs scūs vnum principiuz: sicut vnꝰ creator z vnꝰ dominꝰ. Ecce habes q pr̄ principiuz filij dī: qz genuit eum. Qua ergo notione est pater: ea principium filij dicīt idest generatione: sz quā etiā dicīt auctor filij. Unde Hilariꝰ in. iiij. libro de trinitate ita ait. Jpo quo pater dicitur eius quē genuit auctor ostēdit: id nomen habens qō neqz ex alio ꝓfectuz intelligatur: z ex quo is qui genitus est subsistisse doceatur. Nouit ecclesia vnum inascibilē deum. Nouit vnigenituz dei filiuz. Confitet patrem ab origine liberum. Cōfitetur z filij originem ab initio: nō ipm̄ ab initio: sed ab initiabili: nō per seipm̄: sed ab eo q a nemie est natum ab eterno: natiuitatez. s. ex paterna eternitate sumentē. Edita est hic fidei ꝓfessio: sz ꝓfessionis ratio nondū expōsita est: z ideo querenda. s. quomodo itelligendū sit q ait filij originem esse ab initio: z nō ipz esse ab initio: sed ab initiabili. Hoc vtiqz subdens: determiauit quomodo acceperit initiū: iquiens originez filij esse ab initio. Ac si diceret. Nō ita itelligas originem filij esse ab initio: quasi ipse filius habeat initium: sed qz ipse est ab initiabili. idest a patre a quo sunt oia. Nam licet filius sit principium de principio: non est tamen concedendum q filius habeat principiū. Cūqz filiꝰ sit principium de principio: z pater principium non de principio: non est principium de principio: principium sine principio: sicut filius nō est pr̄. Neqz tamen duo principia sed vnū: sicut pater z filiꝰ nō duo creatores: sed vnus creator.

¶ Cum pr̃ ⁊ filius sint vnũ principiũ spũs sci: quer̃ an eadem notione.

Nuz aũt principiũ sunt pr̃ ⁊ fili⁹: nõ tãtũ creaturaꝝ: vt dictũ ẽ supra: sed ẽt spũs sci. Jõ q̃ri solet vtrũ eadẽ notiõe pr̃ sit principiũ spũs sci ⁊ fili⁹: an sit alia notio q̃ pr̃ dicaf̃ principiũ spũs sci: ⁊ alia q̃ filius: Ad qõ dicim⁹: cũ pr̃ dicaf̃ principiũ spũs sci ⁊ fili⁹: qz spũs scũs ꝓcedit vl̃ daf̃ ab vtroq; nec alr̃ ꝓcedit vel daf̃ a pr̃e q̃z a filio: Sane itelligi põt pr̃ez ⁊ filiũ eadẽ rel'one vel notiõe principiũ dici spũs sci. Si ẽo q̃rif̃ que sit illa notio quã ibi notat principiũ: nomẽ ei⁹ nõ hẽm⁹: ſz nõ ẽ ipsa pr̃nitas vl̃ filiatio: imo notio q̃dã q̃ pr̃is ẽ ⁊ filij: qz ab eterno pr̃ ⁊ fili⁹ vnũ principiũ est spũs sci. Bonator ãt vt p̃dictũ ẽ dr̃ pr̃ vel fili⁹ ex tpe: sicut spũs scũs donũ vel donatum.

¶ Diuisio textus.

Postquã õtermiauit de inascibilitate q̃ ẽ ꝓpetas psone: ſz nõ psonalis. Nic õteriat de alia notiõe q̃ ñ ẽ ꝓpetas psõe: qz ñ vni tñ pc̃ ꝓuenit nec ꝓpetas psonalis: qz nullã psonã ꝟstituit. ſ. de cõi spiratiõe q̃ õsignaf̃ cũ dr̃: pr̃ ⁊ fili⁹ sũt p̃nm spi. sci. Et dicit in ptes duas. Jn p̃a ostẽdit qũo nomẽ p̃ncipy de õo dicaf̃. ⁊ qz qñz dr̃ ex tpe. qñz ab eterno p̃nm. Jõ i za oñdit q̃lr aligd de õo ex tpe dici posſit. 30. di. ibi. (Sũt. n. q̃dã ⁊c.) ¶ Circa p̃m duo fac̃. Prio oñdit: q̃t modis õs dicaf̃ p̃nm. 2o ꝓsequit diſiõis ptes. ibi. (Et pr̃ ab eterno.) Et h̃ i duas. Jn p̃a oñdit q̃lr õs dicaf̃ p̃ncipiũ creature: qz ñ ab eterno ſz ex tpe: ⁊ qz h̃ cõe ẽ toti trinitati: ⁊ qz ẽ p̃ncipiũ p creationẽ p aliquã opõnez in creatura. Jn zam oñdit q̃lr dicaf̃ p̃ncipiuz diuĩe psone. ibi. (Demũ i eodẽ) Et h̃ i duas. Jn p̃a oñdit q̃ pr̃ dr̃ p̃nm fily: ⁊ ipe ⁊ fili⁹ ẽ p̃nm spũs sci ab eterno ñ eẽntialr̃ ſz notõalr̃. zam oñdit q̃ notiõe p̃nm dicaf̃. ibi (Qua q̃ notiõe) Et circa h̃ duo fac̃. p̃ oñdit q̃ notiõe pr̃ p̃nm fily dicaf̃. 2o q̃ notione vterq; p̃nm spũs sci. ibi (Unũ aũt p̃ncipiũ) Et circa h̃ duo fac̃. ſm duas qõnes q̃s mouet. zam incip. t. ibi. (Si ẽo q̃rif̃ q̃ sit illa notio ⁊c.)

Questio. I.

Jc querunt q̃tuor. p̃ vtz vna pa sit p̃nm respcũ alteri⁹ ⁊ supposito q̃ sic. 2o vtrũ p̃nm dicaf̃ vniuoce de õo respectu dine psone ⁊ respcũ creature. 3o vtz eadez notiõe pr̃ ⁊ filij sint p̃ncipium spũs sci. 4o ſi põt dici vnũ principiũ ipsius.

¶ Utrum vna psona sit p̃ncipiũ alterius. I.

Ad primuz sic ꝓcedit. vr̃ q̃ vna pa ñ sit p̃ncipiũ alterius. Nomẽ. n. p̃ncipy ponit a pozitate sic ⁊ nomẽ sonat: ſz in dinis psonis nõ ẽ pus ⁊ posterius. vt supra habitũ ẽ. g̃ vna psona ñ ẽ p̃cipiũ alteri⁹. ¶ P. qõ ẽ p̃nm alic⁹ vr̃ eẽ cã ei⁹: qz sic dic̃ phs i. 5. meta. q̃t modis dr̃ cã: tot modis dr̃ p̃ncipiũ vel initiũ. Sed vna pa ñ ẽ cã alteri⁹: qz i dinis psonis nihil ẽ cãtuz. g̃ vna psona nõ ẽ p̃ncipiũ alteri⁹. ¶ Itẽ vna psona nõ ẽ p̃ncipiuz alteri⁹ nisi inq̃tuz dat eẽ. ſz tale p̃cipiuz ẽ opatiuuz vel effectiuũ. cũ igr̃ vna psona non dicaf̃ factrix vel opatrix alteri⁹: vr̃ q̃ vna nõ sit p̃cipiũ alteri⁹.

Contra ẽ qõ i lra dr̃: q̃ pr̃ ẽ p̃nm toti⁹ deitatis. ¶ P. a q̃cũq; ozir̃ aligd ẽ p̃ncipiũ illi⁹: ſz ab vna pa ozir̃ alia. g̃ vna est p̃ncipium alterius.

Respondeo dõz q̃ ad significãdũ originẽ dinaruz psonaꝝ vtẽdũ ẽ talib⁹ noib⁹: q̃lia mõ ozigis ꝟpetãt: qz ſz Dyl. ſmo dz eẽ rei subiectus. Doc ãt iuenim⁹ i ozigie diuinaꝝ psonaꝝ: q̃ tota essentia vni⁹ accipir̃ i alia: ita q̃ vna nũero ẽ eẽntia triũ ⁊ idẽ eẽ. Et iõ ad significãdũ ordinẽ taf̃ ozigis ñ ꝟpetit nomẽ cãe pp duo. p̃ qz oĩs cã vel ẽ ex̃ eẽntiã rei sic efficiẽs ⁊ finis: vl̃ ps eẽntie: sic mã ⁊ fora. 2o qz oĩs cã hz ordinẽ p̃ncipy ad eẽ sui cãti qõ p ipaz ꝟstituir̃. pr̃ ãt ñ hz aliquẽ ordinez p̃ncipy ad eẽ fily sic nec ad eẽ suũ: cũ vnũ ⁊ idẽ sit eẽ vtriuſqz. vñ pr̃ ñ ẽ cã filij ſz p̃ncipiũ: qz p̃ncipiũ dic̃ ordinẽ originis absolute: nõ õterminãdo aliquẽ mõz: q ab origine psonaꝝ alien⁹ sit. Jnuenir̃. n. aliqđ p̃cipiũ qõ ñ ẽ extra eẽntiã p̃ncipiati: sic pũct⁹ a q̃ fluit linea. ⁊ qõ ñ hz aliquã ifluẽtiã ad eẽ p̃ncipiati: sic termin⁹ a q̃ dr̃ p̃ncipiuz mot⁹: ⁊ sic mane dr̃ p̃cipiuz dici: ſz nomen auctoris addit supronẽ p̃ncipy h̃ qõ ẽ nõ eẽ ab aliq̃. ⁊ iõ solus pr̃ auctor dr̃: q̃uis ẽt filij⁹ p̃ncipiuz dicaf̃ notionaliter.

Ad primuz igir̃ dõm q̃ qz nomẽ p̃ncipy ꝟpositũ ẽ ſm q̃ ꝟuenir̃ i creaturis vbi pnm est pus aliq̃ mõ p̃ncipiato: iõ a pozitate ꝟponir̃: ſz tñ ꝟponitur ad significãduz illud a quo ẽ aligd. Uñ q̃uis quãtuz ad mõm significãdi dĩnis nõ cõpetat sicut ⁊ alia nõa essentialia q̃ a nobis ꝟposita sũt: tñ quãtũ ad rẽ significatã p̃ pryssime rõ p̃ncipy sibi cõpetit. ¶ Ad scõz dõm q̃ q̃uis pr̃ dicaf̃ p̃cipiuz fily: nõ tñ dicẽdus ẽ cã nisi iproprie. sic Ebry. vtir̃ nõie cãe dicens pr̃ez cãm fily. p̃ncipiuz. n. in plus est q̃z cã: ⁊ causa in plus est q̃z el'm: sicut dic̃ Cõme ſ. metaphy. vñ oĩs cã est p̃ncipiuz: ſz nõ conuertir̃. ¶ Ad tertiuz dõm q̃ qz factio ⁊ opatio semp terminant ad eẽ rei. iõ fili⁹ nõ põt dici fact⁹ nec opat⁹ a pr̃e cuz q̃ vnuz eẽ hz: sed tñ gnãt⁹ ꝓpter originez persone.

¶ Utr̃ p̃cipiuz dicaf̃ vniuoce de deo ſm q̃ dr̃ p̃cipium diuine psone ⁊ creature. II.

Ad secũdum sic ꝓcedit. vr̃ q̃ p̃cipiuz vniuoce dicaf̃ ſz q̃ õs dr̃ p̃cipiũ pc̃ dine ⁊ creature. Sic̃ enim dic̃ Basili⁹. accipe a pr̃e fili⁹ hz cõe cũ omni creatura. ſz hr̃e p nãz ẽ filij ꝓpriuz. Sz rõ p̃ncipy fundaf̃ supra originẽ vni⁹ ab alio vt dcñ est. g̃ p̃ncipium vniuoce dicir̃ respectu psone dine ⁊ respectu creature. ¶ P. magr̃ vtir̃ tali diuiſiõe p̃cipy: q̃ p̃cipiuz ẽ de nõ p̃ncipio: ⁊ p̃cipiuz de p̃ncipio: ⁊ p̃ncipiũ de vtroq; p̃ncipio. Jn hac aũt diuiſiõe opz q̃ p̃ncipium accipiatur: ⁊ ſm q̃ dicit respectuz ad creaturaz: ⁊ ſm q̃ dicit respectum ad psonã. cuz igir̃ h̃ diuiſio oino esset inartificialis ſi p̃cipiuz eq̃uoce diceref̃. videf̃ q̃ p̃ncipiũ vniuoce dicatur ſm vtrũq; modum.

Contra eterno ⁊ tpali nihil põt eẽ vniuocũ: ſz p̃cipiuz respectu creature ẽ ex tpe: p̃ncipiũ aũt respectu dine psone ẽ ab eterno. g̃ p̃ncipiũ eq̃uoce dicir̃. ¶ P. pr̃ ẽ p̃nm fily p gnãtionẽ: ⁊ spũs sci p spirationem: ⁊ creature p creatõez. hec ãt sũt dinerse rõnes ozigis. g̃ videtur q̃ p̃cipiũ in istis acceptiõib⁹ eq̃uoce sumaf̃.

¶ Ulterius querir̃ quomodo per pri⁹ dicaf̃. Uidef̃ enim q̃ ſm q̃ dicit respectuz ad creaturã: essentiale. n. est pri⁹ ſm intellectuz notionali ⁊ cõe ꝓprio: sed esse p̃cipiuz creature est essentiale ⁊ toti trinitati cõe: ee aũt p̃ncipiũ dine psone est notionale ⁊ ꝓpriũ. g̃ ⁊c. ¶ Cõtra eternuz est pri⁹ tpali: sed p̃cipiuz psone dr̃ ab eterno: p̃cipiũ autez creature a tempore. ergo ⁊c.

Respondeo dõm q̃ idem iudiciuz est de p̃n: ⁊ õ origine super quã fundaf̃ rõ p̃ncipy. põt aũt ozigo cõsiderari duplr̃. aut ſm cõem rationẽ originis q̃ est aligd ab aliquo esse: ⁊ sic vna rõ est cõis ad

originē psonaꝝ ⁊ originē creaturarū:nō gdē cōitate vniuocatiōis sz analogie.⁊ sil'r ēt nomē pncipy:pt ēt ꝯsidera ri fm ōterminatū mōz origis:⁊ sic sūt diuerse spāles rōes originis ⁊ pncipy:sz ꝑ non facit eguocationē:qz sic ēt fm ph̄m pmo de aīa:aialis rō fm vnūqōqꝫ est alia.

Ad primuz dōm q̄ pn̄m ē cōe cōitate analogie et nō vniuocatiōis. ¶ Ad scōm dōz q̄ magr accipit pncipiū i diuisiōe fz cōez rōnē q̄ vna ē vt dēz est:⁊ nō fm spāles q̄ dr̄nt. ¶ Ad 3m dōz q̄ q̄uis eterno ⁊ tpali nihil sit vniuocuz:ē tn aligd cōe fm analogiā vt sepe dictū ē. ¶ Ad q̄rtū dōz q̄ rō illa ꝓcedit q̄tum ad spāles rōnes origis q̄ nō faciūt eguocatōez vt dcm̄ est.

¶ Ad id qō vlteri' q̄rit dōm q̄ ꝓcessio creaturarū exemplat' a ꝓcessiōe dinaꝝ psonaꝝ.vn̄ absolute loq̄ndo ꝑ ꝑus dr̄ pn̄m respectu p̄c q̄z respectu creature.Sz tn̄ sciēdū q̄ i pn̄o:fz q̄ dr̄ respectu creature ē ꝯsiderare ipaz bitudinez q̄ tpal' ē:⁊ illō i q̄ fundat' ista bitudo.s.vt' ⁊ opatio dīna:i qb' tn̄ nō ē rō pncipy nisi q̄si habitual'r.⁊ sic z̄ ꝯsiderando pn̄m fm q̄ dr̄ pncipiū creature ē p' q̄z pncipiū dine p̄c qō fundat' in ꝓpetate:ꝑ modū q̄ eēntiale dr̄ ꝑus notiōali fm intellectū:sed ꝑ nō est nisi fm quid. ¶ Et per hoc patet respōsio ad vtrūq; obiectum.

¶ Utꝝ ꝓpetas p̄ris ⁊ filij que dicuntur pncipiuz spūs sci sit tn̄ vna. III.

Ad tertium sic ꝓcedit.vr̄ q̄ n̄ sit nisi vna ꝓpietas p̄ris ⁊ filij fm quā dr̄ pn̄m spūs sci.ꝓpietas.n.vnitatē ⁊ mltitudinē trahit a suppositis:sz p̄r ⁊ fili' n̄ sūt vnū suppositū.g̃ nec ipsoꝝ ē vna ꝓpetas. ¶ ℙ.nihil idē ē vniēs pn̄m ⁊ distinguēs:sz notiōes i dīnis sūt distinguētes.g̃ vr̄ q̄ nulla notio p̄rez ⁊ filiū vniat. ¶ Itē magis sūt vnū q̄ vniunt' i nā ⁊ ꝓpetate q̄z q̄ vniunt' in nā tn̄: sz p̄r ⁊ fili' nō sūt magis vnū q̄z p̄r ⁊ spi.scūs cū igr̄ p̄r ⁊ spūs scūs nō ꝯueniāt nisi i nā:vr̄ q̄ p̄r ⁊ fili' n̄ vnianť i aliq̄ ꝓpetate vna. ¶ ℙ.ꝓpingus ē ꝓpetati illō i q̄ ē q̄z illō ad qō dr̄:sz ꝓpetates q̄ sūt i vna p'sl' ples ex ꝑ q̄ ad diuersa referūt: sic gnātio i p̄re ad filiū:⁊ cōis spiratio ad spi.scūz.g̃ mlto magis efficienť due ꝓpetates ex ꝑ q̄ sūt i duab' psonis.

Contra fm Ansel.in oībus p̄r ⁊ fili' vnū sunt:in quibus nō distinguit inter eos rel'onis oppositio:sed in cōi spiratiōe p̄r ⁊ filius nō opponunť.g̃ est vna ⁊ eadem numero in vtroq;.

Respondeo dōz q̄ vna nūero notio ē p̄ris ⁊ filij fz q̄ pn̄m spūs sci dīr:vt dr̄ i lr̄a.Cuius rō ē.qz distinctōez rez̄ fz formā aliquā n̄ iuenim' nisi dupl'r.Uno' fz q̄ aligd cōe distīguit ꝑ ples rōnes spāles: sic rō gn̄is distīguit i ples spēs.Alio' fz q̄ nā spālis distīguit i pla fz nūez̄.Dic ār sc̄os mod' nō ꝑt eē in dīnis duplici rōne.Prio qz multiplicatio fz nūez̄ vni' spēi n̄ ē ex aliq̄ formali adiūcto:sz ex mālī pn̄o' diso:qz rō spēi spālissime ꝯstituit ꝑ aduēnū vltīe for' ꝯstitutīe.mā ār n̄ ē in dīnis duplici rōne.Prio qz multiplicatio fz nūez̄ vni' spēi n̄ ē ex aliq̄ formali adiūcto:sz ex mālī pn̄o' diso:qz rō spēi spālissime ꝯstituit ꝑ aduēnū vltīe for' ꝯstitutīe.mā ār n̄ ē in dīnis.z̄:qz nā spāl'r n̄ mltiplicat' nisi fm eē qō i diuersis hz: qz tota gditas ꝯpleta ē i spē.In dīnis ār n̄ ē nisi vnū esse. vn̄ n̄ ꝑt eē q̄ aligd dcm̄ fz spālē rōnē i dīnis nūero mltiplicet'.Relingť igr̄ q̄ gcgd ē i dīnis:vl'r remāeat idistīctū ⁊ vnū nūero:sic nā cōis trib' psonis. vel bēat rōnē cōem distīguibilē fm ples rōnes spāles:sic rel'o cōis ē trib';nō tn̄ vna nūero rel'o:sz alia ⁊ alia:ēt fm rōnē spālē distīcta. Cū igr̄ cōis spiratio nō̄et spālē rōnē pncipy fz spālē mōz origis:ipol'e ē q̄ sit nisi vna nūero in p̄re ⁊ filio.

Ad primū igit' dōz q̄ in creaturis suppōsita distīcta sūt ꝑ eē:⁊ iō ꝓpetates ipsoꝝ ēt fm eē distīguunť:sz in dīnis suppositis ē vnū eē.vn̄ ⁊ ꝓpetas nō ꝑōt mltiplicari fz eē sz solū fz rōnē ꝓpetatis spālem.

¶ Ad scōz dōz q̄ fz idē;nō ꝑt eē aligd vniēs ⁊ distīguēs ⁊ respectu eiusdē.vn̄ cōis spiratio distīguit p̄rez a spū scō sz vnit filio. ¶ Ad 3m dōz q̄ fz Aug.s̄.dist.20.fz rel'ones origis nō attēdiť eq̄litas vel ineq̄litas:⁊ iō ex ꝑ q̄ ꝑ ꝯuenit cū filio i aliq̄ notiōe nō dr̄ magis vnū eē cū eo q̄z cum spū scō:sz solū in plib'. ¶ Ad q̄rtū dōz q̄ ꝓpetas relatia q̄tū ad eē qō hz ꝓximi' se hz ad suū suppositus q̄z ad id ad qō dr̄.vn̄ si esset ibi variatio fm esse ꝑ hret a suppositis:sed fm rōnez rel'onis dr̄ ad aliud.⁊ iō distīguit spālis ratio relationis fm q̄ ad aliud ⁊ aliud referť.

¶ Utꝝ p̄r ⁊ filius sint vnū pncipiū spūs sci.

Ad quartum sic ꝓcedit.vr̄ q̄ p̄r et fili' nō sint vnū pncipiū spūs sci. Si.n.vnū sūt pn̄m aut vnum qō est p̄r aut vnū qō nō ē p̄r.si vnū qō ē p̄r.g̃ fili' ē p̄r:qō falsū ē. si vnū qō nō ē p̄r. g̃ p̄r nō ē p̄r: qō iterū falsū ē.g̃ nullo' sūt vnū pncipiū. ¶ ℙ.ō p̄re ⁊ filio ⁊ spūi scō ex eo q̄ sūt vnū pncipiū creature dicim' q̄ sūt vn' creato:sz nō dicim' q̄ p̄r ⁊ fili' sūt vn' spirato:. g̃ nō sūt vnū pncipiū spūs sci. ¶ Itē vnitas cā ē identitatis:sz p̄r ⁊ fili' nō dīr idē pncipiū spi.sci.g̃ nec vnū.

Contra sic supra habitū ē.In oīb' p̄r ⁊ fili' vnū sūt in qb' nō distīguit rel'onis oppō: ⁊ in qb' ꝑ de illo dr̄:sz fili' ē pn̄m de pn̄o g̃ p̄r ⁊ fili' sūt vnū pncipiuz. ¶ ℙ.vni' rei vnū ē pn̄m sz spūs scūs ē vn'.g̃ vnū ei' ē pn̄m.

Respondeo dōz q̄ fz oēs p̄r ⁊ fili' sūt vnū pncipiū spūs sci q̄ spñ scīm ab vtroq; ꝯsitent ꝓcedere.Sz circa ꝑ ālīter dicať sunt diuerse opiones.Quidā.n.dīt q̄ vnū nō designat nisi vnitatē ꝓprietātis:qz sic se hz p̄r ad spīm scīm vt spirās:ita ⁊ filius. Sed istud nō sufficit:qz fm vnitatē ꝓprietātis ēt ꝯueniūt p̄r ⁊ filius in rōne suppositi:⁊ tn̄ nō dicimus eos eē vnū supposituz.Et ideo alij dicūt q̄ vnū dicit vnitatez nature:q̄ videnť inniti auctoritati Anselmi q̄ dic̄ q̄ p̄r ⁊ fili' spirāt spūz scūz inquātuz vterq; eoꝝ est de'. Sz nisi aligd pl's dicant:ab vnitate pncipy notionaliter dicti nō excludereť spūs scūs:qui nō excludiť ab vnitate nāe.Et iō alij dicunt q̄ dicit vnitatē notiōis:⁊ istud videť eē cōueniens: qz in substātiuis noīb' vnitas ⁊ pluralitas attendiť fm vnitatez ⁊ pl'alitatē forme significate.vn̄ dicim' vn' de' ꝓp vnitatē diuīe nāe.forma aūt quā significat ꝑ nomen pncipiū fm q̄ psonal'r sumiť est ipsa notio vl' ꝓpetas:sic ꝑ nomen p̄r significat p̄rnitatē.vn̄ ad vnitatez notionis sequiť vnitas pncipy.Pōt nihilomin' dici vt saluēť dictuz Ansel.q̄ significat vnitatē in potētia spiratiua q̄ dicit nāz diuīnā sub ratiōe talis ꝓprietatis q̄ ē pncipiū operationis psonalis:vt supra dictum est.

Ad primum igit' dōm q̄ ista diuisio aut sūt vnū qō est pater:aut sunt vnū q̄ nō ē pater nō ē per ȝdictoria.vn̄ vtraq; falsa est.Sz ꝑ va:nō sūt vnū qō est pater tn̄:sed sunt vnū qō est pater ⁊ fili':sicut sunt etiā vn' de' q̄ est pater ⁊ fili'. ¶ Ad scōz dicēduz q̄ quāuis dicanť vnū pncipiū spūs sancti:nō tn̄ dicunť vn' spirans vel vn' spirato:qz hȳ distīctiones ponunť ab actibus:q̄ semp significāt vt adiacēter:⁊ in talib' nō attendiť in cōsignādo pl'aliter pl'alitas forme significate: sed suppositoꝝ. vt supra dictū est.16.dist. Sz ō creatione nō est silis rō ⁊ spiratiōe.qz spiratio ꝑrigit distīctiones in suppositis.vn̄ ē aliquo mō a plurib' suppositis inquātū distīcta sunt:cū sit operatio psonalis: sed creatio ē opus eēntie diuine.vn̄ est opus suppositi indistīcti prout eēntia significat id qō est.vt ꝑ nomine de'.⁊ iō sicut pater ⁊ filius dicunť vnū qō est vn' deus: ita ⁊ vnus creato:nō tn̄ creans vn':qz participiuz est adiectiuuz. ¶ Ad tertiū dōz q̄ nō ꝓcedit cōiter q̄ sint idē pncipiū:qz rōne articulationis icludiť vnitas suppositi:sic ēt supra magr

dixit q; de⁹ nō genuit se deū nec aliū deū: quidam tñ dicunt q; filiꝰ ꝛ pr̄ sunt idē ōs: ꝛ sūt idē p̄n̄ᵐ: eo q; ly idez est adiectiuū ꝛ nō ponit idētitatē absolutaz sz respectu eius cui adiungit. ꝛ p̄m ꝫ pōt ꝓcedi q; sunt idē p̄ncipiū.

¶ Expositio textus.

Pater est p̄nᵐ totiꝰ deitatis) Ur̄ eē falsū qz aut dīnitas sumit̄ p eēntia dīna aut p p̄sonis. Si p p̄sonis sic nō ē p̄nᵐ totius dīnitatis. i. oiuz p̄sonarū cū nō sit p̄nᵐ sui ipsiꝰ. si p eēntia vr̄ falsū: qz nō ē p̄nᵐ eēntie. Et pterea totalitas exigit aliquā distictōez ī ptibꝰ. ī eēnª ãt nulla ē dist.

¶ Rñdeo dōm q; vtroq; modo accipi pōt. Si enim accipiatur p̄o essentia tunc totum non dicit integritatem partiuz sed perfectionē nāe. ꝛ dr̄ eē p̄nᵐ totius diuinitatis: nō qz deitatē gñet vl̄ spiret: ꝫ qz dīnitatē gnãndo vl̄ spirando cōicat. Ut sit sensus ē p̄nᵐ dīnitatis. i. vt deitas hēaṫ. Sz sic ēt filiꝰ posset dici p̄nᵐ dīnitatis totius: qz ab ipso pfecta dīnitas ē ī spūs scūs: nisi p tãto q; nō p̄m oēm mōz q̄ cōicabil' ē: ꝛ qz ñ p gnãtōez. Si ãt sumaṫ p vniuersitate p̄sōaꝝ tūc planiꝰ ē: qz sic dr̄ p̄nᵐ totiꝰ dīnitat' iquãtū ī oibꝰ p̄sonis dīnis ipse ē q̄si p̄nᵐ a q̄ alie p̄sone fluunt. sic̄ punctuz dr̄ p̄nᵐ totiꝰ linee q̄uis suypsiꝰ p̄nᵐ nō sit. Ur̄ si meliꝰ dr̄ dīnitatis: p tãto meliꝰ. qz deitas dr̄ a do: qō significat p se ꝛ eēntial'r dīnitatē hñtē: ꝫ dīnitas dr̄ a dīno qō ē ōnoīatiuū. Uñ pōt ēt pticipatiōez dīnitatis significare: p̄m ēt q; dr̄ ꝑpetuitas spēꝝ a ꝑbis dīnuz eē. Uñ ad singl'aritatē excellētie ōsignādū magl ꝓpetit nomē dīnitatis q̄z deitatis. (Oēs naturas). i. oēs subas. (Et q̄ nāl'r sunt). i. ꝑpetates ꝛ opatiões nāles. (Cōfiteṫ etiam ꝛc̄.) vult dicere q; ozigo filij ē a p̄n?: vl̄ initio qz a pr̄e: ꝫ qz initiuz pōt itelligi ēt de p̄n?: duratiōis: iō ad excludēduz falsuz intellectū subiungit (Nō ipz ab initio). s. durationis. (Sed ab initiabili). i. p̄n?: initiatiuo s. pr̄e. vñ subiungit. (Quo filiꝰ nō est per seipm). i. a seipso: qz sicut ifra habebit ita est filius per se q; nō a se sed a patre. ꝛ subiungit. Etiam de eternitate ipsius ꝛc̄.

¶ De his que temporaliter de deo dicunt̄ ꝛ relatiue p̄m accidens: quod non deo sed creaturis accidit. ¶ Distinctio. XXX.

Sunt. n. q̄dã q̄ ex tpe de deo dr̄: eiq; tpal'r ꝓueniunt sine sui mutatiõe: ꝛ relatiue dr̄ p̄m accñs: non q; accidit deo: ꝫ q; accidit creaturis: vt creator: dñs: refugiũ datum vl̄ donatū: ꝛ hmõi. De his Aug. i. v. li. d trini. ait. Creator relatiue dr̄ ad creaturaz sic dñs ad seruū. Itē nō aliquē moueat q; spiritꝰ scūs cū sit coeternꝰ p̄ri ꝛ filio: dr̄ tñ aliquid ex tpe: veluti d ipz q; donatū dixim⁹. Nã sempiterne spūs scūs ē donū: tpal'r ãt donatū. Et si dñs nō dr̄ nisi cū hr̄e icipit seruū: ēt ista appellatio relatiua ex tpe est do. Nō. n. sempiterna creatura ē: cuiꝰ ille dñs ē. q̄ dñm eē nō sempiternū hz: ne cogamur ēt creaturã sempiternaz dicere. qz ille sempiterne nō dñareṫ: nisi ēt ista sempiterne famulareṫ. Sic̄ ãt nō pōt eē seruꝰ q; nō hz dñm: sic nec dñs qui nō hz seruū.

¶ Oppositio q; nō ex tpe sit dñs: quia est dñs tēporis q; non est ex tempore.

Sed ꝫ aliqs dicet q; nō ex tpe ꝓpetit do hec appellatio q̄ dr̄ dñs: qz nō ē tñ dñs rer̄ q̄ ex tpe ceperūt: ꝫ ēt illiꝰ rei q̄ nō cepit ex tpe. i. ipsiꝰ tpis. Q; nō cepit ex tpe: qz nō erat añ tps q̄z icipet. Et iō nō cepit eē dñs ex tpe. Ad q; dici pōt: qz licet nō cepit ex tpe dñs eē tpis: cepit tñ eē dñs tpis: qz nō sp fuit tps: ꝛ ipsiꝰ bois ex tpe cepit eē dñs. De ꝫ Aug. in eodē li. continue ita ait. Quisqs extiterit q eternū deū soluz dicat: tpa no nō ee eterna pp varietatē ꝛ mutabilitatē: ꝫ tñ ipsa tpa nō in tpe eē cepisse: qz nō erat tps añq̄z tpa icip̄eret. Et iō nō ī tpe acciderit do vt dñs eēt: qz ipsoꝝ tēpoꝝ dñs erat: q̄ vtiq; nō in tpe eē ceperunt. Quid respōdebit de hoie q in tpe factꝰ est: cuiꝰ vtiq; dñs nō erat añq̄z esset: Certe vt dñs bois esset ex tpe accidit deo. Et vt omnis amoueaṫ cōtrouersia: certe vt tuus dñs esset vel meus qui mō esse cepim⁹: ex tempore habuit. Quo ergo obtinebim⁹ nihil p̄m accidēs dici deū: nisi qz ipsiꝰ nature nihil accidit quo muteṫ: vt ea sint accidentia relatiua: que cū aliqua mutatiõe rerū de quibꝰ dicũtur accidũt: sic̄ amicꝰ relatiue dr̄. Nō. n. amicꝰ esse incipit: nisi cū amare cepit. Fit g̃ aliq̄ mutatio voluntatis vt amicꝰ dicaṫ. Num⁹ no cū dr̄ p̄cii relatiue dr̄: nec tñ mutatꝰ ē cū eē ceperit p̄cii: nec cū dr̄ pignꝰ: ꝛ hmõi. Si g̃ nūmꝰ pōt nulla sui mutatiõe totiēs dici relatiue: vt neq; cū icipit dici: neq; cū desinit: aliqd in eiꝰ nã vel forma qua nūmus ē: mutatiõis fiat: quãto facilꝰ de illa icõmutabili dei suba debemꝰ accipe: q ita dicaṫ relatiue aliqd ad creaturam: vl̄ q̄uis tpal'r incipiat dici: nō tñ ipsi sube dei accidisse aliqd itelligaṫ: sed illi creature ad quã dr̄: q̄liter ēt refugiũ nr̄m dr̄. Refugiũ. n. nr̄m dr̄ deꝰ relatiue: ad nos. n. referṫ: ꝛ tūc refugiũ nostꝝ fit cū ad eū refugim⁹. Nunqd tūc fit aliquid in eius nã q̄ anteq̄z refugerem⁹ ad eū non erat: In nobis ergo fit aliq̄ mutatio: qui ad eū refugiendo efficimur meliores. In illo aũt nulla. Sic ꝛ pater nr̄ esse incipit cū per eius gratiam regeneramur: q dedit nobis potestatez filios dei fieri. Substãtia g̃ nostra mutaṫ in meli?: cuz filij eius efficimur. Simil'r ꝛ ille pater nr̄ esse incipit: sed nulla sue ꝓmutatiõe substãtie. Qz ergo tēporaliter dici incipit deꝰ: q̄ antea non dicebatur: manifestū est relatiue dici: nō tamen p̄m accidēs dei: q; aliquid ei acciderit: sed plane ꝫ accidens eius: ad q̄ dici aliquid deus incipit relatiue. Ex his aperte ostenditur: q; quedam de deo tēporal'r dicunt̄ relati-

ue ad creaturas sine mutatõe deitatis: ꝫ nõ fine mutatiõe creature: ⁊ ita accñs ẽ in creatura nõ in creatore: ⁊ appellatio q̃ creatura dr̃ relatiue ad creatorẽ: relatiua ẽ: ⁊ rel'onẽ notat q̃ ẽ in ipsa creatura. Appellatio ꝝo illa q̃ creator relatiue dr̃ ad creaturã: relatiue qdẽ ẽ: ꝫ nullã notat relationẽ que fit in creatore.

¶ Hic soluit qõ q̃ q̃rebat vtruz spũs scũs dicat datum relatiue ad se cum ipse det se.

QUi põt solui qõ supi⁹ ꝓpposita: vbi q̃rebat cũ spũs scũs datũ dicat vl' dõatuz. Qõ aũt dat referr̃ ad eũ q dat: ⁊ ad illũ cui dat ⁊ spũs scũs det seipm: vtꝫ ad seipm relatiue dicat: cũ dr̃ dari vel donari. Cui qõni respõdẽtes: dicim⁹ spm̃ sanctũ dici datũ vel donatũ relatiue: ⁊ ad dantẽ ⁊ ad illũ cui dat. Dans aũt siue donator ẽ pr̃ cuz filio ⁊ spũ sãcto. Nec tm̃ dicim⁹ spm̃ scm̃ referri ad se: ꝫ appellatio dati vl' donati referr̃ ad dãtez ⁊ ad recipiẽtez: qz nõ põt aliqd dici datum nisi ab aliquo ⁊ alicui det. Cũ aũt spũs sanct⁹ dari a se vel datus a se dicit̃: relatiue quidẽ dicitur ad illum cui datur ⁊ est appellatio relatiua: ⁊ in illo cui dat mutatio fit: nõ in dante.

¶ Diuisio textus.

OStenso q̃ p̃n^m respectu creature dr̃ de deo ex tpe. ꝓcter ostẽdit q̃lr aliqd de deo ex tpe dici possit. ⁊ dividit̃ ptes duas In p^a oñdit aliqd de deo dici ex tpe. In z^a ostẽdit modũ q̃ ista de deo dñr. ibi. (Quo igr obtinebimus.) ¶ Circa p^m duo fac̃. p^rio oñdit vitatẽ. z^o excludit obiectõez. ibi. (Sz B aliqs dicet ⁊c.) (Quo igitur ob.) Dic oñdit mo^m q̃lr ista de deo dicant̃. Et circa B duo fac̃. p^rio oñdit modũ: qz. s. dñr de ipo sine sui mutatõe: ⁊ sine aliq̃ accñte sibi adueniẽte: ⁊ sine aliq̃ reali habitudine: ꝫ q solũ nomen ẽ relatiuũ. z^o ex mõ determinato solvit quãdaz qõnẽ quã supra. 18. di. reliq̃rat insolutam. ibi. (Dic põt solui questio ⁊c.)

Questio. I.

QUi tria q̃runt̃. p^rio vtꝫ aliqd õ deo ex tpe dicat. z^o vtruz ista significent cẽntiã dinã. ȝ^o vtrũ illa noia rel'iua ponant aliquã rel'onẽ realr̃ in deo exñtẽ.

¶ Utꝫ aliqd dicat de deo ex tpe. I.

AD primũ sic ꝓcedit. vr̃ q̃ de deo nihil ex tpe dicat. De q̃. n. dr̃ aliqd ex tpe: postq̃ nõ dicebat põt dici eẽ factũ illud: sic̃ hõ dr̃ eẽ fact⁹ alb⁹: si ꝑus non dicebat vere de eo qõ eẽt alb⁹: ꝫ fieri nullo modo ꝓpetit deo: sic̃ nec mutari: cũ sit p̃muz mouẽs. g̃ vr̃ q̃ nihil de deo ex tpe dicat. ¶ P. gegd p̃dicat̃ de aliquo aut dr̃ de eo p se aut p accñs: ꝫ ista nõ p̃dicant̃ p se: qz qõ p se iest sp̃ iest. B aũt nõ ab eterno de deo dñr: nec ẽt p accidens: qz nullũ accñs in deo ẽ. ¶ Et ꝑterea. cuz oẽ p accñs reducat̃ ad aliqõ p se B dicerent̃ de aliq̃ alio p se qõ non inuenit̃: qz nihil aliõ q̃z deus dr̃ creator: vl' vniuersitat̃ dñs. g̃ vr̃ q̃ ista nullo⁹ de deo dicant̃. ¶ Si dicat̃ q̃ ẽ p̃dicatio p causam. ¶ Cõtra vbicunqz ẽ p̃dicatio per cãm põt resolui p̃dicatio talis ⁊ exponi per ꝓpositionẽ denotantem habitudinẽ cause, vt si dicat̃ q̃ deus ẽ spes nostra: põt exponi q̃ spes nr̃a ẽ a deo: ꝫ nõ põt dici q̃ creator sit a deo. g̃ cuz dr̃ deus ẽ creator: nõ ẽ p̃dicatio p cãm. ¶ P. oẽ verum aut ẽ necessariũ aut contingẽs. Si igit̃ B p̃dicant̃ de deo ve: aut p̃dicant̃ necessario: aut contigẽter: ꝫ non p̃dicant̃ necessario: qz non semp: nec ẽt cõtingẽter: qz in deo nihil ẽ cõtingens. g̃ vr̃ q̃ non possunt de deo vere p̃dicari.

Contra est totũ qõ in lr̃a dr̃ ⁊ ab Augu. ⁊ a magro: ⁊ vsu loquẽtiũ: ⁊ ꝼm fidẽ ⁊ ꝼm ph̃iam.

Respondeo dõm q̃ necesse est q̃ aliqd de deo ex tẽpore dicat̃. Cum. n. oẽ eẽ cuiuslibꝫ rei effluat ab ipso deo non soluz vniuersi: ꝫ cuiuslibꝫ partis eius: oꝫ q̃ ipse designet̃ in habitudine p̃ncipy ad qõlibet eoꝝ q̃ sunt: ⁊ cum multa eoꝝ q̃ sunt nõ semp fuerint ẽt si ponat̃ vniuersuz semp fuisse: qõ gdam ph̃i errantes senserunt: oꝫ q̃ nomina designãtia illaz habitudinẽ: nõ ab eterno de deo dicant̃: ꝫ ex tẽpore: qz rel'o ꝼm actũ exigit duo extrema in actu existere. vnde nõ põt referri ad creaturã vt actuale p̃n^m creature nisi creatura exñte in actu: qõ nõ sp fuit ꝫ ex tpe. Hoc aũt non cõtingit õ alys q̃ absolute de deo dicunt̃ q̃ ex tpe dicant̃ de ipso: qz ea q̃ absolute dicunt̃ ꝼm ꝓprias rõnes ponunt in eo aliqd in quo dicunt̃: vt q̃titas ⁊ q̃litas ⁊ hꝫ. Unde nihil hoꝝ siue nit̃ qõ non realr̃ sit in deo de quo vere ⁊ ꝓprie dr̃. ⁊ ꝓp B non põt de aliquo ex tpe dici nisi illud mutet̃ p susceptionez ei⁹ qõ ꝑus non habuit. Sz rel'o ꝼm rõnẽ suaz non hz q̃ ponat aliqd in eo de quo dr̃: ꝫ ponit tm̃ habitudinem ad aliud. vñ inuenit̃ aliq̃ rel'o vt supra dictuz ẽ. nõ realr̃ exñs in eo de quo dr̃. ⁊ iõ in talib⁹ habitudines ille õ nouo dicunt̃ de aliq̃ nõ per mutationẽ ei⁹ ꝫ illi⁹ ad qõ dr̃. ⁊ ita est in oibus q̃ de deo ex tẽpore dicunt̃.

Ad primuz igit̃ dõm q̃ sicut hꝫ habitudines nõ ponunt̃ realr̃ eẽ in deo ꝫ ꝼm rõnem tm̃: ita ẽt ex B q̃ de nouo de deo dicunt̃ non sequit̃ q̃ in eo sit aliquid fieri ꝼm rem: ꝫ ꝼm rationez tm̃: sicut dicit̃ i psal. Domine refugiũ factꝰ es nobis. Tm̃ ⁊ si cõcedatur ꝼm rõnem aliquid vt refugiũ vel hꝫ factus. nullo tamen modo dicẽdus est mutatus: qz mutatio ꝑonit̃ ꝓ remotione eius a quo est motus: ꝫ fieri p adeptionẽ ei⁹ ad qõ motus terminat̃. A deo aũt nullo modo aliqd remouet̃: ⁊ si adueniat habitudo aliq̃ ꝼm rõnẽ. vnde ⁊ si dicat̃ fieri aliquid non dz dici mutari in illud. ¶ Ad scõm dõm q̃ ꝼm magistruz ista p̃dicant̃ p accidẽs: nõ q̃ i deo sint ꝫ q̃ in creaturis. Tm̃ intelligẽduz ẽ q̃ in istis noibus est duo considerare. s. habitudines ipsas: ⁊ illud supra qõ fundat̃ rõ habitudinis in deo: sic̃ habitudo creatiõis hz ꝑ fundamento in deo vtutẽ dinã. cui⁹ ẽ ducere res in eẽ de nihilo. Si igit̃ ꝓsiderat̃ B qõ bñt ꝓ fundamẽto in re dina: constat q̃ p se dicunt̃ ⁊ ab eterno ꝓueniũt q̃tũ ad illud: quia cẽntia vtus opatio dina ab eterno ẽ. Si aũt ꝓsideret̃ ipa habitudo tũc p accñs de deo dñr q̃tũ ad B. Accñs aũt dupl'r dr̃. Aut ꝼm q̃ noiat nãm accñtis ꝓdiuisam subẽ: ⁊ sic in deo nihil est accñs. Aut ꝼm q̃ noiat aliqd p aliud conueniens: sicut dicim⁹ q̃ albuz edificat p accñs: qz adiungit̃ ei qõ per se est cã edificationis. s. edificatori. ⁊ sic per accñs conuenit deo referri ad aliud extra se. Nõ. n. dr̃ relatiue nisi qz aliud referr̃ ad ipm: sicut dicit ph̃s. 5. meta. qz scibile ẽ relatiuũ: nõ qz ipm referat̃: ꝫ qz aliud referr̃ ad ipm. Nec tm̃ sequit̃ q̃ illa habitudo q̃ in deo designat̃ alteri cõueniat p se: ꝫ magis respect⁹ oppositus qõ ẽ esse creaturã vel eẽ seruũ vl' aliquid hꝫ. ¶ Ad z^m dõm q̃ nõ põt ꝓprie dici p̃dicatio per cãm nisi forte ꝛtelligat̃ q̃ hꝫ noia p̃dicant habitudinẽ alicui⁹ cãe. ¶ Ad 4^m ꝑz rñsio per id qõ ad z^m dictũ est: qz eodẽ mõ p̃dicant̃ necessario quo per se: ⁊ eodẽ modo contingẽter quo per accñs: non tamẽ sequitur aliquid contingens in deo esse.

¶ Utrum que dicuntur de deo ex tempore significent diuinam essentiam. II.

AD secundum sic, pcedit. vī q̄ hȝ nomina q̄ de deo dīr ex tpe nō significent diuinā eēntiā. Essentia.n. dīna est eterna. sȝ B nō dīr de ꝺo ab eterno. g̃ nō significāt dīnā eēntiā. ¶ P. ꝺs dī ex tpe patīa nr̄a ⁊ spes nr̄a ⁊ hȝ: sed hȝ qz hīt īperfectionē ānexam nō pūt ꝓuenire dīne essentie. sic dī q̄ dīna eēntia est charitas ꝺ cui⁹ intellectu nō est aliq̄ impfectio. g̃ vī q̄ non oīa q̄ de deo dicunt̄ ex tpe significēt diuinā eēntiā. ¶ P. diuina eēntia est cōis tribus pſonis: sed q̄dȝ dīr de deo ex tempore q̄ nō ꝓueniūt trib⁹ pſonis vt missus donatus ⁊ hȝ. g̃ nō oīa significāt diuinā essentiā. ¶ Itez ꝺs ex tpe dī hō: sed hō significat humanā nāȝ q̄ in īcarnatōe nō ē admixta diuine nāe: sȝ remāsit ab ea distās. g̃ vī q̄ ea q̄ dīr ex tpe nō significēt dīnaȝ essentiam.

CONTRA est qꝺ magr̄i dīt q̄ oē nomē cōnotans effectum in creatura significat dīnā eēntiā: sed ea q̄ ex tpe de deo dīr: dīr in respectu ad creaturā vt dictum est. g̃ significāt dīnā eēntiā. ¶ P. Dio. dī. 2. ca. de di. no. q̄ oēm bñficā dei noīationē de q̄cun q̄ dīna ꝓ pſonarū dicat̄ in tota deitate oȝ in obseruātia accipi: sed oīa q̄ dīt habitudinē ad creaturā noīant aliqꝺ bñficium in creaturis. g̃ ad totā trinitatem pertinent sine distinctione: ⁊ sic idem quod prius.

RESPONDEO ꝺīm q̄ sicut dictū est nihil ex tpe ꝺ deo dī. nisi qꝺ īportat habitudinez ad creaturā. Habitudo aūt dei ad creaturā pōt designari duplr̄. Uel ſm q̄ creatura refert̄ in ipȝ sic in pn̄m. Uel ſm q̄ creatura refert̄ in ipm vt in terminū. Si ꝑ mō B cōtingit duplr̄. Aut.n. ꝑpa ꝑdicatiōe ꝑdicat̄ aliqd de ꝺo ex tpe qꝺ designat habitudinē pncipy ad pncipiatū. Aut aliqd qꝺ ōsignat ipm pncipiatū a deo sic q̄ est ꝑdicatio p cām. vt cū dī. ꝺs est spes nr̄a. Si pmo mō B ꝓtingit duplr̄. Aliq̄ n.nomē īponit̄ ad significādū ipaȝ habitudinem: sic B nomē dīs ⁊ hȝ q̄ sunt relatiua ſm eē. ⁊ alia dicta de deo sunt gdē relatiua: qz ēt significāt ex ꝑ suo ītellectu habitudinē q̄ ſm rōnē ē in deo. sȝ ex pīti faciūt intellectū eēntie ſm q̄ talis habitudo fundat̄ in aliq̄ eēntiali. Aliq̄ aūt nomē īponit̄ ad significandū illud supra qꝺ fundat̄ habitudo: sicut B nomē scia q̄litatē: quā ꝓsequitur respect⁹ gdā ad scibile. Uñ ista talia nō sunt relatia ſm eē: sȝ solū ſm dici. Uñ ista pncipalr̄ dāt ītelligere rez alteri⁹ ꝑdicamēti. ⁊ ex pīti īportāt relōnē. Ita ēt in diuinis: vt pȝ in B noie creator: qꝺ īponit̄ ad significādū diuinam actionē q̄ est ipsi⁹ eēntie quā cōsequit̄ habitudo q̄dam ad creaturā. ⁊ ista pncipalr̄ eēntiā significāt. ⁊ ex cōsequēti īportāt respectū ad creaturā. Et sil'is rō est ī illis in qbus ē ꝑdicatio p cām: qz tales locutiōes resoluunt̄ in habitudines cāe: vt cū dī ꝺs est patīa nr̄a. i. cā patie nr̄e. ⁊ in oībus istis q̄ dīr de deo ex tpe ⁊ īportāt habitudinē pncipy ad pncipiatū. vez est q̄ ꝓueniūt toti trinitati. Si aūt ꝓsiderer̄ relō creature ad creatorē vt ad terminuȝ. possibile est q̄ talis relō creature sit ad aliqd eēntiale vl̄ ad aliquid pſonale. Contingit aūt B triplr̄. Aut ſm operationē: sicut aliqs pōt ītelligere vel noiare deuȝ vel paternitatē. Uel ſm exēplaritatē: sicut in creatiōe rerū est termīatio in sil'itudinē eēntialiū attributoꝝ: ⁊ in ifusiōe charitatis ē terminatio in sil'itudinē pcessiōis pſonalis spūs sci. Uel est terminatio ſm eē. ⁊ iste modus ē singularis in īcarnatiōe: p quā humana nā assumpta ē ad eē ⁊ vnitatē ꝺīne p⁹. nō aūt ad vnitatē ꝺīne nāe. Sȝ ista relō q̄ creatura refert̄ in deū vt ad terminū ītudit ex pīti in se relōnē q̄ est ad deū vt ad pn̄m. Uñ in oīb⁹ q̄ dīr de ꝺo ſm habitudinē ad creaturam: ex eo q̄ creatura refert̄ in ipm vt terminū: ꝓsiderādū est q̄ q̄tū ad habitudinē termini possiunt trñ cōuenire p⁹. sed rō pncipy que ibi ītelligitur ex ꝓsequenti cōuenit toti trinitati. Unde ſm habitudinem vnam possūt facere ītellectū p⁹. ⁊ ſm aliam faciunt intellectū eēntie: sicut pȝ cū dī ī carnat⁹ B trñ filio cōpetit. qz ad solam pſonā filij ī carnatio terminata ē: quā trñ tota trinitas fecit.

AD PRIMUZ igit̄ dīm q̄ hȝ noīa ꝓueniunt deo ex tpe rōne habitudinis īportate. vl̄ pncipalr̄: vel ex pīti. Principalr̄ vt cum dī de⁹. Ex pīti vt cum dī creator. ⁊ illa habitudo nō est in dīna eēntia: nec aliqua res in deo: sed ſm eēntiaȝ in q̄ fundat̄ talis habitudo: hȝ ꝓueniūt deo ab eterno. q. habitualr̄. ¶ Ad scōz dīm q̄ eēntia dei nō ē patīa vel spes: nec B significat̄ cū dī de⁹ est spes nr̄a. sȝ significat̄ circa dīnā eēntiā habitudo cause respectu talis effect⁹ in nobis. vñ sil'e ē de bis. ⁊ de alys. ¶ Ad 3ᵐ dīm q̄ missus ī carnat⁹ ⁊ hȝ īportant duas habitudines. s. termini ⁊ pncipy. q̄re vna. s. habitudo pncipy ꝓuenit toti trinitati. vnde dicim⁹ q̄ tota trinitas mittit̄ vel fac̄ ī carnationē. sȝ altera ꝓuenit alicui pſone determinate ꝓpter qꝺ hȝ nomīa nō de tota trinitate dicunt̄. ¶ Ad 4ᵐ dīm q̄ deus dicit̄ esse homo inc̄tum suppositum diuine nāe. s: filius subsistit in humana nā p vnionem. B aūt vnio relatio q̄dam est realr̄ in creatura assumpta existēs. que qdē considerata ſm habitudinez ad terminuȝ sic terminat̄ ad personā filij in qua ē facta vnio. sed ſm habitudinem ad pncipiū sic refert̄ ad totā trinitatem que vnionem fecit.

¶ Utrum habitudines designate in noībus dictis de deo ex tempore sint realiter in deo. III.

AD tertium sic, pcedit. vī q̄ habitudines designate in istis noibus realr̄ in ꝺo sint. Nomē.n. ⁊ rō cui nō subest aliqd in re est vana vel falsa. sȝ nō vane ⁊ falso dicim⁹ ⁊ cogitam⁹ deū dīm ⁊ creatorem. g̃ hȝ nomīa hīt relones quas signāt rīdētes sibi realiter in deo. ¶ P. illud qꝺ est ſm rōnē trñ cessante ītellectu rōnante nō remanebit. Sȝ si nullus eēt rōcinās adhuc de⁹ eēt dīs ⁊ creator. g̃ hȝ noīa significāt aliquid realr̄ in deo exīs ⁊ nō ſȝ rōnē trñ. ¶ Itē oī relōni respōdet suum correlatiuū qꝺ sibi opponit̄: sȝ cū dicim⁹ creaturam seruire īportat̄ aliq̄ relō in creatura realr̄ exīs. g̃ opȝ oppositā relōnē alicubi ponere: sȝ nō est in creatura: qz tūc creatura eēt dīna suupsi⁹ ⁊ creator suupsi⁹. ⁊ oppositi respect⁹ eēnt in eodē. g̃ opȝ q̄ in deo realr̄ ponantur oppositi respect⁹ relonib⁹ creature ad deū. ¶ P. illa relatiua in qb⁹ nō ē relo ſm rē ītuenim⁹ eē ad aliqd ſm dici trñ: sicut scibile: de quo dicit phs: q̄ est relm: qz aliō refert̄ ad ipm: sed de deo dīr quedā relua q̄ sunt ad aliqd ⁊ ſm suum eē vt dīs rex ⁊ hȝ. ergo saltē illa aliquā relationem realez in deo significant.

CONTRA in deo nihil est nisi eternum: qz quicqd est in deo deus est. sed hȝ habitudines nō sūt eterne: ꝓpter qꝺ nec nomina ab eterno de deo dicunt̄. ergo non sunt realiter in deo.

RESPONDEO ꝺīm q̄ scōm theologos ⁊ phos vez est cōiter q̄ relones qb⁹ de⁹ ad creaturam referr̄ nō sunt in deo ſm rē: sed ſm rōnē trñ: quia intellect⁹ noster nō pōt accipe aliqd relatiue ad alterum dici nisi ipm sub opposita habitudine ītelligat. Sciēdū trñ est q̄ rō in intellectu rez triplr̄ se hȝ. Qñqz. n. apphendit aliquid qꝺ est in re: ſm q̄ apphendit̄: vt qñ apphēdit̄ forma lapidis. Qñqz vero apphendit aliquid qꝺ nullo modo in re est. vt qñ quis imaginat̄ chimerā vl̄ aliqd

hꝫ. Aliqñ aũt appĥēdit aliqd cui subest ī re nā q̄dā nō tñ ſm rōnem qua appĥēdit. ſicut pz qñ appĥēdit itentiōez generis ſubē q̄ in re ē nā q̄dā nō determiata ſz ſe ad hāc vel ad illā ſpēm ⁊ huic nāe appĥēſe ſm modū quo est in itellectu appĥēdēte q ex oībus accipit vnū qd cōe ī gbꝰ iueniť nā illa attribuit rōnem generis: q̄ qdē rō nō est in re. Ita ēt ē in hꝫ relonibꝰ quas itellectꝰ noſter attribuit deo. iuenit. n. ī ipſo vtutē ⁊ essentiā ⁊ opatōez q̄ creatura pducit ī ipm relonē hñs. ⁊ iō eēntie illi vel opatōi habitudinē attribuit: ⁊ ſz q itelligit noīa relatiua īponit.

Unde patet rñſio ad pm: qz intellectꝰ noſter neq; caſſus neq; vanꝰ ē: qz hz aliqd reſpōdēs ī re: cui nō ſm modū quo ē in rōne. ſic ēt itellectus mathematicoꝝ nō ē falſus neq; vanꝰ ē cui nulla linea ſit abſtracta a mā ī re: ſicut ipſi ꝓſiderāt. vñ dicit phs. 2. phy. abſtrahētiū nō ē mēdaciū. ¶ Ad 2m dōz: q ēt ſi nullus itellectus eēt adhuc ī deo eēt. vñ vere dñs ⁊ dici ⁊ itelligi poſſet. ſ. potētia coercendi ſubditos: ſz nō diceret vel itelligeret dñs ſm actū. ¶ Ad 3m dōm: q relatiuoꝝ iueniť triplex diuerſitas. Quedā ſunt quoꝝ vtrūq; īporat relonē nō ī re exīstē: ſz ī rōne tñ: ſic q̄ ens refert ad nō ens: vel relo ad relonē vel aliqd hꝫ: vt ſupra dcm̄ est. Quedā vo quoꝝ vtrūq; relonē realē īporat ſic pr ⁊ filiꝰ. Quedā vo quoꝝ alterꝝ īporat relonē realē ⁊ alteruz relonē ratōis tm̄ ſicut ſcia ⁊ ſcibile. Et hꝫ diuerſitatis rō est: qz illud ſupra qō fundať relo qñz iueniť ī altero tm̄: ⁊ qñq; ī vtroq;: vt pz q relo ſcie ad ſcibile fundať ſupra ap prehēſionē ſm eē ſpūale. hoc aũt eē ſpūale ī quo fundať relo ſcie ē tm̄ ī ſciēte ⁊ nō in ſcibili: ga ibi ē forma rei ſm eē nāle. ⁊ iō relo realis ē ī ſcia nō in ſcibili. Ecōtrario est de amāte ⁊ amato: qz relo amoꝛis fundať ſup appetituz boni: bonū aũt nō ē aliqd exīs tm̄ ī aīa: ſz ēt ī reb9. vñ dicit phs. 6. metaph̄. q bonū ⁊ malū ſunt in reb9: vez ⁊ falſum ī aīa. ⁊ iō dicit Auicē. q ī amāte ⁊ amato ī vtroq; relatiuoꝝ est iuenire diſpōnē p quā referať ad alterꝝ nō in ſciente ⁊ ſcibili. ⁊ iō vtrobiq; relo realis est. Sic ēt ⁊ eq̄li tas q̄ īmediate fundať ſupra q̄titatez q̄ in vtroq; est. Et qz omnes relones creature ad deū fundanť ſupra modū quo accipiūt a deo q in deo nō est: qz nō ꝓſequunť pfectū modū ſm quē deꝰ ī eis opať. iō relonibꝰ q̄ ſunt in creatura nō rñdet aliq̄ relo ī deo realr: ſz reloni quā filius accipit a pr̄e rñdet aliq̄ relo ī pr̄e: qz ſm vnū ⁊ eūdē modū ⁊ eādē rōnē pr̄ dat ⁊ filiꝰ accipit nām dīnā. ¶ Ad 4m dōz: q illud nō facit ad ꝓpoſitū: qz de vtriſq; relatiuis iueniunť aliq̄ q̄ īportāt relonē realē: ⁊ q̄ īportāt relonē rōnis: ſic idē īportat relonē ratōis cuius ſit relatiuū ſz eē: ⁊ ſcia īportat relonē realē cuius ſit relatiuū ſm dici.

¶ Expoſitio textus.

AD quod dici pōt ꝛc.) Intētio ſoluentis ē q deꝰ cepit eē dñs tpis: q̄ cepit eē tps. vñ ſic tps nō cepit eſſe in tpe vl ex tpe: ita nec deꝰ dr dñs tpis ex tpe vel ī tēpore. Et dicit ī tpe vt deſignet habitudinē mēſure: qz ſic locatum est in loco vt in mēſurāte: ita ⁊ in tpe. Ex tpe vero dicit īquātū tps ē mēſura includēs ſuuz mēſuratū. vñ opz q ad vtrāq; partē excedat. ⁊ iō q̄ ſemp ſunt inquātū ſemp ſunt nō mēſuranť tpe: ſz que q̄nq; ſunt: vt dicit phs 4° phyſi. Et iō q̄ mēſurātur tēpore ſunt ex tēpore: qz tps ꝓcedit ipſa: tempus aũt nō menſurať tēpore ſicut nec locus loco. ⁊ ideo tempus nec in tēpore incipit: nec ex tēpore: ſed alioꝝ que icipiūt in tempore vel ex tēpore est deꝰ dñs in tpe vel ex tpe: ⁊ aliq̄ talia ſunt ſic hꝫ ⁊ illud gñatū: quāuis etiā vniuerſum ſemp fuiſſet: vt quidā pbi poſuerunt. Uñ hoc querere nō pertinet ad ꝓpoſitū: qz vtrūq; verum ſit, habetur ꝓpoſitum q deus est dominus ex tēpore ad minus aliquoꝝ. (Dic pōt ſolui ꝛc.) magiſter hāc queſtionē mouerat. diſ. 13. ⁊ ſoluit hic p ea que dicta ſunt: qz hꝫ nomina que dicūtur de deo ex tēpore important relatiōes nō reales in deo exiſtētes: ſz ſm rationez ⁊ nomē. Et ideo cū ſpiri. ſcūs dr dari a ſe ī creatura est relatio realis que referť ad totā trinitatē vt ad ꝑncipium ⁊ ad ſpm̄ ſcm̄ vt ad terminū per modum exemplaritatis: ſed in ſpiri. ſancto nō est relo niſi ſm ratiōem: ⁊ nō est inconueniēs q tali ratiōe aliquid ad ſeipſum referatur vt cum dicit idem eidem idem.

¶ Quō dicať filiꝰ eq̄lis pr̄i: an ſm ſubam: an ſecundū relonē ita ⁊ ſilis. ¶ Di. XXXI.

RETEREA ꝓſiderari oz: cū tres pſone coeq̄les ſibi ſint: vtruz relatiue hoc dicať: an ſm ſubam. ⁊ ſi relatiue: vtꝝ ſm relonē an ſm cēntiaz ꝓſideranda ſit equalitas. Deinde qd ſit ipſa eq̄litas. Ad qō dicimus: qz ſicut ſimile nihil ſibi ē. Sil'itudo. n. vt ait Hyla. ſibi ipſi nō est: ita ⁊ eq̄le aliqd ſibi nō dr: ac p hoc ſicut ſil'e: ita ⁊ eq̄le relatiue dr. Dicit g relatiue filiꝰ equalis pr̄i: ⁊ vtriq; ſpūs ſcūs. Est tm̄ eq̄lis pr̄i filiꝰ: ⁊ vtriq; ſpūs ſcūs ꝑpter ſūmā ſimplicitatē eſſentie ⁊ vnitatē. Equalis ē g filiꝰ pr̄i ſm ſubam: ⁊ nō ſcōm relonē. Uñ Augu. i. v. lib. de tri. ait. Querimus ſcōm qd eq̄lis ſit pr̄i filiꝰ nō ſcōm hoc q ad patrē dr filiꝰ eq̄lis est patri. Reſtat g vt ſcōz id eq̄lis ſit qō ad ſe dicit. Quicqd aũt ad ſe dr: ſcōm ſubam dr. Reſtat g vt ſm ſubam ſit equalis. Eadez g ē vtriuſq; ſuba. Itē ī. vi. lib. Satis ē videre nullo mō filiū equalē eſſe pr̄i: ſi ī aliquo. ſ. qō ptineat ad ſignificādū eiꝰ ſubam īequalis iueniť. In oībus g equalis ē pr̄i filiꝰ: ⁊ est eiuſdē ſube. Equalis est ēt ſpūs ſcūs: ⁊ in oībus equalis ꝑpter ſummā ſimplicitatē illiꝰ ſube. Ex his pſpicuū fit q ſm ſubaz filiꝰ est eq̄lis pr̄i: ⁊ vtriq; ſpūs ſcūs ⁊ appellatio tm̄ relatiua ē. Eq̄litas g pr̄is ⁊ filij nō ē relo vel notio: ſz nālis vnitas ⁊ idētitas.

¶ Dic qūo dicať ſimilis: ⁊ qd ſit ſil'itudo.

HOc idē ēt dicimus de ſimili ⁊ ſimilitudine. Cū. n. dr filius ſimilis patri: relatiue qdē dr: ſed ſimilis est patri ꝑpter vnitatē cēntie. Est g appellatio tm̄ relatiua. Similitudo ꝛo idiſ ferēs essentia. Uñ qbuſdā nō idocte videt nomine equalitatis vl ſimilitudis nō aliqd poni: ſz remoueri: vt ea ratiōe dicatur filius equalis patri: qz nec maior est eo nec minor: ⁊ hoc ꝑpter vnitatē eſſentie. Ita ⁊ ſimilis dr: qz nec diuersus: nec alienus: nec ī aliquo diſſimilis. Et hoc ꝑpter eſſentie ſimplicitatē. Non g ſm q filius est genitus a patre: equalis vl inequalis est patri: nec ſimilis vel diſſimilis: ſed equalis